

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentarius in primum librum Sententiarum Petri Lombardi

Johannes Bonaventura <Kardinal, Heiliger>

[Straßburg], um 1474-77 bzw. nicht nach 1479

[Distinctiones XI-XX]

[urn:nbn:de:bsz:31-311669](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-311669)

Ⓞ

distinguant. vnitās. sanctitas. caritas. **R**o
 dō q̄ vnitās p̄sonaliter tenet. Sed atter dē
 duz q̄ vnitās aliquoz d̄ dupliciter. aut qua
 aliqui sunt vnū et sic patris et filij n̄ vnitās
 p̄sonalis. aut qua aliqui sunt vnū. et sic pa-
 ter et filius vnica p̄sona vnūnt. sic p̄sona s.
 s. que ē amor et vinculū nectēs. Ad illud qd̄
 querit quō differūt illa tria. dō q̄ vnū ad-
 dit s̄ alter. Naz vnitās dicit additionē omīs
 amoris quomā omīs amor ē vis vnūna. San-
 ctitas dicit additionem amoris casti d̄tra libi
 dimosum qui n̄ ē purus. Caritas dicit additio-
 nem amoris p̄cipui. iō em̄ caritas d̄. qua ē
 amor inestimabiliter habēs carum amatum
Itē querit de hoc qd̄ dicit. si vtraq; nō p̄-
 ticipatione. s; essentia sua seruātes vnitatem
 spūs. videt em̄ n̄ bene dicere. qz seruare vni-
 tatē spūs ē p̄ducere s. s. ḡo scd̄ hoc pater et
 filius s. s. sua essentia p̄ducūt. et ita videt ef-
 fentialiter spirare. **I**tē videt etiā falsum q̄
 dicit nō p̄ticipatione. qz pater et filij p̄tici-
 patione spirationis seruāt vnitatē. **R**o dō
 q̄ aug. vult ostēdere duplicē modū vnitatis
 esse inter patrē et filiū qui ē inter mēbra xpi
 scz nature et voluntatis sed d̄nter. qz in no-
 bis ē vnitās nature p̄ticipationē vnus con-
 munitatis. s; nō sumus ipsa essentia. pa-
 ter em̄ et filius nō p̄ticipant essentia. q. di-
 uersum immo sunt in a essentia. similiter in no-
 bis ē d̄formitas volūtatis p̄ donū dei quod
 vnit nos. sed pater et filius vnūnt nō dono
 accepto ab alio. sed spū p̄prio et sic p̄t. **R**o
Itē querit de rōne aug. qz em̄ amūnis ē am-
 bobus ideo vocat ipse p̄prie r̄. qz vero ambo
 amūniat. ḡo scd̄m hoc p̄rōne s. s. d̄ de p̄-
 p̄rie. cū deus sit amūne amobus. **R**o dō
 q̄ equiuocatio ē in amūnitate. Nam aug. n̄
 vocat amūne qz ē in pluribus et de pluribz
 sed qz a pluribus. et ita amūne d̄r magis a cō-
 mūnitate quā a amūnitate vt fiat vis in vbo.
 sicut fit inter vnionē et vnitatē. et quomā ca-
 ritas nō tantū dicit amūnitate. qz in pluribz
 sed amūnionē p̄ vnitatem distinctōz. iō quā
 us dicat essentialiter pōt tamē nihilominus
 dici p̄sonaliter.

Hec dō est spūm s. esse ex patre et fi-
 lio. Supra egit magister de p̄ces-
 sione s. s. in opatione ad ipm̄ p̄ces-
 dentē. hec ē scda ps̄ in qua de eoz
 dem in opatione ad p̄ncipiū a quo. Et diui-
 dit hec ps̄ in duas. In prima oñdit qz. s. s.
 p̄cedit a patre et filio. In scda determinat q̄
 liter p̄cedit ab eis in dis. xij. **I**tē querit cu
 s. s. p̄cedit a patre et filio. Prima itē ps̄ ha-
 bet quatuor. In p̄ria oñdit magister p̄ mul-
 tas auctoritates qz p̄cedit a patre et filio. In
 scda vero econtra p̄ rōnes grecoz oñdit qz a
 solo patre ibi. **G**reci tñ dicūt s. s. tñ p̄cedere
 a patre. In t̄cia auctoritates et rōnes gre-
 coz solunt et determinat ibi. Nos autē illa vba
 deteriantes. In q̄rta oñdit d̄fessionē fid̄ gre-
 coz implicite d̄tinere nostre. ibi sciend̄ tamē

qz greci d̄fident.

Ad intelligentiā huius p̄tis duo p̄ci-
 paliter querunt. p̄rio querit de
 p̄essione s. s. quantū ad p̄ncipiū
 et querit vtrū. s. s. p̄cedat a patre
 et filio. scdo vtrū p̄cedat a patre et filio in
 quantū sūt vnū. aut inquantū sūt d̄ntes.

Quod autē solū a patre p̄cedat p̄bat
 greci ratione et auctoritate. Ratio
 ne sic. Emanatio s. s. ē p̄cessio. sed
 p̄cessio ē motus ab vno in alium. ḡo
 si recte p̄cessio ē in diuis s. s. eterna p̄cessio-
 ne p̄cedit ab vno in aliū. Si ḡo p̄cedit a filio
 aut p̄cedit in patrē. aut in aliā p̄sonā. nō in
 patrē qz pater nihil accipit a filio. nec in aliā
 p̄sonā cū nō sit dare quartā ḡo nō p̄cedit a fi-
 lio. **I**tē alia rōne sic qz s. s. p̄cedit p̄ modū
 spirationis sic verbū p̄ modū locutionis. sed
 ita videmus in creaturis qz exitus locus non
 p̄cedit spirationē. nec egressus spūs ē a vbo.
 ḡo nec in diuinis s. s. a filio. **I**tē s. s. vt omīs
 dicūt p̄cedit p̄ modū nexūs. s; nexūs tenet
 rōnem medij. sed si p̄cederet a filio teneret
 rōnem t̄cij. et extremi nō medij. ḡo nō p̄ce-
 dit a patre et filio. sed a patre in filiū. **I**tē
 s. s. p̄cedit a patre. aut sufficiēter. aut nō. si n̄
 sufficiēter et plene. ḡo pater imp̄fectus in
 spirado. si sufficiēter. ḡo sup̄fluum ē fieri p̄
 duo qz potest fieri p̄ vnū sufficiēter. ḡo si a fi-
 lio p̄cedit. cū p̄cedat plene a patre in illa sū-
 ma trinitate ē sup̄fluitas qd̄ absurdū ē. **I**tē
 hoc ipm̄ m̄tunt greci ostēdere p̄ auctoritatē
 sed nō possunt p̄ sacre scripture introductio-
 nē. ideo arguūt p̄ p̄mationē in euāgelij. et
 maxime in euāgelio ioh̄is et epl̄is. integre tra-
 dit nostra fides. sed in nullo d̄r qz s. s. p̄ce-
 dat. nisi a patre tantū ioh̄. xvj. spiritū verita-
 tis qui a patre p̄cedit. ḡo aut euāgelia insuf-
 ficiēter fidē docent. aut s. s. tñ p̄cedit a pa-
 tre. **I**tē in quatuor d̄cilijs apud grecos cele-
 brantes vbi a patribz fides sufficiēter ē ex-
 plicata. dicit qz spūs s. s. p̄cedat a patre. et ni-
 hil dicit de filio. ḡo si deus illis sufficiēter
 fidē reuelant ḡo r̄. **I**tem hunc errozē imi-
 tari m̄tunt p̄ doctores qui nō solū apud eos
 sed etiā apud nos celebres sunt et primo p̄
 gregorium nazaren. qui dicit theologus fili-
 us et spūs sanctus geminus patris radius vs-
 qz ad nos miserūt claritate. suā ergo exeunt
 a patre vt duo radij. Et dicit. etiā dicit in li.
 de di. no. ex imateriali et imp̄ibili bono cor-
 dialia exorta sunt lumina loquoz de patre. ḡo
 exeunt vt lumina. sed talia sic se habēt qz vnū
 nō est ab altero. ergo r̄. **I**tē d̄m̄ exp̄ssus
 spiritūsanctum ex patre dicimus et spiritum
 patris nominamus. spiritū vero sanctū ex fi-
 lio nō dicimus. et tñ spiritū filij nominamus
Itē si latini hoc cognouerūt. tamē greci nō
 cognouerūt. aut fuit hoc scripture auctori-
 tate. aut p̄dicatione. aut rōne. aut reuelatōe
 scripture auctoritate nō qz eandē p̄ omnia
 scripturā habēt greci. Similiter n̄ p̄dicatōe

quia idē dōctor grecorū qui ē et latinorū qui
 eis fidē pfecte tradit. s. paulus aplūs. si rō
 ne. Sed rōne nō sufficit aliquid affirmare i
 hijs que sunt fidei. vñ dio2. et dām dicūt q
 nihil ē dō nec cogitandū de illa summa tri
 nitate. pter id q nos sacra eloquia docuerūt
 Et iero. nihil credat mibi nisi dfirmaturo p
 nomū et vetus testa. Si reuelatione queritur
 cui fuerit reuelatū. et cū deus velit omnes
 homines saluos fieri quare hoc n̄ reuelant
 grecis. Et itē quomō dstat q hoc fuerit a
 deo. **Contrariū** arguē ratione ostensua.
 sic spūs sanctus scdm omnes fideles pcedit
 vt donū. sicut ex multis locis scripti re pba
 tur. et itē omnes tam greci quā latini dicūt
 spiritū s. a filio nobis donari. ergo omnes cō
 cedunt pcedere ab utroq cum nō det nisi a
 quo pcedit. **Item** s. s. scdm omnes. et sicut
 supra ostensum ē pcedit vt amor. sed amare
 nō tantū est patris sed etiā filij. vnde et p
 omnia amat filij sicut et pater. ergo si a pa
 tre amāte amor pcedit eadem ratione a filio
Itē s. s. scdm omnes pcedit vt nexus sed p
 fectior nex2 ē qui ab extremo utroq pcedit
 quā qui ab altro ergo si spūs sanctus ē nexus
 pfectissimus nō solū a patre pcedit sed etiā
 a filio. **Item** hoc idem ostendit ratione du
 cente ad impossibile sic. cōmīs distinctio p
 sonar in diuinis attendit scdm relatiōē et
 originē. ergo si spūs sanctus nō pcedit a fi
 lio nec e cōuerso nulla ē ibi origo. ergo nulla
 ē ibi mutua relatiō. ergo nec distinctio. **Itē**
 maior germanitas ē inter duos. quā do vnus
 pcedit ab altro. et ambo a tercio. quā si vn2
 nihil habeat ab altro. hec ē p se nota ergo si
 spūs sanctus nō est a filio nec e cōuerso. nec ē
 pfecta vnio. ergo nec summa nec pfecta bea
 titudo. **Item** pfectior ē expressio quā do ge
 nerans dnumcat gemitō. non tantū substan
 tiā. sed etiā actum. qui nature gemitō non res
 pugnat. sed actus spirādi nō repugnat filio
 quia nullū ex hoc incōueniens sequit si spi
 ret. ergo si pater hūc actum ei nō dnumcat
 filius nō est pfecta imago. **Item** hoc ipsum
 ostenditur auctoritatibus. et primo aucto
 ritate apostoli gal. iij. misit deus spiritum
 sui rē. ergo cum pater non mittat spiritū nisi
 filij idem ē spiritus patris et filij. sed eius ē
 spiritus a quo pcedit. ergo spūs pcedit a pa
 tre et filio. Si dicas q non sequit. qui anō
 dicit filij. q pcedit a filio. sed quia est in fi
 lio. ergo eadem ratione cum filius sit in spi
 ritu sancto potest dici filius spiritus s. **Itē**
 io. xvj. quē ego mittam vobis spiritū verita
 tis. Ex hoc arguē sic. Nullus mittit aliū nisi
 habeat auctoritatē supra illum. nullus autē
 habet auctoritatē supra alium nisi aliquid
 tribuat ei. nulla psona tribuit nisi ab ipsa p
 cedat. ergo a primo spiritus sanctus pcedit a
 filio. Si dicas q a filio mittit ex tempore. et
 ex tēpore pcedit. **Contra** filius nō ideo ha
 bet aucto ritate quia mittit. sed ideo mittit

quia habet auctoritatē. ergo ante habet au
 ctoritatem quā mittat tēpore. ergo ante
 quā mittat tēpore. necesse ē spiritū s. pcedere
 a filio ergo rē. **Item** io. xvj. ille me clarifi
 cabit. quia de meo accipiet. Ex quo arguē
 sic quisquis ē omne qd habet. est emre qd
 accipit. sed spiritus sanctus cum sit deus sum
 me simplex ē omne qd habet. ergo omne qd
 accipit. ergo si accipit aliquid ab aliquo acci
 pit esse. sed a quo accipit esse ab illo pcedit.
 ergo si aliquid accipit a filio pcedit a filio.
 Si dicas q accipe illud est tēpore. Tūc
 obicit ex hoc q omne qd tēpore accipit
 aliquid ab aliquo mutat rē. **Itē** dicendū
 q sicut ostensum est auctoritatibus et rō
 nibus fidei. veritas est q spiritus sanctus p
 cedit a patre et filio. **Ad** intelligentiā autē
 dtrouerhe latinorū et grecorū et originem ei2
 Notandum ē q circa pcessionem spiritus san
 cti de filio ē duo considerare scz articuli cog
 nitionem. et eidem cognti pcessionem. In
 primo tota est differentia. In secdo dtrouerha
 Cogntio aut huius articuli fundamentum
 habet a scriptura pfectum vel incrementum
 a ratione. sed dseruationem a reuelatione in
 scripture auctoritate greci et latini ouemūt
 quia dicit spiritus sanctus esse filij et mitti a
 filio. sed in ratione et reuelatione differunt
 In ratione quidā intelligēdi. nam cū scrip ta
 dicit spiritū s. pcedere greci ad intelligēdū
 vñ sunt. **Alio** mō similitudine pcessionis.
Alio mō latini. nam cū pcessio dicat in crea
 turis motus localis ab vno i aliū. et dicatur
 mot2 cālis vn2 ex alio. greci intellexerūt p
 cessionē primo mō ab vno in alium. latini vō
 scdo modo. et in hoc melius intellexerūt la
 tim quā greci. quia dpaauerunt pcessionē et
 nam pcessionē magis spūali. et ideo magis
 simili dpaauerūt. et sic melius similiter scrip
 tura dicit spiritū sanctum p spirationem p
 cedere. **Sz** cum duplex sit spiratio. scz flatus
 exterioris et amoris. Interioris greci dpaant
 spiritū spiratiōem flatus exterioris. sed lati
 ni spirationem interioris amoris. et ideo lati
 ni melius. qz spiritaliori et similiiori simili
 tudim aptauerūt. **Similiter** cū scriptura di
 cat s. s. pcedere vt nexū et dnumcat. **Et** du
 plex possit eē nex2. vel sic mediū iūgēs altri
 vel sicut extremū i quo diungunt greci dpa
 uerunt primo mō. latini scdo mō et ideo spi
 ritualiori et similiiori. quia ille nexus ma
 gis habet similitudinē p rone. qz ergo dif
 ferentiā habuerūt in ratione. et latini spiri
 tualius et dumentius dpaauerūt ideo ex ra
 tione sua sūt eleuati et p hō ad intelligentiā
 scripture dispositi. et ideo manifesta reuela
 tione educti sūt de spūs sancti pcessionē gre
 ci vero quia similitudines differentes et mi
 nus prias aptabāt. ideo sunt sua ratione d
 pressit. et nō valentes intelligere spiritū a ver
 bo pcedere. nec in alium ab eterno pcedere
 artauerūt scripturam ad intelligendum de

professione tempali. et ideo sibi viā reuelatio-
nis clauerūt. Nec est ergo ratio diuersitatis
in huius articuli cognitione. et trouersia ve-
nit ex huius articuli professione. professio ve-
ro huius articuli venit ab ecclesia latinorū ex
triplici causa. videlicet ex fidei veritate. ex pi-
culi necessitate. ex ecclesie auctoritate fides
dictabat hō. et piculi necessitas imiebat ne
forte aliq hoc negarēt iqd piculū inciderūt
greci. et ecclie auctoritas aderat. et ideo sine
mora exprimi debebat. Negatio vero huius
articuli. venit ex triplici causa. scz ex ignozā-
tia. ex supbia. et p̄tinacia. Ex ignozātia quia
nec scripturā intellexerūt. nec habuerunt cō-
gruā rationē nec aptam reuelationē. Ex sup-
bia quia cū reputarēt se sc̄iōlos. et vocati nō
fuerunt voluerūt p̄fiteri qd non erat p̄ eos
inuentū. Ex p̄tinacia ne dūcerent. et irra-
tionabiliter moueri viderent. inuenerūt p̄-
se rationes d̄tra veritatē. et ideo suam senten-
tiam defendere ausi sunt. et auctoritate ec-
clesie romane obmare. et ideo facti sunt he-
retici. qz negant fidei veritatē. et sc̄ismatici
qz recesserūt ab ecclesie vnitatē. sed qz mos
ē hereticorū et sc̄ismaticorū cū se n̄ possunt ra-
tionibus d̄mum re aduersam p̄tem accusare.
ido nos accusant et redarguūt tanquā curio-
sos et tanquā excomunicatos et sc̄ismaticos.
curiosos. qz sine huius articuli professione sa-
luserat. querit ergo intromiserunt se latinū.
hoc p̄quirere qz nō fuit necessariū. sed ad hō
patet respōsio. qz oportunū fuit p̄pter picu-
lum qz ipsi inciderunt. similiter dicūt nos ex-
comunicatos. qz simbola corrūpimus in qui-
bus p̄ sanctos patres sub excomunicatōis pe-
na hoc erat p̄hibitum. Et ad hoc patz respō-
sio p̄ predicta. quia nō corrūpimus sed p̄fi-
cimus nec sentētia lata est d̄tra p̄ficiētes.
sed d̄tra corrūpentes. vel potest dici sicut di-
cit ansel. Qz nouum edidimus. qz quidā fare
re potuimus. qz romana ecclesia plenitudi-
nē potestatis a pet̄o aplōn p̄ncipe accepit
in quā nulla patrū sentētia nec interdictum
potuit n̄c artare n̄c ei p̄iudicare n̄c ligare eā
ad aliquid. Similit̄ dicūt nos sc̄ismaticos qz
a nobis incipit diuisio. Cum em̄ hoc vellem̄
asserere volumus eos vocare. Et ad hoc res-
ponderi potest p̄ latinis. qz eos vocare non
fuit opportunū. qz ecclesia sine eis hoc pote-
rat. et quia erat laboriosum p̄pter distantiaz
erat infructuosum. qz iam nō erat in grecis
sapiētia tanta. sicut fuerat immo ad latinos
trāsierat. erat nihilominus piculosum qz qd
p̄ certo habendū erat piculum erat ducere i
dubium. et sic patet qz fruole sunt eorū accu-
sationes. Ad rationes aut̄ intellectūs que
dicta sunt facile ē respondere. Ad illud s̄o
qz obicit. qz p̄fessio ē ab vno in alium. Dicen-
dum qz v̄z ē de p̄fessione locali. sed nō est
verum de p̄fessione causali sicut infra meli-
patebit. cum p̄cedere in aliū est dupliciter.
aut quia in alium tendit. sicut obiectū et sic

Sp̄s sanctus ē amor quo filius amat patrem
sicut eōuerso. si aut̄ dicat sic p̄cedere in ali-
quem. vt ab eo recipiat omnino stultus ē in-
tellectus. Est em̄ dicere qz amor qui ē sp̄s. s̄-
oziat a patre et subsistat in filio. sicut riuus
ozit a fonte. et requiescit in lacu profundo.
Ad illud qd obicit de spiratione qz p̄ce-
dit verbū. dicendū qz v̄z ē de exteriori ver-
bo. et nō de interiori. et exterius nō est simi-
le. Ad illud qd obicit de nexu. Dicendum
qz nexu nō habet rationē mediū. sed rationē
terciū. quāquā aliqui voluerūt dicere qz et lo-
cum tenet et mediū et terciū. et voluerūt isti
sustinere op̄mionē grecorū et latinorū. et di-
stinguunt duplicē modū p̄cedendi scz in ali-
um et sic procedit a patre. vel ab alio. et sic
procedit a patre et filio istud est exufflan-
dum hodie. quia non habet intellectum sa-
nū immo omnino eodē modo p̄cedit ab vtro-
qz. et tñ vtriusqz nexu ē sicut pomē exemplū
de duobus lignis ex quibz p̄cederet vna flā-
ma. Ad illud qd obicit qz ab altro sufficiē-
ter ergo rē. dicendū qz istud verū esset si es-
sent diuersa p̄ncipia s̄. qd non ē v̄z sicut
infra patebit. Vnde sicut nō valet hoc argu-
mentū pater creat et filius similiter. et pater
est sufficiēs increando. ergo filius supfluit
quia sunt vnum p̄ncipiū increando. similit̄
soluendū ē in p̄posito. Ad illud qd obicit
qz non repitur in scriptura. dicendū qz si ver-
ba nō repiantur. repitur tamen sensus. sicut
in obiciendo monstratū est. tamē argumen-
tum nō valet. non repitur in scriptura. ergo
non ē v̄z. quia scripture mos ē quedā tace-
re p̄pter insinuandā humilitatē. vnde domi-
nus volēs nos erudire ad humilitatē. omne
qd suum ē patri attribuit. sicut io. vii. mea
doctrina non ē mea. Similiter dicit io. xvi.
quo a patre p̄cedit loquēs de spiritu sancto
et tamen ipse subiungit omnia que pater ha-
bet mea sunt. et ideo argumentū non valet.
Ad illud qd obicit de d̄alijs. dicendum
qz nec in d̄alijs illis sunt om̄ia m̄stituta que
spectant ad mores nec etiā om̄ia dicta. que
ad fidem p̄tinēt sicut in simbolo qd cantat̄
in missa. nihil dicit de descensu ad inferos.
sed nunquā latunt sanctos patres. p̄fessio spi-
ritu sancti a filio. et si n̄ latunt quare nō dix-
runt. Credo qz non latunt sic p̄ antiquos gre-
cos quorū magister adduāt auctoritatem in
litera. sed tamē non fuit expressum. qz non
erat opus. Nullus em̄ negabat nec negari vo-
lebat. Sed heretici multa que erāt implici-
ta fidei nostre sua impozunitate d̄pulerūt
explicare et sic p̄ illud. Ad illud qd obz de
auctoritate dio. et grego. dicendū qz n̄ ē om-
nimoda similitudo. sed maior dissimilitudo
attendit̄ aut̄ dissimilitudo in hoc scz quantū
ad plenitudinē fontalitat̄ in patre et in di-
uisione p̄sonarū emanantiū ab eo. et in recep-
tione influentiē in creatura nō tamen ē om-
nimoda similitudo. quātū ad mod̄ emanadi

et sic patet illud. **¶** Ad illud quod obicitur de dam. dicendum qd nō ē in ista pte ei assentiendum sic em̄ intellexi ipse fuit in tpe quādo cōtra ē dētentio. Vnde nō est in hoc sustinēdus quia simpliciter fuit grecus tamen ipse caute loquit̄. Vnde nō dicit qd spiritus n̄ sit a filio sed dicit nō dicimus a filio. qz greci n̄ dēfitebant nec tamē negabāt. sed modo eorū maledicta p̄emes addidit ad psonā pater nam dementiā. et dicit qd non p̄cedit a filio nisi t̄p̄aliter. et ideo tanquā hereticos et sc̄ismaticos romana damnat eos ecclesia.

Secūdo querit̄. vtr̄ sp̄s sanctus p̄cedat a patre et filio inquantū sūt vnum. aut inquantū differētes. et inquantū vnu. videt̄ p̄ ansel. in li. de p̄fessione sp̄s s̄. Nullus intellect̄ capic̄ s̄. esse patris et filij sedz qz alter ē pater. alter filius. sed sc̄dm qz vterqz ē idē deus. Itē ratione ostendit̄ sic v̄mtas effectus ē ab v̄mtate actus. et v̄mtas actus ab v̄mtate potentie vel subiecti. ergo cū vna sit p̄sona p̄ducta a patre et filio. ergo p̄ vnum actū p̄ductū. et p̄ vnam potentiā. ergo spirāt inquantū sunt vnu. **¶** Itē qd ē a duobus inquantū duo. aut ē insufficiēter a quolibet. aut ab alio sup̄flue. sed sp̄s s̄. a nulla p̄sona ē insufficiēter nec sup̄flue. qz neutrum duem̄ nature p̄fecte ergo zc̄. **¶** Itē qd ē a duobus inquantū duo ē d̄positum. si substantialiter ē ab illis. qz a duobus inquantū duo p̄cedit vnu et ita op̄tet qz illud vnum habeat differētiā. sed s̄. non ē d̄positus ergo zc̄. **¶** Itēz nihil vnu p̄cedit a duobus d̄similibus in natura quantū duo nisi alter sit sicut p̄ncipiū actiū. alter sicut p̄ncipiū passiū. siue alter vt pater. alter vt mater. sed hoc non ē in diuinis ergo zc̄. **¶** Contra qui p̄cedit a duobus ita qz ab vno p̄ncipalius quā ab alio p̄cedit inquantū sunt duo. sed s̄. p̄ncipaliter p̄cedit a patre sicut dicit̄ aug. et habet in se quētī dis. ergo zc̄. **¶** Itē qui p̄cedit a duobz inquantū sunt distincti p̄cedit a duobz inquantū sūt duo. sed nexus non ē nisi distinctō. ergo qui p̄cedit vt nexus. p̄cedit ab eis vt a distinctis et ita vt a differentibus. **¶** Item ab v̄mtate subiecti ē v̄mtas actus. s̄z pater et filius sunt duo. ergo spirāt duplici spiratione. ergo spirāt sp̄s sanctus ab eis inquantū sunt duo ergo zc̄. **¶** Itē si spirāt spiritum s̄. inquantū sunt vnu. aut inquantū sūt vnum in subā. aut in notione. aut in p̄sona. Si inquantū sunt vnu in subā. ergo cū spiritus s̄. sit idē in subā. sp̄s sanctus p̄cedit a se si inquantū sunt idē in notione hoc nihil est qz non ideo spirat. qz sunt spiratores sed eō uerse. nec inquantū sunt vnu in p̄sona. quia in p̄sona nō v̄mt̄. **¶** Ad qd qz sp̄s sanctus p̄cedit a patre et filio inquantū sunt vnum in fecūditate volūtatis. vna autē ē in patre et filio volūtas. quia pater et filius sunt vna substantia. si ergo ē in eis volūtatis fecūditas.

vna ē fecūditas in eis. volūtatis autē fecūditas ē in patre et filio. quia vterqz deus in p̄cessibilis. sicut em̄ sup̄ius dictum fuit de numero p̄sonarum et infra meli⁹ patebit cū agēt de inuiscibilitate que idē ē in patre qz p̄mitas. cū p̄mū et p̄ncipiū sint idem rō p̄mitatis ē ratio p̄ncipiādi siue fecūditatis. quomā ergo pater p̄ior ē in omni emanatione. s̄z p̄fessione et generatione. qz nec generat nec p̄cedit. h̄nc ē qz vtroqz mō est p̄ncipiū. quia vero filius p̄ior ē emanatōe p̄fessionis nō generationis. qz generat tñ ē inspirabilis. h̄nc ē qz est p̄ncipiū spirandi nō generādi. qz vō s̄. neutro se. h̄z neutro ē p̄ncipiū. **¶** Inde ē qz quāuis s̄. a duobz p̄cedat. quia tñ p̄cedit non vt sunt differētes. sed vt ē in eis vna fecūditas volūtatis patet qz sp̄s sanctus p̄cedit ab eis inquantū sunt vnu. **¶** Ad illud qd obicit̄. qz p̄ncipaliter p̄cedit a patre dicendū. qz p̄ncipaliter potest dici dupliciter. Aut respectu secūdariz. et sic importat ordinē prioris et posterioris. et sic ponit diuersitatē. et hoc mō nō accipit̄ hic. **¶** Alio modo put̄ p̄ncipalitas dicit̄ quādam auctoritatē sicut pater d̄z opari p̄ filium. vnde vna creatura p̄ducit̄ a patre p̄ filium. inquantū sunt vnu. et sic intelligendū ē in p̄posito. **¶** Ad illud qd obicit̄ qz nexus p̄cedit a pluribus zc̄. Dicendū qz ratio nexus. incipit a distinctōe et tēdit siue p̄ducit̄ in v̄mtate. Vñ vltia et d̄pletua ratio ē v̄mtas. licz ergo nexus sit duoz et a duobus. si est p̄fectus nexus ē ab eis inquantū sunt vnu. non inquantū sunt plures. **¶** Ad illud qd obicit̄ qz ab v̄mtate subiecti ē v̄mtas actus. et a pluralitate pluralitas. Dicendū qz istud nō habet instantiā sc̄dm modū loquēdi. qz si duo sunt termini copulati. Actus numeratus debet ei reddi. sed sc̄dm rem distinguit̄. qz subiectum d̄z dupliciter. aut p̄ se et primo. aut n̄ primo et illud verū ē de subiecto p̄ se et p̄mo. nō de alio. et sic accipiēdo pater et filiz non sunt vnu p̄ncipiū p̄mū subiectū spirationis. quia nō spirant sc̄dm qz pater et filius. sed sc̄dm qz in eis ē vna fecūditas volūtatis. et ita inquantū vnum. **¶** Vel aliter dicēdum qz ē loqui de actu. vt ē actus vel origo. et de actu vt ē accidens. Si loquamur de actu vt ē accidens de necessitate numerat̄ ad numerum subiecti qz n̄ ē vnu accidēs in duobus subiectis. Si autē loquamur de actu vt ē actus. sic op̄at̄ ad subiectū. vt ad p̄ncipiū et sic non numerat̄ ad numerū subiecti sedz qz subiectū sed sc̄dm qz p̄ncipiū. qm̄ ergo i diuinis spiratio n̄ esset accidēs sed p̄ductio vel relatio ideo sequit̄ v̄mtatē subiecti vt est p̄ncipiū. quare pater et filius quāuis due sint p̄sone. tñ sunt p̄ncipiū vnu. qz p̄ eandē virtutē spirant ideo actus nō numerat̄ in illis. iō spirāt vna spiratione quāuis. sint duo. **¶** Ad illud qd querit̄ vltimo. aut inquantū vnu in subā zc̄. Dicendū qz inquantū vnum in

fecunditate voluntatis. put illa voluntas tracta
 e ad notionem p fecunditatem. q fecunditas est
 ratione primitatis que primitas significat p
 hoc q e inaccessibilis. et hoc e qd dicit anse-
 q pater et filius spirat scdm q vterqz e id e
 deus. no scdm q deus simpliciter. sed scdz
 q deus in vtroqz hoc e dsiderare voluntate
 in psonis. Si ergo queras inquatu vnu i sub-
 stantia aut notione. aut psona. Dicendu q
 respoderi potest dupliciter scdm duas opi-
 niones prius positas de potetia generadi.
 vij. dis. q quida dicunt q potetia generadi
 non differt a generatione siue paternitate.
 nisi modo loqndi. et ita dicit notione scz p-
 sonalem proprietatem. vt generatio licet alio
 Similiter isti dicunt q fecunditas voluntatis.
 siue vis spiratiua. dicit ead e notoz qua spira-
 tio licet alio mo. qz vis spiratiua dicit vt i ra-
 tione aptitudinis. sed spiratio in rone actz
 et ita scdm hos inquantu sunt vnu notione.
 Alii dicunt q sicut potetia generadi dicit na-
 turam in psona. ita essentia psonaliter. sic vis
 spiratiua. voluntate dicit. vt voluntas e in p-
 sonis. in quibus e fecunda. et ita pater et filius
 spirant inquantu vnu in essentia siue natura
 siue voluntate. vt dicat prius voluntate dside-
 rata in psonis quelibet illaz po sitionu mihi
 videt satis pbabilis.

In ista pte sunt dubitationes circa
 littera. Et primo de hoc qd dicit i
 principalibus dclis que aplon ce-
 lebrata sunt. Querit ergo q sunt
 illa quatuor principalia dclia. et dd q fue-
 runt quatuor dclia apostolor. in ecclesia p-
 mitiua. vt dicit quedam glosa sup actus. Pri-
 mum fuit ad electionem mathie. Secundum
 ad electionem vij. diaconoz act. vij. Terciu
 fuit ad no imponenda legalia gentibus act.
 xv. quartu ad tollerandu legalia ad tempus
 act. xxij. dclia vero patru principalia apud
 grecos similiter fuerut quatuor scz incenum
 ephesiu. calcedonensem. et constantinopolita-
 num. Itē querit de expositione illa qua po-
 nit magister sup illud qui docuerint. et ali-
 ud pdicauerint zc. et exponit. i. atrariu do-
 cuerit vel atrario mo zc. qz no videt ista ex-
 positio pbabilis. eo q ille qui atradiat ar-
 ticulis excomunicatos e ipso iure. ergo no o-
 portebat p atrario dare sententia. ergo vi-
 det q p diuerso tulerut sententia. Detererea
 vnde venit ista expositio p deo quare no di-
 xerut quisquis atradixerit. R. dd q sic
 dicit ansel. Omnis veritas sacre scripture po-
 test dici que sacre scripture no atradiat p-
 ter suam generalitatem et dignitate. et ideo
 pdicta expositio habet hic locu. nec fuit in-
 coueniens exprimere excomunicatione here-
 ticoz qz sancti patres in dclis ordina bant
 que iuris erat. et pterea ad terroze e dictum
 et maluerut dicere aliud quam intellexerut
 atrarium. vt magis despiceret ora psumptuo-
 sez ne adiuerent nouitates in fi de scdm

veritate aut excomunicacionis sententia no
 se extendit nisi ad atradientes. qz non fuit
 eoz intentio pcludendi viam ad explanato-
 nem fidei faciendā maiorem. Si deus alios
 magis illuminaret. et si hoc dixissent costat
 no bene moti fuissent. et sentetia eoz meri-
 to abolenda esset. Itē querit de hoc qd di-
 cit. q no est aliud spiritusanctum esse filij.
 qua esse a filio. Sed atra aliud e dicere cap-
 pa sortis qua cappa facta a sorte. ergo simili-
 ter vester inposito. Aut si no. querit ratio.
 Et dicendu qz genitiuus quāuis denominef
 ab habitudine primcipij. tamen alia habitu-
 dimem importat. immo alias vt possessionis
 sed tū in diuinis no cadit diuersitas nec ha-
 bitudo nisi originis rone materie in diuinis
 determinat ad habitudinē primcipij. et ido
 in deo idē e dicere qz spiritus filij. qz spiri-
 tū pcedit a filio. Detererea alia e ratio. qua spi-
 ritus scdm qz e nomē absolutū. sicut hoc noc-
 men deus. non habet pprie astrui cū geniti-
 uo. quia tunc idem esset dicere spūs filij. qz
 deus filij. ergo oportet qz accipiat spiritus
 scdm qz dicit a spiratione. et sic e nomē im-
 portās originem. ergo sicut sequit filius pa-
 tris. ergo filius qui e a patre. et ita e dicere
 spiritus filij id e spiritus qui e a filio. Itē
 querit de hoc qd dicit no sine meo et patris
 arbitrio. videt male dicere. qz qui habet ar-
 bitriu sup aliquid. habet dominu sup illud
 ergo videt scdm hoc qz spūsanctus sic infe-
 rior filio. Si tu dicas qz arbitriu dicit volū-
 tatem. hoc nihil e qua similiter cū vna volū-
 tas sit triū. similiter filius no loquit sine ar-
 bitrio spūsancti. et pater similiter qd non
 dicit pprie. R. dd. qz spūsanctus e patri
 et filio dsubstāialis. ita qz a patre et filio p-
 cedit opatio gō spiritusancti omnis e pa-
 tri et filio. et similiter eque habet esse a pa-
 tre et filio. ita qz n e dicere qz habeat locutōz
 ppriam. nec qz habeat locutionē a se. et hec
 duo volunt excludere dominus cum dixit n
 loquit a semetipso vt excludat ratio pprii. et
 ratio primi principij. et hoc exponēs didimz
 atra pprium dicit. Non sine me. Contra ratō-
 nez primi principij dicit. Sine meo et patris
 arbitrio. et arbitriu non importat dominuz
 siue causalitatem. sed solū auctoritatē in pa-
 tre et filio respectu spūs vel eius opationis

Tem querit cū spiritusanctus pce-
 dat a patre et filio. Hec e scda ps
 in qua magister determinat qualite
 spiritusanctus pcedit a patre et
 filio. Et hec ps habet quatuor capitula scdz
 quatuor que determinat in quatuor capitulis.
 Nam pzo querit et determinat. vtz spi-
 ritusanctus prius pcedat a patre et deter-
 minat qz no. scdo vtrum prius et plenus ibi
 Ex eodem sensu dicit etiam pprie pcedere a
 patre. Quarto determinat. vtz spiritusan-
 ctus pprie pcedat a patre p filiu ibi. Forte
 vtz hac itelligentia vbi affirmat auctoritate

hilarij qd spiritus sanctus mittit a patre p fili-
um et pcedit.

Supposito ex precedentibus qd spūs
sanctus procedat a patre et filio.
Ad intelligentiā huius ptis qua-
rur querunt de pessione spūs san-
cti in dicatione ad utrūq. Primo querit vtrū
spūs sanctus prius pcedat a patre quā a filio
Secundo vtrū plenus a patre quā a filio. Ter-
cio vtrū pcedat a patre mediāte filio. Quar-
to et ultimo. vtrū pcessio filij s; prior sit se-
cundū ordinē intelligēdi pcessionē spūs san-
cti vel everso.

Quia primū qd prius ē a patre quā
filio sic ostendit. Causa prima est
in qua ē status. ergo et pncipiū
primū in quo ē status. sed status ē
in patre. ergo pater ē pncipiū primū. sed
pncipiū supponit prius. ergo prius pcedit
a patre quā filio. **I**tem causa prima ē que
agit alia nō supposita. ergo si pater pducit
non p suppositior. ē alterius pncipij. filius
p suppositionem prius pducit pater quā fil-
ius. **I**tem qd habet aliquis ex se. p prius ha-
bet quā qd habet ex alio. sed pducere spiri-
tū sanctum. habet pater a se et filius a patre
ergo p prius habet pater quā filius. **C**on-
tra vbi nō est ponere posterius. nec prius.
qd respectu posterioris. s; in trinitate nō ē po-
nere posterius. ergo nec prius. **S**i ergo pces-
sio spūs sancti a patre et filio ē eterna. patet
qd. **I**te vbi ē ponere prius et posterius ē
ponere diuersitatē pncipiorū. sed pater et
filius pducūt spiritū sanctum inquantū vnū
vt supra monstratū ē ergo nō ē ibi ratio prior-
is. **I**te si p prius pcedit a patre quā filio
Aut a filio nō pcedit. aut bis pcedit. sed p-
cedit a filio et nō pcedit bis ergo qd. **I**te
attingit intelligere prius. nō intellectu poste-
riori. ergo si p prius pcedit a patre. ergo cō-
tingit intelligere qd pcedit nō intellectu
filio. **S**ed contra spūs sanctus ē amor vniuers.
et amor necess. sed nō ē accipe mutuū amo-
rem ad minus quā inter duos. ergo nec spiri-
tus sanctū esse nisi a duobus. ergo nec p pri-
us pcedit ab vno quā ab alio. **R**espondet qd pri-
us dicit multiplicit. dicit em prius dura-
tione. prius causalitate. dicit prius origine.
Dicit prius auctoritate. **E**t primis duobus
modis prius nullo modo cadit in deo. quia
prius duratione extrariū ē eternitati. Prius
causalitate extrariū ē essentie vnitati. s; pri-
us origine quo alter ex altero. **E**t prius aucto-
ritate quo alter accipit ab altero cadit ibi. s; p-
rius origine cadit respectu pducētis et p-
ducti. cum alter orit ex altero. cum vero vnū
orit a duobus. nō cadit ibi prius origine. qd
tunc ambo sunt vnū originale pncipiū. tunc
cadit ibi prius auctoritate. qd quāuis pater
et filius sint vnū in pducēdo. tamen hoc ac-
cipit filius a patre. **S**i ergo querit. vtrū per
prius pcedat spūs sanctus a patre quā a filio

Si intelligat duratione fallum ē. similiter si
prius causalitate sicut pbant prime rōnes ad
hoc inducte. **S**i aut prius auctoritate vt pri-
us idem sit qd pncipiū veritate habet. **A**d
illud quod primo obicit. qd pater ē pncipiū
pncipiū et causa. **D**icendū qd ille rationes
habent veritatē. vbi ē pluralitas causarū vel
pncipiorū. sed respectu spūs sancti. nec ē plu-
ralitas causarum vel pncipiorū. **A**d illud
qd obicit qd prius habet qd habet ex se. **D**i-
cendū qd si intelligat prius. id ē pncipiū
prius verū ē. **S**i aut alio mō fallum. quia vnū
et idem potest haberi a pluribus pscis. ita
qd ab vna p aliā. nec talis ē prioritas aliquo
trium pdictorū modorū.

Secundo querit. vtrū plenus pces-
dat a patre quā a filio. et qd sic vt
detur. quia ppter quod vnumquodq;
et illud magis. ergo cū filius spiret p patre
qua hoc habet a patre. ergo pater magis spi-
rat. **I**tem omnis causa prima prius influit.
quā scda. sed pater ē pncipiū pncipiū spiran-
di. ergo prius influit quā filius. **I**te pleni-
us pcedit aliquid a quo pcedit pprie et pnci-
paliter. quā a quo nec pncipaliter nec p-
prie. sed spūs sanctus pcedit a patre pprie et
pncipaliter. sicut dicit in littera. et aug. 2.
dicit ergo qd. **I**te plenus pcedit aliquis ab
eo a quo habet quod quod habet s; subām et
pprietatem. quā a quo nō habet. sed spiritus
sanctus habet a patre. et qd sit et qd pcedat
a patre. a filio aut nō habet. qd pcedat a pa-
tre quia tūc filius daret aliquid patri. ergo
qd. **C**ontra si plenus a patre. ergo pfecti-
us ergo a filio nō pcedit pfectissime. ergo in tri-
nitate ē aliquid imperfectiōis. **I**te si pleni-
us a patre quā a filio plus accipit a patre quā
a filio. sed vbi ē ponere plus et minus ibi est
diuersitas. ergo in psona spiritus sanctus est
diuersitas. **I**te videt qd nec pncipaliter
a patre. quia qui pfecte dat aliquid alicui.
dat ei vim et iurisdictionē siue auctoritatez.
Si ergo dat pater filio posse spirare. qd dat
ei auctoritatē spirād i. ergo qd pncipaliter
pcedit a filio vt a patre. **R**espondet dicens
qd spūs sanctus dicit pcedere a patre pnci-
paliter et p se. pncipaliter qd auctoritas ē
in patre p se quia nō tantū mediāte filio. s;
etiam immediate. nō tamen plenus pcedit
a patre. nec tñ pfectius. quia plenus pome
gradum pfectiōis. pome etiā dpositionem
substantie in pducto quorū neutrum ē in diuis-
iōis. **V**nde si ponat hoc. qd illud qd pcedit
ab alio. p plenus pcedit aut pncipaliter
simpliciter ē neganda. **A**d illud ergo qd
obicit de causa prima. et ppter qd dicit. dicens
qd sicut dictum ē prius illud solū habet locū
vbi pluralitas causarū ē. hic autē nō ē plura-
litas nec causarum. nec pncipiorū. ideo nō
habet hic locū. **A**d illud qd obicit. qd non
habet spūs sanctus a filio qd pcedat a patre.
Dicendum ad hoc qd non habere a se vel ab

De

alio nō pōit gradū plenitudinis. Vnde quā
uis filius diuinitatē habeat a patre. tamē ē
pfectus deus vt pater. et ideo nō sequit̄ q̄
plenus a patre pcedat. qui a p̄cipalius.
¶ Q̄ obicit̄ plenus habet. qd̄ habet essenti
am et p̄rietatem. Resp̄deri potest̄ inter
mōdo minozē. habet em̄ sp̄sanctus a filio
p̄rietatem. licet nō habeat scdm̄ omnē respe
ctum. habet em̄ p̄cessionē a filio sed nō a pa
tre. ¶ Ad illud qd̄ obicit̄. q̄ pater dat filio
auctoritatē. Dicendū q̄ dādo auctoritatē
sup̄ sp̄ritūsanctū nihilominus ex ipso habet
auctoritatē. q̄ ex hoc debet filius eā referre
ad patrē q̄ habet a patre. et inde ē q̄ in fi
lio ē auctoritas. et subauctoritas. Vnde etiā
p̄cipaliter p̄ducit̄ s. s. s. pat̄ p̄cipalius.
q̄ in eo ē tm̄ auctoritas. n̄ subauctoritas. p̄
cipalitas aut̄ auctoritas dicat̄ in diuinis.

Quero querit̄ vtr̄ sp̄ritūsanctus p̄
cedat a patre mediante filio. et q̄
sic videt̄ p̄ hilariū xij. de trinitate.
qui loquēs ad patrē ait sp̄ritūsan
ctum qui ex te p̄ eum ē p̄merar. s̄. s. est a
patre p̄ filiū ergo mediante filio. ¶ Itē rich
dicit̄ q̄ in diuinis ē p̄cessio imediata tantū
et mediata. et imediata. mediata tantū ef
se nō potest. et dicit̄ q̄ mediata et immedia
ta ē p̄cessio. s. s. ex patre. ergo cū non possit
cadere mediū nisi filius. sp̄ritus. s. p̄cedit a
patre mediante filio. ¶ Item similis ē p̄cessus
in illa p̄cessu imaginis create. sed amor p̄ce
dit a mente mediante intelligētia. ergo s. s.
p̄cedit a patre mediante filio. Si dicas q̄ nō
est similitudo quantū ad hoc. ergo destruit̄
ratio imaginis. q̄ imago debet representare or
dinem et originē p̄sonarū nō tantū numerū i
p̄sonis. q̄ hoc etiā ē inuestigatio. ¶ Item si solus
filius spirat. ita q̄ non pater. tūc pater dice
ret̄ spirare. sed mediante filio ita q̄ esset p̄ces
sio mediata tantū. ergo cū spiratio duciat
patri p̄ se. et duciat ei p̄ hoc quod ē p̄cipi
ū filij spirantis. ergo ducit̄ ei. et mediante
et immediate. sed si hoc s. s. p̄cedit a patre
mediante filio. ¶ Contra nobilius ē imedia
tum p̄cipiū quā mediātū. sed omne nobil
ius ē deo tribuendū. ergo si pater ē nobilif
simū p̄cipiū s. s. ergo tantū immediate nō
mediate p̄ducit̄ ipsum. Si tu dicas q̄ p̄du
cit̄ simul mediante et immediate. ¶ Contra me
diatū et immediatū sunt opposita. sed oppo
sita non sunt simul vera de eodē et respectu
eiusdem. ergo impossibile ē q̄ simul p̄ducit̄
mediate et immediate. ¶ Itē sicut se habet
p̄ se ad p̄ accidēs. ita mediātū ad immedia
tum. sed deus nullius cuius ē causa p̄ se. est
causa p̄ accidēs. ergo nullius cuius ē p̄cipi
ū immediatū ē p̄cipiū mediātū. ¶ Item
magis ē immediatū. q̄ nullo modo recipit
mediū quā qd̄ recipit mediū. sed filius nul
lū mediū recipit inspirādo. ergo immediatū
p̄ducit̄ quā p̄ducit̄ pater. nō ergo vni
ter omnino p̄ducunt pater et filius sp̄m̄ s.

¶ 1° dō q̄ sicut vult rich. p̄ductio s. s. ē me
diata simul et imediata. mediata inquantū
ē a filio et filius a patre. sed imediata inqua
tum ipse sp̄s. s. ab ipso patre spirat. et huius
exemplū pōit̄ in exitu abel de adam. abel i
mediate exit de adam. q̄ ipse ex lumbis su
is genuit eū nihilominus exijt̄ mediante. q̄
exijt̄ ab eua. que sunt ab adā. siue de adā de
ducta. et hūc modū oportuit esse in deo p̄
ter summā germanitatē. si em̄ tantū mediata
esset p̄cessio s. s. vt tantū esset a filio nō esset
summa germanitas s. s. cum patre. similiter
si omnino imediata. vt esset a patre tantum.
nō esset summa germanitas cū filio et sic de
dendum q̄ mediante filio. ¶ Ad illud ergo
qd̄ obicit̄ in contrariū. q̄ nobilius ē immedia
tum p̄cipiū. Dicendū q̄ mediatio ē tribus
modis. quedā em̄ ē mediatio q̄ excludit̄ im
mediationē tantū vt quādo effectus vltimū
nō continuat̄ influentie cause prioris. sed p̄ me
dium omnia p̄ducit̄ priori non coopante. et
hic dicit̄ ordinē et diuersitatē agentū et se
pationē. Alio mō dō mediatio. put̄ dicit̄ or
dinē causarū adimūcē. nō sepationē in agen
do. sed solū diuersitatē agentū et ordinē.
Tercio mō put̄ dicit̄ ordinē. nō tñ sepationē
virtutū agentū. nec diuersitatē. Prima me
diatio nō cadit in deo. q̄ deus ē causa simpli
citer prima cuius influentia ē tanta q̄ nulla
creatura aliquid agit. eius influētia remota.
et ideo nihil exit a deo mediante tantū. Secūda
mediatio. cadit in deo respectu effectus p̄
ducti a causa creata q̄ ibi ē ordo causarū. et
diuersitas virtutū. sed tñ nō ē sepatio. quia
deus intime agit q̄ p̄ seipsum agit. nihilomi
nus p̄ virtutem creatā que ab ipso ē. Tercia
mediatio cadit in opatione diuina. i qua sūt
agentes p̄sone. in quibus attendit̄ ordo. q̄
vna habet ab alia. q̄ agit. sed tñ nec ē ibi vir
tutum diuersitas nec sepatio vel distātia ali
qua. immo vna virtute. et eaq̄ intime agunt
et sic pater mediante filio p̄ducit̄ s. s. nō qua
fit mediū distātie vel differētie. sed q̄ q̄
filius p̄ducit̄ hoc habet a patre. ita q̄ ē ibi
quidā ordo. Et sic patet r̄nsio ad sequēs cū
dicit̄. q̄ mediātū et immediatū sunt opposi
ta. verū ē em̄ sed nō primū mō. s̄ scdo vel ter
cio. ¶ Ad illud qd̄ obicit̄. q̄ deus nullius causa
p̄ accidēs s̄ nec mediante. dō q̄ p̄ accidēs ali
quid creare derogat veritati esse sup̄me. illi
em̄ dō aliquid cā esse p̄ accidēs cuius ē causa p̄
aliquid aliud q̄ non ē ab ipso s̄ aliunde. si s̄
deus alicuius esset causa p̄ accidēs n̄ esset causa
vlissima et prima. et ita nec nobilissima s̄ me
diatio nō repugnat nobilitati cause sup̄me.
creare em̄ aliud p̄ se. et p̄ id qd̄ ab ipso ē. nō
dicit̄ indignitatē imo dignitatē q̄ dignitas ē
non tm̄ p̄ se aliquid posse. s̄ posse alij dūm
care. ita tñ q̄ ille sine eo nihil possit. ¶ Ad il
lud qd̄ vltio obz̄ q̄ filius ē immediatior ca. dō
q̄ n̄ valz̄. q̄ ista mediatio q̄ p̄dicta ē n̄ repug
nat imediatiō et ideo nō dimittit̄ eā.

Quarto et ultimo querit. que istam
duarum emanationum scilicet generationis et
processionis. sit prior secundum rationem
intelligendi. et quod generatio filii.
ostenditur sic. In ymagine creata sic est. quod
secundum ordinem intelligendi. prior est emanatio
noticie a mente. quam amoris. sicut vult. Augustinus
quia incognita non possumus diligere. sicut
dicit. Augustinus. in. x. d. trinitate. ergo si ordo at
tenditur in ymagine secundum conformitatem ad
trinitatem increatam. ergo secundum rationem intel
ligendi prior est processio verbi. quam amoris in
divinis. maxime cum per ymaginem creatam.
intelligamus trinitatem increatam. Item
sicut vult philosophus. voluntas est. cuius principium
est in ipsa cognoscibilitate. singularia. ergo
voluntas ut voluntas presupponit cognitionem
ergo emanatio ubi. emanatio amoris. Item
omne principium secundum rationem intelligendi. pri
us est quam principium. sed filius est principium
spiritus sancti. ergo secundum rationem intelligendi.
oportet intelligere filium. quam spiritum sanctum. ergo
et generationem que est emanatio filii. pri
us quam processionem. que est spiritus sancti. Item
in omni natura agente per modum nature et vo
luntate. productio per modum nature intelli
gitur ante productionem voluntatis. ergo cum pa
ter sit natura intellectualis producat filium con
naturalem. et per modum nature. et spiritum sanctum
per modum voluntatis. ut supra tactum est. ergo
emanatio filii. prior est secundum rationem intelli
gendi emanatione spiritus sancti. Contra. Augustinus
non de trinitate. primum mentis precedit ap
petitus quo id quod nosse volumus querendo
nascitur proles ipsa noticia. ergo ante est in
ymagine creata. appetitus quam sit plures noti
cia. ergo ante amor. quam verbum. ergo et proces
sio. ante generationem. Item nullus videtur
rem. cognoscit ipsam. nisi intentio voluntatis
applicet vim cognoscens. ipsi cognoscibili.
ut patet de homine eunte per viam qui cum iunt
et alibi cogit aut perfecte nescit qua transierit
sicut dicit. Augustinus. in. ix. d. trinitate. ergo vo
luntas precedit ipsam cognitionem. ergo amor
verbum in creaturis. ergo processio in deo. scilicet
secundum intellectum. Item sicut vult philosophus.
primum et immediatum idem. Unde ipse in libro
posteriorum diffiniens appositionem immediatam
dicit. quod immediata appositio est illa. qua non
est altera prior. sed eque immediate spiritus san
ctus precedit a patre ut filius. ergo eque pri
mo. ergo nec secundum rem. nec secundum rationem intel
ligendi. generatio filii. precedit processionem spiritus
sancti. Item quanto aliquid amovetur tan
to prius est secundum rationem intelligendi. sed com
munis spiratio est amovetur. quam generatio. qua
duenit patri et filio. sed generatio soli patri
ergo prior est secundum rationem intelligendi. gene
ratio quam spiratio. Dicitur quod quid sit de
ordine reali de quo infra dicitur. secundum rationem
intelligendi. prior est emanatio verbi. tum quod
verbum est spiritus sanctus principium. tum etiam

quia verbum precedit per modum nature. sed spi
ritus sanctus per modum liberalis voluntatis.
tum etiam. quia intelligimus emanationes in p
sonis. per emanationes reatas in ymagine.
In ymagine autem constat. quod cognitio et intel
ligencia precedit amorem et voluntatem. non
tamen volo dicere. quod in divinis sit emanatio
natura posterior emanatione. sicut repimus
in ymagine creata. Ad illud ergo quod obi
citur in contrarium quod appetitus precedit primum me
tis. Dicendum quod ille appetitus habet secundum
statum dupliciter considerari. Uno modo secundum
rationem inhabitantis ante habitam cognitionem.
Alio modo secundum rationem complectentis et hoc est
post habitam cognitionem. et secundum primum sta
tum est imperfectionis. quantum vero ad secundum
est perfectionis. et ideo quia quod perfectionis est.
in deo ponimus. non quod est imperfectionis. ideo
appetitus secundo modo assimilatur spiritui sancto. et
hic tenet rationem tertiam. et quod primum sit imperfe
ctionis. patet. quia est ignobilitatis et de
siderantis scientiam acquirere. quod non convenit
deo. Ad illud quod obicitur. quod intentio pre
cedit ad cognitionem dicendam quod verum est
ad cognitionem acquirendam. sed noticia prout
est in acquirendo. non habet plenitudinem cum
illo verbo. ut vult. Augustinus. in. xiiij. et. xv. de tri
nitate. Ad illud quod obicitur. quod eque im
mediate precedit spiritus sanctus. Dicendum. quod ve
rum est. sed tamen spiritus sanctus ita precedit imedia
te. quod etiam mediante filio. et ita ex illa ratione
oportet intelligi emanationem filii. Ad
illud quod obicitur. quod quanto aliquid amovetur
tanto prius. Dicendum. verum est in absolutis
sed non tenet in respectibus. ut patet in gene
ratione et creacione. Potest tamen dici. quod
istud intelligit de eo quod est amovetur amovetur
te predicacionis. sed amovetur spiratio est amovetur
amovetur non tamen predicacionis. quia dicit de
patre et filio. sed etiam cuiusdam concordie et
conexione. et tale amovetur secundum rationem con
cordie et amicitie presupponit concordantes. et
conexos. non patet et sic patet illud.

DVBIA LITTERALIA.

In parte ista sunt dubitationes cir
ca istam. et primo de argumento he
retici. quod facit ibi. Aut nato filio.
aut non nato. Videtur enim istud ar
gumentum necessarium. quia cuiuslibet contradi
ctionis. necessarium est alteram partem esse veram.
sed natum et non natum opponuntur contradictione
ergo necesse est alteram partem dare. quod spiritus san
ctus predat. aut nato iam filio. aut non nato
cum ergo magister et. Augustinus. respondeat inte
rimendo utramque partem. videtur male respo
dere. Responso dicendum. quod hereticus in sua
questione. querebat de ordine generationis
filii. ad processionem spiritus sancti. et querebat de
ordine secundum durationem et tempus. non secundum
rationem intelligendi. et querebat utrum prius
natus est filius quam processit spiritus sanctus. aut
e converso. et utrumque falsum erat. Ideo magister

17

et. **A**ug². cōsiderantes intencionē hereticā
siue interrogacōez. scdm̄ sensum in quo eam
pponit simpliciter. et bene respondēt eā in-
terimendo. **A**d illd̄ ergo qd̄ obicit. qd̄ dif-
finicō hereticā est p̄ a contradicōia. Dicendū
qd̄ falsum est. quia p̄p̄sicio cōtradictoria ac-
cipitur. negando composicōem principalē.
sed ip̄e fert negacōnem ad cōpōsicionem nō
principalē. sed intellectā in hoc qd̄ est na-
to. et idō causa falsitatis semp̄ remanet. hec
em̄ est falsa. sp̄s sanctus p̄cedit nato filio.
quia notat. qd̄ natiuitas filij. p̄cedat p̄cessio-
nem sp̄s sancti. hec iterū est falsa. p̄cessio
nō nato filio. qd̄ notat. qd̄ natiuitas filij. nō
fuerit simul cū p̄cessione sp̄s sancti. sed hec
est vera. sp̄s sanctus nō p̄cessit nato pri-
us filio. quia simul fuit natiuitas filij et p̄-
cessio sp̄s sancti. **I**tem querit de hoc qd̄
dicit. quicquid unigenitus dedit. gignendo
dedit. Videtur maledicere. quia si hoc. sed
dedit ei spiracionē. ergo dedit gignendo. er-
go spiracio est genita. sed quicquid dicit i di-
uinis concrete. dicit et abstracte. sed nō cō-
uertit. ergo si spiracio est genita. spiracio est
generacō. qd̄ est a tra om̄s m̄o. **R**esponso
dicendū. qd̄ defectus est in utroq; argumen-
to. nam illud nō valet. dedit generacōem spir-
acionē. ergo generacōem spiracionē. sicut nō
sequit generacōem dedit filio essenciam. ergo
essencia est genita. **A**liqua em̄ p̄ generacōez
dicuntur dari. que nō dicuntur generari. et itez
alia racō nō valet. Spiracio est genita. ergo
spiracio est generacō. sic em̄. **I**ntra patebit
de duabus nociōibus unū p̄sone. verū est
dicere qd̄ vna p̄dicatur d̄ altera. denociatiue
nō in abstractione. et idō nō valet. illa rō.
imo est ibi accidens. **Q**uod ergo dicit. quicquid
p̄dicat denociatiue. et abstracte. verū est
de essencia. sed nō est verū de p̄prietate p̄s-
one et hoc infra patebit. **I**tem dubitacō est.
de hoc qd̄ dicit jero. Credim² in sp̄m sanctū
qui de patre p̄prie procedit. Videtur em̄ fal-
sum dicere. quia p̄prie est qd̄ d̄uenit vni soli
ergo si de patre procedit p̄prie. nō ergo de fi-
lio. **S**i tu dicas. qd̄ nō dicit p̄prie. a tra amū-
tatem. **S**ed contra impprietatem. ergo vi-
det qd̄ impprie p̄cedat a filio. **R**esponso
dicendū qd̄ p̄prie nō dicit p̄prietatem siue sol-
itudinem. sed sonat in auctoritatē. sic prin-
cipaliter. sicut em̄ pater p̄ncipaliter dicitur
spirare. quia nō habet ab alio. ita etiā p̄prie
quia hanc d̄dictōem nō habere ab alio. nul-
li amūcat. ita videt dicere magister. **D**o-
test tamē dicit. qd̄ vno m̄o p̄prie dicit contra
amūtatē. alio modo a tra impprietatē. **T**er-
cio modo accipit p̄ appropriacōez. et sic acci-
pit hic. quāuis em̄ spiracio eque vere et p̄prie
cōueniat patri et filio. tñ filius appropriat eam
patri. p̄pter auctoritatē. **I**tem querit de
hoc qd̄ dicit. hylarius loquens ad patrē p̄
eu in sp̄s sanct² tu² est. Videtur em̄ male-
dicere dicendo p̄ eū. quia vt dicit p̄posit².

per. cum verbis transitius significat sub au-
auctoritatē. sed cū absolutis auctoritatē. vt
patet cū dicit ego sum sapiens p̄ deū. inde
notat auctoritas. **R**esponso dicendū. qd̄
aliqui voluerūt dicere. qd̄ h^c est imppria. sp̄-
ritus sanctus est a patre p̄ filiu. siue p̄cedit
et debet resolui in hanc sp̄s sanctus spirat
a patre p̄ filiu. et consensūt rōni p̄dicte.
sed cum ista sit vera. creatura p̄cedit a patre
p̄ filiu. et h^c similiter. exit vel p̄cedit. nō vi-
deo rōnem quare similiter illa verba hylarij
Nō possunt p̄prie dici. et p̄terea dicendū. qd̄
quāuis p̄cedere nō sit verbū transitiuū. quia
quantū ad modū significandi. quia non con-
struit cum actiuo. quia tam equualet tran-
sitiuo. vt cū dicit p̄cedit a patre p̄ filiu. ut
dicendū est sicut de verbo transitiuo. et idō
dicit subauctoritatē. **T**ertus.

Dicit h^c considerandū est quātū a ta-
libus qualēs nos sumus rē. **S**upra
egit magister de p̄cessione p̄ compa-
acionem ad illū ad quem et a quo est. hic ter-
cio loco agit de ip̄a. scdm̄ compacōez ad ge-
neracōez a qua differt. et h^c pars habet du-
as p̄tes. **I**n prima magister querit et detra-
ctat. **V**trū sp̄s sanctus debeat dici genit².

In scda. vtrū debeat dici ingenuus. ibi.
Nūc considerandū est cū sp̄s sanct² nō sit
genitus. **I**tem prima pars habet quatuor.
In prima ostendit. qd̄ sp̄s sanctus nō debe-
at dici natus. **I**n scda ostendit. qd̄ quāuis di-
cat de sp̄s sancto p̄cedere. dicit cū de filio.
ibi cum aut sp̄s sanctus nō dicat genitus.
et ratio est qd̄ aliter dicit filius p̄cedere. et
sp̄s sanctus. **I**n tercia vere temptat assig-
nare differenciā inter generacōez et p̄cessio-
nē. ibi. inter generacōez filij et p̄cessionē rē.

In quarta vero et vltima ostendit hūanā
insufficienciā. ad illam differenciā indagā-
dam. ibi. **Q**uod aut insufficientia p̄cedere inter-
sit. sicut considerandū est cum sp̄s sancto.

Hec est scda pars in qua magister querit
et detractat. vtrū sp̄s sanctus debeat dici
ingenuus. **E**t hec ps habet quatuor p̄tes.
in qua ostendit magister et p̄bat auctoritate
Aug. qd̄ sp̄s sanctus nō debet dici ingeni-
t². **I**n scda vero ostendit detrahi. in aucte
jeronimi. qd̄ debet dici ingenuus. et ponit
ibi. jeronim². **T**amē in regulis distinctōnū.
rē. **I**n tercia vero p̄dicata detrahetur detra-
ctat p̄ distinctōez ibi. **S**ed vt ista que videt
esse repugnācia. **I**n quarta auctoritate je-
ronimi p̄firmat suā solucōez. ibi. ita accepit rē.

Ad intelligenciā eoz. que dicuntur in
lra. quatuor queruntur. primo querit.
vtrū in diuinis sit ponere p̄cessionē.
scdo vtrū p̄cessio sp̄s sancti sit generacō.
tercio. vtrū p̄cessio sp̄s sancti realiter diffe-
rat a generacōne. quarto. vtrū sp̄s sanctus
debeat dici ingenuus aut nō.

Quod circa primū qd̄ p̄cessio sit ponenda
in diuinis ostendit. **P**rimo aucte. dñi

jo. xvi. Vbi dicit saluator mittam vobis spm
 veritatis qui a patre procedit. Si ergo veri-
 tas no dicit nisi ver et verba dei no loquor
 imppriū vere. ergo pprie est pcessio in diu-
 nis. Item in diuinis verissime est origo. er-
 go et pductio. sed omi productioni actiue.
 respōdet pductio passiva. sed pductio pas-
 siva est pcessio. ergo a primo ad vltimū i di-
 uinis vere et pprie est pcessio. Item amor
 noster. et est amor et ab illo. et exitus eius ab
 alio. vere et pprie exprimit in verbo pcedē-
 di. cum ergo amor diuinus. qui est spūs san-
 ctus. vere et pprie amor sit. et ab alio sit. sic
 nomē amoris ei cōpetit ppriissime. ita vester
 ei duenire et pcessio. Item ad completaā
 rōnem pcessiois. ista duo requiruntur. qd
 sit ab alio. et in aliū tendat. sed amor qui ē
 spūs sanctus. nō pcedit a patre inq̄tū amat
 se. nec a filio inq̄tū amat se. sed inq̄tū vnus
 amat alterū. quia nexus est. ergo spūs san-
 ctus est amor quo amās tendit in aliū. et ista
 duo complectūtur rōnem pcessiois pfecte
 ergo pcessio est in diuinis. Contra pro-
 cessio de rōne sue nomis dicit elongacōez et
 recessio. Vnde pcessio quasi pcul cesso.
 sicut pcessio dicit antecessio. sed sicut in
 diuinis nō ē antecessio. pp̄ sumā similitatē.
 ita nō est elongacio. pp̄t sumā vnitatem.
 ergo sicut in diuinis nō ponit nomē pcessio-
 nis. ita nō debet poni nomē pcessiois.
 Item in creaturis pcessio de rōne sua gene-
 nis dicit motū. et ita indigenciam et impfe-
 ctionē. sed nullū tale nomē. debet transferri
 ad deū. ergo nec pcessio. item creatō dicit
 spēalem differenciā pcessiois et differen-
 ciā addentē nobilitatē. quia dicit egressum
 rei creatore. qui est causa nobilissima. s; crea-
 cio passiva. nullo mō repitur in diuinis. nul-
 la eni psona dicit creati. ergo p rōne nec p-
 cessio. Item pcessio in creaturis. nō dicitur
 nisi dupliciter. videlicet localis et causalis.
 Localis que est in motu pgressiuo. Causalis
 que est affectus a causa. sed localis nō potest
 trāfferri ad diuina. quia nulla mutacō sedz
 locū. nec in generali nec in speciali. cadit in
 deo. et preterea. cū talis sit ab vno in aliū.
 oportet ponere. qd spūs sanctus eternaliter nō
 pcederet a patre et filio. nō ergo inuenit p-
 cessio localis. sed h̄ nobilior quā causalis.
 quia ista est entis completi. et a p̄ncipio in-
 trinseco. ergo p locū a maiori. nec causalis in-
 uenitur in deo. et ita nullus modus. Pro-
 cessiois repit. Responso dicendū qd pces-
 sio in creaturis. dicit respectum ad p̄ncipiū
 a quo. vt radius dicit pcedere a sole. siue
 flos ab arbore. et qd dicit motū hoc accidit
 ei. et similiter rōne nomis dicit respectū ad
 terminū ad quē. et qd dicit elongacōez. hic ac-
 cidit qm̄ ergo i diuinis vtq; respectus repit. Nā
 psona pcedens. respectū habz ad p̄ncipiū
 a quo. amor pcedens. respectū habet ad
 amatū. Amor scz ille qui est nexus et caritas

ideo vere et pprie et pfecte. racō pcessiois
 inuenit in diuinis. vnde cōcedende sunt ra-
 cōnes adducte. Ad illud ergo qd obicit
 in cōtrariū qd pcessio dicit elongacōem. di-
 cendū. qd hoc verū est in creaturis. in quibz
 per apprimacōez ad terminū ad quē. sit elo-
 gacio a termino a quo. pp̄t sui finitatem. et
 circūscripcōem. et distancā. et sic nō est in
 deo. Ad illud qd obicit. qd dicit motū in
 creaturis. dicendū. qd nō transferē. rōne mo-
 tus. sed rōne duplici respectus. qui quāuis
 nō posset esse in creaturis. sine motu. pp̄t
 impfectōem. nihilomīd tamē est in creatore.
 Ad illud qd obicitur de creatōne. dicen-
 dū. qd creatō de p̄ncipali imposicōne. dicit
 exitū de nihilo. et idō nullo mō significatū
 ei. potest in deo saluari. nec pprie nec trās-
 sumptiue. nō sic autē est de generacōne et p-
 cessioe. Ad illud qd obicitur. qd nec cau-
 salis nec localis. dicendū. qd imo ad modum
 causalis. et causalis. vno mō duenenciā habet
 cū locali. nam causalis pcessio. vno mō
 terminatur in pcedente. et ita. qd nihil vltra
 respicit. vt cū dicit filius procedit a patre.
 Alio modo. put effectus respicit aliquē vt
 terminū. et sic pcedit amor ab amate in ama-
 tū. et aliquo modo duenit cū pcessioe loca-
 li. quia respicit terminū ad quē. Aliquo mō
 differt. quia nō respicit tanquā in illo re-
 ciatur. Sed tanquā obiectū. et qm̄ respectus
 et emanacio vere repunt in diuinis. hinc ē
 qd illa emanacō dicit ad similitudinē emanacō-
 nis causalis. s; similitudo localis pcessiois ibi
 nō cadit. nisi longique. et ideo greci decepi-
 ti sunt. Et ad illud qd pcessio localis ē p-
 fectior. dicendū qd pcessio localis. semp ha-
 bet impfectōem cōiunctam de rōne nomis.
 nō sic originalis. et verū est. qd pfectior est
 inter motus. sed pcessio in diuinis. nō dicit
 motū. sed originē. siue motu et mutacōne. si-
 cut supra dictū est de generacōne.
 Secundo querit vtz pcessio spūs san-
 cti. sit generacio. et qd non videtur.
 Aug. de trinitate. xv. sicut filius p-
 stat essenciā sine vllō inicio tēpis. et sine vll-
 la mutacōne generacō. spūs sancto. pcessio. er-
 go si nō est idem qd p̄stat essenciā duabus
 psonis. Item hic ipm̄ videt rōne. qz ge-
 neracō est emanacō scdm̄ modū fecunditatis
 nature. sed sicut supra pbatū est. spūs sanctus
 procedit p modū liberalitatis et amoris. er-
 go nō generatur. ergo generacō nō est pces-
 sio. Item nihil vnū exit a duobus similibz
 per viam generacōis. nisi alter sit vt pater
 alter vt mater. alter vt p̄ncipiū actiū. alē
 vt p̄ncipiū passiuū. spūs sanctus. procedit a
 duobus similibus. ergo si p viam generacōis
 alter est ei vt pater. alter vt mater. qd omīo
 absurdū est. Item filius est sua generacio
 et spūs sanctus est sua pcessio. ergo si p̄cede-
 re esset generari. spūs sanctus esset filius. sed
 spūs sanctus pcedit a filio. et dicit spūs filij

De

sicut filius dicitur patris. ergo si filius non est pater. nec spiritus sanctus est filius. ergo nec processio generatio. Contra in hijs inferioribus generatio est motus ad substantiam. Unde generatio est substantie productio. sed processio spiritus sancti. est substantie secundum hypostasim productio. ergo est generatio. Item generare sic diffinitur a damasceno. generare est sibi similem in substantia producere. sed spiratione vel processione. producit spiritus similis in natura. 8° et processio est generatio. Item actioes et mutaciones denominantur a termino. ergo quecumque veniunt in eo quod habet per emanationem. veniunt in modo emanandi. sed filius et spiritus sanctus. veniunt in substantia. quam habent per emanationem. ergo veniunt in emanatione. ergo si modus emanandi filij est generatio. et spiritus sancti similiter. Item productio est superior ad generationem. sed quecumque producuntur procedunt. ergo processio est superior ad generationem. ergo generatio est processio. ergo per rationem processio est generatio. Si dicas. quod processio appropriatur spiritui sancto. quero rationem. et videtur quod magis debeat appropriari filio. quod si ratio procedendi. secundum rationem intelligendi. proprius est in filio. 8° processio magis debet ei appropriari. Item si generans est spirans. ergo genitus est spirans. et e converso. sed spiratio passiva est processio. ergo 2° Respondeo sic dicendum. quod sicut spiritus sanctus non est filius. ita nec processio spiritus sancti est generatio. Ad illud ergo quod obiicitur in contrarium. quod generatio est productio substantie. dicendum. quod est producere substantiam dissimilem. et est producere substantiam similem secundum voluntatem et est producere substantiam similem per modum nature. Isti tres modi distinguuntur et diversi et separabiles sunt quantum est de se. quod patet. quia in productione ad substantiam productio. et tamen non sunt generatio. deus enim non generat adam. sed creavit. In productione eue de adam. fuit similis substantie productio non tamen generatio. quia adam non genuit eum. sed in productione abel. fuit substantie productio. secundum viam nature. et ideo fuit ibi generatio secundum rem. ergo isti tres modi distinguuntur in deo. tamen in actione creature. non distinguuntur. quia creatura non potest substantiam producere. nisi similem. et hoc per virtutem naturalem. et ratio huius est. imperfectio potentie. et limitatio in creatura. sed in deo est summa potentia. et ideo in eius operatione. isti tres modi habent distinctionem. ideo quantum in istis inferioribus gracia materie sit completa ratio generationis. productio substantie similis vel productio substantie. non tamen in divinis. imo oportet addi per modum fecunditatis nature. et quia ista conditio deficit in productione spiritus sancti. patet quod non sequitur. Ad illud quod obiicitur. quod similem habet utique emanationem. dicendum. quod differt emanatio in hijs inferioribus. et in deo. quia in hijs inferioribus. ter-

minat ad essentiam vel substantiam. quod multiplicatur. sed in divinis terminat ad hypostasim. quoniam ergo hypostasis ad quam terminatur processio est amor hypostasis ad quam terminatur generatio est imago. et amoris et nexus est spirari. non generari. e converso imaginis generari. non spirari. cum non sit consimilis ratio propria hypostasi secundum se. nec erit dissimilis emanatio. ipse vero procedit. ac si ad substantiam proprie terminaret. Ad illud quod obiicitur. quod processio est commune generationi. dicendum. quod est commune generationi et processioni proprie dicte. et nos hic loquimur de processione. putamus tamen spiritui sancto dicitur sic aut non est commune. nec hoc modo predicatur nec subicitur. nec est intelligenda ibi divinitas rei. sed solum proportionis sive moralis loquendi. Ergo queritur. quare magister spiritus sancto appropriatur. quidam voluerunt dicere. quod sicut nomen proprium commune est diffinitioni et proprie passioni. tum quia diffinitio addit supra nomen proprie passioni. ideo diffinitio habet nomen proprie passio non. sed nomen commune retinuit. sicut in apposito. sed hoc est absurdum dicere. quod spiritus non habeat proprium et singularem modum emanandi. sicut filius. Ideo volunt alij quod addit alium modum. sed quia ille modus in creaturis non est. quia aut raro. aut nunquam procedit aliqua hypostasis. aliter quam per generationem ideo sacri doctores voluerunt nomen proprium. vel novum fingere. sed magis commune appropriare. sed illud adhuc non videtur verum. quia sicut emanatio filij recte exprimitur verbo generandi. ita emanatio spiritus. verbo spirandi. Et propter hoc aliter dicendum. Quia sicut pater dicitur in genitus. quia ab eo remouetur omnis generatio quia nec generat nec est a generato. similiter e converso. processio proprie de eo dicitur in quo est omnis ratio procedendi. et talis est spiritus sanctus. quia procedit et est a procedente non sic autem filius. ideo spiritui sancto attribuitur. Aliter potest dici. quod completa ratio processionis consistit in compactione ad principium a quo. et ad terminum ad quem. et quia spiritus in sua emanatione. quia nexus est. utriusque respectu. filius alterius ideo completissima ratio huius nominis. reperitur in spiritui sancto. quantum aliquo modo reperitur in filio. et ideo spiritui sancto appropriatur. Ad illud quod obiicitur ultimo. quod generans est spirans. dicendum. quod illa predicatio non est formalis. sed solum ratione suppositi. et quia una persona sive unum suppositum potest generare et spirare. ideo hec est vera generans est spirans. sed nulla persona unice potest simul pluribus modis emanare. ideo non sequitur quod genitus sit.

Quo queritur utrum processio spiritus sancti. realiter differat a generatione filij. an solum secundum rationem intelligendi. et quod realiter videtur. persone differunt secundum suas emanaciones. cum persone realiter differant. non tamen intellectualiter. quia omni intellectu circumscriptione. adhuc remanet trinitas. ergo emanaciones

que sunt processio et generatio differunt realiter. Item que sunt a diversis principiis realiter differunt. sed generatio est ab uno. in diuinis. processio spiritus sancti a duobus. quia a patre et filio. ergo realiter differunt. Item secundum rem et veritatem aliquorum est principium diuina substantia. ut voluntas. quorum non est principium ut natura. sicut patet. quia creature sunt a deo agente per modum voluntatis. non per modum nature. si ergo processio est voluntatis per modum voluntatis. generatio per modum nature ut nature. processio et generatio realiter differunt. Item in imagine creata egressus verbi. et egressus amoris. distinguuntur quia differunt realiter hoc perfectio est. quia ex hoc faciunt imaginis trinitatem. sed quia differunt essentialiter. hoc est imperfectio. sed omne quod perfectio est ponendum est in diuinis. ergo processio et generatio realiter differunt. quibus non essentialiter. Contra pater spirat et generat. Aut ergo in quantum unum. aut in quantum plures. vel plura. Si in quantum plures vel plura quia sic pater est compositus sed in quantum unum. sed quia pater et filius spirant in quantum unum non sunt due spirationes. sed una. ergo similiter si pater spirat et generat in quantum unum spiratio et generatio est una productio. Item secundum omnes verum est. quia pater ratione fecunditatis nature generat. ratione fecunditatis voluntatis spirat. sed in deo id est voluntas et natura ergo idem. Item emanationes patris presens terminos distinguunt. sed pater omnia idem et totum quod dat filio per generationem. dat spiritus sancto per processionem. ergo spiratio et generatio sunt omnia una emanatio. Item hoc ipsum ostendit per impossibile. Si differunt. aut seipis. aut alijs. non seipis. quia emanationes. nec sunt a se nec ad se. ergo si unum quod distinguit per illud quod est vel a quo emanationes huiusmodi seipis non distinguunt. Si alijs aut essentia. aut ratione. aut persona non essentia. constat. quia illa non distinguunt nec distinguunt. non persona. quia eius est distinguere non distinguere. ergo si differunt. hoc erit alijs notionibus et similiter erit querere de illis alijs et sic in infinitum ergo et cetera. Item si dicitur aut differentia substantiali. aut accidentali non substantialiter. quia talis differentia non est in diuinis. non accidentali. quia in deo non est accidens ergo idem. Item plus differt filius a creatura quam a spiritu sancto. ergo plus differt generatio a creatione quam processio. sed generatio non distinguitur a creatione. ergo nec a processione. per bacio medij. creatio est diuina essentia. sed persona et essentia non distinguuntur ab invicem. ergo nec generatio et creatio. Responsio dicendum quod generatio et spiratio siue processio differunt. non tamen secundum rationem dicitur. sed etiam secundum differentiam originis et habitudinis. quia diuersus est modus habendi. et differens modus originis. talis autem differentia unitati essentiae. non repugnat. Si

autem querat ratio differentie harum emanationum dicendum. quod prima ratio differendi non potest assignari a parte terminorum. termini enim sunt persone que non important rationem differendi actiue. sed passive. si ergo persone diffinierit. quod quibus et necesse est redire ad emanationes et relationes. que sunt generatio et processio. et ita in hac assignatione. erit circularis. Similiter ex parte principiorum. Si enim dicatur. quod differunt hee due emanationes. secundum fecunditatem duplicem. nature et voluntatis. quero. quomodo differat fecunditas a fecunditate. Si dicatur. quod fecunditas nature est in solo patre. voluntatis in patre et filio. hoc ulterius habet questionem. Unde verum est hec differentia. et oportet ad hoc venire. quod fecunditas nature est in uno quia imago procedens per illam. nata est esse solum ab uno. fecunditas voluntatis in duobus quia nexus siue processio. per modum nexus est in duobus. et ita redit differentia in primum. et est ibi ratio circularis. ergo patet. sed hoc. quod harum emanationum differentia prima. nec est sumenda a parte termini. nec a parte principij. et ideo notandum quod est loqui de huiusmodi emanationibus. quantum ad esse. et quantum ad distinguendum. si quantum ad esse. sic habent rationem essendi. a suis perfectis principijs et fecundis. quia enim in deo est perfectissima natura. et natura vera. non perfecta et vera fecunditas in proposito que habet rationem principij. et quia vera et perfecta et propria habet emanationem. et hec est generatio. similiter intelligendum de spiratione quantum ad voluntatem. Unde ratio quare huiusmodi vere sunt in deo. est vera fecunditas nature et voluntatis. Si autem loquamur quantum ad differre dicendum. quod seipis differunt. sicut ostensum est. quia omnis distinctio in diuinis. venit a modis originis et relationis. Unde sicut due differentie. seipis differunt ut rationale et irrationale. similiter in diuinis. hee due emanationes. et tunc dicitur differre. clarum innotescunt nobis. per alias differentias. que ab illis oriuntur. sic et in diuinis. quia et seipis distinguuntur generatio et spiratio. ad eas consequitur secundum rationem intelligendi. differentia duplex. Una quod generatio est ab uno sed spiratio a duobus. quia enim generatio est emanatio per modum perfecte assimilationis. ideo ad unum principium respicit. quia vero spiratio est emanatio per modum connexionis. ideo est a duobus. Alia differentia est in compactione ad nos. quia enim spiritus sanctus spiratur ut nectens. et ita in alterum tendens. ideo spiritus sanctus ut donabilis. filius vero generat. et generatio non respicit tertium. per has duas necessario elicitur harum emanationum conuocantia. quia spiratio dat per intelligere generationem. non enim nectunt nisi distincti. et similes. et infra illi quorum unum ab alio per generationem. similiter generatio dat consequenter intelligere spirationem. necesse est enim distinctos et omnia

similes. p. deliciasum amorem dūgi. **C**oncedēde g^o sunt racōes pbantes. q^o differūt sicut est manifestatū in rōnibus. sed ille racōnes nō sunt sumpte a pziōzi. aliqui tamen voluerūt assignare alias differēcias. et quidam per vim spiratiuā et generatiuā dicūt differre. sed hec differēcia declarat ignotum p. ignocius. **A**lij etiā dixerūt. q^o filius pcedit p. modū esse. spūsanctus p. modum bene esse. sed h^c verba nō sunt sana. nec tali materie cōueniēcia. **A**d illud ergo pziō. vtz pater spiret inquantū vn^o dū. dicitū. q^o nec inquantū vn^o. nec inquantū plures. sed inquantū alio et alio mō se habens. quia alio modo se habet ad filiū. alio modo ad spūsanctū. **I**ste autē alius et alius mō se habendi non repugnat vnitati substantie vel psona. sed pater et filius spirant in eo q^o vnū vno mō se habēs. **I**nde est q^o duplex ē processio filij et spūsancti a patre. sed vna ē spiracō siue pcessio spūsancti a patre et filio. **A**d illud qd obicitur. q^o natura et voluntas in deo sunt idem. dicitū. q^o si natura et voluntas in deo cōsiderata absolute. sint idem. tñ aliquid respicit voluntas vt voluntas in rōne pziō. qd nō respicit natura. vt natura. et inde est. q^o sicut nō sequit. **C**reatura est a deo p. modū voluntatis. q^o ideo et p. modū nature. similiter quia natura et voluntas compant ad has emanacōnes. sub rōne pziō. ideo nihil phibet. has emanacōnes differre. quāuis idem sint in substantia. natura. et voluntas. **A**d illud qd obicit q^o emanacōes differūt p. sens terminos. dicitū. q^o in hijs inferioribus est verū. vbi emanacō dicit ens in potēcia. et ita impfectū. nō autem est verū in deo quia ibi nō dicunt ens in potēcia. nec impfectōem. **V**nde in diuinis sunt racō distinguēdi. **T**ñ si velim^o dicere q^o differūt penes terminū. nō accipimus terminū p. substantia vel essēcia. sed p. postasi. vt prius habitū est. **A**d illud qd queritur. vtz seipis vel alijs. patet q^o seipis et ad id qd obicitur. q^o nō habēt esse a se. g^o nec distingu. dicitū. q^o illud nō tenet in esse originali. quāuis em a genere dñcie habeant ortū. tamē nō distinguūt a genere. sed seipis. **A**d illud qd obicitur. quō differūt. aut substāciali aut accidētali dñcia. dicitū. q^o insufficiēter diuidit. quia in diuinis est relacōnū differēcia. vt dicit. **A**ug^o. in v. libro de trini. que nec accidētalis nec substācialis est. sed magis dicit originalis. **A**d illud qd obicitur de creatōne. dicitū. q^o rōne dnotati. magis differt creatō. s^z rōne pziō. signati. nō tñ differūt. q^o nō tantū differt essēcia a psona. quā persona a psona. **V**nde p. dicitur essēcialiter de psona nec facit aliquo mō aliqū numerū. psona ergo distinguūt ab alia psona. et ideo nō valet argumentū.

Vpposita differēcia generacōnis et

pcessōis. querit hic quarto. vtz spūsanct^o sit ingēnitus. et q^o sic videt aucte jero. quā magister ponit in lrā. **I**tem hoc ipm ostēdi dicit rōe. jero. quia omē qd est. aut est ingēnitum. aut gēnitū. aut factū. sed spūsanctus nō est gēnitus. aut factus. g^o est ingēnitus.

Item negacō pziō. cu dñcia subiecti equipollet pziō. termino. **V**nō nō par circa numerū. idem est q^o impar. et sic cū spiritūsanctus gēnitus nō sit. g^o est ingēnitus.

Item plus distat a rōne generacōnis spūsanct^o q^o pater. quia pater generat quāuis non generet. spūsanctus vero sanctus. nec generat nec generatur. ergo eque vere pziō. generacō a spūsancto. vt a patre. ergo si pater dicit ingēnitus. sic et spūsanctus. **C**entra. **A**ug^o ad orōsiū dicit. q^o solus pater est ingēnitus. ergo scdm hoc nō auenit spūsancto. **I**tem ingēnit^o aut dicit scdm substantiā. aut scdm relacōem. si scdm relacōem. ergo est nociō. g^o spūsanctus habet duas nociōnes. et ita essent sex. qd est cōtra dñmōnē opiniōne. si se cū dñm substantiā. g^o pziōe diceret de filio. cū illud q^o scdm substantiā dicit aueniat trib^o. **I**tem cū diuina essēcia. nō sit gēnita. nec spūsanctus sit gēnitus. nec pater sit gēnit^o nec etiā aliqd istoz sit sanctū. ergo racō ingēniti scdm jero. omibus cōtingit. q^o ergo quō differūt. **R**esponso dicitū. q^o aliqui voluerūt distinguere de hoc nomine ingēnitū. qd potest scribi p. vnū. n. et sic tñ valet. q^o tū increatū. vel p. duo. n. et sic opponitur ei. qd est gēnitū p. dicitū. **S**ed hec distinctio et si valeat apud grecos. nō tñ valet apud latinos. quia ingēnitū p. duo. n. est vox nō significatiua apud nos. **D**ama^o. aut assignat hāc differēciā in lingua sua. quia grecus erat. p. terea nō valet ad ap. sicut. quia nihil queritur hic de ingēnito. put tñ valet. quātū increant. sed put tñ valet. quātū nō gēnitū siue innascibile. **E**t app. terea aliter dicitū ē et breuiter. q^o ingēnitū vno mō pure accipit pziō. scz q^o nō generat. et hoc mō dicit de spūsancto. et de essēcia. **A**lio mō p. ut ingēnitū tñ valet. quātū nō ens ab alio et a quo alij. et hoc mō dicit nociōnem solius patris. quia dicit p. tatem et dignitatem in patre. et scdm p. mō sensum loquit. **I**ero. scdm aliū loquit. **A**ug^o. **V**nō aut habēt ortū isti sensus. et quare innascibilis sit nociō. et nō imp. scibibilis. infra dicitū. **E**x hijs patz solucō d. rarietatis. patet etiā obiecta. **Q**u^o ergo obicitur. q^o negacō cū cōstancia subiecti. equipollet termino pziō. verū est. si sit vere pziō. sed illa racō cōcludit solū de hoc nomine scdm qd pziō. non scdm q^o aliquid ponit. **A**d illud qd obicitur. aut pziō. essēcia. aut relacōem. dicitū. q^o scdm qd dicit de essēcia solū pziō. siue negatiue tenet et ideo nō p. dicit aliquid. sicut quando dicit essēcia nō generat. cetera alia manifesta sunt cō.

Dubitacōnes lrāles.

In presenti diuisione sunt dubita-
 ciones circa lrām. et primo dubita-
 tur de rōne. Aug. quā ponit ibi.
 Si spūsanctus filiū diceret. Am-
 bon. utiq; filius diceret. et videt sua rō ma-
 gis ad oppositū. quā ad ppositū. ex hoc enī
 similicr esset generacōi in creaturis. que est
 ex duobus. **R**esponso dicendū q; quāuis
 similior sit quantū ad dualitatē pducendū
 nō tamē quantū ad modū pducendi. possz
 esse similitudo. quia sic oppositeret. q; altera
 personarum esset principium passiuū. quan-
 tū autē ad hoc nō potest esse similitudo.
 Item querit de hoc qd dicit. Idem spūsan-
 ctus pcedit quō dat? vel donū. quia vide-
 tur maledicere. quia cū sit datus nisi ex tpe
 videt q; nō pcedit nisi ex tpe. **R**esponso
 sicut infra patebit si intelligit de pcessionē
 tempali. datus dicit actū. Si autē de eterna
 dat? dicit aptitudinē. Vñ. Aug. maximō
 pmissam questionē refutanti. maximā? refu-
 tabat dictā questionē sic. spūsanctus ē de? et
 nō est deus nascendo. ergo non deus na-
 turaliter. s^o adoptatiue. et q; hoc argumen-
 tū sit bonū. videt. quia qd inest alicui natu-
 raliter. inest ei a natiuitate. ergo q; nō est a
 natiuitate. non inest naturaliter. s^o cū. spi-
 ritus sanctus nō pcedat vt natus. nō inest ei
 esse deū a natiuitate. ergo nō est deus natu-
 raliter. et est racō. Aug. ad hoc q; argumē-
 tū istud nō valet. nisi in eis que generant.
 in alijs nō. et hoc patet. quia adam erat ho-
 mo natura. sicut vnusquisq; nostrū. et tamē
 ipse habuit p creacōnem. q; nos habemus p
 generacōnem. sic deus pater dmuicat natura
 suam spūsancto p spiracōnem. sicut filio per
 generacōnem. **I**tem querit de hoc qd dicit
 pater [pcessionis eius est auctor]. Videtur
 enī maledicere. quia aut h^o qd est auctor di-
 cit essenciā. aut nocionem. nō essenciā. quia
 tūc diceret de spūsancto. si nocōnem. quero
 quā. nō inuasibilitatē. quia illa nō dicit res-
 pectū ad pcessionem. **I**tem nō generacōez.
 nec spiracōez. quia nihil esset datū vt videt
 Item querit vt pater posset dici auctor ge-
 neracōnis [et q; nō videt]. quia pater dicit
 auctor filij. ergo sicut supra dixit hyla? dis-
 ix. sensus est. i. genitor filij. s^o tūc idem est
 dicere. est auctor generacōis. q; genitor. **R**
 responso dicendū. q; auctor dicit in patre
 talem plenitudinē. quia ipse nō est ab alio.
 sed alij ab ipō. et inde dicit vt credo eandē
 nocōnem. quam dicit inuasibilis. sed differ-
 enti modo quia inuasibilis dicit puaacōez
 prioris. sed auctor dicit fecunditatem et ple-
 nitudinē. respectū pcedendū ab ipō. quam
 habet nō aliūde. et ideo dicit auctor ab au-
 ctoritatem. **A**uctas autē est in patre. q; qd hz
 ab alio nō habet. et hoc est. q; inuasibilis.
 et ita patet. qd potest dici auctor oim pso-
 naz que sunt ab ipō. **E**x hijs patet respon-
 sio. dico enī qd dicit eandem nocōez quā in

inuasibilitas. sed alio mō. ex hoc patet. q; nū-
 quā dicit filius auctor spiracōis. quāuis spi-
 ret. quia nō habz a se. sed ab alio. vñ auctor
 pzie dicit principū alterius non ab alio. **R**
 Item querit de h^o qd dicit [distinguere int
 illam generacōem et istam pcessionē nescio].
 videtur enī talis ignorancia esse peccatū. q;
 distinctio psonarū de necessitate est fidei.
 et salutis. sed qui ignorat ea. que sunt de ne-
 cessitate fidei. damnabiliter ignorat. s^o rē.
Responso dicendū. q; duplex est scire. s-
 si est. et sicuti est. Scire si est. hoc mō est cer-
 titudinaliter credere distinctōem de necessi-
 tate salutis est. large sumpto scire. scire autē
 sicuti est. nō ptinet ad statū meriti. sed pte
 mī. et de hac sciencia loquit hic magister et
 aug². **E**t nota. q; tria dicit [nescio] quantū
 ad habitū sciencie [nō valeo] quantū ad i-
 mū [nō sufficio] quantū ad vtrūq;. ideo obi-
 citur de hoc. qd dicit. appellat ingenitus. n-
 quidā in scripturis. sed in consuetudine di-
 sputantiū. **C**ontra. dya? nō est audendū
 aliquod dicere de illa supsubstantiali et san-
 cta trinitate. pter ea que diuinitus nobis ex
 sacris eloquijs claruerūt. s^o male fecerūt. q;
 nō nomē hoc inuenerūt. **R**esponso quāuis
 istud verbū nō dicat. dicit tam verbū eius
 intellectus. et quia verbū nō est pphātū. n-
 eriori diunctū. cum intellect? verbi ex scrip-
 tura et fide habeat. nō sunt extra fas illud
 deo attribuere. vt ipam trinitatē cōserendo
 apcius possimus intelligere. **I**tem querit
 de hoc qd dicit magister. et aliter [Aug² ac-
 cipit ingenitū. qui vel q; non est ab alio. qd
 dicit dūenire soli patri]. sed hoc nō videt ve-
 rū. quia hoc mō ingenitū dūenit essencie. s^o
 nō ē pris pprū. **R**esponso dicendū. qd licet
 magister dicat intellectū aug. tñ nō totū. in-
 genitū ei scdm qd dicit ppritas patris. p-
 uat esse ab alio. nec hoc sufficit ad hoc vt sit
 nocō. nisi etiā dsequenter dicat. q; alius sit
 ab ipō. quia sicut obiectū est nō esse ab alio.
 siue nō generari. dūenit essencie. **I**te dtra
 hoc. qd dicit. Iero. est. qd natū est. et fcm
 nō est. obiāt araus. q; xij. sunt modi gene-
 racōnis. quoz quolibet dato. sequit q; filiū
 nō tm natus. sed etiā factus est. et hos mo-
 dos ponit disputās dtra victorianū. prim²
 modus est. p defluxū lineę a puncto. scd²
 ē penes emissionē radij a sole. vel ab alio lu-
 mioso corpe. tertiū est penes sigillacōnem
 caractaris. sicut figura fit in cera a sigillo.
 quart² est. penes immisionem. vt qñ a deo
 dat bona voluntas. quintus est penes exi-
 tū ppritatis vel accidentis a principijs sub-
 iecti. que sunt materia et forma. sextus ē pēs
 intencōnis siue spēi abstractōem. sicut spēs
 rerū generatur in anima. septimus penes ex-
 citacōez. sicut liberū arbitriū excitatū a grā.
 pcedit in bona opa. octauus est pēs trans-
 figuracōem. sicut ex ere fit statua vel sicut i
 figura incisionis. nonus est penes pductōe

De

ficut a primo mouente immobili pducit motus. Decimus est penes exitu specierum de genere per diuinas. diuidentes genus. et constituentes spem. Undecimus est penes pdeacōem ficut archa exterior ab archa. que est in mente artificis. Duodecimus est. penes nascētiā ut homo generatur ab homine. Quociens autē predictorum modorum generetur filius. nō tūm genitus. sed etiā factus est. Ad hoc est. Responso. quia aut arzus accipit generacōem amuniter. ad creatam et diuinam. Aut spēaliter in creatura. sed tūc dico. q̄ insufficienter diuidit. quia ultra istos modos est generacō filij a patre. scdm modū singularem. que est de tota substantia generatōis. sic supra dcm fuit. ix. dis. ubi quia nō potest esse mutacō. nullo mō potest esse factio. Si autē diuidat generacōem ut est in creaturis. dicendū. q̄ diffiniō illa insufficienter est. q̄ obmittit generacōem equiuocā. que est scdm putrefactōem. sed esto qd̄ comprehendat eā sub generacōe. que est scdm nascētiā. tam ad hoc nō valet ad ppositū. q̄ si nō generat ficut creatura dicitur generari. nullo mō generatur. quāuis em̄ creatura sit deo similis. tū plus est dissimilis. quā similis. ficut dicit. Aug. 2. xv. de trinitate. et hyl. Similit̄ om̄is comparacō inferior plus habeat hominibz uti. lis q̄ deo apta. et ideo heretici errauerunt. qui credebāt om̄io esse in deo sicut videbāt in creatura. et hoc bene tangit. in glosa. sup̄ primū ad hebre. ubi dicit. Nō possunt temporalia comparari eternis. integra collacōe. s̄ aliqua tenui similitudine. et ideo sic supra ostensum est. scdm diuersas condicōnes. diuersas generacōes. illam representant. rōne enī cōformitatis est similis generacōi uerbi a mente. rōne coeuitatis. similis generacōi splendoris a sole. siue de luce. rōne eq̄litas. generacōi uiuentis de uiuente. **Textus.**

Reterea diligenter notandū est. q̄ gemia est spūsancti terminata processione eterna. Hic incipit scda ps. que est de processione tempali. et qm̄ in hac processione est tria considerare. scz principiū a quo procedit spūsanctus. et modus scdm quē. et p̄tas. p̄ quā aptus natus est pcedere. idō h̄c ps habet tres ptes. in quarū prima agit magister de processione tempali p̄ comparacōem ad principiū a quo. In scda agit de ipā i comparacōe ad modū scdm quē. infra di. xv. circa mediū. ibi hic querit̄ utz̄ semel tū missus sit. **I**n tertia p̄ comparacōem ad p̄rietatem p̄ quā natus est tempaliter pcedere. et hoc ē donū siue donabilitas. infra. di. xviii. i principio. hic querit̄. spūsanctus p̄ quē diuidit̄ dona prima itez̄ pars habz̄ duas. In prima pte ostendit. q̄ spūsanctus tempaliter mittatur siue pcedat a patre et filio. Scdo queritur utz̄ mittatur siue pcedat a se. infra di. xv. in principio. hic considerandū est cū spi-

ritus sanctus detur hominibus a patre et filio prima pars est p̄sentis d. et habet duas ptes. In prima ostendit. q̄ pcedit tempaliter a patre et filio. In scda querit. utz̄ spūsanctus detur a sanctis hominibus ibi. hic queritur. utz̄ sancti uiri. dent vel possunt dare. r̄. In prima itez̄ pte tria facit scdm tria capitula. In prima ostendit. q̄ gemia est processio spūsancti. In scda q̄ utraqz̄ processio est a patre et filio. ibi. De tempali autē processione beda i omel. r̄. In tertia quia spūsancti tempalis processio eius est donacio. ostendit ip̄e. q̄ spūsanctus in p̄pria p̄sona donec nō tūm i effectu ibi. Sūt aut aliqui qui dicūt spūsanctū. hic querit. utz̄ et sancti uiri dēt vel possunt. Hec est scda pars p̄ntis dis. in qua ostenso. q̄ spūsanctus pcedat tempaliter. siue donec a patre et filio. querit magister. utrum donetur ab aliquo sancto viro et hec pars habz̄ tres ptes. scdm tria q̄ ostendit. primo nāqz̄ declarat et pbat. q̄ spūsanctus nō detur ab aliquo sancto viro. scdo uero ostendit aucte aug. q̄ nō potest dari ibi. et q̄ pl̄ ē n̄ posse etiā dare dēt r̄. in tertia opponit ad detrariū. quia videt̄ datz̄ a paulo ibi. S̄ huc videt̄ detrariū q̄ aplūs r̄. ubi soluit q̄ nō est datus ab ip̄o sed ab eius misterio.

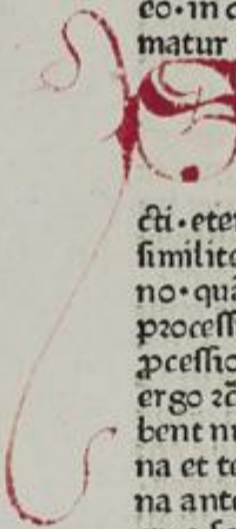
Intelligētiā eoz̄ que dicūtur in p̄senti distinctione. duo principaliter querūtur. primo querit̄ de processione tempali spūsancti. scdo de eius nocōne. q̄ tū ad primū querūtur duo. utz̄ sit ponere processione tempalem spūsancti. scdo utz̄ processio tempalis ponat in numerū cū eterna. **Q**uod sit ponēda processio tempalis. videt̄ p̄ beda. qui dicit i omel. et habet in lra. spūsancti missio est eius processio. sed missio est tempalis. ergo est ponere processione spūsancti tempalem. Item hoc ipm̄ ostendit rōne sic procedere est ab vno in aliū. cū ergo spūsanctus sit a deo. et sit in creatura. et in creatura sit a deo. a deo procedit in creaturā. hoc autē nō est antequā creatura sit. sed hoc est ex tempore ergo r̄. **I**tem donum siue datum a dante pcedit in accipientē cū datur. sed spūsanctus ex tempore datur. ergo ex tpe procedit a dante. in recipientē. ergo est ponere processione tempalem. **C**ontra spūsancti processio idem est q̄ eius spiracio. sed non dicit̄ eius spiracō aliqua tempalis. ergo nec processio. **I**tem sic processio se habet ad spūsanctū sicut generacō ad filiū. et quē ad modū spūsanctus mittitur in mentem. ita filius et utz̄qz̄ ex tempore. sed generacō filij rōe talis missionis. nullo modo dicit̄ tempalis. ergo nec processio spūsancti. **I**tem processio spūsancti nō dicit̄ tempalis. nisi scdm qd̄ ē processio ab aliquo in aliquid utpote in creaturam. sed processio ab aliquo in aliquid. non est nisi dupliciter. aut scdm processum ab agente insusciens. aut scdm processum a loco in

Textus

Textus

leum. **S**z primo mō non est temporalis p̄ces-
 sio. quia sp̄ssanct̄ est persona in se fixa et
 stans. ergo nō p̄ducitur in suscipiente. sc̄do
 modo nō quia qd̄ tali mō p̄cedit. a p̄nci-
 pio recedit. et ad terminū accedit. hoc autē
 nō cōuenit sp̄ssanct̄o. **I**tem omne qd̄ tem-
 paliter p̄cedit ab alio. habet iniciū essen-
 di ex tempe. si ergo sp̄ssanct̄us temporaliter
 p̄cedit. ergo esse incipit. **I**tem p̄cessio
 temporalis. aut dicit̄ temporalis rōe sp̄ssanct̄i
 aut gracie. nō rōe sp̄ssanct̄i. quia persona
 eterna est. **S**imiliter videt̄. qd̄ nec rōe gra-
 cie. quia auḡ. dicit̄. in. de trinitate. sc̄d̄ qd̄
 aliquid eternum. mente capim̄. nō sum̄ in
 hoc mūdo. ergo si gracia eleuat ad capiend̄
 eternū. esse eius et p̄cessio. nō est tempa-
 lis. **S**z nec p̄cessio sp̄ssanct̄i. rōe gracie.
Item in p̄cessione sp̄ssanct̄i in creaturā est
 p̄cessio doni increati. qd̄ est sp̄ssanct̄us. et
 doni creati. qd̄ est gracia. sed donū increatū
 est nobiliss. ergo cū a nobiliori debeat fieri
 denominatio. p̄cessio sp̄ssanct̄i in creaturā
 debet dici p̄cessio increata. sed om̄s talis
 est eterna. nō temporalis. **S**z r̄. **R**espon̄sio
 dicendū qd̄ p̄cessio sc̄dm qd̄ am̄niter acci-
 pitur de filio et de sp̄ssanct̄o dicit̄ emanacō
 ab hoc sc̄z a patre. sc̄dm qd̄ dicit̄ de sp̄ssan-
 ct̄o. dicit̄ p̄cessio ab vno in aliū. sed proce-
 dere ab vno in aliū est dupliciter. aut sicut
 in obiectū in qd̄ p̄tenditur. aut sic in suscep-
 tiuū in quo recipit et primus quidē mod̄ ē
 in p̄cessione eterna. quia enī sp̄ssanct̄us p̄-
 cedit vt amor mutū. idō p̄cedit a duobus.
 ita qd̄ ab vno in aliū. sp̄s enī sanctus vt dic-
 jero. et auḡ. amor est. quo pater amat filiū
 et filius amat patrem. **S**ec̄d̄s modus in il-
 la eē nō potuit. q̄uis ita intellexerūt. qd̄ i fi-
 lio recipitur sp̄ssanct̄us. et a patre p̄ducit̄-
 tur. sed penes sc̄dm modū. cū receptō sp̄s
 sancti. sit p̄ influenciam boni gratiū qd̄ ex
 tempe est. attendit̄ p̄cessio temporalis sc̄d̄z
 qd̄ sp̄ssanct̄us dicit̄ p̄cedere ab aliquo i ali-
 quem. nō tm̄ sicut in obiectū. sed sicut in ha-
 bitaculum. et sic procedendū est. qd̄ est p̄ces-
 sio temporalis sp̄ssanct̄i. nō rōe eius a quo.
 sed rōe eius in qd̄ p̄cedit. **A**d illud **S**z
 qd̄ obicitur de spiracōne et generacōne iam
 patet. **R**espon̄sio. quia neutrū horū noīm.
 respectū dicit̄ in terminū in quē fit p̄cessio.
Ad illud qd̄ obicitur. qd̄ p̄cessio sp̄ssan-
 ct̄i. nō potest esse ab aliquo vt in receptiū.
 dicendū. qd̄ verū est. rōe ip̄ius p̄sone. sed
 tamē rōe dnotati. qd̄ est gracia. in qua dat̄
 sp̄ssanct̄us suscipitur. quia gracia est in ali-
 quo sicut in susceptiū. **A**d illud qd̄ obicit̄
 qd̄ temporaliter p̄cedit incipit esse dicendū.
 qd̄ hoc est dupliciter. quia hec determinatio
 temporaliter potest poni circa actū p̄cedendi
 per compacōez ad p̄ncipiū a quo. vel in cō-
 pacōne ad terminū in quē. primo mō vera ē
 appositō. s̄z sic nō dicit̄ sp̄s p̄cedere tempa-
 liter. eo qd̄ ex tempe p̄ducatur. **A**lio mō per

compacōez ad terminū in quē. sic non habet
 veritatem. si procedat in hoc ex tempe. qd̄ ha-
 beat iniciū. sed solū qd̄ incipiat esse in hoc.
Ad illud qd̄ obicitur. qd̄ gracia nō p̄cedit
 temporaliter. quia eleuat ad eternū. dicendū
 qd̄ temporaliter dicit̄ tripliater. vno mō dicit̄
 tempale qd̄ habet iniciū et variacōez. et actū
 in tempe et hoc mō dicit̄ tempale. qd̄ subia-
 cet temp̄i et est corruptibile et variabile.
Sec̄do mō dicitur tempale. qd̄ habet iniciū i
 tempe essendi. sed nō variacōne. vt anima.
Tercio mō dicitur tempale. qd̄ habet iniciū
 in tempe. s̄z actū extra tempus et supra tem-
 pus eleuatū. et hoc tercō mō dicit̄ temporalis
 p̄cessio. vel gracie donacō. **P**otest tamē
 dici qd̄ gracia habet esse tempale. rōe eius
 in quo est. sc̄z li. ar. qd̄ mutatur et variatur.
 et verbū auḡ. qd̄ dicit̄ qd̄ nō sum̄ in hoc mū-
 do. est intelligendū. quantū ad cōformita-
 tem. **A**d illud qd̄ obicit̄. qd̄ denomiatio de-
 bet esse a digniori. dicendū. qd̄ totū copula-
 tū. quia destruit̄ destructōne cuiuslibet p̄-
 tis. habet denomiatioem a p̄te imp̄fectiori.
 vnde si vna pars copulacōnis est falsa totū
 coplatū dicit̄ falsum. **S**i vna cōtingens. totū
 iudicatur cōtingens. si vna temporalis. et totū
 tempale. quia **S**z p̄cessio temporalis includit
 emanacōez eternā persone. et emanacōez gr̄e.
 que temporalis est. idō dicit̄ temporalis.
 et nō eterna. et qd̄ dicit̄. qd̄ denomiatio debz
 fieri a digniori. dicendū. qd̄ nō est verū. nisi i
 eo. in quo illud qd̄ minus dignū est. confor-
 matur digniori.
Sec̄do querit̄. vtr̄ p̄cessio tempa-
 lis ponat in numerū cū eterna. et
 qd̄ sic videt̄. per hoc qd̄ dicit̄ magi-
 ster. qd̄ gemia est p̄cessio sp̄ssan-
 ct̄i. eterna et temporalis. **I**tem rōe videt̄
 similiter. quia plus distat temporale ab et-
 no. quā eternū ab eterno. illud constat. sed
 p̄cessio eterna facit numerū cū eterna. qz
 p̄cessio filij. et p̄cessio sp̄ssanct̄i. sunt due.
 ergo r̄. **I**tem que cūqz habent ordinem. ha-
 bent numerū et distinctōez. sed p̄cessio eter-
 na et temporalis. habent ordinē. quia eter-
 na ante tempalem. ergo habent distinctōez.
 ergo faciunt numerū. **S**z p̄cessio tempora-
 lis et eterna sunt due. **C**ontra. numerata
 p̄cessione. numeratur p̄cedens. quia vnū et
 idem nō p̄cedit bis. ergo si sunt due p̄cessio-
 nes. sunt due p̄cedentes. ergo sp̄ssanct̄us
 sunt duo. sed hoc est falsum. quia vnus est
 sp̄ssanct̄us p̄cedens. ergo et primū. **I**tem
 p̄cessio temporalis et eterna si differunt.
 aut hoc est ex hoc. qd̄ sunt diuerse emanacō-
 nes. aut quia diuersus modus emanandi.
 nō quia diuerse emanacōes. quia tūc essent
 diuersi emanantes. nec quia diuersus mō.
 quia pater et filius. semp vno mō spirant. **S**z
 sp̄ssanct̄us semper vno mō p̄cedit ergo r̄.
Item homo pictus et homo verus nō sunt
 duo homies. nō enī numerant̄ nisi vnūoca.

et qd dicit de duobus. scdm vna naturam. sed temporale et eternu minus comunicant. qua homo pictus. et homo verus. 8o processio temporalis et eterna no est dicenda gemina. **Item** processio temporalis. no addit super eterna. nisi respectu. vel effectu in creatura. sed respectus vel effectus cause additus. ipam no numerat. vnde sol lucet. et sol illustrans siue illuans. no sunt duo. similiter deus ens. et deus creas. 8o nec processio eterna. nec temporalis. erit dupliciter. **8o** ad predicton intelligencia est notandu. q processio dicit geminari. aut rone precedenti. vt puta cum procedunt duo filij. aut rone modi vt amor et verbum. dupliciter procedunt. vel none modi dicendi. vt dicat processio gemina. i. dupliciter dicta. sed attendendu est q modus dicendi est triplex. scz vnuocus equiuocus et analogus. cu est modus equiuocus. ibi est geminatio circa dia. et no circa esse. vnde homo pictus et homo verus. dupliciter dicit homo. scz no est duplex homo. vel duo homines. Cu est modus dicendi vnuocus. est geminatio circa esse et no circa dia. vnde homo verus in forte et platone numeratur. quia sunt duo homines. sed no multipliciter dicitur. **11** Vbi est modus dicendi analogus quia ptem tenet de natura vnuoci. partem de natura equiuoci. ibi e numeraco in essendo et in dicendo. scdm huc 8o modum dicendu q processio scdm q dicta est de processione temporali et eterna. no est vnuoce. nec equiuoce. sed analogice. quia vnus modus clauditur in alio. pcedere eni ab hoc in hoc vt in obiectum. est eternu. Sed pcedere ab hoc in hoc. vt in habitaculu. est tempale. qm 8o analogu est sic dictu. et sic io est ibi duplex dicit. et vna processio. dicit dupliciter. et ita p se sequens dupliciter esse. vt no inconuenienter dicatur processio spussancti esse duplex. **Ad** illud ergo qd obicit in extrani. q multiplicata processione. multiplicatur pcedens. dicendu q veru est. si accipiat de multiplicacione scdm vnu modum dicendi. vn si gemina esset processio. scdm q processio. dicitur exitus ab aliquo. vtiq duo essent pcedentes. nuc no sic. sed gemina. quia vno mo est ab aliquo in aliquo. vt in obiectu. **Alio** mo ab aliquo qd obicitur scdo. aut est duplex processio. quia duplex emanaco. vel duplex modus dicendu. q no sufficienter diuidit. debet eni terciu membru addere. scz aut quia duplex modus dicendi. no equiuocus. et p hoc p se sequens. de homie picto et vero. quia ibi no est analogia sed equiuocaco pura. **Ad** illud qd obicitur vltimo. q respectus addit non numerat rone dicendu. q respectus additus subiecto. no numerat subiectu. vnde no dicitur spussanctus dupliciter. quia spirat et in spiratur. scz q respectus addit significacioni termini. tuc necesse aliter et aliter illu dicit.

et si sit respectus no distrahens. ita q no faciat omio diuersam significacionem. sed ad illa ordinatus facit analogia in tercio. et numeru scdm dicit. et etia numeru scdm esse. vnde si hoc nom illuminaco. signaret actu lucendi absolutu. et actu lucendi compaco. sol dupliciter diceret illuminare. et esset illuminaco solis gemina. sed tn magis ppe ibi esset geminatio in dicendo. qua in essendo. vn magister magis ppe loqueret. si diceret processio spussancti dicit dupliciter. qua cu dicit. qd est gemina. qz no cadit ibi ppe geminaco. **Con**sequenter est scdo loco questio principalis. de dacione spussancti. et circa hoc queruntur duo. primo querit. **Vt** spussanctus detur in ppa psona homibus. **2o** An tm dicatur io dari. quia datur eius effectus. scdo vtr spussanctus detur ab aliquo sancto viro. **Q** deus in ppa psona. sic ostendit ad ro. v. caritas dei. diffi. e. in cor. p spussanctum. qui datus est nobis. sed nihil diffundit caritatem. nisi spūs increatus ergo rone. **Item** aug. dicit. v. de trini. q spussanctus est donu. et eo dicit donu. quia datur. ergo si psonaliter est donu. personaliter datur. **Item** hoc ipm ostendit rone. spussanctus est amor. et primus amor. scz amor est donu primu. in quo alia oia dona donant. 8o si no est posterius sine prioris no est ponere dona spussancti dari qui detur ppe spussanctus. **Item** spussanctus dat ad viuendu et colligendu membra corpis mistici. sed membra corpis mistici sunt membra inuice vnita. sicut ipse domus petit. **Io. xvij.** vt sint assumati in vnu. sed pfecta vnio. no e nisi in vno simplici. ergo membra vnuunt per aliqd qd est vnu et idem in omibus. hoc aut no potest esse donu creatu. sed increatu. ergo necesse est cum dono creato. dari increatum. **Contra** virtus est ars recte viuendi et gra est donu sufficienter dirigens aiam in fine 8o videt. q aliud donu. q donu gracie create. no sit anime optunu. ergo si no est in opibus dei ponendu supfluit. patet q non est necesse dari spussanctum. **Item** cum aliquis sanctificatur p graciā. nihil est in eo q no esset prius. ergo cu dare sit facere. q aliqd sit in isto. qd no erat prius. no datur nisi gra. Si dicas. q spussanctus est in eo vt sanctus. prius erat vt spūs. 8o nihil aliud est quam spussanctum facientem graciā sanctificantem in hoc. **Item** qd datur post donacoem. est i potestate accipientis. sed spussanctus sub nlla potest redigi potestate. 8o no potest dari. **Item** qd datur alicui danti p essenciam. aut de nouo creatur. aut multiplicat. aut eius possessor transfertur vt patz cum do alicui cappam. sed psona spussancti. no creatur. nec multiplicat. nec possessio eius transferet. qz deus semp habet spussanctum. ergo spussanctus non datur. **8o** dicendu. q dare est ad aliqd habedu vel possidendu. habere

autē aliquid vel possidere est cū aliquid est in facultate habētis vel possidētis. esse autē in facultate habētis vel possidētis est esse p̄sto ad fruendū vel utendū. p̄fca autē possessio est. cū homo h̄z illd̄ quo poss̄z uti et quo poss̄z frui. s̄z recte frui nō ē nisi deo. et recte uti nō d̄uenit. nisi p̄ graciā gratūfacientem. ḡo perfecta possessio est in qua deus habet et eius graciā. s̄z p̄fectū donū est ad p̄fectā possessionē. ḡo nō est datū optimū et donū p̄fectū. nisi deus donū increatū. qd̄ est sp̄s sanctus. et donū creatū qd̄ est graciā. Cōcedendū est ergo vtrūq̄ dari. ¶ Ad illd̄ ergo qd̄ obiicit de graciā. qd̄ est ars bene viuēdi. patet responsio. quāuis enī sit ars. qua utimur. nō t̄n est possessio qua fruimur ut obiecto. Et ideo nō est p̄fectū donū sine illo.

¶ Ad illud qd̄ obiicitur. nihil plus est in isto quā prius. d̄d. qd̄ dari nō ordinat ad esse. s̄z ad habere. licet enī sp̄s sanctus esset p̄s̄ in p̄fectōre nō tamē habebat ab eo. quia p̄s̄ nō habebat facultatē fruendi ip̄o. ¶ Ad illd̄ qd̄ obiicitur qd̄ datū est in potestate accipiētis. d̄d. qd̄ aliquid datur alicui. ut finies. s̄z aut p̄mū merenti aliquid ut p̄ficiēs. ut grā cōsentienti aliquid. ut subseruēs. ut equus militi. ¶ Qd̄ autē dicit qd̄ datum est in p̄tate accipientis. verū est de dacione tercio mō d̄cā. nō p̄mo et sc̄do. qz illi sunt modi habendi in quibz habēs habet. ¶ Unde homo habet a graciā et habet a dono quo fruē. Ex hoc patet vltimū. qd̄ illd̄ verū est. de eo qd̄ dat ut possessio limitata. s̄z de eo qd̄ dat ut finies. nō quia tale simul potest dari multis et haberi a multis. quia ad idem tendūt. et id eo cum datur nō transfertur.

Secundo querit. vtrū sp̄s sanctus detur ab aliquo viro sancto. et qd̄ sic p̄batur hoc mō. Sp̄s sanctus dari nō est aliud. quā grā gratūfacientem dari. Sed ostendit. qd̄ grā gratūfacientē ab homie dari. siue infundi est possibile. et d̄ueniēs. et verū. et qd̄ sit possibile. videtur a maiori. quia maioris v̄tutis est p̄ducere formā substantialē. quā accidentalē. et graciā est forma accidentalis. cū ergo creatura habeat virtutē p̄ducēdi formā substantialē multo fortius videt de grā. q̄ ē forma accidentalis. ¶ Itē hoc ip̄m videtur posse ostendi a simili. quia graciā est lumē sp̄iale. sed ita videtur in lumie corpali. qd̄ aliquid est lumis datiuū. et aliquid datiuū et receptiuū. Aliquid t̄n receptiuū. ḡo si lumē sp̄iale est eaq̄ potens. p̄rone videt de ip̄o. sed datiuū cū sit deus. nō potest esse receptiuū. quia nihil recipit ab aliquo. ḡo hoc est rep̄iri in creatura. qd̄ recipiat lumē sp̄iale. qd̄ est grā. et det ip̄m. et sic de alijs. ¶ Item duo sunt que faciūt creaturā habere posse p̄ducēdi sibi simile. s̄z corruptibilitas obquā indiget seruari alio. et p̄fectō i natura. obquā potest in actū p̄fectū qui est p̄ducere sibi simile.

p̄fecte ei dicit v̄nūq̄q̄ qd̄ potest generare tale quale ip̄m est. Si autē graciā est forma que citissime corrūpitur. et forma magne p̄fectōnis. ḡo debet habere virtutē p̄ducēdi sibi simile. sed nō in subiecto in quo est. ḡo i alio. ¶ Item qd̄ potest p̄fecte expellere cōtrariū. potest p̄fecte generare habitū cōtrariū. quia cōtrariū nō expellit p̄fecte. nisi per cōtrariū. sed graciā potest p̄fecte expellere culpam. ḡo graciā in homie. potest ex se generare grā. sed nō in habente. ḡo in alio. ¶ Ostendit etiā. qd̄ sit agruū. qd̄ graciā p̄cedat ab vno hoīe in aliū. et sic ostendit. rō subp̄biendi. fuit racō amittēdi grā. ergo ab oppositis huiliacō est racō recupandī. sed si graciā dat ab homie plus huiliatur homo. quā si t̄n a deo. qz si datur ab homie. huiliatur homo sub deo et sub homie. nō autē. si a solo deo datur. huiliatur sub vtroq̄. ergo videt qd̄ ille modus d̄ueniat magis. ¶ Itē si in actū iusticie qui est p̄uicio subicit aīa peccatrix creature corpali. ut ordinet in v̄nuerfo. ergo in actū mie debet subici alicui creaturę. ut reordinet. ergo sicut ab aliqua creatura. recipit penā. igit videt cōgruū. qd̄ recipiat grā. ¶ Itē p̄fectū agens. nō t̄n dat suscipienti formā. sed etiā dat potēciā cōsimilē. et hoc est in manifestacōne sue potēcie. ḡo si est deus agēs nobilissimū et qui maxime debet laudari in sua actōne. agruū ē. ut nō t̄n det formā grē. sed etiā potēciā dandi. ¶ Item sicut a deo est esse. ita et b̄n esse. sed in nullo derogat deo. cū dat potēciā creature dandi esse. ḡo in nullo derogat cū dat potēciā dandi bene esse. ergo et cōgratū. ¶ Ostendit autē. qd̄ sit verū. quia jo. xx. dixit dom̄s. accipite sp̄m sanctū. quorū remiseritis p̄ctā. re. a. r̄. ¶ Itē in actibz dicit. qd̄ p̄ imposicōem manū aplōn dabat sp̄s sanctus. nō p̄ imposicōem manū aliorū. ut dicit glosa. de philip. disciplo. act. viij. ergo aliqua v̄tus erat in apostolis q̄ nō erat in alijs. sed p̄ illā dabat sp̄s sanctus. ergo ab homie dabat sp̄s sanctus. ¶ Ecōuerso ostendit. qd̄ donū sp̄s sancti dari ab homie sit falsum. sit incōgruū. sit etiā impossibile. ¶ Qd̄ sit falsū videt p̄ aug. v. de trinitate. nō aliquis disciplo dabat sp̄m sanctū. s̄z orabant ut veniret in homies. ¶ Item quicūq̄ dat vel donat aliqua. habz posse aliq̄ actiuū supra illud. sed supra donū sp̄s sancti. nullus homo habet posse. ḡo r̄. ¶ Itē qd̄ sit incōueniens videt. quia si aīa ab alio quā a deo gratificat. alius quā deus. cadit mediū int̄ aīa et deū. Sed quicūq̄ aliquid cadit int̄ aīa et deū. aīa homis est p̄uersa. ḡo sc̄dm hoc dum daret aīe graciā p̄ueteret. ¶ Itē graciā potest sup̄ li. ar. ḡo si posset homo dare graciā. homo haberet posse sup̄ alteri arbitriū. sed arbitriū qd̄ est alijs subiectū nō est liberū. ḡo talis donacō tollit libertatē. ¶ Itē maxima est gloria de impij iustificacōe. sed

maxima gloria dei. non debet alij amnari
 ergo si amnatur. diuine glorie derogatur.
 sed si alius qua deus dat gram. alius quam
 deus iustificat. s. talis donacio minuit dei
 gloria. **Ite** iustu est in eo spare qui potest
 dare meritū salutis. sed si homo posset dare
 gratiam posset dare meritū salutis. s. iustu
 esset spare in homie. sed homo est vanitas.
 ergo donacio talis daret fiducia vanitatis.
Ex hijs quatuor medijs. patet q. donacio
 spūsancti ab homie tollit ordinē ipius aie.
 tollit libertatē. minuit gloriā dei. et indu
 cit in vanā cōfidentia que omnia sunt incōue
 niencia. **Ostendit** etiā q. impossibile sit da
 ri talem potēciā creature. q. sic dicit aug.
 magis est de impio facere piū. quā creare ce
 lū. Sed potēcia creandi nō potuit a crea
 tura reapi. s. nec potēcia dandi gram.
Item pductio gracie per p̄senciā agentis ab
 aīma suscipit. sed solus deus potest anime
 illabi. s. solus deus potest gram infūdere
 in aīma. **Item** gracia est forma simplex et
 deiformis et spūalis nō habens ortū a prin
 cipijs subiecti. s. cū aīma racōnalis rōne dei
 formitatis et spūalitatis nō potest esse nisi
 a deo. patet q. nec gracia que eque spūalis.
 imo spūalior est ipsa aīma. **Ite** grā imme
 diate vnit deo. s. nō potest eē a deo nisi im
 mediate. s. nullo cōpate. s. creata nō po
 test pducere gram. **Item** dicendū. q. sicut
 iste vltime rōnes ostendūt. gram siue spū
 sanctū dari ab homie. sicut a principio effe
 ctiuo siue pductio. oīno est falsum et impos
 sibile. tñ ppter intelligēciā obiectōz in cō
 trariū. est notandū q. gram dari ab aliquo
 est tripliciter. vel sicut p̄prietate siue mīstrā
 te sacramenta siue anūciante salutaria docu
 menta. vel sicut abimpetrāte p̄ orōnem siue
 p bona opa. vel sicut a pducēte. primo mō
 datur gracia a bonis et a malis. scdo mō tñ
 a bonis. tercio mō tñ a deo. et p hoc maīfes
 ta est. responsio ad obiecta. **Ad** duo vlti
 ma que pbāt spūsanctū dari. quia ibi dacō
 nihil aliud est quā p̄paracō. **Ad** illd ergo
 qd obicitur primo. q. agens creatū possit in
 formā substāciālē. dico q. nō potest in oēz
 substāciālē. vtp̄uta in eā que est deiformis
 sicut est aīma racōnalis. et quia grā est dei
 formis sic est aīa rōnalis. ideo nō potest ab
 agente tali pducī. si aut de alijs formis na
 turalibus arguat nō est locus a mior. **Ad**
 illud qd obicit de lumie corpali. dd. q. nō
 est simile. lumē enī corpale diffundit p me
 diū differens. et p idem mediū potest itez
 generari qd defertur. grā aut nō est p dila
 tacōez vel delacōez. s. p illapsum agentis et
 p oīmodam indistāciā. **Ad** illd qd obi
 citur. q. creatura corruptibilis debet habe
 re potēciā generādi. dd. q. verū est de illa
 que est corruptibilis de se. sed grā de se nū
 quā corrupit vel fenescit. vel dicit q. illa nō
 ē tota causa. maxie in hijs q nō dicat substā

ciam dpletam. sed magis disposicōez. **Ad**
 illd qd obicit. q. gracia potest expellere cul
 pam dicendū. q. expellere culpā est duplici
 ter vel effectiue vel formaliter. q. potest ex
 pellere effectiue. potest efficere gram. s. nō
 optet q. illud qd formaliter. quia illd seipō
 expellit. qm ergo gracia expellit formaliter
 et seipā. ideo nō sequit qd possit generare il
 lam gram. **Ad** illud qd obicit. q. in iusti
 ficacōne debet p̄ctōz humiliari. dd. q. verū
 est. quia humiliari debet et sub homie et etiā
 sub visibilibus signis. tñ aliter quā sub deo.
 quia alius honoz debet deo quā homi. et iō
 quia sub deo humiliatur vt sub principio sa
 lutis. et a quo saluatur nō debet sub creata
 humiliari. vt aqua salus det eius. sed vt aqua
 salz mīstrat. et sic p̄ etiā seqs de humiliacōe
 in pena. nō enī est simile de humiliacōe illa
 quia ibi aīa puerfa manens in sua puerfita
 te. rōne illius subicit inferiori p naturā. vel
 quia habet reliquias puerfuitatis. sed in grē
 donacōne. aīma puerfa a puerfuitate mutat.
 et ad deū immediate ordinatur. **Ad** illd
 qd obicit. q. agens pfectū dat potēciā agē
 di simile. dd. q. verū est. si paciens dueniē
 ter posset suscipere. sed sic ostensum est ex
 pte homis nō est possibile. vt talis potēcia
 ab eo recipiat. ppter talis forme nobilitatē.
 que nō potest esse nisi a nobilissimo agente.
Ad illd qd obicit. q. dare potēciā ad eē
 nō derogat. dd. q. ordo est in essēcijs. quia
 alique creature sunt ita nobiles. q. nō decet
 eas nisi a nobilissimo agente pducī. vt sunt
 ille que sunt ad imaginē. qm ergo grā est de
 nobilissimis. patet q. nō potest pducī ab ho
 mine. sicut nec esse anime. **Que** vltimo obici
 untur soluta sunt supra p̄ distinctōz dacōis
 scdm naturā trimebrem. **Dubia trālia.**
In pte ista sunt dubitaciones circa
 trā. et primo de situ huius p̄tis.
 quia nō videt. q. hic deberet age
 re de processione tempali. quia in
 hac pte agit de hijs. que eternaliter deo cō
 ueniūt. **Preterea** cū generacō filij eterna
 et tempalis in alio et alio libro determinetur
 quia eterna in primo. sed tempalis in t̄cio.
 quia nō similiter facit d̄ p̄cessione spūsan
 cti. **Item** dd. q. p̄cessio tempalis et etna.
 ab eodem p̄ncipio sunt. sicut dicit magister
 et itez est ibi qdāmō modus pducēdi cō
 formis. et ideo vna facit ad declaracōez alte
 rius. et ideo incidentalit ponit hic tractat
 de p̄cessione tempali. ad maīfestacōez p̄ces
 sionis eterne. sed sic nō est de generacōne fi
 lij tempali. quia nō est ab eodē p̄ncipio imo
 a matre tñ. et respicit duas naturas scz di
 uinā et hūanā. ideo debuit de ea determinari
 post diuinā. de qua agit in primo. et post
 hūanā naturā de qua in scdo. **Ite** querit
 magister. q. a patre et filio p̄cedit spūsan
 ctus. cū ad sanctificandā creaturā p̄cedit.

videt enim dicere falsum. quia processio temporalis est eius missio. sed spiritus sanctus est missus in coluba et in linguis igneis quas non sanctificavit. si tu dicas. quod non est missus ad linguas sed in lingue missus ad apostolos quos sanctificavit. Contra missus est in coluba super christum. nec sanctificavit colubam nec christum. **R**espondeo potest ad hoc dici quod magister non generaliter diffinit hic processionem temporalem. sed specialiter. put est idem quod missio inuisibilis. in qua datur spiritus sanctus. et sanctificatur creatura.

Vel potest dici quod generaliter accipit sanctificationem. tripliciter enim accipit sanctificationem. Vno modo secundum quod est de non sancto sanctum facere. Secundo modo idem sanctum in sanctitate confirmare. Tercio modo idem sanctum et confirmatum manifestare. et secundum aliquem istorum modorum reperitur sanctificatio in omni spiritu sancti missione ratione termini ad quem et sic accipit magister. Item querit de hoc quod dicit de spiritu sancto et ipse est virtus que dicitur exhibere. Videtur enim male dicere quod aut virtus accipit spiritum. aut apparet. primo modo non dicitur. secundo modo non videtur. quod. i. cor. i. diuisus christum dei virtute et dei sapientiam etc. Ad hoc potest dici quod spiritus sanctus non appariatur virtus simpliciter. sed virtus sanativa. et hoc quia gratia sanativa est donum spiritus sancti. et gratia eius est ipsius anime medicina. sed filio appariatur virtus expandi. quod omnia per christum facta sunt. Alii potest dici quod virtus habeat operationes ad illud ad quod est. et sic tenet rationem principii vel ad id cuius est. et sic tenet rationem complementi. vel ad utrumque. et sic tenet rationem medij. sicut ergo ex ipso appariatur patri per ipsum filio. in ipso spiritu sancto. ita virtus in quantum tenet rationem principii appariatur patri. in quantum tenet rationem medij filio. in quantum tenet rationem complementi. quia completio est in bonitate et delectatione spiritus sancti. sed hoc infra melius dicitur.

Item querit de hoc quod dicit quod post resurrectionem dominus ihesus bis dedit spiritum sanctum. Videt enim quod ter dedit. quod primo dedit eis ante passionem. cum dedit eis potestatem calcandi demonia. et curare languores. math. x.

Item post resurrectionem. jo. xx. Accipite spiritum sanctum. Item post ascensionem. act. ii. s. insufflauerunt enumerat. Aug. s. Respondeo ad presens. dicitur quod possunt numerare dantes spiritus sancti. quod tunc ad actum et effectum. et sic enumerat. Raba et fuerunt tres. quod sibi dedit. et quia ad tria dedit. Primo ad miraculorum operationem. Secundo ad peccatorum absolutionem. Tercio ad infidelium conversionem. Possunt etiam alio modo numerari. quantum ad locum et signum. et sic dedit bis. s. in terra et in celo. Item in terra ad commendandum preceptum dilectionis ad proximum. in celo ad commendandum affectum dilectionis ad deum. et sic patet controuersia. Item querit de illo verbo apostoli. unde spiritum potauerunt. quo tropo dictum est hoc. et videt quod conueniat magis filio. quod etc. xv. dicit. Aqua sapientie salutaris. et puer.

ix. venite bibite vinum. et hoc dicit ipsa sapientia sed dei filius s. etc. Respondeo. dicitur quod spiritus sanctus dicitur potestatem in quantum secularis sitis. restringit ardozem. hic autem appariatur spiritus sancto. quod sic dicitur ergo. gustato spiritu. desipit omnis caro. in quantum autem per potum est delegatio nutrimenti ad singula membra. sic appariatur filio. cuius est sapientia et prudentia appariatur que quodammodo habent vim regitiam et ordinatiuam partibus omnibus viribus anime.

Item querit de alio verbo caritas dei diffusa est. in cor. n. Videt enim improprie dictum. quia quod diffusum est dispersum est. et virtus dispersa minor est. si ergo caritas potens est. non ergo debet dici diffusa.

Respondeo. dicitur quod infundit et diffundit proprie dicitur huiusmodi ipsa autem caritas huiusmodi compat. quia sicut arbor sementum. et vitam. et viriditatem. habet ab huiusmodi. sic tota spiritualis machina ab amore. iste autem amor infundit in quantum intra recipitur diffundit vero. in quantum ex intimis procedens dilatat affectum ad dilacionem multorum. et mouet omnes anime vires. ad bonas operationes. operatur enim magna si est si vero operari renuit amor non est. sicut dicit ergo. et ideo domus dicit jo. vij. flumina de ventre eius fluunt aqua. vi. quod ergo dicitur quod minutum. dicitur quod verum est. in hijs que habent ortum ab origine deficiendi. sicut est in puteis. in quibus non vinit aqua. sed caritas habet originem indeficientem sicut flumens.

Textus.

Hic considerandum est cum spiritus sanctus datur a patre et filio. Supra egit magister de processione temporalis ipsius spiritus sancti. secundum quod est a patre et filio. hic secundo ostendit. quod temporaliter procedit a seipso. et hoc ostendit in tota ista parte vsque ibi. Hic querit. vtrum semel tamen sit missus filius. vbi incipit agere quantum ad modum processionis. huius autem habet quatuor partes. in prima ostendit. quod spiritus sanctus temporaliter a se mittit. datur. et procedit. et hic deducendo ad impossibile. quia aliter non essent indiuisa opera trinitatis. in secunda ostendit a minori. per autem. quod patet misit filium vna cum spiritu sancto. ita quod spiritus sanctus misit filium. in quem nullo modo habet autem. s. multo forius mittit se. et hoc facit ibi. Ne mireris. quod spiritus sanctus dicitur mitti vel procedere a se.

In tertia vero parte ostendit hoc a simili. si enim filius misit se. per rationem et spiritus sanctus se. et hoc facit ibi. Deinde ostendit datum etiam a seipso esse. In quarta vero et vltima opponit contra predicta. et hoc ibi. Sed ad hoc opponit si filius a seipso etc. vbi etiam soluit et breuiter epilogat predicta.

Intelligentiam huius partis quatuor queruntur. primo querit. vtrum missio sit in diuis. secundo dato quod sit. vtrum missio sit ex tempore vel eterna. Tercio querit cuius sit missio ut mittentis. Circa primum. quod missio sit in diuinis ostendit. primo per scripturam. ve. te. sap. ix. mitte illam de celis. et loquitur

De

de sapia. que est dei filius. **I**tem p scriptu
ra no. t. ad gal. iij. cu venit plen. tem. mi.
deus fi. su. et post. qm estis filij dei. misit
deus spm filij sui in corda nostra. **I**tem hic
ostendit p testimoniu veritatis jo. xvj. tn aut
abiero. mittā nobis spm veritatis. **I**tem rōe
videt istud idem. quia mittere nō est aliud
quā ex se aliquē pducere in aliū. sic sol ra-
diū mittit in aera. sed spūsanctus a patre et
filio pcedit in creaturā. gō ab eis mittit. **I**
Item quicūq; dat aliquid vt absenti. duenit
ter dī mitti. s; tota trinitas est absens pctō
ribus. quantū ad grām inhabitantē. gō qn
cūq; datur spūsanctus. quantū ad grām in-
habitantē. nō incōgrue dī mitti. si ergo da-
ri est i diuis hoc mō vt dictū gō missio. **C**ō-
tra vbiq; est missio ibi est sepacō. Vñ iero-
sup ezech. Q; diunctū est et in vno corpe co-
plātū. mitti nō potest. sed q; extra est. Vñ
nō mittit manū sed iaculū. s; in diuinis est
ōimoda indiuisio et nulla sepacō. gō rē.
Item vbiq; est missio est missi ad mittentē
subiectio. qd patet dñs enī mittit seruū. et
nō seruus dñm. Sed in diuinis est oimoda eq-
litas. et nulla subiectio. gō ibi nō est missio.
Item vbiq; est missio ibi est mutacō. quia
nō dicit aliquid mitti. vbi est. sed in diuinis.
nulla oimō cadit mutacō. gō rē. Item missio
passiue dicta. inquātū talis est opus miste-
rij. sed in nobilissima natura inquātū talis.
nō cadit misteriu gō rē. **H**ic dō. q; missio
est in diuinis. sicut ostendūt p dīcte auctes
et racōnes et transferē a creaturis ad deū.
scdm aut q; missio in hijs inferiorib; cōside-
ratur. habet respectū ad tria. s. ad pncipiū
et ad terminū. et ad missum. ad pncipiū si-
ue ad mittentē. sub tripliā habitudie opar-
ti duenit vt ad dantē esse. et sic mittit radiū
a sole. vt ad dantē virtutē. et sic mittit iacu-
lū a plectore vt ad dantē iurisdicōz siue au-
ctozitatē. et sic mittit nūciū a pceptore. sed;
omēz hāc opacōem est in diuinis missio. qz
spūs mittit a patre et filio tanquā habēs eē
et virtutē et auctozitatē in opādo ab eis. et
ideo missio scdm hūc respectū. est opletissi-
me in diuinis. nō enī est ponere q; vna psona
recipiat auctozitatē. nisi a quo recipit virtu-
tē nec vtutē. nisi a quo recipiat esse. Simili-
ter ad terminū sub tripliā habitudie cōpat-
mittit enī aliquid alicui. vbi videlicet que-
taē. vt lapis mittit deorsum. mittit etiā ali-
cubi. vt a quo habeat. sic aliquis mittit ali-
cui donū mittit etiā vt ad aliquid. s. q; ope-
tur scdm hāc triplīcē opacōz. est missio i di-
uinis. mittit enī filius vel spūsanctus. vt ali-
cui ad inhabitandū. vt alicui ad possidendū
vt donū. vt ad aliquid sc; ad effectū comp-
andū. et ideo missio p opacōez ad terminū.
reperitur opletissime in diuinis. multo magis
quā in creaturis. Si aut loquimur d missioe
in compacōe ad missum sic i hijs inferiorib;
ponit triplīcē condicōz impfectōnis. sc; se

pacōem subiectōez et mutacōem. que quidā
nō sunt in diuinis. est tñ aliquid pfectōnis
ibi sunt cor respōdens. et ratio hūc. patz sic
in istis inferioribus sepatur missus a mittē-
te. ppter distanciam termi ad mittentē. vt ptz
cū mitto aliq; romā. quia roma distat a me.
si ille debet esse rome optet qd sepāt a me.
In diuinis vero. quia deus mittēs est vbiq;
nulla est distanciam. et ideo nulla est sepacō
loco. tñ hūcōi est missi a mittente egressio si-
ue emanacō. et sic patet respōsio. **A**d illud
qd obicit de condicōne sepacōis. Similiē
in hijs inferiorib; est in missio subiectio. ppter
dñam mittentis ad missum. quia enī missus
recipit a mittente vel esse vel vtutē vel opa-
cōem. et est sepatus ab eo in substācia. quia
substācia oimō eadē. nō ptiācipatur a pluri-
bus. necesse est. q; aliam virtutē recipiat ab
eo. et aliā iurisdicōz illa inferiorē. s; i diuinis
nō est substācialis dñā. et ideo cōa sunt eq-
lis nobilitatis in mittente et missio. sed tam
loco hūcōi est sub auctis emanacō. et sic patz
scda obiectio. similiter in hijs inferioribus.
est in missio mutacō. ppter distanciam missi a
terminō. quia enī nō est in terminō ad quē mit-
titur. ideo optet q; mutet locū. et qd sit i eo
mutacō. quia vero in diuinis missus nulli loco
abest. nō optet q; psonaliter accedat. et iō
nō est ibi mutacō. s; tñ loco eius est alicui
effectus de nouo pductio. et sic patet tēa
obiectio. quāuis enī in diuinis nō sit sepacō
subiectio. et mutacō. loco hūcōi est emanacō.
sub auctis origo. et noui effectus pductio.
Ad illud qd vltimo obicit. qd ptiānet ad
ministeriū dicendū. q; hoc verū est vbi missio
dicit subiectōem. sed hoc nō est in diuina na-
tura. sed in creaturis rē.

Secundo querit. vtrū missio in diuinis
sit ex tpe tñ. an etiam ab eterno. et
q; ab eterno ostendit auctē et rōe.
Auctē sic g; eo mittit filius quo
generat. sed generat ab eterno. gō mittitur
ab eterno. gō missio in diuinis est ab eterno.
Item beda in omel. spūss. missio est pcessio
sed pcedit ab eterno. gō mittit ab eterno.
Item rōe sic. missio siue actiue siue passiue
dicta. est deus. sed ois actio q; actiue et pas-
siue est deū est ab eterno rē. Item ois actō
que habet deū vt terminū. et vt pncipiū ē
ab eterno. vt ptz cū dī deus intelligit. deus
generat. sed missio est hūcōi. quia deus mit-
tit deū. gō missio est eterna. Si dicas. q; mis-
sio requirit duplicē terminū sc; eū qui mittit
et eū ad quē mittit. et ille ad quē fit missio
est temporalis. **C**ōtra. deus potest esse qui
mittit. deus qui mittit. gō pōne deus ad
quē mittit. et videt q; iste opacōnes pnci-
pijet termi. maxime deo duenit. Deus enī
est alpha et o. pncipiū et finis. gō magis
pprie dicit. deus ad quē mittit quā deū qui
mittit. **I**tem quicūq; est deus est eternū. mis-
sio est deū. gō est eterna. sed pmissio sūt vere

ergo et conclusio. Contra jo. xvi. Si non abiero
 pactus non veniet ad vos. cum autem abi. mit.
 vo. e. cum spiritu sancto potest mitti et promitti
 sed quod est eternum non potest promitti. s. r.
 Item aug. iij. de trini. mittit filius vel spiritus
 sanctus cum ex tpe cuiusquam mente percipit. Item
 omnis missio est ad aliquod posterius. necessario intuenit rō
 sed ubi cadit posterius. necessario intuenit rō
 principij et tempis s. r. prima oppositio p se
 est vera. quia mittens p prius habet ipm quod
 mittit quā habet ille ad quē mittit. Item
 omnis missio. vel est rōne mutacionis. vel rōne
 opacionis. sed in diuis non est mutacō. s. ad
 h. q. missio sit. necesse est q. intueniat opa
 rō. et si opacō. et effectus. et si effectus et tpe
 s. omnis missio est ex tempe. B. d. ad
 p. d. q. missio in diuis nullo mō d. nisi
 ex tempe. et racō huius est. q. dicit opacōez.
 nō tm ad p. d. nec tm ad missum. s. etiā
 ad terminū. terminū ille de necessitate creat
 est. quia missio in dec. cū nō dicat mutacōez.
 dicit aliquā circa terminū opacōez. et ita ali
 quē effectū. et q. omē qd recipit effectū est
 creatū et tpe. ideo missio de necessitate ē
 temporalis. Ad illud s. qd dicit s. eo mit
 titur filius quo generat. d. q. ipse loquitur
 p. s. p. o. s. t. manifestacōe in creaturis. pater
 enī manifestat in creatura. sed nō mittit. s.
 filius mittit. et s. reddit rōnem. q. nulla
 alia causa ē nisi q. ille generat. ille nō. i. pat
 Ad illud qd obicit de beda. loquit de p.
 cessione spūs sancti put est i creatura. et ita
 semp est temporalis vt missio. Ad illud qd obi
 cit. q. omē qd actiue et passiue in deo ponit
 eternū est. d. q. verū est. nisi habeat vlti
 rōnem respectū ad creaturā. sed missio pter
 respectū qui est mittētis ad missum impat
 aliquē effectū in creatura. Ad illud qd obi
 cit q. missus actiue et passiue est d. d. qd
 est quedā actio. que solū respicit passum. vt
 p. d. te. qued que passum. et aliū terminū
 vt doceo te s. maticā. simili et mitto te ad il
 lū. et qd obicit verū est in actōe et passioe
 que nihil aliud respiciunt. nisi principū et
 obiectū. sed nō in alijs que requirūt aliū ter
 minū. et ideo habet instanciā in appetito. simi
 liter soluedū est ad se. q. ven est si actō
 illa oīno terminaret in deū. sed qd obicit. q.
 missio respicit deū. vt terminū ad quē. d. d.
 q. si terminū ad quē est missio esset solū i rōne
 finientis. ven esset. nūc aut nō est sic. s. ma
 gis in rōne suscipientis. Ad vltimū obie
 ctū. d. q. ibi est palos accētis. sic hic omē
 es naturale statua est es. s. r. quia q. erat
 materie attribuit statue rōne artificij. si mi
 liter hic q. erat diuine essencie attribuit mis
 sioni rōne dnotati.

Quercio querit cur sit missio vt mis
 si. et videt qd sit totius trinitatis
 Aug. iij. de trini. mittit filius. cū
 ex tpe cuiusquam mente percipit. sed
 tota trinitas ex tpe mēte percipit. s. tota tr

nitatis mittit. s. pater. Item mitti psonā
 est ipam de nouo venire ad habitandū. sed
 tota trinitas de nouo venit ad habitandū i
 pctōre. cū grā dat ei. s. r. mior p. jo. xvij.
 ad eū veniemus. Item missio conotat effe
 ctū in creatura. sed ita est. q. omne dnotans
 effectū. d. essentialit. s. missio passue dca
 dicit essentialiter. sed q. essentialit d. dicit
 toti trinitati. s. r. Item qn aliquid mittit
 mittit cū eo cē qd ē inseparabiliter est dicitū
 sed pater est inseparabiliter dicitū filio. s.
 quādo mittat filius. mittit et pater. Item
 mittere et mitti. aut sunt equalis nobilita
 tis. aut nō. si equalis. s. qua rōne d. mitte
 re de patre. eadem rōne et mitti. si est ineq
 lis. s. mittens est maior missio. s. filius est
 inequalis patri. Contra aug. iij. de trini.
 pater nusquā legit missus. si nō debent ali
 qd asserere de deo qd nō habent ex scripta
 ergo mitti nō conuenit toti trinitati. Item
 aug. dicit q. pater absurdissime d. missus.
 sed sermones veri nō sunt absurdissimi. sed
 po. s. falli. s. mitti nō vere d. de patre. Item
 aug. dicit q. mitti est agnoscā ab aliquo. s.
 pater nō agnoscit esse ab alio. s. pater non
 mittit. Item omē mobile reducit ad immo
 bile. s. missibile ad immisibile. s. in diuis
 est alia psona immisibilis. sed nō nisi pater
 ergo r. B. d. q. missio sicut p. ex rōne
 Aug. et meli. infra ptebit. semp duo habz
 ex suo intellectu. scz emanacōez et manifesta
 cōez p effectū. quia ergo impat emanacōez.
 passue missio dicit. hic est q. cū pater oīno
 cozeat principio. q. de ipō nullo mō potest
 dici. missio passua. vnde nō inuenit. et si in
 ueniret esset tanquā falsa. et velut impria
 exponeda. Ad illud s. qd obicit primo. q.
 missio ē pceptō ab intellectu vel inhabitacō
 de nouo. d. q. nō dicit totā rōnem missio
 nis. sed solū a pte termi in quē. vñ debet ad
 di cū illis emanacō ab alio. et tūc nō valet.
 Ad illud q. tercio obicitur. q. notat effe
 ctū. s. est essentialit. d. q. nomē dnotans
 effectū. aut dicit solū respectū ad effectū.
 et tūc est pure essentialit vt creare. aut dicit
 etiā cū hoc respectū ad psonā. et sic potest
 esse nocōnale. sicut creare p filiū. solius est
 patris. sic est de hoc qd est mitti. q. nō dicit
 tm opacōem missi ad suscipientē effectū. s.
 etiā ad principū. signat enī ipm esse ab alio
 et in aliū. et sic p. Ad illud qd obicit. q.
 inseparabilia simul mittit. d. q. illud ē ven
 de illa missione q. est p sepacōez. sed de illa
 missione que est p distinctōez. nō est dicere.
 q. sic mittant necessario illi qui distinguūt.
 sicut nec in alia missione. illa que sepanē. et
 qm pater distinguit a filio. et missio i diuis
 dicit distinctōez. ideo nō optet q. cū mittat
 filius. mittat pater. Ad illud qd obicit vl
 timo. q. equalis nobilitatis est mitti vt mit
 tere. d. q. mitti nō remouet a patre. quia dicit
 in nobilitatem. sed quia dicit emanacōnem

et subauctem . que quāuis nō sit innobilita
tis . tamē nō dūenit patri .

Quarto et ultimo q̄rit̄ cuius sit mis
sio vt mittētis . et qd̄ sit totū trini
tatis ostendit̄ sic . Missio idē est . q̄
temporalis donacō . sed t̄paliter da
re cōuenit toti trinitati . quia tota trinitas dat
sp̄m̄ sanctū . vt dicit̄ auḡ . 2̄ . Itē . Auḡ . 2̄ . iij .
de trini . mitti a patre filius sine sp̄m̄ sancto
nō potuit . ḡo missio filij cōuenit sp̄m̄ sancto .
ḡo eadē rōne missio sui . Si dicas . sicut dicit̄
quid̄ q̄ illd̄ intelligit̄ de missione sc̄dm̄ hu
manā naturā . qua missus est ad p̄dicandū .
sc̄dm̄ illud̄ ysa . lxx . ad annūciandū mansuetis
misit me . nō aut̄ d̄ missione sc̄dm̄ diuinā na
turā . **C**ontra missio sc̄dm̄ diuinā naturā . ē
missio in mente vel in carnē . sed auḡ . intel
ligit̄ de missione in carnē . vñ statim subdit̄ .
quia pater intelligit̄ eū misisse cū fecit ex fe
mina . ḡo cōstat̄ qd̄ loquit̄ de missione sc̄dm̄
diuinā naturā . **I**tem magister facit tale ar
gumentū . Si pater potest dare . vel mittere
sp̄m̄ sanctū . et hoc nō facit sp̄m̄ sanctū . aliqd̄
facit pater qd̄ nō facit sp̄m̄ sanctū . ḡo diuisa
sunt opa trinitatis . **C**ontra . datū d̄z rela
tiue ad dantē . sic dicit̄ auḡ . xv . de trinitate
ḡo sp̄m̄ sanctū nō dat nisi ab hijs ad quos re
latiue dicit̄ . sed nō d̄z relatiue ad se . ḡo nō
dat se . ḡo nec mittit se . **I**tem sic pater est pri
ma p̄sona in trinitate . quā nō est alia . ita
sp̄m̄ sanctū . postq̄ nō est alia . sed pater . qz
nō habet p̄sonā ex qua fit . nullo mō d̄z mis
sus . ḡo cū sp̄m̄ sanctū . nō habeat p̄sonā ex se
emanentē . nullo mō dicit̄ mittere . **I**tem vbi
cūqz est missio passiuā . ibi est subauctas . re
spectu alicuius principij immisso . sic dicit̄ ab
auḡ . et magistro . ḡo vbi est missio actiua . ibi
notat̄ auctas respectu p̄sonē . sed sp̄m̄ sanctū
nō habet auctem respectū sui . nec alterius p̄
sonē . ḡo 2̄ . **I**tem vbi cūqz est missio . ibi ve
re notat̄ distinctio sicut in creaturis sepacio
sed p̄sona sp̄m̄ sancti nō distinguit̄ a se . ḡo
a se nō mittit̄ . nec filiū mittit̄ . cū nō habeat
auctem in ip̄m . ḡo nō mittit̄ . **I**tem oīs actus
sc̄dm̄ quē p̄sona reflectit̄ supra se . est essen
cialis . et essentialiter dicit̄ . si ḡo filius mit
tit se . vel sp̄m̄ sanctū . se . ḡo mittere vel mitti
essentialiter dicit̄ . sed omīs talis actū dicit̄
de tribus . ḡo pater mittit se . **R** . d̄ . q̄
in hac questione . sapientes opinant̄ d̄trarie
sapientibus . nā magister dicit̄ ex p̄sse . et ni
titur p̄bare auctē et rōne . qz sp̄m̄ sanctū mit
tat se . et dat se . nec c̄ptet sc̄dm̄ ip̄m . qz in
mittentē et missum . cadit p̄sonalis distinctō
sed solū quantū ad rōnē intelligendi . vt ip̄e
sit mittens inquantū deus . et idē ip̄e sit mis
sus . inquantū denū . **A**liorū mgr̄orū et an
tiquorū fuit posicō . qz mittere et mitti . d̄ rōe
sui nomis . importat̄ subauctem . et auctem .
et distinctōnē . et ideo nullo mō potest dici
qz vna p̄sona mittat se . vel mittat a se . vnde
locucōnes sunt imp̄prie . et exponēde . q̄ hic

dicere vidētur . et posicōez suā confirmāt . p
auḡ . qui dicit̄ . qz pater nullo mō mittit̄ nec
legitur missus hoc nō est ob aliud . nisi quia
hoc qd̄ est missus . importat̄ sub auctem . ḡo
p̄ oppositū . mittere importat̄ auctem et vna
p̄sona nō habet auctem supra se . **E**t respō
dent rōnibus magistri . qz non est simile de
hoc qd̄ est dare . et de hoc qd̄ est mittere . qz
dare vno mō . est ex liberalitate siue amore
amūicare . et sic est essentialē oīno . et nullā
dnotat distinctōez . et sic cōcedit̄ . qz tota tri
nitas dat seip̄am . et pater similē . **A**lio mō ē
dare alicui donū amūicare . nō tm̄ ex libera
litate . sed etiā ex auctē . et sic dare dicit̄ no
cōnem . siue tenet̄ nocōnaliter . et hoc modo
nō valent ille rōes . si pater dat sp̄m̄ sanctū .
et . s . s . nō dat se . ḡo aliqd̄ facit pater qd̄ n . s . s .
quia dicit̄ notionē et in hoc sensu equipollz
ei qd̄ est mittere . similiter donacō passiuā ei
qd̄ est p̄cedere . **S**imiliter ad simile qd̄ in
ducit magister de filio . dicit̄ qz nō est simi
le . quia in filio duplex est natura . scz diuinā
et hūana . et quantū ad hūanā potest mitti
et mittit̄ a tota trinitate . quia mior est deo
et inferior . et non tm̄ subauctem habet . sed
etiā seruitutē . quia est seruū dei quāuis per
vniōnē sit deus . quantū ad diuinā aut̄ . mit
titur a sole patre . quia a solo patre p̄ducit̄ .
quia ḡo sp̄m̄ sanctū p̄ducit̄ . et a patre et a fi
lio . et nō a seip̄o . hic est qz non mittit̄ nisi a
patre et a filio . et p̄pter hoc rōnes magistri
nō valent . quia omēs auctes que dicit̄ filiū
mitti a sp̄m̄ sancto vel a se . sc̄dm̄ hūanā natu
rā intelligunt̄ . **S** . licet hec posicō rōnabiliē
videat̄ . et facilior ad sustinendū . tm̄ quia nō
debem̄ auctes sanctorū ad nostrā trahere
rōnem sed magis ec̄cuerso . rōnem nostram .
auctozibus sanctorū subicere . vbi nō d̄tinent
exp̄ssam absurditatē . et sancti dicit̄ . et ma
gister dicit̄ . et marie auḡ . q̄ pl̄ sup̄ hac ma
teria locut̄ est . filiū mitti a sp̄m̄ sancto et a
se . qz nō possunt exponere sc̄dm̄ hūanā natu
rā . ideo alia posicō . tm̄ ob reuerēciā sanctorū
tm̄ ob reuerēciā magistri . videt̄ magis esse
tenenda . **I**llud enī verbū auḡ . qd̄ dicit̄ . qz
filius est missus in carnē a sp̄m̄ sancto . sc̄dm̄
hūanā naturā . nullo mō potest intelligi . vt
videt̄ . quia missio h̄c fuit ad hūanitatis siue
carnis assumptōez . ḡo sc̄dm̄ rōnem intelligē
di . p̄cedit hūanā naturā . vt iam vnitā . ḡo si
filius hoc mō d̄z missus . optet qd̄ attribuat̄
diuīe nature . et ita rōne diuīe nate . missus
est a sp̄m̄ sancto . multozozoz . ḡo a se . ac p̄ h̄o
et sp̄m̄ sanctū a se . **E**t p̄pterea ad intelligen
ciā obiectoz in d̄trariū . notandū est . qz mis
sio de se duo importat̄ . scz emanacōez et mani
festacōez . et principaliter de rōne sue siḡfica
cōnis . importat̄ manifestacōez . et hoc patet p̄
auḡ . in . iij . de t̄ni . qui dicit̄ qz mitti est ag
nosci esse ab alio . et habet in p̄nti dis . qz tūc
filiū mittit̄ cū ex t̄pe cuiusquā mente p̄cipit̄
quia ḡo principaliter imp̄tat manifestacōez .

et dnotat in misso emanacōez. ideo maifesta
 cio sumit p hoc qd est mittere p modū actō
 nis. et p hoc qd est mitti p modū passiōis.
 sed emanacō vtrobiz vniformit. vñ sensus ē
 pater mittit filiū. i. declarat siue maifestat.
 filij emanacōz. siue filiū emanare. in passua
 vero sensus est. filius siue. s. s. mittit. i. maī-
 festat ab alio emanare. et qm ablatiuus re-
 spectu passiui. et noiatiuus respectu actiui.
 importat rōnē principij. et significacō huius
 verbi mittere et mitti est maifestatio et ema-
 nacō. ideo illa est ppriissima. quādo ablatiū
 vel noiatiuū importat habitudinē principij
 respectu vtriusqz. vt cū dicit. pater mittit fi-
 liū. et filius mittit a patre. quia filius ema-
 nat a patre. et maifestat a patre. quia vero
 principale significatū horū verborū est mani-
 festacō nō emanacō. qm noiatiuū vel ablatiū
 est principū manifestacōis. quāuis nō ema-
 nacōis. ppria est. sed minz p̄dicta. et i hō
 sensu dceditur iste. filiū mittit se. et spūsan-
 ctus mittit se. qz vero tam mittere quā mitti
 importat emanacōem circa missum. et psona
 patris nō emanat ab aliquo. similiter nec tri-
 nitas. ideo psona patris nusquā legit missa
 nec ipa trinitas. ex hoc patz. qz hō simplici
 et oino ppria. pater mittit filiū. hō est minz
 pp̄a tñ a pprietate nō recedit filiū mittit se.
 hō aut oino imppria. pater mittit se. siue ipa
 trinitas. ¶ Ad illd qd obicit in dtrariū. de
 dato. qd dicit relatiue. dd. qz verū est. sed
 qd dare. dicit p quandā autem dmuicare.
 hoc mō nō accipit magister. sed inquātū da-
 re idem est liberaliter et volūtariē dmuicare
 ¶ Ad illud qd obicit qz pater nō mittit. qz
 nō ab alio. dd. qz nō est simile. quia tā mī-
 ttere quā mitti. importat emanacōz in misso.
 vt patet exponēti. sensus enī est. hec psona
 mittit illā. i. maifestat eius emanacōz. et hō
 mittit ab illa. i. eius emanacō maifestat ab
 illa. hō hō emanacō nō semp importat respec-
 tū omīs psonē mittētis. quia ab aliquo po-
 test esse maifestatio missionis. a quo nō tñ ē
 ipa emanacō. et ideo sic nō ponit pductio i
 mittente. sicut emanacō in misso. et ideo nō
 sequit. qz si pater nō mittit. qz spūsanctū nō
 mittat. ¶ Ad illud qd obicit. vbi est misso
 passua. ibi est subauctas. dd. qz verū est. nō
 rōne qua passiui. sed ea rōe. qua tā passiui
 quā actiui. notat emanacōz in misso. sic pa-
 truit in exposicōne. et quia emanacō nō semp
 est respectū mittētis. ideo nō optet. qz semp
 importet auctas in mittente. hō rō ista valerz
 bene si ita esset. vt principale significatū ei
 qd est misso. esset emanacō siue pductio.
 ¶ Ad illd qd obicit qd mittere importat di-
 stinctōz. dd. qz mittere vno importat dñaz
 substantiālē. vt cū importat dominū vt cū dz
 deus mittit angelū. Alio mō distinctōz pso-
 nalem. vt cū importat autem in mittēte. et
 subauctem in misso. respectu mittētis. vt cū
 dicit pater mittit filiū. Tercio mō importat

distinctōz solū. quantū ad modū intellig en-
 di. Sicut cū dz. volūtas est instrumentū se-
 ipm mouēs quia ibi est mouēs et motū simi-
 liter est. cū dicit spūsanctū mittit se. idē est
 mittēs et missum. rōne dñs. mittēs inquā.
 scdm qz deus. sed missum. scdm qz donū sic
 p̄dictū est. ¶ Ad illud qd obicit vltimo de
 reflexione actus. dd. qz verū est quo ad pri-
 cipale significatū. sed importat inquātū ad
 dnotatū. et rōne principalis significati. est re-
 flexio psonē mittētis supra se. vt dicatur
 mittens est missus. ¶ Dubitacōes lrāles.
In pte ista sunt dubitacōes circa
 lrām. et primo dubitat de hoc qd
 dicit. qz. s. s. nō tñ donat a patre
 et filio. sed etiā dat a seipō. videt
 dicere falsū. quia suprafecit argumentū qd
 nō potest dari a sanctis viris. qz non potest
 ab ipis pcedere. hō nō potest a seipō pcedere.
 s. g. p̄rōne potest dari a seipō. ¶ R. dd. qz
 magister arguebat de pcessione tempali. et
 de hac bene dcedit ipē. qz pcedit a se. eo qz
 pprie ptātis est vt spiret in eū in quē vult. hō
 sancti viri. nō habēt posse in eū. ¶ Itē quē
 d hō qd dicit. qz donū. s. s. nihil aliud est. qz
 ipē spūsanctū. sicut corpus carnis. nihil ali-
 ud est qz caro. Videt enī. si similitudo bona
 est. vt omē qd est donū spūsanctū. sit spūs
 sanctus. S; dtra. timor est donū spūsan-
 ctū. et nō est. s. s. ¶ R. dd. qz donū cū dicit
 relacōz ac p hoc qdamō distinctōz. potest il-
 lam importare tripliciē. aut scdm modū in-
 telligēdi. aut modū essendi. aut scdm essen-
 ciā. Primo mō idem est dans et datū. sic id
 intelligēs et intellectū. et dñs rōne modi
 dcedit. qz dat idē a se. et sic intelligit augz.
 Alio mō scdm modū essendi. siue se habēdi.
 qui alius est et alius in psonis. et sic dicit
 relacōz psonē ad psonā. Tercio mō impor-
 tat distinctōz scdm essenciā. et respectū crea-
 ture a d essenciā increatā. et hoc mō amor dz
 donū spūsanctū. sed hoc infra meliū ptēbit
 ¶ Itē querit de rōne magistri. qui dicit. si
 pater et filius dant. s. s. qz nō potest. s. s. qz
 ista ratō vt supra dictū est non valet. pater
 potest generare filiū. et filius nō potest. g.
 pater potest aliquid qz filius nō potest. g.
 p̄rōne cū. s. s. dicit psonā vt filius nō valet
 Si tu dicas qz nō est simile. ppter actū dan-
 di. qui est opacō in creatura. ¶ Contra sic dicit
 magister in lrā. spūsancti est eius pcessio. hō
 illud argumentū nō valet spūsanctus pce-
 dit et pater nō. g. aliquid facit spūsanctū.
 qz nō pater. g. similē nec i pposito. Si tu di-
 cas mihi. qz nō est simile de actia et passua
 ¶ Contra inflexio nois p casus. nō variat si-
 gnificacōz. g. similē videt. qz nec ibi sit va-
 riacō p actiui et passiui. et si tu dicas. qz nō
 ē simile ostendit qz sic. qz oīs actiua infert
 passua. g. videt qz si in voce actia tenet cf-
 fencialiter. qz similiter in passua. ¶ R. dd.
 qz sicut p̄determinatū est rōnes mgn bene

funt. quia ipse accipit dare. secundum quod dicitur effectum in creatura. et secundum hoc. com est tribus personis necessario. et hoc in activa significacione dare enim. scilicet. facit. est facere quod inhabitet in eo. et ideo non est simile. de potentia generandi.

Ad illud 8° quod obicit. quod magister dicit. quod donacio ideo est quod processio. dicitur quod loquitur de donacione passiva. secundum quod artatur ad. s. s. et argumentum suum bonum est. quia ab eodem principio. est actio et passio. ergo si donacio activa est a patre. similiter et donacio passiva similiter si donacio activa est a. s. s. et passiva.

Ad illud quod obicit. quod in activa tenet essentialiter. 8° et in passiva. **Similiter** ergo potest dici. quod pater procedat. dicitur quod argumentum istud non valet. quod spirare in voce activa. dicitur ut duobus. in voce passiva. dicitur ut uni solifac mittere. potest convenire tribus. procedere vero siue mitti. duobus tamen.

Item queritur de hoc quod dicitur quod spiritus sanctus procedit a se. videtur enim falsum. quia procedere est produci. 8° h. s. s. procedit a se. producit a se. Si tu dicas quod non dicitur sine determinatione. videlicet temporaliter. Contra temporaliter est determinatio non diminutio 8° sequitur de necessitate. si temporaliter procedit a se. quod procedat a se. **Item** dicitur quod sicut dicitur est supra. processio ratione operationis ad terminum in quo suscipit creatura. scilicet que sanctificatur de ratione nominis dicitur temporaliter. et ideo dicitur temporalis. et quoniam ille effectus temporalis. est a. s. s. ideo et processio. licet non ita apparet. sicut de patre et non valet de productione. quod productio solum dicitur operationem ad principium a quo. non dicitur effectum. unde sic non valet procedit temporaliter. 8° producit temporaliter. sic et in proposito.

Item queritur de probatione magistri. quia probatur missionem spiritus sancti per missionem filii. **Item** aut mireris quod spiritus sanctus dicitur mitti vel procedere a se. nam et de filio dicitur. **Item** videtur enim quod male probetur. quia missio dicitur subauctem in missio. sed plus est de subaucte in spiritu sancto. quam in filio. 8° plus de ratione missionis. 8° videtur. quod potius deberet procedere contrario.

Item missio dicitur manifestata est per missionem spiritus sancti. 8° manifestior est missio spiritus sancti. 8° videtur quod probetur ignotius.

Iuxta hoc queritur de quo dicitur mitti pater. scilicet de filio. an de spiritu sancto.

Item dicitur quod magister probatur missionem. s. s. per missionem filii quia magis expressas habet auctores.

Ad hoc potest tamen nihilominus alio modo dici. quod etiam rationando bene procedit. in missione. non persone. est duo considerare. scilicet emanacionem. ratione cuius est subauctas in missio. et quantum ad hoc magis convenit. s. s. mitti. et quantum ad hoc arguit magister a minori. quod si filius mittitur a spiritu sancto. et a se. multo fortius et. s. s. est etiam considerare manifestacionem. et ratione huius convenit filio magis. quia magis evidenter apperunt mundo. et quantum ad hoc arguit magister a minori. et ita potest optime procedi.

Ad illud quod obicit quod spiritus sanctus manifestat filium. et

eius missionem. dicitur quod hoc non est propter defectum evidentie apte missionis filii. sed propter cecitatem apte videndum. quia remouet spiritus sancti gratiam. et sic patet de quo apparet. uno enim modo. magis dicitur filio. alio modo spiritus sancto. secundum duas predictas dictiones.

Item queritur de hoc quod dicitur ostendit. eo filium missum quo factum ex muliere. quia secundum hoc cum spiritus sanctus non sit factus ex muliere. videtur quod non sit missus. **Preterea** si filius est factus ex muliere. 8° est factus. **Contra** in simbolo non factus.

Item ista non est ratio missionis sed ratio missionis visibilis ipsius filii. et ideo non valet de spiritu sancto.

Ad illud quod obicit quod non est factus. dicitur quod illud non est intelligendum secundum humanam naturam. et ideo oportet addere determinationem. ut dicatur factus ex muliere. vel secundum humanam naturam. quia simpliciter propter errorem arrii vitandum non recipit eam. eloquium ecclesiasticum.

Textus.

Hic queritur utrum tamen semel sit missus filius. **Supra** egit magister de missione quantum ad modum. qui est. scilicet visibilis et invisibilis et quoniam isti modi duemur missioni filii spiritus sancti. ideo magister primo assignat eos circa missionem filii. secundo circa missionem spiritus sancti. infra in principio. xvj. dist. **Hunc** de spiritu sancto videndum est 2°.

Prima pars habet quatuor partes. in prima ostendit auctorem 8° quod filius duobus modis missus est scilicet visibiliter et invisibiliter.

In secunda assignat duplicem rationem istorum duorum modorum ibi. **Ecce** distincti sunt duo modi missionis filii.

In tertia vero movet dubium quod dicitur quod habet ortum ex predeterminatione ibi. **Hic** queritur cum pater non dicit missus. **In** quarta vero remouet siue docet errorem cauere. procedentem ex illius dubii solutione ibi. **Ideo** quod putauerunt quidam heretici. ex hoc enim quod dixerat patrem non mitti. posset quis credere in diuinis. non esse equalitatem.

Ad hoc respondens magister dicit quod hoc non est propter inequalitatem. sed propter principij auctem siue dictionem.

Intelligentiam eorum que dicuntur in parte ista. tria querunt. de missione filii invisibili. quia de visibili agebat in tertia. et quia missio invisibilis filii. similis est missioni invisibili. s. s. ideo simul queritur de utroque. primo queritur. utrum hec missio sit secundum dona gratie gratificantis. vel gratie gratis date.

Secundo queritur. utrum secundum eadem dona gratie. dicatur mitti filius et spiritus sanctus.

Tercio utrum utraque missio sit secundum eadem dona gratie augmentata.

Circa primum. quod hoc missio sit secundum dona gratie gratis date ostenditur sic. **Hab.** dicit de spiritu sancto. quod ter datus est spiritus sanctus. et primo dicit ipsum esse datum ad miraculorum operationem. constat autem quod miraculorum operatio est gratie gratis data. 8° 2°.

Item spiritus sanctus datus. cum datus donum prophetie. vnde i. Re. xvj. factus est spiritus domini super saul et apprehendebat. sed bonum prophetie datus frequenter huius. quod non habet gratiam gratificantis. sicut patet de

saule p textu. g. 2. Itē q. filius mittat scdm
 dona grē gratis date. videt tūc ei filius d2
 mitti. qn fit reuelacō occulton. sed reuelacō
 occulton potest fieri. sine dono grē gratūfa
 cientis. g. 2. Itē aug2. dicit. et habet in
 pnti dis. q. tūc sapientia mittit. cū a cuiusq.
 mente pāpit. siue cū alicui innotescit. si g.
 pāpit et innotescit p dona grē gratis date.
 vt p fidē informē. g. videt in illis dari g.
 2. Contra. aug2. dicit. q. tūc dat spūsan
 ctus alicui. cū sic dat vt eū faciat deū et pxi
 dilectōre. hoc est dicere. qn dat hoibus ca
 ritas. sed caritas nō est nisi grē gratūfacien
 tis. g. 2. Itē hoc ipm videt de filio. quia
 dicit sap. vii. in aīas sanctas se transfert. et
 amicos deī dstituit. sed amici deī nō dicuntur
 sine grā gratūfaciēte. g. 2. Itē rōe ostēdit
 tūc dat vel mittit. s. s. qn habitat in homie.
 sed nō d2 habitare in homie. sine grā gratū
 faciente. g. 2. Itē cū mittit filius vel. s. s.
 ad aliqū. nō mittit. vt sic vbi paus nō erat
 sed vt sit in eo aliter. q. paus. sed nou2 mo
 dus essendi. addens supra esse p naturā. nō
 est nisi per grām gratūfaciēte. g. 2. Itē
 ad hoc distinguūt aliqui. q. spūsanctū da
 ri vel mitti iuisibiliter. potest eē. vel inqūtu
 spūs. vel inqūtu sanctus. inqūtu spūs. da
 tur p donū grē gratis date. si inqūtu san
 ctificās. dat p dona grē gratūfaciētis. simi
 liter sapia vel fili2. potest mitti. vel put fa
 ciēs sape. et sic p dona grē gratis date. v el
 put sapientia dicta ē a sapore. et sic p dona
 grē gratūfaciētis. sed istud nō videt soluere
 quia datē oppositū istius solucōis est possi
 bile ad hoc soluere. et querere de spū et vbo
 quō dicat dari et nō inhabitare. Drop2 hō ali
 ter. d2. tam de filio. quā de spūsancto. qd
 dari vel mitti. est dupliciē. vel simpliciē. vel
 ad hoc. tūc dat simpliciē. qn simpliciē
 habet. videlicet nō tm ad vsum. s. ad fructū.
 hoc aut est solū p dona grē gratūfaciētis.
 et ideo in illa solū dat simpliciē. vel filius
 vel spūsanct2. Alio dicit dari ad hoc. qn
 nō ad fructū. sed ad auxiliū siue ad aliqū
 vsum. aliqua dona donant. et hoc fit. cū dā
 tur aliqua dona grē gratis date. in quib2
 manifestat filius vel spūsanct2. et sic pced
 dūt rōnes. ad primā prem. Nā sic est intel
 ligendū verbū. Rab. ipe em dīter loquit de
 missione. Vn dicit. s. s. ter datū aug2. aut lo
 quntur de dacōe vel missione. que est ad ha
 bitandū. vel simpliciē habendū. Ad illd
 qd obicit de apphia. d2. q. vno dat i ea. s. s.
 simpliciē. put ipa dicit cognicōz scdm pdo
 neitate suscipientis. et scdm pietate exequē
 tis. Alio put ē reuelacō. nō dat in ea spūs
 simpliciē siue nō mittit. nisi ad hoc. vñ nō
 d2 in libro. Re. q. spūsanctus sit missus ad
 saul. vel fact2 in saul. sed sup saul. Ad il
 lud qd obicit. qd mittit filius. cū est reuela
 cō occulton. d2. q. hō nō est in qūcūq. reue
 lacōne. nam aliqua fit reuelacō. nō p missiōz

filij. sed p missionē angeli. Multa em reue
 lanē angelis sed intelligit de illa reuelacōe
 in qua est aīe illustracō p graciā. et sic p g.
 tis datā. nō simpliciē mittit. sed si p gratū
 faciente. tūc simpliciē mittit et habet.
 Ad illd qd vltimo obicitur. q. tūc mittitur.
 quādo pāpit. d2. q. nō sufficit cognoscere
 filiū qd sit ab alio. imo op tet. q. cognoscat
 qd sit in ipō vt in suo habitaculo. hō aut di
 co. nō cognicōne necessitatis. sed de iecture.
 nec de cognicōne actuali. sed de habituali.
 Secūdo querit. vñ scdm eadē do
 na grē. dicat mitti fili2 et spūsan
 ctus. et q. nō videt hoc mō. missio
 spūsancti est eius donacō. et simi
 liter filij. s. alia est missio filij et spūsancti.
 g. alia donacō. g. scdm aliud donū. Itē
 hoc ipm videtur p simile. quia sicut se habz
 missio visibilis filij ad missionē visibilē. s. s.
 ita etiā et iuisibilis. sed missio visibilis filij et
 s. s. est scdm aliū et aliū effectū. et signū in
 creatura. g. iuisibilis scdm aliud et aliud
 donū. Itē missio est ad cognoscendū ema
 nacōz et discernendū. si g. filius discernitur
 ab effectū in quo mittit. et. s. s. et huōi sūt
 dona grē. g. quantū ad aliud donū mittit
 filius. quātū ad aliud spūs. Item nō est idē
 appriatur filio et. s. s. sed aliud in creatura.
 g. cū fil2 dicat mitti in effectū sibi appriato
 in alio effectū vel dono mittitur fili2. quā
 spūsanct2. Contra eis donon distribucō
 tam gracie gratis date. quā grē gratūfacien
 tis. attribuit spūsancto. maxime dona grē
 gratūfaciētis. sicut pt. j. cor. xij. g. cū. s. s.
 mittatur in donis sibi appriatis. i oibus do
 nis mittitur. g. in eisdem in quibus filius.
 Itē filius mittitur cū sapia datur. et simi
 liter spūsanct2. quia precipuū donū. s. s. est
 sapientia. g. 2. Itē qnūq. datur agnicō
 dicit mitti filius. s. in hō dono dat vel mit
 titur spūsanctus jo. xvi. cū venerit ille doce
 bit vos om. v. e. g. 2. Itē qnūq. caritas
 datur. mittitur. s. s. sed in hoc dono datur fi
 lius. sap. vii. in aīas sanctas se transfert. et
 amicos deī dstituit. et aug2. in. iiii. de trinita
 te. Exponit illd de missione filij. g. 2. Itē
 d2. q. in missione iuisibili est donon tollō.
 in quibus est maifestacio. et inhabitacio. et
 scdm hoc intelligēdū est. qd est loquū d2 do
 nis deī. quantū ad radicem. vel quātū ad ha
 bitū. vel quantū ad actū dse quentē. loquen
 do aut quantū ad radicem. sic quia vna est
 graciā gratūfaciēs. p quā inhabitat fili2 et
 spūsanct2. que est radix donon gratuitōz.
 sic dantur vel mittuntur eodē dono. loquen
 do aut. quantū ad habitū. sic distinguendū.
 quia quidā habitus sunt pure affectiui. quā
 dam pure cognitui. quidā mediū. In habitū
 b2 pure affectiuis datur siue mittit spūsan
 ctus quia ei appriatur. In habitū b2 pure cog
 nitui nec filius nec spūsanct2 apprie sicut
 dictū est mittitur. In habitū b2 autē ptim

cognitiuus p̄tim affectiuis. sc̄dm q̄ diuersa in se d̄tinent. et fili2 mittit. et. s. s. nam cognitium ducūt in maifestatōez verbi affectiui in maifestacōz amoris. Si aut loquamur q̄: tū ad actus d̄sequētes. qui sunt illuācō intellectus. et affectus inflāmacō. sic vocandō donū. in alijs et alijs donis mittit. sed qm̄ ista d̄iucta sūt. iō missio filij et. s. s. iunibiles sūt iduise. et sc̄dm hoc p̄cedūt rōnes ad oppositas p̄tes. tū illud qd̄ adducit p̄ simili. in missione sensibili. nequā est simile. quia nō est tāta vnio et d̄nexio in signis exteriorib2. quāta est ī habitib2 interiorib2.

Quāto querit. ut missio filij et. s. s. sit. sc̄dm eadē dona gr̄e augmētata. et qd̄ sit. videt ex. aucte et rōne. ex. sic. Constat in die penthecostes aplis est sp̄ssanct2 missus nō tm̄ visibiliter. sed etiā invisibiliter. quia missio visibilis siue invisibilis. nō d̄fert. sed ip̄i paus habebāt graciā. g. r̄. Itē hoc videt aucte Babani. in baptismo dat. s. s. ad habitacōz deo d̄secrandā. sed in cōfirmacōne cū cō plenitudine sanctitatis venit in opm̄ez g. dat in cōfirmacōne post baptismū. g. r̄. Itē augmentū gracie. est p̄ gr̄e addicōz. sed vbi ē gracie addicō. ibi gr̄e donacio. s. sp̄ssanctus mittit vel datur. cū dat ei2 grā vt dicit beda. g. in augmento gracie dat vel mittit sp̄ssanct2. Itē nō m̄i2 donū est caritatē cōseruare. quā inchoare. g. si mittit filius vel sp̄ssanct2. cū grā inchoatur. multo forā2 cū d̄seruatur. sed d̄seruat p̄ augmentū. g. mittitur in augmento. Contra sp̄ssanctus nō mittit in homine. vt de nouo sit in eo. sed vt aliter sit in ip̄o. sed in eo in quo auget grā. nō est aliter vt paus. g. ad illud nō mittit. Itē si mittitur in augmento gr̄e. aut g. quia de nouo mittit. aut quā abundāci2 mittit. nō quia de nouo. g. quia abundāci2. Sed d̄tra mitti est p̄cedere. g. abundāci2 mitti. est abundāci2 p̄cedere. sed semp equaliter p̄cedit g. r̄. Itē si mittit in gr̄e augmētato. cū g. graciā in nobis quotūdie augetur. etiā homie nesciēte. videt q̄ sp̄ssanct2 vel filius mittat homie nesciēte. et q̄ quotūdie mittat homi q̄ nō est. d̄d. Itē due nit graciā caritatis ī aliquo p̄ neglām remittit. g. s. s. mittitur in augmento. et recedit in remissione. g. qm̄ aliquis peccat venialit̄ p̄dit sp̄ssanctū. qd̄ salm̄ est. Itē ad hoc dicit aliqu. q̄ grām augeri est dupliciter. sc̄z p̄ceptibiliter et imp̄ceptibiliter. si p̄ceptibiliter. tūc d̄nt ī tali augmto dari vel mitti filiū et sp̄ssanctū. Si aut imp̄ceptibiliter tūc dicit ip̄m nō mitti. et racō hui2 est. quia tūc dicit dari vel mitti. cū mente p̄cipit. Sed aliter potest dici. q̄ augmentū gr̄e est dupliciter aut sc̄dm p̄fectū in grā paus habita. aut c̄ius vsu. aut p̄ collōm noui vsus vel etiā doni gratuiti. Si solū p̄ p̄fectū sicut ostendūt vt tūc rōnes nō dicit mitti sp̄ssanct2. si autē

p̄ collōm nom̄ doni. sic fuit in aplis in die penthecostes. vel nom̄ vsus. sicut est in c̄is firmacōne. tūc potest dici mitti vel dari. s. s. quia ab aliquo mō est ibi de nouo. quātū ad illud donū. vel vsus doni. et q̄ abundāci2 est. Ad illud qd̄ obicit. q̄ non est ibi alio modo essendi. dicēdū. q̄ et si hoc nō sit alio modo essendi. est tū p̄fectiō mō inhabitandi. et alio mō vtendi. et ideo nouo mō. Ad illud qd̄ obicit. si abundāci2 mittit. abundācius p̄cedit. d̄d. q̄ mitti abundācius vel p̄cedere est dupliciter. vel ab hoc. vel in hoc. primo mō vniformiter est mitti. sc̄do mō nō. Ad illud qd̄ obicitur. q̄ quotūdie auget. d̄d. q̄ quotūdie augetur. quātū ad feruorē. s. nō quātū ad nouorū donorū. vel vsu collōm. Ad illud qd̄ obicit. q̄ grā remissa debet recedere. d̄d. q̄ sicut infra ptēbit. grā auget quātū ad substantiā. sed nō remittit. nisi solū quātū ad feruorē. sp̄m̄ autē. s. mitti nō d̄t ī augmto feruoris. s. solū subē caritatis.

In pte ista sunt dubitacōnes circa lram. et primo dubitat de situ cap. j. hui2 ptis. Videt enī q̄ magister nō debeat hic ponere tractatū de missione filij. quia missio filij est incarnacō. sed de eius incarnacōne agit in tercio. g. ibi deberet agere de missione. nō hic. Itē q̄ magister in d̄cent̄ introducit hūc tractatū de missione filij. p̄pter explicacōz missiōis. s. s. Possit tū d̄ci. q̄ magister hic agit de missione filij in mēte principalit̄. sed d̄ missiōe filij in carnē p̄ accidēs. vt distiguat a missione filij in mēte. De illa aut missione que ē in carnē sp̄ealiter et p̄ncipaliter agit in 3. et ideo aliter ibi. quā hic. Item querit de hoc qd̄ dicit. Nō eo ip̄o quō de patre natus est missus est d̄r filius. Videtur enī dicere salm̄. et d̄tra ḡs. qui dicit eo mittit fili2 quo generat. Itē d̄d. q̄ aug2. loquitur cū p̄missione. vt intelligatur in eo ip̄o tm̄ ḡs. autē cū p̄supposicōne maifestacōis. Vel aliter. Aug2. loquitur de generacōne eterna. ḡs. de tpali. vñ nulla ē cōtra d̄dictō. Itē queritur de hoc qd̄ dicit q̄ ante incarnacōz missus est ad omēs sanctos. qui an̄ fuerūt. Queritur vt2 post incarnacōz plenit̄ sit datus filius et sp̄ssanct2. et q̄ sic videtur. quia status legis. fuit status imp̄fectōis. stat2 eūā gelij. status p̄fectōis. lex enī nemiem duxit ad p̄fectōz. sed euangeliū dicit. Estote p̄fecti Math. v. g. r̄. Itē de sp̄ssancto videtur hoc sp̄ealiter. quia scribitur jo. vij. sp̄s. nōdum erat datus. quia ih̄s nōdum erat glōrificatus hoc nō d̄r q̄ nullo mō an̄ fuerit datus. sed quia nō ita abundanter g. r̄. Itē maior cognicō et dilectio est in tpe legis. sc̄cie quā tpe legis scripte g. r̄. Itē d̄d. q̄ plenit̄ dari potest dupliciter intelligi aut intensiue. aut extensiue. Si extensiue sic plurius datus est sp̄ssanctus tpe legis gracie. quia in cōm̄ terā ex. so. eoz2 r̄. nō tm̄ ad vnā

gentē. Si intensiue. h^o ē quātū ad generalē
statū. aut quantū ad spēales psonas. quātū
ad generalē statū in no. te. quantū ad spēa-
les psonas in ve. te. et sic se habent vt exce-
dētia et excessa. qz in ve. te. fuerūt aliq̄ euan-
gelici. et sic pcedūt rōnes ad vtranqz ptem
in ve. te. fuerūt aliqui habūdantes in sapia
vt salomō. aliqui in paciēcia vt iob. aliqui in
māsuēdūe vt moises. aliqui ī fide. vt abra-
ham. aliqui in deuocōne vt dauid. aliqui in
miraculoz opacōe. vt helias. ¶ Item querit̄
de hoc. qd̄ dicit̄. qz missus est ad angelos.
Videēt em̄ salm̄. qz angelus d̄ nūcius ei mis-
sus. sed ad missum nō est missio g^o rē. Si tu
dicās. qz alio^o mittit̄. d̄tra qui semp̄ ē p̄ns.
nō indiget missiōe. sed angelus semp̄ con-
templat̄ deū vt p̄ntem. g^o rē. ¶ H^o. d̄d. qz
missio sapie siue filij est ad creaturā illustrā-
dam. sicut missio. s. s. ad creaturā sanctificā-
dā. et qm̄ angeli. nec ex se fuerūt sapientes
nec ex se fuerūt sancti. ideo optunt. qz a p̄ri-
cipio mitteret̄ eis sapia. que est filij et. s. s.
¶ Vñ aug². loquit̄ p̄ statu gloriificacōis. p̄pe
aut nō dicit̄ mitti nūc. nisi dicat̄ large mitti
ad manifestacōz alicui² occulti. ¶ Itē querit̄
d̄ h^o qd̄ dicit̄. scdm̄ qz aliq̄d̄ eternū mēte ca-
pim². nō in hoc mūdo sum². videēt em̄ salm̄
dicere. quia aut dicit̄ scdm̄ aiām. aut s̄m car-
nē. nō scdm̄ carnē. hoc d̄stat. g^o scdm̄ aiām.
g^o videēt qz aiā qm̄ deū cognoscit̄. sit in celo.
siue extra mūdū. Item hoc videēt rōne. quia
cape eternū ē magis capi. g^o si qz capit a ca-
pite locatur. g^o aiā locat̄ in eternitate. ergo
extra temp². Preterea qd̄ agnoscit̄ et amat
aut trahitur a cognoscēte et amate. aut ecōz-
nerfo. sed dū deū amam² et cognoscim². nō
trahim² deū ad nos. sed nos ad deū. sic d̄z
in. iij. de di. noibus. ¶ H^o. d̄d. qz loc² ha-
bet naturā d̄tinentis et quietatis. esse g^o in
hoc mūdo est duplici². aut quantū ad veri-
tatē. et continuam. aut quantū ad quietem.
¶ Aug². aut loquit̄. nō primo^o. qz aiā et corp²
vere egrediat̄ hūc mūdū dū mte capit deū.
s; intelligit̄. quātū ad quietē. quia affectus
anime. nō requiescit̄ in temporalib². sed eter-
nis. quibus sup̄ fert̄. et quātū ad hoc. intel-
ligit̄ d̄yōz. et intelligit̄ scda ratio. qz amatū
trahit̄ nō localiter mutādo. sed sibi d̄formā-
do. quia amās d̄formatur in amatū. et cog-
noscedo format̄ cognito. ¶ Itē querit̄ de h^o
qd̄ dicit̄. Aug². pater est p̄ncipiū tot² di-
uinitatis. vel si meli² d̄z deitatis. videēt em̄
male dicere. quia aut hoc est p̄ generacōem.
aut p̄ spiracōz. sed si hoc. g^o pater generat.
vel spirat̄ deitatem. qd̄ est d̄tra mgrm̄ supra
dis. vi. vbi dicit̄. qz essentialit̄ n^o generat̄ n^o
generat̄. ¶ Preterea qz dicit̄ vel si melius d̄z
deitatis. ¶ H^o. d̄d. qz aug². nō simpliciter
dicit̄ qd̄ sit p̄ncipiū diuinitatis. s; cū h^o de-
terminatiue. tot² et qm̄ in simplicissimo non
cadit̄ aliqua totalitas. nisi extenso noie tota-
litate. ad psonaz pluralitatē. ideo deitas si

ue diuitas. stat vt in psonis. tū quia nō po-
test trahi ad psonas. cū sit nomē abstractū.
p̄dict² sermo exponēdus est. sicut supra ex-
ponit magister locucōnes d̄similes. Qz q̄ntē
quare dicit̄ deitatis meli². d̄d. qz diuinū po-
test dici de creaturis. scdm̄ qd̄ d̄z homo di-
uin². sed deus solius dei p̄p̄ū. ideo deitas.
magis p̄p̄ie dicit̄ formā dei. qz diuitas. ideo
meli² dicit̄ deitatis qz diuinitatis. ¶ Textus

Nunc autē querit̄ de spūsancto vi-
dendū est p̄ter illā ineffabilē. H^o
est scda ps illius ptis. ī qua agit̄
de missione. quantū ad modū. In
hac pte agit̄ de missione. s. s. spēaliter. et qm̄
missio spūsancti duobus modis est. scz visi-
bilis et īuisibilis. sicut missio filij. ideo hec
ps habz duas ptes. In prima agit̄ magister
de missiōe spūsancti visibili. In scda agit̄ d̄
īuisibili. et h^o est infra di. xvij. Iā nūc acceda-
m² ad assignandū missionē spūsancti. Ori-
ma itēz ps habet duas. in prima magister
explicat̄ missionē spūsancti visibilē. In scda
ad maiorem explanacōz mouet et d̄terminat
dubitacōz quandā ibi. Sed p̄aus querendū
est cū filij dicit̄ mior patre rē. Preterea itēz
ps habet duas. In prima magister assignat
duplicē modū missiōis spūsancti scdm̄ du-
plicem modū missionis filij. Scdo vero p̄se-
quit̄ de altera. s. missione visibili ibi. Et p̄ri-
mo agam² de illo mō missionis. qui sit visi-
biliter rē. vbi dicit̄ qz missio ē visibilis appa-
ritio facta in exteriori signo. p̄ qd̄ monst̄at̄
missio interior et p̄aus querendū est cū filij
dicit̄ mior rē. Hec est scda ps dis in qua ma-
gister mouet dubitacōz. et habet hec dubita-
cōz. et habz hec dubitacōz. ex compacōe
missionis filij et spūsancti cū em̄ spūsanct²
mittat̄ visibiliter sic et filius. questio est q̄re
nō dicit̄ mior patre vt filius. h^o aut ps in q̄
hanc questionē p̄sequit̄. habz tres ptes. In
prima opponit et d̄terminat. qz spūsanctus
nō debet dici ex missione mior. sicut filius.
quia spūsanct² nō est vnit² et ecōne hūc.
adiūgit qd̄dam ven. hūc anēxū. scz qz filius
rōne missionis dicit̄ mior seipō ibi. Notandū
aut qz filius scdm̄ qz homo factus est. Ter-
cio mō docet sane intelligere qd̄ā verbū du-
biū. qd̄ est p̄nti consid̄eracōni d̄uctū. qd̄ di-
cit̄ hylarius. scz qz pater scdm̄ diuinitatem est
maior filio. filius scdm̄ diuinitatem nō est mi-
nor ibi. hylari² aut dicere videēt qz pat̄ sit rē
¶ Euidenciā huius ptis querit̄nr
tria de missione visibili. primo qd̄
sit. scdo ad quid sit vtilis. tercio qz
ritur. quib² modis facta sit. Circa
primū p̄cedit̄ sic. Ostēdit̄ primo. qz visibilis
missio. nō ē aliud quā appicō exterior. aug².
dicit̄. qz tūc spūsanct². vel filius mittit̄. cum
ex tempe cuiusq̄ mente p̄cipit̄. g^o tūc visibi-
liter mittitur. cū visibiliter p̄cipitur. sed visi-
biliter p̄cipitur cū appet̄ in creatura visibili
g^o visibilis nō est aliud quā appicō. Item

De

hoc ipm videt p simile. quia mitti invisibiliter
no est aliud qua p effectum invisibiliter. Invisi-
biliter manifestari. s. mitti visibiliter no est
aliud qua p creaturam visibiliter manifestari
hoc aut no est aliud qua visibiliter appere.
s. r. Item hoc itz videt ex. quia. s. f. in
colube spe. d. missus ad filium. sic dicit aug. 2.
et habet in tra. sed tunc no fuit facta aliqua
donatio filio. quia plen2 fuit semp spu s. s.
solu exterior appico s. r. s. d. tra. q. mis-
sionis visibilis no fit tota ro. ipa appico visi-
bilis. videt qz pater in subiecta creatura ap-
peruit. et tñ non dicit visibiliter missus. s.
paus est missio. q. appico. maior ptz. quia.
Aug. 2. dicit. vij. de tñ. temerariu est dicere
patre pphis et patribus. p aliquas visibiles
formas nuq. appuisse. **I**tem fili2 et. s. f. in
ve. te. multocies appuerut visibiliter. et tam-
tpe illo neuter visibiliter dicit missus. sic dicit
Aug. 2. iij. de tñ. vbi hac questionem mouet
r. **I**tem omne q. visibiliter appet est corpale
cu sensu papi. sed deus cu sit simplex. est
oim incorpale. s. s. ad deum no spectat visi-
biliter appere. s. si visibiliter mittit. missio vi-
sibilis no est appico. **S**i dicas. q. no appet
in se. sed in effectu. cōtra sic apparet in omni
creatura. et vbiq. et semp. s. s. d. hoc visi-
biliter mittit in omni creatura semp et vbiq.
qd stultu est dicere. **I**tem vbi est missio ibi
est manifestacō psonae vt dicit aug. 2. sed p so-
la appicoz nuq. est manifestacō nisi asit re-
uelacō. s. de rōne missionis visibilis. no tm
est appico. sed etiā reuelacō. s. appico no
est tota racō. **R**. d. q. missio visibilis.
p supponit missioz tanq. supius. et sup addit
dnam que est visibile. missio autē dicit. vt
dicitū fuit supra in pcedenti dis. p supponit
circa missum. emanacōz. et sup addit maife-
stacōz. et qm manifestacō emanacōnis. scdm
qua attendit missio. no fit nisi p eū que spūs
s. inhabitat p effectū grē inhabitātis. hinc
est q. missio de rōne generali. dicit maife-
stacōz emanacōnis et inhabitacōnis. **H**.c autē
dñna visibilis sup adueniēs missioni. cōtra
bit ipam. quātū ad pñcipale significatū. qd ē
manifestacō. id dicit manifestacōz cū appicoe
sue appicoe manifestantē psonae emanātis
inhabitacōz. ve psonae inhabitātis emanan-
tem. **V**n dcedo. q. visibilis missio est appico
sed h. no est tota rō. sed appico in qua ma-
festat diuina psona. no tm vt opans. s. etiā
vt inhabitans nec tm vt inhabitās. sed etiā
vt emanās. quasi ab alio veniēs. p primū ex-
cludit appicoz dei in qualibet creatā. p hm
appicoz in ve. te. p terciū appicoz patris.
qz pater no appuit. vt emanans siue ab alio
veniēs. fili2 vero vel spūsanct2. in ve. te.
no appuit vt inhabitās. sed vt se inhabitū.
rū pmonstrans. vñ angel2 appebat in illis
creaturis. in psona dei. **E**t hoc pbat aug. 2.
in. iij. de tñ. dicens. dstat firmitate auctis
et pbabilitate rōnis cū anti quis pñbus. d.

de2 appuisse. voces illas ab angelis esse fa-
ctas. et addunt auctes apli ad gal. iij. lex
ordinata p angelos ad he. ij. si em qui p an-
gelos dicit est sermo r. **N**ec tñ dico. q. ista
sit rō quare no est missus. qz appico fiebat
misterio angelico. quia sicut dicit aug. 2. iij.
de tñ. pbabile est. q. illa coluba i qua app-
uit spūsanct2. scdm misteriu angeli moueret
vñ idem in. iij. de tñ. in fine dicit. sup hoc
aliquid iuenire difficile est. et temere affir-
mare. no expedit quō tñ ista. siue rōnali si-
ue intellectuāli creatura potuerūt fieri. non
vid eo. **E**t ita ptz. q. nā quelibet appico est
missio. patz etiā respōsio ad duas rōnes pri-
mas. **A**d illud qd obicit tercio. q. non fit
appico. quia de2 est invisibilis. d. q. appe-
re est dupliciter. vel in se et sic dvenit corpa-
li. vel in alio. et hoc dupliciter. vel sic causa
in effectu. vel sicut signatū in signo. et hoc
tercio mō. missio est appico. et scdm hūc mō-
dū. no dvenit omi creature. **A**d illud q. v-
tio obicit q. appico nē manifestacō. d. q. cū
dicit missio no est manifestacō. no intelligit
actu. sed habitu. quia aliquid fit vel osten-
ditur. in quo potest psonae emanacō manife-
stari. et hoc quid de se importat appico.
Ad illud qd obicit in cōtrariū. q. pñcipale sit ap-
paritio. d. q. no accipit totū rōne missioz.
quia mitti no est tūc mente papi. sed mēte
papi vt ab alio emanās. et in aliquo inhabi-
tans. **S**imilit ad illud mitti invisibiliter est
manifestari p effectū invisibile. d. q. maife-
stari no dicit totā rōne. **A**d illud qd ob-
icit. q. in missione spūsancti in spē columbe.
no fuit nisi appico. d. q. qm ibi n fuerit
donacō spūsancti. fuit tñ manifestacō paus
dati. et tūc inhabitātis in xpo et quiescētis.
et ab alio pcedētis. et ita tota et pñca rō mis-
siois. s. ex hoc no sequit. q. qualiscūq. appa-
ritio sit missio visibilis. omis tamen visibilis
missio est appico r.

Secundo querit ad qd sit utilis mis-
sio visibilis. et dstat q. ad efficiē-
dū nihil dferit. quia exterior appi-
cō. nihil inter2 opat q. eē n sit uti-
lis ad inotescendū ostendit sic. **M**ut est ad
manifestandū psonae alicui emanacōz. aut in-
habitacōz. no inhabitacōz. quia nemo sat vtz
odio vel amore dignus sit. et ita nemo. vtz
deus in eo habitet cognoscit. et itz que utili-
tas est. esto qd sciat deū aduenisse. cū igno-
rat pmanens nulla videt. si ad manifestan-
dū alicui psonae emanacōz. s. cū illa noticia
omi tpe sit necessaria. s. temp. legis scripte
et nūc. videt qd et tunc et nūc deberet esse
missio visibilis. **Q**uerit s. quare solū temp.
ecclesie pmititue. **I**tem qua ntūcūq. appeat
in creatura. no inotescat nisi reuelacō asit. s.
cū ad est reuelacō. neutru est ad cognicōem
veriozem et certioz. quā que est a sensu si s.
habēs cognicōz certā. no indiget occupari
circa cognicōz impfectā. s. videt q. exterior

appicō oīno supflunt. // Item pbat etiā qd
 impediāt sic. Affectū circa bona visibilia ce
 cupatus. mīd surgit ad bona invisibilia. s^o si
 mīd intellectū. s^o si debet ad pceptōz iur
 sibilitū eleuari. nō debet ei fieri ostensio vi
 sibilitū. q^o si fiat videt pōz impedi. quā iur
 uari. // Item si missio est ad inotescendū. cū
 triplex sit in nobis vis cognitīa. scz sensus ex
 terior. et imaginacō. et intellectus. et scdm
 hāc triplicē vim. triplex assignet visio pbe
 talis pīrōne videt q^o triplex missio deberet
 distingui. Preterea cū missio sit ad manife
 stacōem inhabitacōnis. et filius inhabitet.
 sicut spūsanctū. quare nō est missio visibilis
 ad manifestandū illam. S^z qd sit utilis ad in
 notescendū videt. quia cognitio nrā incipit
 a sensu. s^o si debem² eleuari ad pceptōz in
 telligibilia. agruū et putile ē. q^o aliquo mō
 prima sit excitatio in sensu p signū. et h^o qd
 dicit s^g. dum visibilibus deū cognoscim². p
 hūc i invisibilia rē. Itē sic miracula ostēdūt di
 uinā potētiā. ita signa diuinā p̄senciā. sed
 vile fuit et p necessariū. fidē nrām maūdu
 cā p miracula ad cognitōz diuine potētiē.
 s^o pīrōne p aliqua signa visibilia. ad cogni
 cōz diuine p̄senciē. // Item missio est ad redi
 mendū hominem p̄ditū. sed homo est p̄dit²
 scdm naturā visibile et invisibile. s^o missio
 scdm vtrāq^z est utilis. // Itē familiaris of
 fert suam p̄senciā. qui se offert scdm sensum
 et intellectū. quā qui scdm alterū tm̄. sed h^o
 maxime expediebat homi aduerso. vt cōuer
 teret ad deū s^o rē. // R^o. d^o. q^o missio filij
 visibilis. p̄p̄ia et maximā habuit utilitatē.
 sicut p̄tēbit in. iij. sed nūc de spūsancto. d^o.
 q^o eius missio visibilis utilis est ad maifestā
 dū et emanacōz et inhabitacōz. s^z nō qualē
 cūq^z inhabitacōz. nec omī genere p̄sone. p̄te
 rea hoc intelligendū. qd est inhabitacō du
 plex. scdm sanctificacōis sufficienciā. et s̄m
 plenitudis redundanciā. // Illa que est scdm
 sanctificacōis sufficienciā. interi² visibiliter
 latet. Que vero scdm redundanciā. exteri²
 appet. et ideo talis inhabitacō in signo visi
 bili et exteri² maifestari debet. sic f̄m est
 in aplis. Similit̄ intelligendū. q^o duplex ē
 genus credenciū. quidā em̄ volunt signa. vt
 puta sensibiles. quidā intelligenciā q̄rentes
 vtputa iā p̄fecti. q̄rentes signa. p h^o maū
 ducūtur ad intelligibilia. et p̄pter tales. vti
 lis est missio visibilis ad maifestandū inha
 bitacōz plenitudis redūdantis. et h^o p̄sōis
 maūducendis p sensum. // Ex hoc p̄t^z primū
 quare scz nō fuit missio visibilis temp̄e legis
 scripte. quia nō erat missio i plenitudiē quo
 aduq^z venit plenitudo temp̄is. Patz etiā
 quare mō nō dat siue mittit visibiliter. qua
 iam maūducti sum² ad fidem. vnde sic cessa
 uerūt miracula. ita exteri² signa. qd dicit
 q^o nemo sit. vtrū odio vel amore dignus sit
 vtrū est. nisi deus dignet ostendere. et tūc
 ostēdebat. et hoc putile erat ad fidē robo

randā. et deuocōz excitandā. // Ad illd qd
 obicit q^o necessaria est aliqua reuelacō. d^o.
 q^o vtrū est. nec tm̄ supflunt appicō quia exci
 tat intellectū ad inquisicōz. et sic excitandō
 p̄parat ad reuelacōz. et post reuelacōz. exci
 tat ad dilectōz. reuelacō aut. et si sit interi²
 agnicō. tm̄ adhuc est viatoris. et ideo nō eua
 cuat cognitōz appicōis. // Ad illud qd obi
 citur. q^o invisibilia impediūt affectū. d^o. q^o
 visibilia possunt dupliciter cōsiderari. vel vt
 res absolute. vel vt signa. et virtus duencia
 in aliud. primo mō si ament vel cōsiderent
 retardat intellectū et affectū. scdo^o iuuant
 et sic est in appicōne visibili. q^o ibi cōsiderat
 creatura. vt signū faciēs aliud in intellectu
 venire. // Ad illd qd obicit. quare nō est tri
 plex genus missionis. scdm triplex gen² cog
 nicōis. d^o. q^o et si cognitō de rōne missiōis
 nō quicūq^z vel cuiuslibet. sed inhabitantis.
 et quia duplex est mod² inhabitandi vt pre
 habitū est. ideo tm̄ est duplex mod² mitte
 di. licet plures sint modi cognoscēdi. // Vel
 aliter. d^o. q^o de² in via nō agnoscit. nisi aut
 in effectu. aut in signo. si in effectu. cū effe
 ct² ille sit grā gratificacōis. que in sola cadit
 mente. sic est missio invisibilis. si in signo. cū
 signū sit qd offert se sensui sic est visibilis.
 quia vero imaginaria est eaz rem̄ quaz ima
 gines in interi² sensu exprimūt. deus aut
 nō est talis. ideo de eo nō est ponere hūcōi
 cognitōz. // Ad illd qd obicit. querit quare
 nō fuit missio visibilis. ad maifestandā inha
 bitacōne filij. d^o. q^o filij inhabitare est dupli
 ceter. aut p graciā vnionis. aut p graciā san
 ctificacōis. primo^o nō fuit necessaria mani
 festatio. siue visibilis missio. quia pleissime
 erat in homie sibi vnito. in quo opabat opa
 visibilia. in quibus maifestabatur. et ideo nō
 optebat alia signa visibilia adhiberi. Scdo
 vero mō nō habuit missionē maifestantē in
 habitacōne talem. quia sanctificatio appria
 tur spūsancto. vñ sufficiebat esse missionem
 visibilem. ad maifestandū ipius inhabitacō
 nē in sanctificatio appriatur. cū inhabitatio
 filij et spūsancti sint in diuine. manifestō q^o
 in homie inhabitet. s. s. sufficienter ostēdit
 q^o filius rē.

Tercio querit quib² modis fit mis
 sio visibilis. et accipiūt diuersi mo
 di ex scripturis. filij em̄ visibiliter
 appuit in creatura rōnali. vt in ho
 mie. spūs vero sanct² in irzōnali. vtputa in
 colūba. igne et flatu. Querit s^o de diuersita
 te horū modū appēdi. et videt q^o n̄ fuerūt cō
 ueniētes h^o mō. s. s. ēq^z nobilis p̄sone vt fi
 lius. s^o in eque nobili creatura debet mani
 festari vt filius. // Itē si filius p̄pter assump
 tionē hūanitatē siue appicōz in forma serui
 est em̄ mīoz p̄re. imo factus mīoz angelis s^o
 multo fortius spūsanct² ex appicōe in igne
 nō tm̄ mīoz deo. sed homine etiā. s^z h^o nullo
 mō agruit. s^o nō agruit spūsancto appere

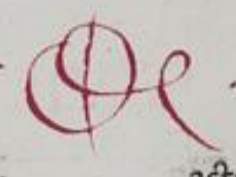
n creatura irōnali. Si tu dicas q̄ filius ap-
puit in homie assumpto et vnito. spūs autē
sanctus nō est colūbe vnit⁹. vel igne. Cōtra
vnio nihil aufert diuinitati. ḡo ap̄ter vnionem
nō d̄z dici mior. Si ḡo d̄z mior. hoc est ap̄ter
appicōz ḡo rē. **Itē** videt q̄. s. s. fuit vnit⁹
qua. s. s. appebat in illa colūba et nō in alia
et rursus appebat ip̄e ibi. nō alia p̄sona. ḡo
alio mō erat in illa q̄ pater et filius. et aliē
in illa q̄ in alia. sed aliter non potuit esse in
illa q̄ alia p̄sona quantū ad substantiā. nec
quantū ad opationē. quia eadē est substan-
cia et opatio in trinitate. ḡo quantū ad vnionē
ḡo rē. Si tu dicas. q̄ appuit sicut in signo.
tūc quero. aut illd̄ signū fuerit a natura aut
institutōne. Si a natura tūc p̄rōne. et omīs
alia colūba. Si ab institutōe. querit quis in-
stitut. **Itē** filius appuit visibiliter vno
tm̄. et in vna creatura. querit quare nō simi-
lit. s. s. et videt q̄ ita deberet esse. quia sicut
in filio nulla cadit varietas. imo oimoda vī
formitas ita et in spū. s. ḡo debuit appere.
tm̄ in vna sp̄e. Item filius tm̄ semel appuit
visibiliter. quia tm̄ semel est incarnat⁹ nō am-
plus. Querit ḡo. vñ hoc est. q̄. s. s. pluries
appuit vtputa nō tm̄ semel in igne. sed etiā
quousq̄ dabat. s. s. Si dicas. q̄ illa in quib⁹
spūssanct⁹ appuit. statim esse desierūt
post appicōz. et ideo optunt rursus alia fie-
ri. tūc ḡo videt. q̄ nec illa colūba fuerit ve-
ra. nec ignis. cū tā colūba quā ignis habeat
virtutē p̄manēdi. et si hoc in illa appicōne
nō fuit. tūc ḡo nō fuerūt vera sed flā. sed nō
fuerūt appicōnes. sed p̄stigia et illusiones
sicut sunt fantasmata demonū. et aliorū ma-
gistroz. Vltimo querit quare tot mōis ap-
puit. s. s. et quare in alia sp̄e. in capite quā i
membis. vt in xp̄o et aplis. **Itē** d̄z. q̄
finis imponit necessitatē hijs que sunt ad fi-
nem. ideo mōz appendi sumend⁹ est iuxta
finē opacōnis. appuit aut filius in carne. vt
esset mediator. spūs vero sanct⁹ vt doctoz.
jo. xvj. cū venerit d̄o. u. o. veri. Ad mediatiō-
nē aut necessaria est extremoz sepatio con-
curio. et in vnū vnio. sic patz. et ideo filius
in creatura appuit. vt vnitus. ad erudicōz
aut ignoranciū intuenit signo. ideo. s. s. ap-
puit in creatura vt signatū in signo. qm̄ ergo
nihil est deo p̄fecte vnibile nisi beatibile.
et hoc solū est substantiā rōnalis. ideo fili⁹ i
sola substantiā rōnali appuit. quia vero vsu
sigficacōnis pure. cōuenit creatura irōnalis
magis q̄ rōnalis. ne forte crederet vnita. n̄
tm̄ significās. ideo spūssanct⁹ appuit in crea-
tura irōnali. que aliquo mō haberet rōnem
significādi et exprimēdi. sic flatus sigficat
spiracōz. ignis vero dilectōnē. rursus qm̄ ad
p̄fectā medi acōem. requirit q̄ mediator sit
vnus. et q̄ vnio sit inseparabilis. filij appitio
singularis fuit et indiuisibilis. Sz ecōtra q̄a
nō potest. s. s. p̄fecte sigficari in vno signo.
ideo optunt p̄ plura. et iō fili⁹ vno appuit

sed spūssanct⁹ plurib⁹. Hijs visis facile est
respondere ad obiecta. Nam ad illud q̄ p̄i-
mo obiect⁹ q̄eque nobilis est p̄sona. s. s. d̄z.
q̄ nihil facit ibi nobilitas apparētis. sed fi-
nis appicōnis. quia ille vt mediator iste vt
eruditor siue doctor. ideo filius vt in hoīe as-
sumpto spūssanct⁹ vt in creatura et signo.
Ad illd̄ qd̄ obiect⁹. q̄. s. s. debet dici mior sic
et filius. d̄z. q̄ mioritas illa nō d̄z de filio.
rōne diuinitatis. sed ratōne vnionis et d̄ionis
p̄decomatū. quia filius factus est homo passi-
bilis. sed spūssanct⁹ nō est factus colūba.
Ad illud qd̄ obiect⁹ qd̄ est vnit⁹ colūbe. d̄z.
qd̄ est vnio scdm̄ veritatē. et est vnio hm̄ in-
tentōz. primo mō vnūt illa que vnunt i na-
tura vel p̄sona. scdo mō vnūt significatū et
signū. et h̄o mō vnita est p̄sona. s. s. illis for-
mis in quib⁹ appuit. **Itē** aut querat. vnde
veniebat talis vnio. d̄z. q̄ dispositiue a p̄pe-
tatib⁹ creature in quib⁹ nata erat p̄sona. s. s.
declarare. sicut flat⁹ spūi ignis amorē colū-
ba donū ap̄ter fecūditatē Sz d̄pletue venie-
bat hec a diuina ordinacōe q̄ ordinauit crea-
turas ad h̄o nō instituēdo sed simul forman-
do et instituendo et ad h̄o solū formabat qz
tam colūba q̄ ignis simul cū appitioe etiā
incepit et desijt. **Itē** hoc patet q̄ spūssan-
ctus nō tm̄ semel appuit sed pluries. filius
aut nō. quia colūba et ignis statim post ap-
picōz esse desierūt nō aut homo. **Itē** hoc
etiā patz q̄ si colūba illa et ignis essent verū
corpus. tm̄ nec columba fuit vera colūba. qz
statim desijt. sed similitudo colūbe. Similitē
nec ignis verus ignis qz nō d̄burebat. n̄ tū
ibi erat aliqua illusio. quia non erat ibi aliq̄
falsitas in significādo. offerabat enī sensui
ad significādu q̄ vere ibi erat. et qz magis
attendebat rō significādi q̄ existendi. ideo
tamdiu durauit q̄diu significare potuit vel
officiū signi impleuit. et qz eadē vi formata
est colūba mota et cōseruata statim q̄ vis il-
la desijt mouere. columba et ignis desijt esse
Ad illd̄ qd̄ vlti mō querit. quare tot mōis
appuit. s. s. d̄z. q̄ appitio spūssancti fuit ad
manifestandū pleitudinē redūdancie vt p̄i-
us habitū est. et qm̄ redūdancia potest esse
triplex. ideo tribus modis appuit. potest ei
esse h̄o plenitudo p̄ redemptōz. et ita fuit in
xp̄o et hec est p̄fecta gracia p̄ omēm modū.
ideo in xp̄o appuit in colūba. qz erat p̄ciū re-
demptōnis. primogenitor et erat aial inte-
gr et p̄fectū potest etiā esse p̄ vite influen-
ciā quantū ad sensum et motū et hoc mediā
tibus sacramētis et hec plenitudo est i sacer-
dotibus. et ideo datus est eis spūssanct⁹ in
sp̄e flatus. jo. xx. inflant in eis dicēs. Acci-
pite spūssanctū quoz remis. p̄ctā rē. Potest
etiā tercio mō esse p̄ cognicōis admistracōz.
siue doctrinā et h̄o plenitudo est in aplis et
doctoribus. et ideo spūssanctus appuit eis
in linguis igneis. Ex hijs patet respōsio et
sufficiēcia mōz appiēdi et obiectoz.

In ista pte **¶** Dubitatōes lrāles sunt dubitatōes circa lrām. Et primo dubitat de hoc qd dicit qd filius inquatū missus. i. factus minor est pte. **¶** Cōtra qd sic obicit oīs actū scdm quē aliqū dtingit fieri miorē est indignitatis. Si ergo filius rōne missiōis est miorat2. s. missio pti net ad dei indignitatē. **¶** Itē quēcūqz aliquis de equali fit mior mutat. sed fili2 ante missiōē erat equalis. et mō est mior s. **¶** **R. d. qd.** qd quēd dicit de filio dei p essenciā. quēd p vnionē. que tāta fuit. vt faceret hoīem deū. et deū hoīem. essentialiter loquēdo. nullo mō filius dei est mior. sed hō dicitū est p vnionē. quia omīa que dicit de homīe. possunt dici de filio dei. et ita pte qd nulla ex hō est indignitas. nulla mutabilitas in eius psona. et sic soluit vtrūqz obiectū. qz vtraqz rō pcedit intellectu. qz sym eandē materiā fieri mior scdm quā erat equalis. et ita desineret esse equalis. Nūc aut simul est mior et equalis. **¶** Item querit de hoc qd dicit qd seipo etiā mior filius est. **¶** Videt enī male dicere. quia maior diuersitas importatur p hoc qd est maior et mior. quā p hō qd ē ali2 et alius. quia prima nō cadit in diuina natura. sic si s. hoc est vera fili2 est mior se. s. et hō. filius est alius et ali2. et ita due psonae. qz nō deediē. **¶** **R. d. qd.** qd vey est. qz maiorem diuersitatē dicit maior et mior. qz diuersitatē vtutis et naturarū. sed ad diuersitatē nature. quāuis sit maior. non sequit diuersitas in psona. qz plures nature possunt esse in vna psona. qm s. in xpo cadit diuersitas naturarū. et ita vtutū. nō aut psonarū. ideo dicit maior et mior rōne diuersarū virtutū nō aut alius et alius. cū nō habeat diuersas psonas. **¶** Itē querit de hō qd dicit qd miorat2 ē paulomī ab angelis. **¶** Videt ei esse flm sup illd heb. i. eū qui modico ab angelis quā angelis mioratus est dicit glosa. natura hūane mentis qualē xpus assumpsit. q nullo pctō potuit damnari. solus deus maior est. **¶** Itē beata virgo que est pure creatura. est super omēs angelos exaltata. s. **¶** **R. d. qd.** qd est loqui de xpo in compacōne ad angelos. quantū ad quatuor. scz quantū ad grām. et quantū ad naturā mētis. et quantū ad naturā corpis. et quantū ad statū passibilitatis. quātū ad grām est simpliciter maior. quātū ad naturā mentis. saltim nō fuit mior. qz sicut dicit glosa. mior angelis fuit corpe. nō mente. qz ad naturā corpis. mior fuit. quātū aut ad naturā passibilitatis. fuit mior et modico mioratus. qz statū passibilitatis in statū glorie et honoris paulo post auertend2 erat. **¶** Item querit de hoc qd dicit hylari2. qz pat est maior filio. quia si vey est qd dicit cū id sit in deo. sapia. potēcia. et bonitas. et magitudo. s. si maior est. et est potēcior et sapiēcior et melior. **¶** Preterea in deo nō est magnitudo molis. sed virtutis. s. si pater est ma-

ior. est potēcior qd stare nō potest. **¶** Itē maior. aut dicit essenciā. aut notē. nō essenciā quia essenciā sunt equalis. **¶** Si nocēz quero quā. **¶** Si tu dicis. qz paternitatē. **¶** Cōtra cōpacō scdm mai2 aut min2. nō attendit nisi in dparticipati b2. **¶** Vn nō dicit agn2 est albior coruo. sed filius nō est dpticipans prēm. s. **¶** **R. d. qd.** qd in prē est auctas respectu filij et. ff. in filio respētū. ff. et ideo in prē maior auctas. et maior fecūditas. et qz nullū nomē ita dpetit ad exprimendū auctē. sic hō nomē magn2. ideo dicit hylari2. qz pater est maior filio. ex hoc patet obiecta. quia maior nō dicit essenciā. sic potēcia et sapia. **¶** **S. dicit nocēz.** **¶** Si queras. quā dico. dicit nocēz dīter. s. tū in rōne principij. sicut subauctas in rōne emanantis. et hinc est qz pater dicit maior filio. qz et si vterqz habeat nocēz in rōne principij. pater tū in rōne principij tū. et ideo pl2 hz de rōne auctatis. spūs aut sanct2 nulli2 psonae est principū. et ideo nō compaf eis scdm auctem. **¶** Itē querit de hō qd dicit maior itaqz donās est. sed mior rē. videt enī flm. qz quocūqz mō accipiat maior. dicit relatiē ad miorē. s. si est ponere prēm maiorē est ponere filii miorē. **¶** Item pater dicit maior. qz habet auctem supza filiū. s. cū filius hēat subauctem respectū patris. debet dici mior. **¶** **R. d. qd.** qd nihil impedit. quare fili2 non dicat mior patre. rōne subauctatis. sic pater maior. nisi quia noīa indignitatis in deo. nō debet ad vsum trahi. vel qz sancti doctores quātū possunt. se elongāt ab hereticorū fallacia. ideo cū hylari2 dixisset prēm maiorē. noluit qz fili2 diceret mior. ne videret illa maioritas. nō tū auctatis. sed etiā ineqlitatis. et quāuis hylari2 diceret in prē auctem. nō tū legit in filio dixisse subauctē. sed illd verbum a magistris est additū. in consuetudinē disputancū.

¶ **Textus.** **¶** Am nūc accedam2 ad assignandā missionē. ff. qua visibiliē rē. **¶** Terminata pte in qua magister egit de processione. ff. visibili. In hac pte agit de iuisibili. et diuidit hec ps in duas. **¶** In prima determinat magister. ff. iuisibilem missionē. scdm suā opinionē. **¶** In scda vero. quia sua opinio habuit multos impugnatores. ponit opinionis sue defensionē. **¶** Nic queritur si caritas. ff. est. **¶** Prima itz ps habz duas. in prima missionē. ff. iuisibilem notificat in scda cōfirmat ibi. **¶** Ne aut i re tāta aliquid de nrō rē. **¶** Item prima ps in qua notificat hz duas. in quaz prima pdiat suam intencōz. ibi. **¶** **Iam nūc acce.** et ad assig. in scda supposito. qz. ff. sit amor quo diligimus deū et pximū. ostēdit ipm iuisibilem mitti. qn in nobis efficit hūc effectū. et hō facit ibi. **¶** Hoc autē intelligam2 determinat pleni2 rē. **¶** Ne aut in tāta re. **¶** Hec est scda ps in qua posicōz suam cōfirmat. **¶** Et diuidit hec ps in quatuor. **¶** In

prima ostendit. qd amor quo diligim2 deū. est similiē amor. quo diligimus primū. In scda vero ostēdit. qd amor ille pprie est spūs ibi. Cū autē fraterna dilectio sit deus zc. In tercia ostēdit. qd. ff. est caritas. nō causalit. s; essentialiter et formalit loquendo. ibi. Ne si forte aliquis dicat illud dcm. Quarto et ultimo ostēdit tanq; manifestatū iam. qd. ff. et tūc mittit iustificat. qn nos facit dei pxi mi dilectores. ibi ex p̄dictis clarescit. qd. spūssancti caritas.

Intelligēciā hui2 ptis quatuor. querūt. primo et p̄cipaliter p̄p̄t p̄ficōz mgrī. querit. vtz p̄ter dōz nū caritatis icreate. sit ponere dōz nu caritatis create. Et hoc est querere. vtrū caritas qua diligimus deū. sit. ff. scdo dato qd sit creata caritas. querit. vtrū illa caritas sit diligenda ex caritate. Tercio vtz caritas certitudinaliter possit agnosci ad habentem caritatē. Quarto si possit agnosci aliquo non habente.

Quoniam circa primū qd nō sit ponere aliam caritatē a creata su p̄posita p̄bacōe p̄ auctes multas q̄s adducit magi ster in lra. p̄bat rōnibus. et primo rōnibus sumptis ab essēcia caritatis. que ē bonitas hōmō. nullū accidēs est meli2 subā rōnali. sed caritas est melior aima rōnali. qz eam facit meliorē. gō nō est accidēs. gō est substantia. Sed dstat qd nō irōnalis. gō rōnalis. gō aia vel angelus. vel deus. s; nō aia vel angel2. gō deus. **I**tem nulla boitas crea ta equualet beatitudini. S; caritas equualet beatitudini. quia p caritatē mereē homo et efficiē dign2 vita eterna siue beatitudie. gō caritas nō est bonitas creata. gō zc. **I**tem omē bonū creatū est bonū p̄ticipacōez. S; omē bonū alio bono bonū potest itelligi nō bonū. et sic caderet ī ipō malū p̄ diminuōz sp̄i. modi. et ordinis. gō si caritas est bona creata bonitate. potest esse mala. vel saltim itelligi mala. vel etiā fieri informis. qd flm est. **I**tem hoc ipm ostendit rōnibus sumptis a virtute sic. quāto aliquid vtuosū tanto pauciorib2 medijs indiget. gō si aliquid est potētissimū nulla alia vtute a se indiget. gō si. ff. est potēcie infinite. et ipē est caritas. gō se ipō nō alio inflāmat affectū ad amorē. nō est gō ponere caritatē creatā necessario. que sit habit2. **I**tem plus distat virtus naturalis a deo. qd voluntas. sed deus dirigit virtutē naturalē nō alio quā sit ipē. gō ibi nō cadit mediū. nec in volūtate cadet zc. **I**tem vbi mouet virtus motoris. prim isemp p̄ns. et nō potens errare. supfluit aliā virtutem supaddere. veputa si man2 ess; semp diucta temoni. nō optet ibi esse aliā virtutē. et. ff. est dirigens et adiuuās ipam volūtatem. et est diuctus semp. et nō potēs errare. gō supfluit aliā caritate ponere. sed omē supfluu refecandū. gō zc. **I**tem rōnibus sumptis ab

actu ostendit. illud idem. quia actus caritatis est aiam recreare. sed nō mioris virtutis est recreare. quā creare. gō si creare solū ē ab increato. qd est infinite potēcie. gō et recreare. sed hoc p̄p̄ū est caritatis. gō est icreatā. **I**tem aliquis actus caritatis est vnire. sed nulla creatura p vanitatē vnitur veritati. s; omis creatura vanitas. gō nulla creatura est mediū viuendi deo. si gō caritas est mediū viuēdi. gō nō est vanitas nec creatura. **I**tem actus caritatis est vniquodq; ordinate dilige gere. gō si ordinate diligere est diligere vnū. qd qz. scdm qd sibi ouenit. cū bonū increatū sit meli2 creato in infinitū. gō ipm magis in finitū diligibile. gō si caritas facit deū dilige re. vt diligendū est caritas facit deū in infinitū diligere s; qd exit in actū infinitū. ē in finitū et increatū. gō zc. **I**tem dtra caritas ē p̄ncipiū reformādi aiam quantū ad potētiā volūtatis. sed aia quantū ad alias potētiās scz irascibile et rōnale. reformā p̄ virtutes creatas. gō p̄rōne. et d̄cupisibilib; s; eius reformacō est caritas gō zc. **I**tem vbi ē reformacō. ibi est d̄formacō. et informacio. et vbi ē informacō. ibi est aliquid informās qd se habet p̄ modū forme. s; omis forma rei create est creata. de2 em nulli2 est forma p̄ficiens. gō zc. **I**tem caritas est p̄ncipiū viuē di. vñ hugo. de s. vic. scio aia mea. qd amor ē vita tua. sed ois vita existens p̄ticipacōez in aliquo. scz ab aliquo informate. Exquo et viuificabili. fiat vnū. s; ex deo et aia nō potest fieri vnū. gō nec ē ponere in aia. aliqua caritatē creatam que viuificet. **I**tem omē qd est in aliquo possibili ad mortē. est in illo p̄ aliqd sepabile. sed vita grē est in aia possibi li ad moriendū morte culpe. gō p̄ aliqd se pabile. hoc aut nō est deus. quia impossibi le est dei p̄sēciā separi ab aliquo. gō est ali quid creatū. **I**tem caritas est p̄ncipiū gra tificādi. sed gratificacō est id in quo distin guē bonus a malo. iust2 ab impio. nō tm in actū. sed etiā in quiete. vt pau2 et adu2 gō cum distinctō nō sit boni a malo p̄ boni tate increatā. quia illa omibus est dis. caritas nō dicit quid omē. et itz cum distinctō quiescēciū nō fit p̄ actū vel p̄ vsum. s; habi tū patet qd caritas dicit habitū creatū. **I**tem caritas est p̄ncipiū merendi. sed nō qz bo na faci2. iō boni sum2. sed magis ecōuerso gō caritas p̄uus facit bonū. quā eliciat actū. sed cū aliquis de nō bono fit bon2. necesse ē aliqd poni in ipō de nouo. et hō nō pōt esse actus. gō habitus. **I**tem deus alio modo coopatur in opacōne meritoria. qd naturali quia si nō alio mō. tūc redit error pelagi. qd ex naturalibus posset homo mereri. si gō alio mō. cū p̄ virtutē increatā. omi nature coope tur. necesse est qd in opacōne creata merito ria coopet mediante alia vtute. sed hoc nō potest esse. nisi creata gō zc. **I**tem videt qd magr errauerit. qz qui diuidit opa timitatis.

... deus est spiritus...
... caritas est...
... virtus est...
... habitus est...
... actus est...
... potestas est...
... facultas est...
... potentia est...
... virtus est...
... habitus est...
... actus est...
... potestas est...
... facultas est...
... potentia est...

hereticus est. sed magister posuit. qd caritas
 qua nos diligimus deum. sit. ff. appie. ergo
 ponit qd nrm diligere. qd est effectus in crea
 tura. sit solus. ff. et ita diuidit opa trinitatis
 // **A**te qui dicit quid creatu. esse increatu er
 rat. s. caritas qua diligim? deu et pximu.
 vt dicit tenet. est quid creatu. sed magister
 dixit hac esse. ff. g. errant. **¶** **S** ad predi
 ctionem intelligencia est notandu. qd circa hoc
 est duplex. et fuit ab antiquo opinio. quacu
 da eni vt mgi et sequacu suoz est opinio.
 qd spussanct? est essentialit caritas. qua pat
 et filius diligunt nos. et etiā qua nos diligi
 m? deu. et quida voluerunt dicere. qd intel
 ctus hui? posicōis hic est. dicit eni. qd sicut
 lux tripliciter potest considerari. s. in se. et in
 transparēti. et in extremitate pspicui termi
 nati. primo mō est lux. scdo mō lumē. tercio
 mō ppositas coloris. ita. ff. potest considerari
 in se. et sic est amor patris et filij. potest
 rursum considerari. vt in aia hūana inhabitās
 et sic. ff. d. grā. potest etiā considerari vt vnit?
 volūtati. et sic est caritas. qua nos diligim?
 deu. **V**n dicit qd. ff. est nrā caritas. nō p ap
 propriacōz. sed p vnionē. quēadmodū ei so
 lus filius est homo. vel incarnat?. et tñ to
 ta trinitas est incarnacōz opata. sed tñ solus
 fili? vnitus. sic quāuis tota trinitas. faciat
 vnionē. ff. cū volūtate. sol. tñ. ff. vnitur vo
 luntati. et ideo solus est caritas. **H**ō aut mo
 ues ad ponendū h? est auctas apli. ij. cor.
 vij. qui adheret deo. vn? spūs est. et etiā si
 militudo. dicit eni. qd sic fili? pcedit p mo
 dū nature. et ita nature vnit. sic. ff. p modū
 volūtatis. et ideo volūtati vnibilis et vnit?
 et qua volūtas verūbilis est. nō sic nata. iō
 spussanctus vnit sepabiliter. sed filius insepa
 biliter. et ideo longe inferiori mō. quā fili?
 et quibus sic vnit. seipō facit diligere. **¶** **S**
 hec posicō nō potest stare. quia. ff. nō vn
 bilis. et pterea si esset vnibilis. aut p natu
 rā. aut p grā. nō p naturā. s. p grā. s. g.
 adhuc optz esse habitū grē disponēte aiaz
 ad susceptōz talis vnionis. et ita redit atra
 riū. **I**deo non credo. qd magr hoc mō fuerit
 hui? opinionis. **¶** **E**t ppter hoc alit. d. d. qd
 istud quo diligim? deu. tripliciter est accipe
 re. aut quo diligim? effectiue. et sic caritas
 siue amor est trinitatis. et. ff. appiate. aut
 quo diligim? exemplariē. et sic. ff. est vnio
 pāis et filij. et nexus amboz est vnitas. **A**d
 cui? mitacōz caritas nō nequit. scdm qd dicit
 dñs jo. xvij. vt sint vnū sic et nos vnū sum?
 aut quo diligim? formaliter. et sic scdm opi
 nionē mgi. est ai affectio. sed in hīs oibus
 verū dixit. nec errant. s. defect. quia pter
 hoc est ponere caritatē scdm dēm opinionē.
 que est habitus creatus. aiam informās. **E**t
 rō hui? sumit a pte essencie eius. virtutis et
 opacōnis. **A**pte essencie. quia caritas est bo
 nitas creature rōnalis. ipam pfitiens et di
 stinguēs. et ordinās. et disponēs ad vitam

eternā. s. g. nccē est. qd sit formalis pfectō.
¶ **A**d illud s. qd obicit primo. qd caritas ē
 melior aia rōnali. d. d. qd nō est ibi compacō
 qua ibi vnū ppter alterū. ibi tñ vnū **V**n de
 habens caritatē bon? est ppter caritatē. vel
 nō cadit ibi compacō. quia nō vniformiter
 dicit bonū. nā substācia rōnalis dicit bona.
 qua ordinabilis in finē. caritas bona. qz or
 dinans. **¶** **A**d illud qd obicit. qd equualet
 beatitudini. d. d. qd equualet scdm diuinā
 estimacōz. qui opus caritatis estimat dignū
 vita eterna. siue creata remuneracōne. **¶** **A**d
 illud qd obicit. qd si est bonū p ptiicipacōz.
 tūc eius bonitas est pmutabilis in informi
 tatē. d. d. qd aliquo dicit bonū p ptiicipacōz
 dupliciter. aut quia ptiicipans et ordinatū.
 aut quia ptiicipacō ordinacō. primo mō est
 bonū habens caritatē. scdo mō caritas. et iō
 nō potest esse. quia nō est ipa essencia boni
 tatis sed ptiicipacō. tñ ens nō potest nō esse
 boua vel ordinata. quia est ipē ordo amoris
Vn soluendū ad illud p distinctōz. et i h?
 patent rōnes sumpte ab essencia. **A**pte etiā
 vtutis. nccē est ponere caritatē habitū creatū
 Nā caritas qua diligim? deu est virtus. non
 tñ qua de? coopatur nobis. s. etiā qua nrā
 voluntas coopat deo. **A**diutores eni dei su
 mus. et qz cū coopamur deo. nccē est nos si
 militer reformari. **N**ccē est. qd ab illa sūma ca
 ritate relinquit in nobis. aliqz exemplatū in
 nrō affectū. p qd moueat illi reformiter. **V**
 lūtas eni libera est. et nata moueri ad ope
 sita. et ideo ponit virtus caritatis create i no
 bis. nō ppter defectū apte dei nobiscū opā
 tis. sed volūtatis nrē. sibi coopantis. **¶** **A**d
 illud qd obicit qd virt? potētissima nō indi
 get virtute media. ven? est. s. caritas nō est
 ppter illius vtutis indigētia. sed po? volū
 tatis suscipiētis. que indiget aliquo habitu
 disponēte. **¶** **A**d illud qd obicit. qd de? co
 opatur nature siue vtute creata. d. d. qd de?
 regit naturā. sicut instituit. et natura vifor
 miter currit. et iō nō indiget aliquo regula
 te. **H**ō sic est de volūtate que mouet diffor
 miter. et ideo indiget aliquo habitu regula
 te et disponēte ipam. **¶** **V**el. d. d. qd aliud est
 de natura et volūtate. quia natura nō habz
 moueri nisi iuxta se vel infra. sed volūtas sur
 pra. et ideo indiget aliquo eleuante ipam.
Ad illud qd obicit. qd virt? primi motoris est
 pfecta. d. d. qd nō sufficit pñcia. sed nccē est. qd
 recipiēs influētia habeat habilitatē et cō
 formitatē. et hoc est p virtutē creatā. **A**pte
 etiā opacōis ponit necessitas. quia reformā
 cō vel recreacō vnio et dilectō nō tñ sunt ab
 aliquo vt ab efficiente. sed etiā ab informan
 te. **I**nformans aut caritas creata est. et ex h?
 patēt obiecta. ex pte act? siue opacōis. **N**ā
 qd obicit. qd creacō est ab increato. ven? est. p
 modū efficiētis. sicut et recreacō. sed refor
 macio vltorius relinquit formā. et ideo nccē
 est ponere habitū informantē. **A**d illud qd

obiecti. q. vanitas non unit veritati. d. q. gra potest considerari secundum q. ex nihilo. et sic est vanitas et sic non unit. Vel secundum quod est influentia secundum diuinam principiam et sic habet veritatis expressam similitudinem. et tali modo unit.

Ad illud quod obiicit quod diligit deum in quantum est diligendus. d. q. hoc potest intelligi dupliciter. vel quantum deus deberet diligere in se et sic simpliciter est. quia cum sit bonum infinitum. deberet in infinitum diligere. et tali modo deus solus se ipsum diligit. vel in quantum est diligendus ab homine et sic verum est. et tunc diligit in infinitum. non simpliciter. sed secundum estimacionem habetis caritatem. n. diligit caritas deum plusquam bonum creaturam. q. si bonum creaturam in infinitum multiplicaret adhuc magis diligeret deum. Q. aut obiicit in contrarium dicens dendum est. propter duo vltima. q. ostendunt magistrum errasse. Q. aut obiicit. q. diuidit opera trinitatis. d. q. secundum est. q. q. spiritus sanctus sit caritas qua diligimus deum. aut dictum est per appropinquacionem. aut per unionem. aut certe per exemplaritatem. et sic intelligunt omnes auctores quas magister adducit per se. formaliter aut loquendo non intelligunt vere nisi credo q. magister intellexerit sic. et per hoc patet illud q. magister non dicit. q. creaturam sit increatum. s. q. sufficiat donum increatum. sine creato. et in hoc non fuit error. sed defectus tamen.

Ecundo querit. v. caritas sit amabilis ex caritate. et q. sic ostendit hoc modo aug. viii. de tri. nemo dicitur. non noui quid diligam. diligit fratrem. et diligit ipsam dilectionem. s. dilectio est diligenda. s. r. Item hoc ipsum videtur ratione. quia non est perfecta cognicio. nisi illa. qua quis nouit se nosse. siue nouit ipsam noticiam. ergo nec perfecta amor. nisi ille. quo quis amat se amare. siue amore. s. caritas est perfecta amor. s. r. Item aliquis diligit proximum et recte. quia videt eum habere caritatem. sed propter quod vniuersum. et illud magis. s. magis debet diligere caritatem. siue dilectionem. Contra aug. in libro de doctrina christiana dicit. tamen quatuor diligenda ex caritate. s. deum. seipsum. proximum et corpus proximi. sed caritas siue dilectio non est aliqd bonum. s. non est diligenda ex caritate. Item duplex est dilectio s. concupiscentie et amicitie. si s. caritas siue dilectio diligit. aut ergo dilectione concupiscentie. aut amicitie. non amicitie dicitur. quia amicitia est inter similes et amor quo aliquis optat alij bonum. caritati aut nemo optat bonum. Item nec concupiscentia est rei non habite. s. cum ex caritate nemo diligit nisi habens caritatem. s. ex caritate non potest concupiscere caritatem. Si tu dicas. quod concupiscat augmentum caritatis. hoc non soluit. quia ego non quero. nisi v. caritas habita secundum q. habita est. posset amari. Item sicut se habet fides ad credere. et spes ad actum sperandi. ita dilectio siue caritas ad actum diligendi. sed nullus habens fidem. credit fidem. vel in fidem. q. sic dicit aug. credens scit se

credere. et videt se credere. credulitas autem est de non visis. similitudinem autem nullus spatium ipsam. s. s. s. a simili nec diligit caritatem. vel si non est simile. querit quare non. Item si diligens diligit dilectionem. aut eadem aut alia. Si alia. tunc pro ratione et alia dilectionem diligit. alia. et sic erit abire in infinitum. Si s. stare est et non ducit abire in infinitum. si diligit eadem. s. si h. dicitur. nulla forma specialis super seipsum reflectit. nisi de primis intentionibus. sic unitas veritas bonitas. v. nullo modo dicitur albedo alba. ergo nec dilectio dilecta et sic r.

R. d. q. accipiendo dilectionem s. d. q. de dilectione est. dicitur utique q. ex caritate est diligenda. sed accipiendo dilectionem secundum quod est habitus gratulatus. sic utique diligenda est. sed non super omnia. Ad intelligenciam autem obiectorum notandum. q. triplex est amor. s. concupiscentie. quo aliquis alicui optat bonum. et concupiscentie. quo aliquis sibi desiderat aliquid. et concupiscentie. quo aliquis requirit. et delectat in re desiderata. cum p. est. Dico s. q. caritas amore amicitie. nullo modo est amabilis. quia non est beatificabilis. amore concupiscentie est amabilis ex caritate. secundum quod diligens desiderat amplius diligere. amore concupiscentie. s. quo diligens acceptat ipsam dilectionem. qua deum diligit. hec caritas diligenda est. secundum q. iam habet. eo q. ipsa est bonum valde acceptabile. Plus visis patet responsio ad duo prima. nam ratio illa ex auctore aug. de doctrina christiana. currit solum quantum ad dilectionem amicitie. quia aug. loquitur de amabili. cum aliquis optat bonum. Q. d. s. d. querit. similiter patet quantum enim caritatis habite secundum q. habita. non sit concupiscentia. nihilominus tamen est concupiscentia. Posset tamen dici q. specialis dilectio et possessio excitat ad desiderandum. dum reficit. et reficit dum excitat. ideo simul manet concupiscentia et concupiscentia. Ad illud quod obiicit tertio. d. si de et spe. d. q. non est simile. actus fidei dicitur se dicitur imperfectus. similis et spei. Alter enim est rei non visus. Alter rei non habite. et ideo si talis actus reflecteret. diminueret de ratione habitus. v. qui credit credulitatem. non habet eam. et spem similitudinem. et ideo hec virtutes euancunt in prima. sed dilectio est actus completus et perfectus. sicut scia. v. sic perfecte scit. qui scit se scire. ita perfecte diligit. qui amat dilectionem. Ad illud quod obiicit. aut eadem aut alia r. d. q. eadem quantum ad habitum. s. alia quantum ad actum. Et quod obiicit. q. specialia non reflectunt. d. q. reflexio in forma. Aliquid venit ex natura. et sic est in generalibus. aliquid venit ratione eius in quo est et sic est informis que sunt in potentis natis supra se conuertit et in quantum supra se ducuntur. et quoniam potentia cognitiua seipsum cognoscit. et voluntas est instrumentum seipsum mouens. ideo per se amicitiam diligit. Et si querit ratio. quare potentia intellectiva nata est supra se redire. et voluntas

alibi dicit sed hoc modo tamen sufficiat. quia sunt simplices potencie. et in substantia simplici fundate. et organo non alligatae. et ideo patet quod non est simile. illud quod obiecta deservunt in sensu. Alia est potentia. quae videt. et alia qua videt se videre. quod similiter debeat esse in intellectu

Quarto queritur. utrum caritas sit certitudinaliter cognoscibilis ab habente. et quod sic videtur. auctore augustinus in viij. de trinitate. et habet in littera. qui fratrem

diligit. magis nunc dilectorem. quam diligere. quam fratrem. quem diligit. sed fratrem nunc certitudinaliter. secundum gradum et caritatem. Item iohannes. i. qui diligit fratrem suum. in lumine manet. secundum gradum si caritas est lumen cum nihil certius videatur quam lumen. secundum gradum.

Item iohannes. vij. vnicuique docebit vos de omnibus. non inquit de omnibus agnoscibilibus. sed de omnibus necessariis ad salutem. secundum gradum maxime nos docet vnicuique. Item quanto aliquis aie est purior. tanto certius videtur et cognoscitur. sed caritas aie est presentissima. quia est in ipsa anima. secundum gradum.

Item habens fidem. certus est se habere fidem. nihil enim certius est homini sua fide. ut dicit augustinus. secundum gradum per rationem habens caritatem. scit se habere caritatem. Contra ecclesiam. ix. nemo scit vtrum odio vel amore dignus sit. secundum gradum cum habes caritatem. sit dignus amore. nescit se dignum secundum gradum.

Item. i. corinthios. iij. nihil mihi conscius sum. sed non in hoc iustificatus sum. secundum gradum videtur quod homo non habens remorsum. possit non esse iustificatus. secundum gradum non habere caritatem. sed nullum signum eiusdem caritatis. quod carencia eius remorsus. secundum gradum si illud est fallibile. cetera sunt fallibilia.

Item caritas est diligere deum propter se. et supra infra quod nihil eque. vel supra. vel contra. sed nemo scit vtrum pro omnibus diligat deum secundum gradum nemo scit vtrum habeat certitudinaliter caritatem. Item habes caritatem est deo acceptum. et constat nobis et omnibus. quod ista sunt conuertibilia. sed nemo scit vtrum deo sit acceptum nisi per revelacionem. secundum gradum nemo scit se habere caritatem. nisi per revelacionem. Item dicit apostolus. quod nesciebat. vtrum haberet culpam. cum dicit. sed non in hoc iustificatus sum. secundum gradum cum oppositis nesciebat se habere gratiam. secundum gradum cum caritas non sit sine gratia. secundum gradum.

Item dicitur quod caritatem cognoscere essentialiter est dupliciter. vel in vltimo quid sit. et qualis esse debeat. et sic vtrique agnoscere potest. Alio modo est cognoscere caritatem in speciali. sicut in hoc. et hoc modo nec de se. nec de alio. quod diu homo vivit. potest certitudinaliter scire de alio. non quia non nouit que sunt in homine. nisi per signa quae fallibilia sunt de se non. et huiusmodi potest esse quadruplex ratio. Vna et principalis est diuine acceptio implicatio. quod caritas iuncta est gratia gratuita. que ideo dicitur gratuita quia reddit hominem deo acceptum. et ideo caritas sic vocatur. non tamen quia habet carum amatum. sed quia etiam facit hominem deo carum. et quia nescimus dei acceptio certitudinaliter. nisi per revelacionem. ideo nescimus nos habere caritatem. nisi per revelacionem doceamur. Secunda ratio est similitudo

iporum ad dilectionem. acquirere. potest enim contingere aliquam inflammationem ad amandum deum. per assuetudinem. quae corrumpit per aliquod peccatum spirituale et tamen semper afficiet. sicut expressit patet per beatus Bernardum in libro. de amore dei. ubi reprehendit superbitates de deo. Tercia ratio est nostri oculi lippitudo. quia oculus noster est sicut oculus noctuae ad manifestissima nase. sicut dicit philosophus. Vnde sicut oculus lippus nesciret distinguere inter lumen diei et lumen flamme vel lucis. ita oculus noster spiritualis. inter lumen gratie gratis date. et gratia facientis. Quarta ratio est diuina iudiciorum dispensacio. Deus enim claudit oculos seruorum suorum. quantum ad ea que spectant ad eorum dignitatem. et de quibus possunt efferri. vnde gratia contraria est superbie. superbia enim aperit oculos ad videndum prerogatiuas. et claudit ad videndum indigencias et defectus. Iuxta illud apostolus. iij. dicit. quia diues sum. et locupletatus et nullius indigeo. et nescis quia pauper es et cecus etc. Contra vir sanctus dicit se nihil esse quia claudit oculos. sed de ad bona. et aperit ad videnda mala. et hec est ratio. quare homo non agnoscit caritatem. que quousque per se non sufficiat. tamen cum alijs bona est. credo tamen quod illa est principalis que primo dicta est. quousque enim caritas. non possit certitudinaliter cognosci esse in aliquo. etiam habente respectu sui. tamen potest per signa probabilia cognosci. maxime per mortificationem. et amoris vani sive mundani. et per multa alia signa probabilia. que sancti dicunt et ponunt. Ad illud ergo quod obicit in contrarium. quod certius est dilectio quam frater. dicitur quod caritas non tamen dixit dilectio. sed vltra hoc addit scilicet quod gratuita est. et quantum ad habitum dilectionis. certitudinaliter est cognoscibilis. quantum vero ad illud quod dicitur gratuitum non. Ad illud quod obicit. quod caritas est lumen. dicitur quod quousque de se caritas sit agnoscibilis. cum non agnoscatur a nobis. quia oculus noster lippus est. Ad illud quod obicit. quod vnicuique docet vos de omnibus necessariis ad salutem. dicitur quod vna est eo modo. quo necessaria sunt. sed scire se habere caritatem. non est necessarium ad salutem. sed solum habere. Ad illud quod obicit. dicitur purior caritatis. dicitur quod quamuis sub habitu sit presentis. tamen dicitur que deomittatur habitu. si diuina acceptio. non est presentis. imo latens in dei cognicione et iudicio. Ad illud quod obicit de fide. dicitur quod non est simile. quia fides dicitur habitu purum. non superaddendo acceptio. sicut caritas. et ideo patet. quod non est simile.

Quarto queritur. utrum caritas sit agnoscibilis a non habente. et quod non videtur. quia omne quod cognoscitur. aut agnoscitur per essentialiter. aut per similitudinem. non per essentialiter. quia non est essentialiter in anima peccatrice. Si secundum gradum cognoscatur. hoc est per similitudinem. Sed contra. i. corinthios. xij. dicit glo. Tercium genus visionis quo dilectio intellectualis conspiciatur. eas res continet. que non habent sui similes

imagines. que nō sunt ip̄e. s̄o similitudo caritatis nō est aliud q̄ caritas. s̄o si caret quis caritate. caret et similitudine ei⁹. et ita nūq̄ agnoscat caritatē. ¶ Itē si nō habēs caritatē agnoscat eam. ¶ Aut s̄o p̄ sp̄m innatā. aut p̄ acquisitā. aut p̄ effectū. aut p̄ primā lucē. nō p̄ innatā. quia creata est sicut tabula rasa. nō p̄ sp̄m acquisitā. quia om̄is sp̄s acquisita acquirit̄ mediante sensu. et imaginacōe sed sp̄s caritatis nō cadit in sensu n̄c in imaginacōe. ¶ Item nō p̄ effectū. quia nemo cognoscat p̄ effectū aliquid. nisi sciat. qd̄ sit causa illius effect⁹. Vñ null⁹ cognoscat per eclipsim inēposicōz terre. nisi sciat. q̄ interposicio est illius causa. ¶ Si s̄o p̄ effectū cognoscat. optet qd̄ sciat prius. qm̄ illi⁹ est causa caritas. et ita p̄cognoscat caritatē. nō s̄o p̄ effectū. ¶ Si tu dicas. qd̄ cognoscat in illa veritate eterna. aut hoc erit effectiue. aut formaliter. si effectiue. sic oīa cognoscūt in ea. que om̄ia facit scire quecūq̄ sciunt. si aut̄ formaliter. siue exemplariter. s̄o videtur q̄ vel imprimat aliquā sp̄m in intellectu. vel necesse est. q̄ ip̄a veritas vel exemplar conspicatur quoz aliz est supra imp̄atū. ¶ Sed cōtra p̄ctōres desiderat caritatē. sed null⁹ d̄sidērat q̄ nō cognoscat. q̄ incognita nō possunt diligi. sic dic̄ aug⁹. s̄o ip̄i cognoscūt caritatē. ¶ Itē aliquis habens caritatē potest habere cognicōz de illa. sed om̄e qd̄ cadit in intellectu apprehendēte. potest in memoria d̄seruari. ponat̄ s̄o qd̄ imprimat h̄c cognicō memorie et q̄ demū cadat a caritate. constat q̄ lapsus a caritate memoriam eius retinuit s̄o adhuc cognoscat eam. s̄o caritas potest cognosci a nō habente. ¶ Itē si caritas agnoscat̄ ab habente. aut h̄c est p̄ essenciā. aut p̄ similitudinē. ¶ S̄o p̄ bacō. q̄ p̄ similitudinē. q̄ nihil agnoscat̄ intellect⁹. nisi ab illo iformet̄. sed caritas habit⁹ est affect⁹. s̄o scdm̄ essenciā illā nō egredit̄. s̄o si vni⁹ intellectui. et illū informat. hoc est p̄ similitudinē. h̄c similitudo potest haberi a nō habente caritatē. s̄o r̄c. ¶ Item aug⁹. dicit. ix. de tri. q̄ ad h̄c q̄ intellectus intelligat. qd̄ est in memoria necesse est acie intellectus iformari. s̄o multo forcius ad hoc qd̄ intelligat qd̄ est in voluntate. s̄o si intelligit caritatē. informat̄ intellectus aliquo. nō subā caritatis. s̄o similitudine. s̄o idem q̄ p̄aus. ¶ R̄o. d̄d. q̄ cognicōe exp̄iencie. nō cognoscat caritas. nisi ab habente. cognicōe vero speculacōis certū ē cognosci caritatē etiā a nō habente. ¶ Modus aut̄ hui⁹ cognicōis nō potest esse p̄ caritatis essenciā. n̄c p̄ similitudinē a sensibus acquisitā. s̄o necesse est. qd̄ sit p̄ similitudinē infusam. vel inuatā. vtraz autē que sic agnoscent̄ ab homie. dicūt̄ ab aug⁹. cognosci i veritate eterna. aut quia veritas cognicōz infundit̄. vt in ap̄bis. aut quia a d̄dictōne imprimat̄. scdm̄ illud signatū est sup̄ nos lumē r̄c. ¶ Caritas autē nō cognoscat̄ a p̄ctōribus p̄

sp̄m infusam. s̄o oportet q̄ p̄ innatā agnoscat. sp̄s aut̄ innata. potest esse dupliciter. aut similitudo tm̄. sic sp̄s lapidis. aut ita similitudo. q̄ etiā quod veritas in seip̄a. prima sp̄s est sicut pictura. et ab hac creata ē aia nuda. scda sp̄s est imp̄ssio aliqua sume veritatis in aia. sicut verbi gr̄a aie a d̄dictōe sua. datū ē lumē quoddā directiui. et quoddā directio naturalis. data est etiam ei affectio voluntatis. cognoscat s̄o aia quid sit rectitudo. et quid affectio. et ita quid rectitudo affectōis. et cū caritas sit hoc. agnoscat caritatem p̄ quandā veritatem. que tm̄ veritas est similitudo caritatis. et tunc recte habet rōnē similitudis. dum accipit̄ ab intellectu habet tm̄ rōnē veritatis. put̄ est in aia. vñ q̄ aug⁹. dicit. q̄ hui⁹ habitus cognoscunt̄ in ip̄a veritate. et per similitudines que sunt idem q̄ ip̄e. nō dicit h̄c. quia nō fuit aliqua sp̄s in intellectu cognoscētis. sed quia i aia non est pura sp̄s. sed veritas quoddā ab ip̄a veritate impressa. et sic patz̄ responsio ad obiecta.

Dubia Irālia.

In parte ista sunt dubitacōes circa lrām et primo. Dubitat de ista cōsequēcia. Qui diligit primū. dñs ē vt ip̄am dilectōz diligit. Videet̄ ei ista dñcia nō valere. quāuis em̄ possibile sit dilectōz diligi. nō tm̄ est necesse. q̄ aliquis diligit eam. multa em̄ frequēter amant. que nollem⁹ amare. ¶ Itē dubitat de ista dñcia. Qui diligit dilectōz. dñs est. vt deū diligit quia aut̄ intelligit de i increata. aut creata. si de creata nihil valet. diligit quid creatū. s̄o increatū. si de increata. tūc in nullo d̄cordat cū priori sn̄ia. q̄ dilectio qua diligimus primū est dilectio creata. ¶ R̄o. d̄d. q̄ vtraz cōsequēcia bonā est in ap̄posito. quidā em̄ est amor. in quo nō est quietacō. nec dilectacō. nec d̄placēcia. vtruta ille qui est ex p̄nitate corrupcōis. cui rō obstitit. quidā em̄ est amor qui est cū delectacōe. cōplacēcia et quietacōe. et in tali amore nō est tm̄ acceptō rei amate. imo etiā ip̄ius amoris. et talis amor est caritas. et iō sequit̄. qui amat primū. amat dilectōnē. i. acceptat. sed qm̄ bñ sequit̄. qui acceptat aliquid ex se. multo magis acceptat illud in quo inuenit̄ rō dilectōnis. sed dilectō eoi⁹ quo dilectō acceptatur maior dilectō magis. cū ergo dilectō nr̄a sit dilectō exemplata. et dilectō diuina sit exemplar. oīs recte dilectōis. et in illa est prima et sumā rō oīs acceptōis. et hinc est. qd̄ sequit̄. q̄ qui diligit dilectōz. diligit deū. vñ aug⁹. arguit ex hac sup̄pōne. q̄ prima rō acceptōis est in dilectōne exemplate. nō exēplata. et ex hoc patz̄ scda. ¶ Item querit̄ de hoc qd̄ dicit̄ Ecce iā potest nocōrem deū habere q̄ fr̄m. Videet̄ em̄ flm̄. quia. j. thi. vlt. dicit̄ de deo. q̄ lucē habitat inaccessibilē. Preterea de fr̄e nouit quid est. de deo vero nō nouit quid est. sed si est. ip̄e nō loquitur

quantū ad cognitiōem si est. **R^o**. d^o. q^o aliq^o magis certitudinaliter agnoscitur est dupliciter quia certitudo cognitiōis est sc^odm p^onciam. aliquid autē p^osens ē dupliciter. aut quātū ad rōnem cognoscendi. aut quātū ad subām cognoscibilis. quantū ad subām de^o est p^oncioz cuiuslibet rei. quam aliqua alia res. quātū autē ad rōnem agnoscendi. hoc est dupliciter. aut a p^ote agnoscibilis. sicut sol est p^osens ceco. et tñ cecus est absens lumī. sic de^o est p^oncioz q^o frater. Si autē a p^ote cognoscentis. sic p^oncioz est frater q^o p^oncioz est oculis carnis quoz cognitiō viget sc^odm statū p^ontem. **Aliter** potest dici. q^o p^oncioz est aliquid dupliciter in rōne cognoscibilis. vel sc^odm effectū. vel sc^odm se. sc^odm se notior ē frater. sc^odm effectū notior est deus. quia effectus diuī qui est dilectō intrat ipam aiām. et ei ē p^oncio. et magis cognoscitur q^o frater. **Item** querit de illo verbo ca. jo. iij. q^o est i. lra. Qui diligit manet in lumī. Vide^o enī imp^orie dictū. q^o lumī respicit cognitiōem. sicut calor affectū. g^o magis deberet dicere manet in calore. quā manet in lumī. **U^o**. d^o. q^o lūis est manifestare. manifestare autē aliquid alicui est dupliciter. aut sicut viā cognoscendū. aut sic viam agendū. primū est p^o sciam. et d^otra illud lumē op^oponit tenebra ignorācie simplicis. h^om ē p^o grāz. **Vñ** vñctō docebit vos d^o cibus. et d^otra illd est tenebra malicie. siue peccati. et de hoc lumī. et de hīs tenebris. loquit b^ous jo. q^o p^otz in textu. et ec^o. xi. error et tenebre peccōis concreata sunt. et q^om caritas semp est cū grā. alie vtutes nō. iō dicit qui amat manet in lumī p^o app^oncioz. **Item** querit de hoc q^o dicit. q^o in diuis domis nihil maus est caritate. Vide^o enī dicere flm quia sapiēcie donū. ponit excellētissimū in omnia dona. vel si idem caritas et sapia. caritas nō retinet p^orogatiā inter dona. **Item** querit de d^oncia. si caritas est p^oncipiu inter dona dei. et nullū mai^o est q^o. ff. g^o. ff. ē caritas. **Mut** g^o loquit de caritate creata. aut increata. Si de increata. tūc g^o pbat idem p^o idem. Si de creata. tūc nulla videt d^oncia. q^o nō valet. q^o si creata est caritas maior inter dona creata. q^o sit. ff. **B^o**. d^o. q^o p^odicta auctas aug. potest intelligi de caritate creata et increata. et p^o vtraq^o habz veritatē. si d^o increata certū est. Si de creata maximū ē inter dona. quia plus habet in se de rōne bonitatis. siue de ipa bonitate. q^o aliq^o donū loquēdo p^oncio. quēd enī dona sunt. que sūt sine caritate. et h^o quid certū est q^o miora sūt quēdā p^osupponit caritatē sicut donū sapiēcie. Caritas ei est que dat sensum gustum vt sapiant ei bona eterna. Vñ sapia supaddit quā dā vltiorē que habilitat quēdā ad caritatem. mīz bona est. sed put claudit caritatē mai^o bonū est rōne ei^o q^o p^osupponit. et ita patz q^o caritas p^oncio loquēdo est excellentissimū donū. sapiēcia vero p^osupponēdo

siue implicando donū caritatis. d^o excellētissimū. **Ad** illud q^o obiāt de d^oncia. d^o. q^o vtroq^o mō bona ē. si ei intelligat de caritate increata. si ipa est donū primū et p^oncipiu et. ff. est hui^o. c^optet q^o ipa sit. ff. quia q^o p^o supabundancia d^o vni soli d^ouenit. si autē de caritate creata. tūc d^oncia aug. intelligenda est a p^ote nois sic. si caritas creata ē maximū inter dona creata et. ff. maximū est donoz. g^o melius noiat^o noie domi excellentissimi. q^o alio. d^oncis g^o est vt. ff. sit caritas. s^o nō creata. imo illa que deus est. **U^o**. querit de h^o q^o dicit. Nō vtiq^o sicut dictū est. q^o dei substantia est nrā paciēcia. Vide^o enī male dicere. quia caritas qua nos diligimus deū. nō est ipse deus. nisi intelligam^o quo diligimus exemplariter vel causaliter. g^o cū simile sit de paciēcia. vide^o enī q^o aug^o. male destruit illud simile. **Item** cū de^o faciat nos diligentes. sicut paciētes. quare nō d^o deus caritas nrā. sicut paciēcia nrā. **R^o**. d^o. q^o deus est caritas et essentialiter et causaliter. essentialiter. quia in se amo rest. Causaliter q^o in nobis amorē efficit. sed deus nō est paciēcia essentialiter. sed solū causaliter. et iō scripta istū diuersum modū innuens. dicit deū esse paciēcia nrām. et deū esse caritatē sine addicōne. **R^o** aut hui^o est. q^o quidā habit^o dicit in d^oncōne. sicut paciēcia spes et hui^o qui nō cadūt in deo p^o essentialiter. sed p^o causam quia sunt hui^o a deo. Quidā aut sunt habit^o d^o dicētes d^oncōne et hui^o sunt in deo essentialiter. sicut caritas et sapia et hui^o. **Notandū** aut q^o aug^o. vult dicere. q^o de^o est caritas essentialiter. sed ipse nō vult dicere. q^o sit caritas nrā essentialiter. sed causaliter et exemplariter. nec ita est paciēcia nrā exemplariter. quāuis enī omēs vtutes habeat exemplar agnoscitiuū i deo. et omēs habēt exemplar sc^odm similitudinē longinquā. tñ q^o vtutes nō habēt sibi correspōdens in deo p^o omnia. sicut paciēcia. que duo dicit. s^o passio nē et supferri passionib^o. quantū ad primū nō habet in deo correspōdes. sed quātū ad sc^odm solū. caritas aut habet amorē sibi i deo p^o omnia correspōdētē. et amorē nō tm essentialiter. sed etiā psonalem. et iō dicit auctes q^o. ff. est caritas qua diligim^o deū. et ablati u^o qua dicit habitudinē nō tm cause efficiētis. sed etiā formalis. nō p^oficentis. sed exemplantis. **U^o**. querit de hoc q^o dicit q^o solū donū caritatis. diuidit inter filios regni. et filios p^odicōis. Vide^o enī male dicere. q^o aut loquit de d^oncōne quātū ad cognitiōem. aut quantū ad veritatē. si quātū ad veritatē. h^o flm est. quia nō solū in caritate. sed etiā i si de gratuita et spe differūt. Si quantū ad cognitiōem. tūc mīme diuidit. quia nescit quis hoc donū habeat. **R^o**. d^o. q^o oia dona vtutū. possunt esse informia p^oter caritatē. et q^om possunt esse iformia. possunt esse i iustis et peccōribus. et ideo in illis nūq^o sepantur

De.

ab inuicē. sed caritas nūquā potest esse infor-
 mis. nec esse cū peccato. quia actus eius est
 diligere p̄t se et sup omia. qui remouet p̄
 omē peccatū. et ideo dicit aug². q̄ sola cari-
 tas distiguit. loquēdo de distinctōe in vli.
 Q̄ obiat de fide gratuita siue formata. cō-
 cedo. qd̄ distinguit. sed tñ hoc nō habet. qz
 fides. sed quia gratuita. et ita ex hoc qz cari-
 tati diūcta. et sic patz illd̄. **¶** Itē querit̄ de
 hoc qd̄ dicit. Si tradidero corpus m. rē. Vi-
 det̄ enī male dicere. qz dñs dicit jo. xv. ma-
 iorē hanc dilectōz nemo habet. vt aiām suā.
 p. p. o. f. rē. g^o si hoc est maximū opus cari-
 tatis. impossibile est. qd̄ fiat sine caritate.
¶ B^o aliqui dicūt qz ap². dicit p̄ impossibi-
 le. posito enī ad h^o qz aliquis habeat penā.
 patere sine caritate p̄ xpo. adhuc nō pzo-
 desset sibi. Credo tñ ex industria naturalū
 et aliqua grā gratis data. possent sustinere
 p̄ fide xpi mortēe tiā sine caritate. sic hereti-
 cus sustinet p̄ errozē. et qd̄ dicit dñs. qz illd̄
 est sūme caritatis. hoc dicit quātū ad signū
 et exteriorē ostensionē. signa tñ sunt fallibi-
 lia. et ideo nō nōcō optz. qz si aliquis mortē
 sustinet p̄ xpo. siue p̄ eius fide. habeat cari-
 tatem. credo tñ. qz si aliquis p̄ xpo sustinet
 mortem. qui nō magnū haberet obicem.
 qd̄ disponeret se ad grē suscepōz ita qd̄ da-
 retur sibi caritas.

Hic querit̄ si caritas. s. est cū ipa au-
 geat. Supra egit magr d̄ missione
 spūss. iurabili scdm suā opinione.
 hic scdo ponit opinionis siue defē-
 sionē. et hoc facit respōdendo obiectōibz.
 que possunt suā opiniōz impbare. et qm̄ sua
 posicio impbari potest. et rōne et aucte. et
 vtroqz modo. et ideo habz hec ps tres ptes
¶ In prima pte impugnat et impbat. hoc qd̄
 dixerat. qz. s. est caritas. qua diligim² deū.
 p̄ rōnē. scdo vero p̄ auctem ibi. Supradictū
 est. qz. s. tercio p̄ auctes et rōnes ibi. Alias
 quoqz inducant rē. Prima rō d̄tra magistrū
 sumpta est ex hoc. qz caritas auget. Scda
 rō cōtra ipm̄. sumpta ex hoc. qz caritas est a
 spūssancto. sic dicit aug². **¶** Tercia rō sum-
 pta est ab hoc. qz caritas est aī affectō. et hoc
 quō rōni et auctati d̄sonat. In qualibz autē
 istaz p̄ciū. magr primo opponit. et scdo de-
 terminat. et ptes manifeste sunt.

Intelligenciā hui² ptis est que-
 stio de augmento caritatis. et cir-
 ca hoc querūt quatuor. primo que-
 rit̄. vtz caritas possit augeri scdm
 subām. scdo querit̄ de mō augmenti ipi² cari-
 tatis. tercio querit̄ de o^oposito augmēti ip-
 sius scz de diminucōe. vtz caritas possit di-
 minu. quarto de augmēto caritatis quantū
 ad terminū siue ad statū.

Quantū ad primū ostendit̄ qz cari-
 tas possit augeri scdm subām per
 augustinū ad bonifaciū. caritas me-
 retur augeri. vt aucta mereat p̄fi-

ci. **¶** Itē hoc ipm̄ videt̄ rōne. caritas vie h̄m
 subām mior est a caritate p̄rie. sed a caritate
 vie. ad caritatē patrie. duenit deuenire. ipa
 saluata inesse. qm̄ caritas vie nūquā excidit.
 sed motus a miori ad mai² re salua est aug-
 mentū. g^o duenit caritatē augmētari. **¶** Itē
 d̄stat. qz diuersis. maiora et miora p̄mia da-
 bunt. vñ apo². j. cor. xv. alia claritas solis.
 alia claritas lune rē. et d̄stat qz vni et eidem
 scdm diuersos stat². debet diuersum p̄miū.
 scz mai² et min². sed magtudo p̄mij subālis
 Respōdet quātitati caritatis. nō scdm feruo-
 rē. sed scdm subām. g^o si d̄tingit mai² p̄miū
 alicui deberi. g^o et caritatē subāliter augeri.
¶ Itē d̄tingit caritatē meliorari. cū nō sit sū-
 mu bonū. sed caritas est bona subāliter. g^o
 cōtingit caritatē scdm suā subām fieri melio-
 rem. sed vt dicit aug². in. vij. de tñi. vij. ca.
 in spūalibus idē est mai² et meli². g^o cū ca-
 ritas sit quō spūale. possibile est scdm sub-
 stanciā ipam effici maiorē. **¶** Item d̄stat qz i
 vno et eodē caritas potest i maiorē effectū
 et actū. g^o cū maioritas effect². veniat a ma-
 gnitudine virtutis. possibile est caritatē ma-
 iorem effici scdm virtutē. **¶** Tūc quero. aut ca-
 ritas est sua virtus. aut nō. si sic. g^o augmē-
 ta virtute necē est augeri efficiā caritatis.
 Si nō. tūc quero de illa virtute. aut habz ef-
 ficiā. aut nō. si sic similit̄ quero. de illa. g^o
 vel erit abire in infinitū. vel necē est poni.
 qz aliqūd augeat scdm subām. sed qua rōne
 alia virtus et caritas. **¶** B^o d̄tra. caritas ē for-
 ma. sed oīs forma d̄stitit in efficiā iuariabi-
 li. g^o et caritas. sed nihil iuariabile scdm ef-
 ficiā. auget scdm efficiā. g^o nec caritas.
 Itē vbi augmentū. ibi mai² et minus. sed vbi
 est simplicitas. ibi nō est mai² et min². si g^o
 caritas ē forma simplex. et nō extēsa. i carita-
 te nō erit augmentū. **¶** Itē augmentū in cor-
 palibz est scdm accēs. nō h̄m subām. g^o pi-
 rōne. et in spūalibus. g^o si caritas auget. h^o
 est scdm accēs. nō scdm subām. **¶** Itē qd̄ au-
 get mutat et qd̄ auget h̄m subāz mutat h̄m
 substantiā. sed qz subāliter mutat est aliud
 nūc qz p̄aus. g^o qd̄ auget scdm subām nō ma-
 net. si g^o caritas nūquā excidit. nisi p̄ p̄ctm̄.
 sed semp manet. g^o nō auget. **¶** B^o. d̄. qz
 scdm dem opinionē. vtz est caritatē subālit̄
 augeri. **¶** Ad intelligenciā aut obiectōz. di-
 stinguūt quō augmentū h̄m duplicē d̄nāz.
 augmentū enī est qm̄ miori succedit maior.
 hoc aut potest esse dupliatē. vel ita. qz illd̄
 idem qz p̄aus fuit mī². postea fiat mai². sic
 homo d̄z augeri. vel aliquid aliud quantū.
 et hoc mō caritas nō auget. vt dñt. vel ideo.
 qz miori succedat maior. nō idem in numero
 sed d̄simile in forma. sicut dies dicit̄ auge-
 ri. nō quia idē dies primo fit mior. et postea
 maior. s; quia miori succedit maior. sic dicit̄
 augeri. caritatē. ac p̄ h^o posse euadere o p̄pōs
¶ S; posicio ista vt supra pbatū est. nō pōt
 stare. ostensum est enī. qz caritate manente

eadem dtingit circa eandē fieri clementū et
 pfectōne. Et ideo aliter. dō. q. augmentū
 se quē quātitate. quantitas aut duplici dō
 scz pprie et methafozice. pprie dicit quātitas
 molis. et hoc est in corpālibus. methafozice
 quantitas virtutis. et hō in spūalibz. sic et
 augmentū dicit dupliciter. pprie scz. hō ma
 gntudinē molis. et methafozice. scdm quā
 titatē virtutis. cū gō in caritate sit quātitas v
 tutis et nō in sūmo. ostans est caritatē auge
 ri posse. Rursus cū virtū sit idem q. subā car
 ritatis. et quantitas sit virtutis. hinc est q.
 de necessitate sequit caritatē augeri hō sub
 stanciā. cū enī sit vītus cū subā. nō est alia a
 virtute. ¶ Ad illud gō qd obicit in dtrariū
 q. essentia forme est inuariabilis. dō. q. vēr
 est de forma vli. si aut dicit de forma singu
 lari. vēr est in se dōsiderata. sed nō put i alio
 ¶ Ad illud qd obicit. q. simplicitas nō ad
 mittit magnitudinē molis. admittit tñ mag
 tudinē virtutis. ¶ Ad illud qd obicit. q. in
 corpālibus est motū augmenti scdm accēns
 patet respōsio. Nā quātitas molis est accēns
 essentialiter dms a quanto. nō aut sic est in
 quantis quantitate virtutis. imo quantitas
 virtutis essentialis est vt in opponēdo pba
 tū est. ¶ Potest tñ dici. q. cū dō. q. motū in
 corpālibus est motus scdm accēns. duplici
 potest accipi hō qd ē scdm aut qd dicit ha
 bitudinē termi p se. siue termi formalis. et
 sic vtiq. termi augmenti est quātitas pfa.
 aut ita qd dicit terminū per accidēs. et hoc
 mō augmentū respicit subām. qd patz. cū ei
 addit. quantitas maior micri. nisi fiat p ra
 refactōz. vel p ptensionē optet qd addatur
 subā in qua sit illa quātitas. et ita augmētū
 plus habet de subā. et ita p dms ad subām
 termiatur. etiā in corpālibus. ¶ Et p hō ptz
 qd obicit. qd mutat hō subāz ē aliud et ali
 ud. vēr est si dicat terminū formalē. sed nō
 sic dicit. ¶ Ad illud qd obicit. q. augmētā
 scdm subām. et mutat scdm subām. dō. quā
 rei nō tñ est esse subāle. sed etiā pfectū esse.
 mutari gō scdm subām. hō potest esse dupli
 citer. vel respectu esse simpliciter et sic mutat
 tū est aliud et aliud. vel respectu esse pfa.
 quia cū de impfecto sit pfectū. nō est aliud
 sed idē. Et hinc est q. caritas quāuis subāli
 ter augeat. nō est alia. sed eadē scdm subām
 vñ nō valet obiectō.

Secūdo querit d mō augmētū ipi
 caritatis. Et q. augmentū eius sit
 aliud. ostendit p aug. qui dicit.
 q. caritas meret augeri. sed q. ali
 quis meret. habz ab alio q. a se. gō si caritas
 meret augmentū. habet ipm aliud. ¶ Item
 qd augmentē p appōez. videt p rōne aug.
 Augmentū enī est persistentis quantitatis
 additamentū. gō vbi est augmentū. ibi ē ap
 pōsico alicui eiusdē generis. et vbi appō ibi
 addicō. gō rē. ¶ Itē hoc videt posse ostēdi
 p simile. q. caritas est in aīa. sic lux in aere.

Sz lux in aere augeat p addicōez noui lumis.
 vt patet si vni candele illuminante supuenit
 alia. gō et i caritate erit similis respectu aīe
 ¶ Itē hoc videt p principū augmētū. qz ex
 eisdem est vñ qd qz. et nutrit et augeat. gō p
 cōsimilēz modū. habet caritas generari et cō
 seruari et augeri. sed generat in nobis p di
 unā influēciā. gō et p eandē maiore augeat
 sed vbi maior influēciā. aliquid plus ifluit
 q. paus. et vbi hoc. ibi est addicō. gō rē.
 Cōtra maioris vtutis est caler amoris spūa
 li. quam ignis materialis. sz ignis scipo au
 getur. gō et caritas que est ignis spūalis.
 ¶ Item q. nō p appōem. videt. quia si simplex
 simplici addat. nihil mai2 efficit. nec mole
 nec virtute. vt si punctū puncto. gō nec si ca
 ritas addat caritati. erit maior. ¶ Itē si addi
 tur aliqd. cū addicōez sequat compo. et ad
 maiore composicōz. vtutis diminucō. gō quā
 to maior sit addicō. tāto efficitur caritas im
 potencior. et quāto impotencior. tāto minor.
 gō cū augmentū caritatis. sit quantū ad vir
 tutem. caritas nō augeat p addicōez. ¶ Itē si
 aliquid addat priori caritati. aut additu est
 caritas. aut nō. si nō. gō nō augeat caritatem
 Si vero est caritas. sz caritas nō ē materialis
 respectu caritatis. gō cū ex aliquibus nō fiat
 vñ. nisi vñ sit materiale respectu alteri2.
 ex caritate preexistente et supaddita nō sit
 vñ. sed ad augmētū necē est fieri vñ ex au
 gente et aucto. gō nullo p addicōz augeri.
 ¶ Rō ad pōictōz intelligēciā notandū. q.
 circa hoc fuit duplex opinio. Vna est q. au
 gmentū caritatis est p dpuracōz siue p imp
 mixtōez cū dtrario. Contrariū aut amoris cri
 sti est amor dēcupie. vñ quātomagis i nobis
 extinguit dēcupia. tanto magis depurat cari
 tas. et quātomagis depurat. tāto magis af
 similat deo. et accedit ad terminū. et quāto
 magis accedit. tātomagis augeat. et ifi po
 fuerit caritatem p se posse augeri p assuefa
 cōz in hono. et debilitacōz dēcupie. Rō autē
 que istos mouit. fuit auctas pbi. qui dicit.
 formas intēdi p accessum ad terminū et im
 pmixcōez cū cōtrario. fuit etiā cū hoc auctas
 aug. qui dicit i li. lxxiiij. q. q. sicut minuit
 dēcupia. sic crescit caritas. et tale augmentū.
 p maiore dpuracōz simplici nō repugnat.
 ¶ Sed ista posicō nō est dūeniens. quia cō
 stans est caritatē maiore et micre esse omni
 sublatā dēcupia. sicut in primo homie. et etiā
 in angelis. gō cū oīno sit ibi impmixta i quo
 libet angelo. et etiā in statu innocēcie esset
 in sūmo. q. stultū est dicere. vñ nō est. dō.
 quātū ad remissionē dēcupie. augeri hō sub
 stanciā. dcedendū est tñ. quantū ad remis
 sionē dēcupie. intēdi p feruore. et hoc mō.
 intelligit aug. et hoc mō etiā loquit phūs
 de formis. quantū ad intensionē nō quantū
 ad augmentū. Alia posicō est q. caritas au
 getur p appōicōz. et hui2 simile habetur in
 lumie. q. expfle caritati assimilaf. ¶ Vnde sic

maus lumē additū mīori. ipm auget. sic ca-
 ritas sup addita. auget mīore. et hec posico
 ponit caritatē nō augeri virtute ppria. s3 di-
 uina. idē ei est pncipiū agendi et generādi
 sicut a solo deo habet certū. ita et augmētū.
Ex hoc patz illud qd obiciē p simile in igne.
Ignis enī habet ptātem se faciendi in alio.
 et augendi. nō sic caritas. **Ad** illd qd obi-
 ciē scdo. q caritas sit simplex. dd. q quāuis
 caritas sit simplex. quia nō habet pres quā-
 titatis quātitate molis. habet tñ quātitate
 virtutis. et quantū ad illā potest augeri. **Si**
 obiciat de pūcto. qd habet quātitate vtutis
 et tñ nō auget. dd. q ad hō qd aliquid sit na-
 tū augeri p appositōez cōsimilis quātitatis.
 duo sūt necia. s3 quātitas et vnibilitas. vni-
 bilitas aut venit ex impfectōne. pfectō enī
 inquātū huiōi nō est possibilis addicō. idō
 pūcto nō potest fieri addicō. licet g° pūc-
 ctus habeat quātitate vtutis. nō tñ habet
 vnibilitatē. qz quōdā est pfectū in suo ge-
 nere. **Aliter** potest dici. q pūctū est sim-
 plicissimū in genere quātū molis. et id est in
 finitū virtute. caritas aut nulla est simplicis-
 sima in genere quanti virtualis. nisi diuina.
 et ideo illa est infinita. et qm illa nō potest
 augeri p addicōz. ita nec virtus pūcti. **Et**
 si obiciat mibi. q virtus pūcti est creata. g°
 nō est infinita. dd. q quia pūctū est sim-
 plicissimū in genere. nō simplicit. idō nō habz
 virtutē simplicit. sed in genere. respectu li-
 near. **Preterea** pūctus nō est oino actus.
 sed termi2 respectu linear. idō nō habz po-
 tenciā actiua infirmitā. sed passiuā. quia nō
 pprie diciē pūctus posse lineas pducere. s3
 potest statui termi2 lineae. et hoc nō est incō-
 ueniens ponere in creatura. idō virtus pūcti
 nō est augnētabilis vt vtus caritatis. **Ad** il-
 lud qd obiciat. q quanto aliqd magis dpositi-
 tū. est impotenti2. dd. q illud generalit. in-
 tellectū. est flm. ppter hō distinguendū. qz
 sunt ptes materiales. et sunt ptes formales
 que dant actū et virtutē toti. simplex igitur
 magis potest dici p pauacōez pūctū materia-
 liū. et tūc habet ppō veritatē. qz tales ptes
 potē dant pati. quā agere. vñ quāto aliqd
 magis elongat a materia. tanto potenti2.
Si aut dicat magis simplex. quia pauiores
 habet ptes formales siue actiuas. flm est.
 quia tūc ignis mīor. potenti2 esset. q maior
 sirupus cōpositus ex pauis virtuosior esset
 quā ille qui constat ex multis. quoz vtrūqz
 flm est. et ideo. et pōicta appositō qm tā ca-
 ritas pexistēs. quā adueniens. vtrāqz habz
 rōnē actiū. **Potest** tñ et aliter responderi
 scdm veritatē. q caritas augmētata nō ē ma-
 gis dposita. imo magis simplex. et hō sic pz
 quia dtrario mō est in quāto molis. et quan-
 to vtutis. in quanto molis simplicissimū est
 mīmū vt pūctus. et idō in hoc genere quanti-
 accessus ad simplicitatē est p diminuōz. re-
 cessus ē ecōtrario p addicōz. in quāto vero v

tutis simplicissimū est maximū. et ideo acces-
 sus ad simplicitatē est p addicōem. et hinc
 est q caritas augmentata est purior et sim-
 plicior. deo similioz. nec videat hoc incōue-
 niens. quia addere puritatē et simplicitatē.
 et spūalitatē alicui. nō facit recessum a sim-
 plicitate. sed magis accessum. **Ad** illd qd
 obiciē. vtz ex eis fiat vnū. dicūt qudā. qz si
 cut diuersa lumia sunt in aere distincta et i-
 cōfusa. atē vnū mai2 lumē reddūt ppē con-
 cursum in vnū susceptibile. **Sic** in lūe spūas-
 li. qd est grā vel caritas. dd. q distincta sūt
 essentialit. tñ vnū mai2 efficiūt in mouēdo
 vtutē li. ar. sed tñ illud nō ē simile. quia di-
 stinctō lūariū in aere. veit a pte originū di-
 uersaz. vtputa qm plura sunt lucencia nō sic
 est in grā. **Et** ideo. dd. q ex eis fit vnū.
Ad illud qd querit. q se habet in rōne ma-
 terialis. dd. q augmentacō dupliciē cōtin-
 git fieri. **Aut** p virtutē ipius augnētabilis
 vt ptz in aiali. et tūc augmētabile habz se in
 rōne formalis et actiū. augmentās in rōne
 materialis et passiu. cōtingit et augmentū
 fieri p virtutē extrinsecā possibilitate sola et
 vnibilitate existente in augmētabili. et tūc
 augmētabile quia impfectū. se habet i rōne
 passiu. augmētans quia pficiens in rōe for-
 malis et completiū. quia dat quātitatē p-
 fectā. **Ad** g° obiciē. q vnū nō est in poten-
 cia ad aliud. dd. q nō est in potēcia ad cō-
 uersionē. sed est in potēcia ad vnionē. et po-
 tēcia ista est in caritate. rōne siue impfectōis
 quia enī impfecta est. idō possibilis pfici. et
 ideo vnibilis rei pficienti. vñ nō habet possi-
 bilitatem. **Ad** illd qd addit inquātū ca-
 ritas. sed inquātū impfca et sic patz illud.
Tercio querit. vtz caritas possit di-
 minui. et qz sic videt p naturā su-
 oppōni sic. **Sic** dicit aug2. venenū
 caritatis est cupiditas. vñ et dicit
 qz vbi magna cupiditas. ibi pua caritas. et i-
 li cōfessionū. mi2 te amat. qui aliquid tecū
 amat. qd nō ppter te amat. **Si** g° dtingit cu-
 piditate nō tñ remitti. sed etiā augeri. p cō-
 trariū dtingit caritatē diminui. **Itē** venia-
 le est malū. sed nō est malū. nisi qd adimit
 aliquid de bono. g° veniale adimit aliquid
 Sed naturalis habilitas est multo maioris
 inherēcie. q caritas. g° cū veniale adimat
 de bonitate naturali. g° et de caritate. g° rē
Itē hoc ipm ostendit p naturā suū subiecti
 quia sicut hōiem dtingit pficere. ita retrore-
 dere. sed p pfectū li. ar. dtingit in nobis ca-
 ritatem augeri. dū ascendit ad pfectōez. g°
 cū dueniat eisdem gradib2 redire ad impfe-
 ctōz. duenit caritatē diminui. **Itē** omē illd
 qd sui debilitacōe in termino est causa cor-
 ruptōis p sui debilitacōz. citraterminū est cā
 diminutōis. sed li. ar. debilitatū p auer-
 sionē est causa corruptōis caritatis. g° deha-
 bilitacō ei2 sub deo est causa diminutōis.
Itē hō ipm ostēdit p naturā ipius caritatis.

sic opposita nata sunt fieri circa idem. sed au-
gmentū et diminucō sunt opposita. g^o si due-
rit caritatē augeri. dvenit et diminui. Itē
qd potest saluari melle sine dūctōne sui ad
aliquid. potest illud ab illo post dūctōz se-
pari. sed caritas an addicōez habet esse sine
additamento. g^o potest separi. et si hoc. g^o
et diminui. g^o rē. **C**ōtra caritas est forma
simplex et vniformis per totū. g^o qd adimit
de caritate. qua rōne adimit et vnā ptē. ad-
imit et totū. et si hoc. g^o nūquā diminuit.
Item magnitudo caritatis. est scdm magtu-
dinē diuine influēcie. g^o diminucō eius p
diminucōz influēcie. sed de2 nō subtrahit
influēciā suā. nisi offensus. et nō offendit
nisi p auersionē ab ipō et contemptū. g^o nō
diminuit caritas. nisi p pētū mortale. s; h^o
nō est aliud quā caritatē tolli. g^o rē. **I**tem
oē illud qd diminuit altr. est illi oppositū. s;
veniale vel cupiditas. siue dēcupia cōtra deū.
nō opponitur caritati. imo est oīno illi incō-
tingēs. g^o nō diminuit. **I**tem qd diminuit
altr. habet posse sup illud. sed veniale nō
habet posse supra caritatē. qua plus diligit
caritas deū qd cupiditas. t. m. a. an. g^o rē.
Item h^o ipm ostendit per impossibile. hoc
mō si veniale diminuit caritatem. g^o aliquid
diminuit ab ipā. g^o si caritas nō est infinite
magnitudis. g^o veniale aliquociens iteratū
totū adimit caritatē. qd flm est. **I**tem si di-
minuit caritatē scdm subām. g^o minuit p mū
subāle ei debitū. sed p mū subāle ē bonū et
nū. g^o veniale aliquid aufert de bono et nō
sed ablacō boni eterni vel simplicit vel sym-
ptem. est pena eterna. g^o veniale meret pe-
nam eternā qd est cōtra dēm opinionē. Si g^o
veniale nō minuit vnū. n^c aliud. **R**o. dō. qd
circa hoc duplex opinio est. fūdada sup du-
plicem opinionē pcedentē. de mō augmētā
di caritatē. quid em dicūt caritatē augeri p
impmixtōz. et cū impmixtō maior sit sym ma-
iore li. ar. habilitacōz. et scdm dēcupie dimi-
nucōz et ecōtrario. pmixcō p debilitacōz li.
ar. et augmentacōnem concupie dicūt p dñs
eam diminui. scdm qd auget cupiditas vel
concupia. et debilitat li. ar. et h^o est p ve-
niale pētū. sed qm veniale pētū. manes ve-
niale. nūquā todens iterat. qd concupiaz au-
geat. ita qd aliquid diligit supra deū. ideo
caritas p venialia potest minui. sed nō tolli
tollit aut p mortale. qd auget dēcupiam su-
pra deū. **S**; hec opinio vt supra pbatū ē
nō habet stabile fundemētū. qm subāle au-
gmētū caritatis. nō venit a. li. ar. n^c dēcupia.
ido nec diminucō. et ppter h^o ponit alia opi-
nio ptabilior. qd caritas nō minuit subāle.
et hec opinio fundat sup h^o. qd augmētū ca-
ritatis fieri habet sup addicōz vel incremen-
tū maioris influēcie quo supposito. dō. qd ca-
ritas scdm subām nō minuit. s; auget. et rō
huius sumit a pte oppositi. siue agētis. nam
caritas nō habet oppositū. nisi mortale pētū

p illud aut nō minuit sed tollit. dēcupia aut
siue cupiditas et veniale pētū. opponit carit-
tati. sym feruorē solū. quia simul stāt et sub-
stācialiter sunt sese dtingēcia. **E**t ideo sol-
uendū ad duo prima. qd illud aug². de cupi-
ditate et mīoz amore. sumit ad illud de ve-
nialis diminucōne. locū habet solū. quantū
ad feruorē caritatis et sic patēt duo prima.
sumit et rō. quare caritas nō minuit a pte ip-
suis subiecti qd est li. ar. scdm dūersionē ad
deū. li. autē ar. ad augmentū caritatis se di-
sponit p hilitatem. similis ad diminucōz p
debilitatē. cōtra mortale. sed hec disposi-
tio ē d dgruo. nō d d digno et qm de2 pncipz ē
admiserendū qd ad dtemendū et donandū
qd ad abstrahēdū. hinc est qd caritatē t bmt
cū se. li. ar. disponit de cōgruo. s; nō abstra-
hit. nisi qn nēcio se disponit ad abstractōez
vel subtractōz grē. hoc aut solū est p auer-
sionē. et tūc totū tollit. et hīc est. qd caritas
nūquā minuit. sed auget. qd solū de cōgruo
pōt se ppare subiectū ad diminucōz. **A**d
illd qd obicit. qd sicut homo pfcit. ita descē-
dit frequēter. dō. qd nō sic diminuit p descē-
sum subāliter caritas. sicut auget p ascensū.
Qd aut obicit. qd li. ar. potest totū pauare p
debitacōz rē. dō. qd istud flm est. quia for-
ma subālis. oīo pauat p disposicōz ad oppo-
sitū i termino. nō tū minuit p disposicōz cōtra
terminū. **P**reterea illd habet locū. qm dispo-
sicō in termino et cōtra terminū. sunt eiusdē
generis. nō sic aut est i pposito. quia vna est
mortale pētū. alia veniale. Sumit etiā rō. qd
re nō potest minui a pte nature siue ipā em
est influēcia scdm diuinā acceptacōez. sed
qd deus acceptet. hoc est ab ipō. et ita qd ma-
gis et magis acceptet. et ita de sua natura
potest augeri. qd aut minuit acceptet. hoc nō
est ex se. g^o optet qd veniat a nobis. g^o cari-
tas de se habet augeri. minui vero habet. ni-
si a nobis vt supra ostēsum est. p nos aut nō
potest minui et id caritati debet augmentū
naturaliter. **A**d illd g^o qd obicit. qd oppo-
sita nata sunt rē. dō. qd ven ē nisi altr. insit
p naturā. **A**d illd qd obicit potest ee sine
addicōne. g^o separi. dō. qd istud ven est. si
esset aliquid sepās. sed nihil est qd sepat.

Quarto querit et vltimo. de augmē-
to caritatis quantū ad terminū. et
querit. vtrū habeat statum vel ter-
minū. vltra quē nō possit augeri. et
qd sic ostendit hoc mō. omē qd est in aliquo
nō excedit capacitatē eius in quo est. sed cari-
tas est in aīa. g^o nō excedit aīe capacitatē.
Sed capacitas aīe est finita. quia oīs poten-
cia finita habz capacitatē finitā. g^o et caritas
Item augmentū caritatis attendit sym quā-
titatē virtutis. sed quātitas virtutis similis ē
quātitati molis et pfectōz. Sed in quātitate
molis in augmentando est status. vn phūs.
omniū natura dstantiū termi² est. et rō ma-
gnitudis et augmēti. g^o similis ē i quātitate

. O .

virtutis. **I**tem augmentū caritatis attendit
p̄ ascensionē ad qualitātē p̄fctam. s̄ q̄ semp
auget nūquā venit ad p̄fctū. p̄fctū autē ē
cui nō ē possibilis additō. sed caritatē cū sit
opus dei uenit p̄fctā. dei enī p̄fctā sūt opa
s̄ r̄. **I**tem augmentū caritatis attendit
sc̄dm̄ app̄imatōz ad finē. Nā quāto caritas
maior. tanto finī p̄ximior. s̄ nūquā puenit
ad finem. aut si sic. necesse est stare. quia alias
esset frustra h̄ r̄. **C**ontra q̄ nō sit status.
ostendit a pte virtutis augmētātis. t̄m enī
extendit augmentū. quantū virtus augmen
tatiua. sed virtus augmētans caritatē. est vir
tus diuina que nō habet terminū et statū. s̄
r̄. **I**tem hoc ip̄m videt a pte su sciētis
sicut enī se habet transpens ad lumē corpa
le. sic capacitas aīe. ad lumē gr̄e siue carita
tis. Sed aer nūquā t̄m recipit de lumīe. qm̄
adhuc possit plus recipere s̄ r̄. **I**tem hoc vi
det ostēdi posse a pte augmētabilis. qd̄ est
caritas. quia ip̄a est eque in actu vel ampli2
sicut ignis materialis. sed ignis materialis.
rōne siue actualitatis auget in infinitū. si as
sit obustibile. sic dicit ph̄s. s̄ similit̄ carit
tas de se. **I**tem hoc ip̄m ostendit. a pte ob
iecti caritatis. qd̄ est sūmū bonū. nō habēs
mensurā. s̄ si mensura caritatis debet attē
di p̄ magnitudinē obiecti. et illd̄ caret mō et
mensura. s̄ et caritas. et si h̄. s̄ nō habent
statū nec terminū. **R̄**. d̄. q̄ status est
in augmento caritatis. sc̄dm̄ oēm modū. s̄m
quē uenit esse statū et p̄fctōz in motu au
gmenti. **A**ugmentū enī. sicut p̄z in corpa
libus. habet statū a tribus. videlicet a virtute
agente. et potentia suscipiente. et forma p
ficiēte. sic est in homīe. cui2 augmētū stat
q̄n̄ vtus caloris et carnis sc̄dm̄ sp̄m. nō po
test amplius d̄uere. quā dep̄d̄at. q̄n̄ potē
cia hūidi radicalis nō potest plus extendi.
q̄n̄ corp̄2 p̄fctū est sc̄dm̄ qd̄ cōgruit p̄fctōi
aīe. sic. d̄. q̄ caritas stat a pte virtutis agē
tis. sed hūidi status potest esse duplici2. nā
illa virtus. aut est op̄as naturalis. aut a p
posito. si nulla virtus tūc stat. q̄n̄ nō potest
amplius. Si a p̄posito. tūc stat q̄n̄ nō dispo
nit amplius. et hoc mō stat caritatis augmē
tū. cū deuentū est ad mensurā quā mēsus ē
deus homī. sc̄dm̄ distribucōz siue sapie. et iō
licet virtus augmētās sit infinita. tū op̄as
sc̄dm̄ disposicōz sapielimitantis effect2 va
rios. sc̄dm̄ qd̄ placet sibi. nō enī op̄as s̄m oī
modā possibilitatē. stat etiā a pte suscipien
tis. quia sicut d̄z math. xxv. dedit vnicuiq̄
sc̄dm̄ p̄p̄riā virtutē. et hūidi stat2 potest in
telligi tripli2. aut sc̄dm̄ actū. cū ampli2 nō
p̄cedit et stat i viris p̄fctis qui n̄ assurgūt
ad maiora. aut s̄m ap̄titudiez. et stat i bt̄is
qui ampli2 nō possunt se disponere. et t̄m ha
bent quātū se disposuerūt. vñ status est in
aīe. aut sc̄dm̄ possibilitatē suscipientis. et sic
statū habet in xp̄o et credo etiā q̄ in bt̄a vir
gine. et aliqui dicūt q̄ i angelis vt̄z in aliq̄

bus alijs nescio. scio t̄m de xp̄o. quia t̄m habz
de gloria. quātū potest recipere creatura vni
ca. et credo hoc ip̄m de m̄re dulcissima. stat
etiā a pte auḡbilis cū puenit ad quātitatē p
fctā. **S**ed notandū. q̄ quantitas virtutis
p̄fctā est duplici2. vel simplici2 vel in ge
nere simplici2 p̄fctā est in sūmo et simpli
cissimo vt̄ in deo. in genere vero om̄ibus qui
p̄tingūt ad actū completū. ad quē sunt. et
hoc est diligere deū ex toto cor. et ex to. aīa
et ex tota virtute. primo mō nō est status. sed
sc̄do solū. **A**d illud qd̄ obicit primo. de in
finite virtutis agentis. d̄. q̄ illa rō tene2. si
virtus caritatē augmētās ageret naturali
ter. et sc̄dm̄ impetū. siue sc̄dm̄ totū suū posse
nūc aut agit sapient. et ita poit vicin2 limi
tem ip̄a in se nō limitata. **A**d illud qd̄ obic
it. p̄ simile in aere. q̄ suscipientis potēcia ē
ad infinitū. d̄. q̄ lumē augeri in aere hoc ē
duplici2 vel p̄ ip̄us clarificacōz. vel p̄ lu
minū agregacōz. primo mō credo. q̄ statum
habeat. a dō ei posset aer illuāri. q̄ si etiā su
pueniret aliud lumē. nō magis claresceret.
Alio potest augeri lumen in aere p̄ luminū
agregacōz. et sic. quia luā diuersaz luāriū
sunt in eodē puncto aeris. nō se angustāt n̄
se expellūt sicut multe sp̄s in vno medio. et
ita nūquā sunt tot sp̄s. qui plures possunt
esse. similiter de luibus. sed tūc nō est simile
de caritate. qm̄ sicut prius tactū est. in vna
aīa t̄m est vna caritas. nō sic est de luīe. qd̄
egredif a diuersis luāribus. **A**d illud qd̄
obicit q̄ a pte augmētabilis. q̄ ignis in infi
nitū est augmētabilis. d̄. q̄ calor potest au
geri duplici2. vel intensiue et sic statū h̄z.
et sūmū. vel extensiue. et vt sic in pluribus.
et sic nō habz statū a pte sua. sed a pte com
bustibilis qd̄ finitū est. **S**imiliter dico. q̄ ca
ritas potest augeri intensiue. vt magis dili
gat. et sic habet statū. sicut ignis. **A**lio ex
tensiue. vt a pte dilectōz. et sic nō habet sta
tū. ex pte sua. quia nūquā tot diligit. qm̄ ad
hoc nata sit diligere plures. **A**d illud qd̄
obicit. d̄. q̄ obiectū nihil ad hoc facit. q̄
obiectū semp est idē. nō mutatur. et est infi
nitū. et ideo nūquā ei caritas d̄mensurat. n̄
ad eius mensurā recipit augmentū nec detri
tumentū.

Dubia trālia.

In ista pte sunt dubitacōnes circa
trām. et primo de hoc dicit. q̄ xp̄o
datus sp̄s nō ad mensurā. **V**idet
enī fl̄m. quia omē finitū habz mē
surā. s̄ si xp̄o datus est sp̄s nō ad mensu
ram. xp̄o datus est sp̄s infinitus. **S**3 cōtra
hoc est. q̄ oīa creata. sunt finite capacitatis.
R̄. hoc infra meli2 patebit. nō t̄m mō suf
ficiat qd̄ hoc. vel est dictū p̄pter grām vni
onis. qui fecit q̄ oīa que dei sunt. sint illius
homis. vel p̄pter grām capitis. quia in xp̄o
est grā ad omēs actus nō artata. sicut in ca
pite vigent omēs sensus. vñ illa determinacō
nō p̄uat finitātē. sed p̄uat determinacōem

donant p spūsanctū. **I**te hoc ostendit p impossibile esto qd intelligat p impossibile spūsanctū nō esse. adhuc pater et filii liguntur vt liberales. alioquū inest eis liberalitas a spūsancto. qd flm est. si intelligant liberales. g^o et donatores. **I**te si spūsanctus est donum in quo alia donantur ergo donū est doni et donacōis donacō. et si h^o motus est motus. et relacōis relacō. et hoc habet pbūs p incōueniētiā. cū enī depēdēs nō possit alit̄ determinare. erit ibi pcessus ī finitū. **H**o. dd. qd cū dicit. qd. n. est donū in quo omnia alia dona donant. ablatiū iste potest accipi duplici. vel ita qd dicat dcomitanciā. Vel sic qd dicat causalitatē. Si dicat dcomitanciā. sic intelligēdo vniuersaliē flm est. quia est sensus qd detur cū omibus donis. quod enī sunt dona. que semp sunt cū spū. s. vt caritas et sapia. quodā que nūquā sunt cū spū. s. vt timor seruilis. Quodā que aliqñ sunt cum spū. s. aliqñ sine. vt fides pphā et huōi. Si aut pūculariē intelligat de donis gratūfacientibz. sic vera est. et nō habet instanciā. potest itz ablatiū ille importare causalitatē et h^o tripliciter. vel ita qd dicat simpliciter causalitatē. et in hoc distinguit nec a patre n^o a filio. quia oīa dona sunt a p̄e et a filio et spūsancto. **V**el ita. vt dicat causalitatem et subauctem. et in hoc distinguit a p̄e. sed nō a filio. quia pater et p̄ filiu et p̄ spūsanctū donat. vel ita vt dicat causalitatē et subauctem et exritatem. et sic p̄prie spūsancto dūenit. ipse enī p̄cedit p modū primi dom. ita qd omīs donacō recta et gratuita post illā ē et ab illa accipit rōnē donacōis. **C**ōcedendū est g^o. qd. n. est donū quo oīa dona. s. g^o tuta donant p cōcomitanciā. et quo oīa dēi dona donant p exēplaritatē cām. **A**d illud qd obicit primo de p̄s. iam ptz. **H**o. qd ipse loquit de donis grē gratis date nō gratūfacientis. **A**d illud qd obicit scdo. qd quedā dona appriant filio. dd. qd de donis est loqui duplici. aut rōne aī qd subest. aut sub rōne donacōis. rōne vero aī qd subest. aliq̄ dona appriant filio. vt sapia et intelligēcia. ali qua spū. s. vt caritas. Rōne vero donacōis. oīa appriant spū. s. rōne iā dicta. quia p ipm tanq̄ p primū donū. donant alia. **A**d illud qd obicit qd filii est datus et nō a spū. Responderi potest. qd filius est datz h̄m humanā naturā. et h^o fuit p amorē. jo. iij. sic deus dilexit mūdū vt filiu suū. v. dis. **A**d illud qd obicit qd. n. circūscripto. adhuc manet rō doni. dd. qd circūscripto spūsancto ē intelligere in deo donoz causalitatē. et subauctem. sed nō exemplaritatē donacōis. sub rōne donacōis. quia nō intelligit pcessus amoris. et h^o ultimo mō dicit p̄prie dūenire spū. s. **A**d illud qd obicit. qd tūc est donū doni. dd. qd motus nō est motus vt termi. similiter nec relacōis relacō. tñ vt principij et motus est motz. quia motz est principij

motus. et relacō relacōis. et sic dicit donū doni. et quia in creando statuit in primo. cū sit primū donū. nō est abire in infinitū. **P**roterea donū in diuis verā p̄postulim dicit. **S**ecūdo querit. vtz. n. sic donū ab etno. vel ex tpe. et qd ex tpe videt Aug^o. xv. d. tm. eo donū est. quo dat quibz dat. sed dat ex tpe. g^o zc. **I**tem. v. de trini. eo donū dicit quo datur ipm erat deus. sed cōstat qd daturz erat ex tpe. g^o si donū est eternū. t̄pale est causa eterni. **I**te videt p rōnē. donū enī nō tm dicit d̄pacoz ad dante. sed etiā ad eū cū datur. g^o posito dono. ponit dans et recipiēs quia relacō ponit extrema. h̄ recipiēs ē creatura g^o zc. **I**tem donū addit supra datū qd donū est dacō irredibilis. g^o si spūsanctus nō est datus nisi ex tempe. nec est donū nisi ex tempe. **I**te sicut filij est generari. ita doni est donari. sed nō est filius anquā generetur g^o nec donū anquā d onet. sed donat tm ex tempe g^o zc. **C**ōtra aug^o. v. de trini. quia spūs p̄cedebat vt essz donabilis. iam donū erat. sed p̄cedere vt donabile. hoc est etnū g^o et donū ab eterno. **I**te idē exp̄ssus. n. sempiternē donū est. tempaliter vero datur. **I**te hoc ipm videt rōne. quia vbi est amor gratuitz. ibi est grā doni h̄ ab eterno est in deo ponere amorē gratuitū g^o et donū. **I**te vbi est p̄fca rō liberalitatis ibi est donū. **S**z in diuis ab eterno est p̄fca rō liberalitatis g^o zc. **I**te sicut se habet rō verbi ad rerū p̄ductz. sic se habz rō doni ad grāz distribuēz. **S**z an rerū p̄ductz in principio fuit verbi g^o an grāz collō in principio fuit donū. **H**o. dd. qd cū donū dicit respectiū ad eū em datur hoc potest esse triplici. vel scdm actū vel scdm habitudinē vel h̄m aptitudinē. Si scdm actū h^o mō dicit donū quia datur. Si scdm habitudinē hoc mō dicit donū quia donandū aliqñ. Si h̄m aptitudinē. hoc mō dicit donū quia donabile h̄m primā acceptōz dicit t̄paler. sed h̄m scdam et terciā dicit eternaliter. et in hijs tribz sensibus accipit Aug^o. **C**ōcedendū est g^o. qd scdm aliquā acceptōz donū dei dicit eternalit. sicut p̄bant rōnes inducte ad scdam ptem. **A**d illud vero qd obicit in d̄trariū. dd. qd p̄cedit de dono vt dicit actū donacōis et sic ex tpe dicit vñ nō valet obiectō. **A**d illud qd scdo obicit qd eo dicit donū quo daturus zc. dd. qd h̄m istam acceptōz dicit eternalit. quia nō dicit respectū ad creaturā scdm actū sed h̄m habitū. quia sicut et p̄destinacō. **Q**d g^o obicit qd tūc tempale est causa eterni. dd. qd illud p̄ticipiū daturū. duo imptat scz ordinatōz ad dandū. et actū ordinatōis et ordinatō est eterna licz actus sit tempalis. et tūc ablatiū nō dicit causalitatē rōne actus. sed rōe ordinatōis. **D**osset tñ dicit qd dicit cām dñcie nō d̄sequētis. **A**d illud qd obicit qd dicit relacōem ad extrema. dd. qd relacō actualis

ponit utrumque extremum in actu. non autem relatio habitu sicut patet. quod deus eternaliter dicit exemplar creature temporalis. Ad illud quod obicitur quod donum addit supra datum. dicitur quod deus non in quibusdam consequitur rationem dati ut puta sunt illa. que de se non dicunt liberalitate. nisi putat addit eis rationem concisionis. ut liber. cultus. et humori. In aliquo datum consequitur rationem doni. ut puta in eo quod ex se impertat liberalitatem. etiam si nunquam detur donum. ut est amor. et sic dicitur spiritus sancto. Ad illud quod obicitur quod sicut filius est generari. dicitur. dicitur quod filius est. quod generari dicitur emanatio filii. que secundum rationem intelligendi precedit filium. Vnde impossibile est quod sit nisi generetur. donari autem non solum dicitur doni emanatio. sed amplius dicitur ad concisionem. et hoc consequitur esse doni. et ideo non dicitur donum ex tempore. quoniam dicitur ex tempore.

Quarto queritur. utrum dicitur dicitur de spiritu sancto donum quia datum. et quod tam dicitur dicitur de donum ut datum videtur. quia iam. omne datum optimum et omne donum perfectum deforsum est. ergo a spiritu sancto sunt data. sic et dona. ergo sic ad ipsum transferretur ratio doni. ita et dati. Item mobilis et moti est eadem ratio. ergo similis datum et donabilis. ergo si donum dicitur in ratione donabilis. datum vero in ratione actualitatis. datum. ergo eadem est ratio doni et dati. Item in quolibet genere perfectior est actus quam potentia. ergo cum datum dicitur in actu. donum in potentia. perfectius exprimit aliquid cum dicitur datum quam donum. Sed quod maioris est perfectio. magis proprie dicitur deo. Item quod aliqua duo dicuntur de aliquo. quorum unum est ratio dicendi alterum de eodem. illud dicitur dicitur dicitur quod est ratio dicendi. sed datum et donum dicitur de spiritu sancto. et ut vult Augustinus de donum dicitur quia datur. ergo magis proprie dicitur datum. Contra datum dicitur spiritus sancto solum ex tempore. sed donum eternaliter. ergo magis proprie dicitur donum. Item si nunquam actu daretur. donum esset et spiritus esset. ergo videtur quod magis proprie dicitur donum. Item glossa super illud iam. omne datum optimum dicitur quod datum dicitur quo ad naturalia. donum quo ad gratuita. Si ergo gratuita accipiuntur. spiritus sanctus qui sanctificat quia naturalia. ergo melius in divinis dicitur de spiritu sancto donum quam datum. Item donum est dicitur irredibilis. sed quicquid deus dat irredibiliter dat. quia cum det nihil potest recipere. ergo in divinis datum rationem habet doni et induit ad rationem. ergo dicitur dicitur ibi dicitur donum quam datum. Item dicitur quod quoniam in divinis utrumque dicitur et datum et donum. tamen dicitur dicitur donum. et huius dupliciter est ratio. Vna quod est quia datum cum sit principium vel nomen verbale dicitur tempus. donum autem a tempore subtrahit. et ideo quia omnia dona supra tempus sunt dicitur dicitur in divinis donum quam datum. Alia ratio est quod donum supra rationem dati addit conditionem liberalitatis sive irredibilitatis que est conditio magne nobilitatis. et ideo maxime competit divinis. et hec est

ratio. quare donum accipitur gratis donis non tamen ipsi. spiritus sanctus. qui est principium gratiarum donorum. et ex hoc patet. Item ad illud de auctore beati Iacobi. Ad illud quod obicitur quod mobilis et moti eadem est ratio. dicitur quod non est simile de mobili et moto. et dono et donato. quia motus esse addit supra mobile motum. et dicitur totum quod dicitur mobile. Sed datum non dicitur totum quod dicitur donum quoniam est de generali intellectu nominis. nisi accipitur. donum enim est datum irredibilis. et hoc melius patet in. in. pleurmate. Ad illud quod obicitur quod actus est perfectio potentie. dicitur quod aliquid est in potentia ad actum dupliciter. Aut propter imperfectum agentis. Aut propter defectum suscipientis. si sit potentia primo modo. tunc actus est perfectio potentie. Si autem secundo modo. non est perfectio. Vnde si dicitur quod solus actus lucens potest donum illuminare. que non est apta. et donum aptam illuminat. nulla omnino maior notatur perfectio. quam ante sic intelligitur dum est de donabilitate et actuali donacione. Ad illud quod obicitur quod datum est ratio donum quia ideo donum quia datur. dicitur quod non est tota ratio sicut dicitur in littera. sed solum in comparacione ad eum cui datur. vel potest dici quantum a parte nostri intellectus. ideo donum dicitur. quia datur sicut tamen a parte rei est e converso. quia ideo datur. quia donum est.

Quarto queritur. utrum donum proprie dicitur dicitur spiritus sanctus. et quod sic videtur Augustinus. de trinitate non est verbum nisi filius. ita nec donum nisi. spiritus sanctus. Item donum dicitur emanatio per modum liberalitatis. hoc autem est proprium solum spiritus sanctus. Item donum dei dicitur relative ad donantem sed donans non tamen est pater imo etiam filius. quod uterque est mittens ergo donum dicitur relative ad patrem et filium. et si hoc distinguitur ab utroque. ergo nec pater nec filius. sed solum spiritus sanctus dicitur proprie donum. Contra donum dicitur inhabitum. sed datum dicitur in actu ergo datum addit supra donum ergo cui dicitur esse datum et ratio doni. Sed datum dicitur trinitati. quia tota trinitas dat se ergo et donum non ergo proprie spiritus sancto. Item donum dicitur respectum ad dantem et ad eum cui datur. si ergo est proprium. spiritus sanctus. Aut propter respectum ad dantem. aut recipientem. non propter respectum ad recipientem. quia summe filius datur est nobis. et magis etiam datur. quam spiritus. Si vero ad dantem. Contra filius dicitur procedere a dante sicut a patre. ergo videtur datur secundum eandem rationem filio dicitur. Si dicas quod filius non procedit per modum donabilis. neque quomodo datur est. sed quomodo natus. Contra filius sic ab eterno procedit ut temporaliter esset. in. filius. quia eo mittit filius. quo generatur. sed missio non est aliud quam donacio ergo filius proprie dicitur ut donabilis. Item si datur filius ex tempore. Aut erat ad hoc filius ab eterno. aut non si sic ergo procedit ut donabilis. si non ergo aliquid dicitur ex tempore filio quam repugnat et ne emanatio. quod est inconueniens. Item regula est quod omne

De.

nomē dicens respectū vel effectum ad crea-
 turas est omne tribus sed donū est huicōi g^o
 zē. R^o. dō. q^o sicut patz ex verbis aug^o. do-
 nū dicit i diuis appie. siue psonalit. nō essen-
 cialiter. sicut verbū appie dicit de filio. Da-
 tū autē potest accipi et essentialiter et pso-
 naliter. siue appie et coiter. tota enī trinitas
 dat se. et tñ pater et filius. appie dant spm
 sanctū. ¶ Propter hoc notandū. q^o datū de
 sui rōne. idem est q^o amūcatū. potest igit
 hoc qd est datū. dici amūcatū ex liberalita-
 te. et sic est omē toti trinitati. vel ex libera-
 litate et aucte. et sic duenit. s. s. et filio. qui
 habent subauctē respectu patris. ¶ Vel pōt
 dici datū ex liberalitate et aucte. nō tñ coi-
 catū. sed etiā pductū. et h^o mō appiū ē. s. s.
 cui² appiū est pcedere scdm rōne liberalita-
 tis. et ita sym rōne doni vel donabilis. et h^o
 mō donū vel datū equalent. Differūt tñ. q^o
 datū dicit coicacōz in actu. sed donū in habi-
 tu. ¶ Et dcedendū est q^o donū appie dī in di-
 uinis de spū sancto. ¶ Ad illd qd obiāt. q^o
 datū addit supra donū. dō. q^o scdm dēm ac-
 ceptōz dati et doni. aliquid dicit donū. vl-
 tra q^o datū. et datū vltra q^o donū. donū vl-
 tra q^o datū. imptat emanacōz p modū libera-
 litat. datū vero vltra q^o donū. imptat actū
 coicacōnis. q^o donū dicit hic nō ideo. q^o illd
 qd addit donū supra datū. est psonale idō
 donū est appie psonē. s. s. ¶ Ad illud qd q^o
 ritur rōne cui² respectū. dicit donū appie. iā
 patet. quia rōne respectū ad dantē. nō inq^o
 rōne respectū simpliciat. sed rōne talis respe-
 ctū. q^o emanat p modū donabilis. qd ē pū
 spūs. s. ¶ Q^o g^o obiāt qd emanat p modū do-
 nabilis filius. dō. q^o flm est. quāuis enī do-
 nabilitas siue liberalitas dicitur. filij genera-
 tōni. nō tñ est rō emanādi. quia dicitur eter-
 naliter. ideo dat tempalī. sed q^o nō est rō
 emanandi. iō nō emanant filius vt donū s^o
 solus spūsanctū. ¶ Ad illud qd vltimo obi-
 citur de respectu ad creaturā. dō. q^o hoc in-
 telligit de illo nomie. qd imptat solū respe-
 ctū ad creaturā. non psonē ad psonā. Donū
 autē vtrūq^o imptat. iō nō h^o h^o regula locū.
Quinto querit vtrū donabilitas siue
 donū. sit appietas distinctia psonē
 s. s. et q^o sic videt. dicit enī aug^o. v.
 d tñi. eo ē donū. quo spūs. s. spūs
 est appietas distinctia. g^o et donū. ¶ Item
 aug^o. xv. de trini. assignās dīam pcessionis
 filij. et spūsancti. hāc ponit. q^o ille pcedit
 p modū dati. sed iste p modū doni. g^o si h^o
 dīa attendit penes appietates distinctias
 vt patet. q^o natiuitas est appietas filij. g^o et
 donabilitas siue donū ē appietas. s. s. ¶ Itē
 hoc ipm videt rōne. q^o oīs appietas scdm q^o
 psona differt ab omib² alijs. est psonē appie-
 tas distinctia. sed donū inest soli psonē. s. s.
 et semp g^o est appietas ei² psonalis. ¶ Item
 appietates in diuis sunt relacōes. sed aug^o.
 dicit in. v. de tñi. q^o relatō scdm quā referē

spūsanctū ad patrē et filiū. magis apparet
 in hoc noīe donū. q^o in h^o noīe spūs. g^o vtra
 q^o est psonalis. ¶ Contra nihil dicens respe-
 ctū ad creaturas est appietas distinctia pso-
 ne. quia omī respectū ad creaturā circūscrip-
 to tenet distinctō psonalis. sed donū dicit
 respectū ad eū cui dat g^o zē. Si dicas. q^o nō
 est appietas scdm opacōez quā habz ad crea-
 turas sed ad dantē. p rōne missio spūs. s.
 erit appietas distinctia cum non dicat respe-
 ctū ad mittentē. ¶ Itē oīs appietas distinctia
 dicit ab actu non ab habitu. vnde pater dī
 quia generat. filius q^o generat. spūs vero. s.
 quia spirat. S^o donū nō dicit ab actu donā-
 di. s^o ab habitu. alio quī nō diceret ab etno-
 g^o zē. Item null² alterius psonē appietas dis-
 tinctia. accipit in relacōe ad creaturā. vel
 dicit respectū. s^o donū dicit h^o. g^o nō est appie-
 tas distinctia. ¶ Item si donū est appietas
 distinctia. s. s. et al² nocō. tūc g^o spūsanctū
 et amor nō est appietas. q^o si spūs et amor est
 appietas. g^o sunt vij. nocōes. qd est dtra dēm
 opinionē oīm. Si dicas. q^o eadē important
 p h^o tria noīa g^o vident noīa sinomia vt mar-
 cus tulli² q^o eqz magnū incōueniēs est g^o zē.
 R^o. dō. q^o ad hoc dixerūt aliqui. q^o donū
 duplicat est i diuis cōsiderare. vno^o put di-
 cit respectū solū ad donatorē et h^o mō dicit
 aug^o. qd eo dicit donū quo pcedit et sic di-
 cit. q^o donū est appietas distinctia. s. s. alio^o
 dicit donū put dicit respectū ad eū cui da-
 tur. et sic nō dicit appietatem distinctiā. s^o cō-
 sequēs ad appietatem distinctiā. S^o illd nō
 videt posse stare. nā donū semp aliquā opa-
 cōz dicit ad eum cui dat. intellecto enī q^o nō
 sit donabilis alicui impossibile est intelli-
 gere qd sit donū. et ppter hoc aliter. dō. sicut
 prius tactū est. q^o donū pter respectū que
 imptat ad dantē imptat respectū ad eū cui
 datur. S^o hoc potest esse tripliatē vel sym-
 actum. vt quia datus. vel sym habitū. vt q^o
 dandum. vel scdm aptitudinē vt quia dona-
 bilis. et iste respectū ad eo diunctū ē primo.
 vt prim² sine hoc nō possit esse nec intelli-
 gimo de necessitate sequit si pcedit p modū
 doni. q^o sit donabilis. et ideo sequēs respe-
 ctus nō aufert primo quī sit appietas distin-
 ctia. dō. g^o qd est appietas distinctia racōe
 primi respectus. scdo respectū nō repugnan-
 te sed consonante. Ex hoc patz. respōsio ad pri-
 mū quia ille respectū talis est q^o non potest
 circūscribi scdm aptitudinē ob emanacōez
 p modū liberalitatis. et patz q^o nō est simile.
 de missione quia dicit respectū sym actū.
 nō scdm aptitudinē. ¶ Ad illd qd obiāt q^o
 appietas distinctia debz dicere actum. dō. q^o
 donū dicit duplicē respectū et rōne hui² di-
 cit compatōz ad duplicē actum. rōne primi
 respectus dicit actum pcessionis. rōne scdi
 dicit actum dicatōnis. primū actum imptat
 in actu. scdm in habitu. et rōe primi est appie-
 tas distinctia nō rōne scdi. ¶ Ad illud qd

obiect q̄ in alia p̄sona hoc nō est. **R**espon-
dēt quidā q̄ s̄c̄t̄i s̄c̄t̄i s̄c̄t̄i est tercia persona
i deo nobis sc̄dm̄ rōnem intelligendi imme-
diacioz. et ideo p̄prietates ei2 fruūtur in cō-
pacōe ad nos. nō sic in alijs. **A**lter potest
solui p̄ interemptōez. quia sicut donū respec-
tū dicit ad creaturas. ita et hec p̄prietates
que est verbū. vt infra patebit. **A**d illud
qd̄ obicit de pluralitate notionū. dō. q̄ spi-
ritus amor et donū. eandē p̄prietatē dicit.
rōne differentē. eandē in quā nocōnem di-
cūt. quia dicit compacōz ad idē. et dicit
eandē emanacōz. sed tamē d̄nter eam no-
miant. Nam sp̄s dicit eam p̄ncipaliter. p̄
compacōz ad vnū pducentem. que est vis
spiratua. amor p̄ncipaliter. quātū ad mo-
dum emanandi. quia vt nexus. Donū vero.
quātū ad respectum d̄e quentē. **E**t simi-
liter emanacōz verbi. cōtingit tripliciter sig-
nificare. s̄. p̄ hoc nomē filius. imago. et ver-
bū. quia a vi nature fili2. quia p̄ modū exp̄s-
sum. imago. quia alijs exp̄sum. ideo verbū
Similiter a vi spiratua. sp̄s. quia p̄ modū
nexus amor. quia nos natus d̄nectere donū
et sic patet. q̄ vna est notō. aliter et aliē no-
miata. sc̄dm̄ rōnes cōsequentes. ideo nō est
ibi sinonima.

Sexto et vltimo queritur. vt rōne
donabilitatis dicatur sp̄s noster.
et q̄ sic videtur. quia noster dicit
p̄prietatē. sed nos non habuim2
aliquid diuinū. nisi per largicōz et donacōz
ergo cū sp̄s sanct2 dicat quid diuinū qd̄ di-
cit noster. hoc est rōne donabilitatis. **I**tem
hoc etiā videt. quia etiā dicit sp̄s noster.
nō autē dicit filius vel pater noster. q̄ p̄p̄
aliquā p̄prietatē que est in sp̄s sancto. et nō
in patre et filio. sed hoc nō est nisi donabili-
tas q̄ r̄. **I**tem aūquā sp̄s sanct2 habitet
in nobis. nō dicitur noster. sed inhabitat p̄
donacōz. q̄ dicit noster rōne donabilitatis

Contra si rōne donabilitatis. q̄ cū dona-
bilis sit p̄prietates personalis. nō essentialis
noster solu dicit de p̄sona sp̄s sancti. hoc au-
tē flm̄. quia dicit de2 noster. **I**tem si rōne
donabilitatis. ergo cōstat q̄ nō per compa-
tōem ad dantem. sed ad eum cui datur. sed
filius datus est nobis. etiā magis q̄ sanct2
sp̄s ergo r̄. **I**tem si rōne donabilitatis. q̄
debet d̄uenienter dicit donū nostrū. **I**tem
si rōne donabilitatis. cū ergo donabilis sit
nobis magis inquantū sanctus. quā inqua-
tū sp̄s. melius debet dicit sp̄s sanct2 noster
q̄ tñ dicit. **Q**uerit ergo generaliter. de qui-
bus posset dicit noster. **P**̄. dō. q̄ meū et
nostrū duplici possunt attribui alicui. vel
mediate composiōne vel immediate. **S**i me-
diate composiōne. sic de se ponit p̄p̄ia ha-
bitudinē circa terminū sc̄z habitudinē pos-
sessionis. vt cū dicit hoc est meū. et hoc mō.
quia om̄s qui habet sp̄m̄ dei. habet deū. et
om̄a que sunt dei. hoc mō meū vel nostrum

et tuū. potest dicit de omni quod in deo est
om̄iter. sed magis p̄p̄ie de filio. quia dat2
est nobis per incarnacōz. maxime aut de spi-
ritu sancto. qui est pignus eterne heredita-
tis. **V**nde d̄cedendū. q̄ rōne donabilitatis
potest inter alias personas ratō possidendi
p̄p̄iari sp̄s sancto. potest etiam hoc qd̄ est
nostrū attribui alicui immediate. et sic non
dicit habitudinē. sed tm̄ rōnem habitudinē
importate per terminū cui vnitur. sic enī nul-
li vnitur. nisi qd̄ importat respectū explicite
vt pater noster. vel me2. vel implicite. vt li-
ber meus. i. possessio mea. **S**cdm̄ hoc no-
tandū. q̄ nō dicit meū vel noster de aliq̄
nisi sc̄dm̄ illud nomē qd̄ dicit hoc esse hui2
hoc autē esse hui2. potest dicit sc̄dm̄ triplicē
habitudinē. aut informatōis vt albedo pe-
tri. et hanc habitudinē important nom̄a
que significant in abstractōne. et quia nihil
diuinū comparatur ad nos sc̄dm̄ habitudinē
informatōis. ideo nō potest dicit de nom̄i-
bus abstractiuis noster. ideo nō dicit dicitas
nostra. n̄c eternitas. potest etiā sc̄do dicit h̄
esse hui2. sc̄dm̄ habitudinē causalitatis. et
hanc habitudinē important nom̄a. que di-
cunt actum. vt creator. et quia hanc habi-
tudinē cōno habent diuina ad nos. pene d̄
om̄ibus talibus nom̄ibus. dicit nostrū. p̄t
etiā tercio mō. hoc esse hui2. sc̄dm̄ habitudi-
nem correlatōis. et hanc habitudinē imp-
tant nom̄a relatiua. sed h̄c sunt dupliciter.
quia quedā dicit respectū p̄sonē ad p̄sonā
quedā autē respectū ad creaturam. de hijs
que dicit respectū ad p̄sonam. nō dicit me-
us vel noster. de hijs aut que ad nos. vt do-
mi2 magister. recte dicit noster. dō. q̄ do-
nabilitas quātū ad illū modū dicendi no-
strū. nihil facit. sicut p̄bant rōnes sc̄do in-
ducte. sed hoc facit respectus. quia sp̄s di-
cit respectū ad illum cui inspiratur. et hoc si-
mit nos. ideo dicit spiritus noster. similiter
deus. quia imponit ab actu. q̄z habet circa
nos. vt dicit damas. ideo dicit deus noster
est q̄ regula. q̄ de hijs dicit noster. qui di-
cūt respectū ad nos sc̄dm̄ habitudinē causa-
litas vel correlatōis. et sic patent om̄ia
obiecta.

Dubia trālia.

In ista parte sunt dubitacōes circa
trām. et primo dubitatur de h̄o qd̄
dicit. q̄ relatō nō apparet in h̄o no-
mie sp̄s. **V**idet enī flm̄. quia spi-
ritus dicit. quia spiratur. ergo refert ad spi-
rantem. ergo apparet in eo relatō. **I**tem vi-
detur. q̄ magis appareat. q̄ in hoc noie de-
nū. quia relatiua dicitur que hoc ip̄m q̄ sūt
alioz sunt. sed sp̄s. eo q̄ sp̄s habet esse a
spirante. donū vero nō optet qd̄ habeat esse
a donante q̄ nō videt in hoc tm̄ appere re-
latō. **R**̄. dicendū q̄ tam donū q̄ sp̄s d̄
relatiue sed tamē relatō magis apparet i h̄o
nomie donū q̄ in hoc nomie sp̄s quia do-
nū semp dicit respectū ad dantem. sp̄s aut

h7

si nō. imo potest accipi absolute. **¶** Vel aliter dicēdū. q̄ aug² n̄ dicit. q̄ relatō nō apparet in hoc nomie spūsanct². Sed q̄ nō apparet in hoc nomie. s. s. quāuis enī dicatur esse spūs spiratoris. nō tamē dicat esse spūs sanctus spiratoris. **¶** Ad illud qd̄ obicitur. q̄ magis spūs dicit habitudinē respicientē esse. q̄ donū. d̄d. q̄ verū est in hijs quibus accidit donū. sed in. s. s. quia ideo est. quia donū nō hab; locū ista obiectō. **¶** Item queritur de hoc qd̄ dicit. q̄ filius nascendo accepit vt sit ip̄a substantia. **¶** Videf enī male dicere. quia in omī eo qd̄ inest filio p̄ natiuitatem. distinguit filius a patre. quia natiuitas est pprietas disinctiua. ergo si fili² nascendo accepit vt sit essentia vel substācia ergo pater in substantia distinguitur a filio. **¶** Item q̄ filius nascendo accepit. siue qd̄ filius est nascendo est natū. g^o substācia est nata. si filius nascendo est substācia. Omne enī quod nascendo accepit. a natiuitate habet ortum. **¶** R^o. d̄d. q̄ aliqui distinxerūt istam locutionē filius nascendo est diuina substantia. siue deus. quia gerūdiū potest dicere d̄comitantiā. et sic simpliciter est vera. vel causam. et sic multiplex. quia cum dico filius est deus siue diuina substantia. tria dico. s. s. subiectū. compositō. et predicatū. potest ergo h^o gerūdiū nascendo. dicere causalitatem respectu subiecti. vel respectu compositōnis. vel respectu pdicati. **¶** Si respectu subiecti. tūc est sensus filius nascendo rē. s. qui est filius nascendo. vel qui nascendo h; vt sit filius est de². et sic est vera. **¶** Si respectu compositōis. sic est sensus. filius est deus nascendo. i. hoc predicatū cōuenit subiecto per natiuitatē. et sic adhuc est vera locutio. **¶** Si respectu pdicati. sic est sensus. filius est deus siue substantia diuina nascendo. ita q̄ nasci siue natiuitas sit p̄cipiū siue ori go deitatis. et in hoc sensu est falsa. Magr tamē istam locutionē nō distinguit. sed simpliciter concedit. et satis phabiliter. qm̄ pdicta distinctō non videt habere radicem. cum enī gerūdiū natū sit determinare compositōnem. quia oīno nihil est dicere. homo nascendo et hūcō. et cū compositō pdicati siue essencie. siue oīm que attribūtur filio. cōueniant subiecto p̄ natiuitatē. idco habet veritatem. nec valent obiectōnes in d̄trariū adducte. quia natiuitas nō distinguit illud qd̄ per natiuitatē habetur. siue qd̄ est in nascente. sed eum solū qui nascitur. et ideo nō sequit. q̄ substantia sit distincta. nec q̄ ip̄a nascatur. quāuis per generatō. habeatur. **¶** Item queritur de hoc qd̄ dicit. q̄ filius natiuitate non est essentia. Videf flm̄ dicere. q̄ cū nascendo sit essentia. p̄rōne videt. q̄ natiuitate. et hoc videtur per auctem hilarij in lra. **¶** R^o. d̄d. q̄ absq; dubio. ista est distincti guenda. fili² natiuitate est diuina essentia. quia ablatiū potest construi in rōne forme

vel in rōne p̄cipij. **¶** Si in rōe forme. sic est falsa. quia natiuitas non est causa formalis respectu pdicati essentialis. **¶** Si in rōne p̄cipij. sic habet veritatem. quia omnia que cōueniūt filio. dueniunt ei per natiuitatis originem. Sed magister quia accipit gerūdiū in rōne p̄cipij. ideo cum gerūdiū simpliciter concedit. et quia accipit ablatiū in rōne forme. ideo cum ablatiū simpliciter negat. magis enī iudicat scdm̄ vsū loquendi q̄ scdm̄ virtutem sermonis. **¶** Item querit. de hoc qd̄ dicit. nec per defectōem aut p̄tensionem. aut diriuatōnem. quo dicit illa tria. **¶** Respōsio quādā dicit sic. q̄ per defectō. p̄ducitur aliquid de materia p̄ forme p̄existētis corruptōnem. sicut ex grano frumētū herba. per p̄tensionem p̄ p̄existētis p̄ducitur forme p̄manentiā. et inductō. forme artificialis. Sicut vas fit de argento. per diriuatōnem. qd̄ p̄ducitur per p̄existētis forme p̄manentiā sola locali mutacōne. vt rin² ex fonte et lacus ex riuo. **¶** Aliter potest dici q̄ materiale p̄cipiū ex quo res est. aut ē materiale et transiens formalit. et sic est defectio. aut est materiale et p̄manēs. et sic ē p̄tensio. aut est materiale et permanens et agēs. et sic est diriuatō et hō. exempla sūt manifesta. **¶** Item querit de hoc qd̄ dicit. aliud ē qd̄ accepim² vt essem². aliud vt sancti essem². Videf enī male dicere. quia sic siue spū dei. nō possum² sancti esse. ita nec esse. ergo videt. q̄ spū. s. nō tm̄ accepim² vt essem² sancti. sed etiā vt essem². **¶** R^o. potest ad hoc dici. q̄ hoc dictum est per appropiatiō. quāuis enī a spū. s. habeamus esse. et sanctū esse. appropiatiō tm̄ habemus sanctū. ideo nō sic accipi dicit in nostri esse p̄ductione. sicut in sanctificatiōne. **¶** Aliter tm̄ potest dici. q̄ sic dare ordinatur ad habendū. ita et accipere et quia nullus habet. s. . quantūcūq; . s. s. opetur in eo. nisi qui potest eo frui. et omis talis est sanct². ideo spūsanct² nō dicit p̄ se loquēdo dari. nec accipi. nisi a sanctis. **¶** Item querit de hoc qd̄ dicit tollam de spū tuo. q̄ hoc nō potest dici. quantū ad substantiam ergo quantū ad effectū siue gratiā. g^o videt q̄ gratia transferat ab vno in aliū. **¶** Si tu dicas hoc esse dictum per d̄formitatē. Obicit. q̄ p̄rōne poss; dici. qd̄ tolleret de spū alior et daret moyfi. **¶** R^o. d̄d. q̄ illud intelligitur de spū. quantū ad effectū. et hec p̄positio de importat d̄formitatem simul et p̄cilitatem. sed nō quantū ad p̄tem d̄struentem vel cōuenientem scdm̄ veritatem. sed scdm̄ p̄portōnem. qm̄ effectus. s. s. multo plus abundat in moyfi q̄ in alijs. vt q̄ alij quali p̄tem gratie sue viderent habere. et dicit tollā q̄ tū ad sollicitudinē. quia dum dona spūs. s. alijs sunt d̄maicata. sollicitudo moy. est dimi nuta. et pars illi² sollicitudinis est alijs commissa rē. **¶** Textus.

Vnc postq̄ coeternitatē triū p̄sonarū

2. Terminatis duabus partibus in quibus
 magister egit d' hijs que p'tinent ad essencie
 unitatem et p'sonar' pluralitatē sigillatim.
 Sic incipit tertia ps. in qua determinat p'so-
 nar' equalitatem. que simul recipit plurali-
 tatem et unitatē. Et hec pars habet tres p-
 tes. In prima p'ponit in quibus consistit equa-
 litas. In sc'da p'bat sp'ealiter ibi. Nūc super
 est ostendere quō rē. In tertia. quia imp'ba-
 do p'positōnes dubias dixerat. in quib' d'co
 exclusiua generat ambiguitatē. ideo d'eter-
 minat q'liter dictōes exclusiue accipiūt i' diuis
 infra di. xxj. Sic oritur questio ex predictis
 trahens originem. Prima ps in qua p'ponit
 ea in quibus equalitas consistit. habz duas p-
 tes. In prima p'te p'ponit. qd' consistit in hijs
 tribus. eternitate magnitudine et potestate
 In sc'da ne crederent' hec tria diuersa. osten-
 dit q' hec sunt idem in deo. ij. ca. cūq' enu-
 merarent'. ista quasi diuersa. Nūc super est
 ostendere. q' magnitudinē. Hec est sc'da ps.
 in qua p'bat equalitatem. Et diuidit' hec ps
 in duas supposito enī q' in diuinis sit equa-
 litas. quantū ad eternitatem. ostendit p'ri-
 mo equalitatem quantū ad magnitudinē. se-
 cūdo quantū ad potestatem. infra di. xx. Nūc
 ostēdere restat quō aliqua rē. Prima itz ps
 habet duas. in prima p'bat equalitatē mag-
 nitudinis per essencie unitatem. secūdo p'ro-
 bat equalitatem excludendo enī inequalita-
 tem ibi. Sed iam nūc ad p'positū redeamus.
 Prima pars in qua p'bat p'sonar' equalitatē
 quantū ad magnitudinē. habz duas. in pri-
 ma p'bat per essencie in diōm. in sc'da p' illā
 eandem. ostendit esse in personis arcū inces-
 sionē ibi. Et inde est. q' pater d' esse i' filio.
Intelligentiā hui' p'tis q'runtur
 quatuor. Primo querit' utz in di-
 uinis sit ponere equalitatem. Se-
 cundo dato q' sic. utz sit ibi sūma
 equalitas. Tercio. utz in diuinis sit equali-
 tas cum diuersione. Quarto utz sit ibi equa-
 litas cū circūcessione. Circa primū. qd' sit ibi
 equalitas ostendit' primo per illud qd' dicit'
 in simbolo. Tote tres persone coeternē. sibi
 sunt et coequales. Item hoc ipm ostendit'
 rōne sic. Omnis multitudo reducitur ad unitatē.
 rōne sic. Omnis multitudo. est unitas
 increata. s' et equalitas ad quā reducitur oīs
 inequalitas. est equalitas increata s' rē.
 Itē omē qd' p'fectōis est transferendū ad di-
 uina. sed equalitas est p'fectōis in creatura.
 s' rē. Itē unū in substantia facit p'dempti-
 tatē. unū in quantitate equalitatē. unū in qua-
 litate facit similitudinē. sed in diuinis non
 tm est unitas in substantia. sed etiā in quanti-
 tate. alioqui nō esset ibi p'fecta unitas. ergo
 nō tm est ibi p'demptitas substantiē. sed eq-
 litas. Contra. ubi equalitas ibi diuisibili-
 tas. quia simplex simplicia nō equat'. s' in di-
 uinis nō est ponere diuisibilitatē. s' nec eq-

litatem. Item ubi equalitas ibi quantitas.
 quia p'p'riū est quantitatē. s' h' eā equale vel
 ineq'ale dici. s' in diuinis nō est ponere quā-
 titatē. quia sc'dm aug. deus magn' sine quā-
 titate s' rē. Item ubi equalitas ibi finitas
 quia ibi est d'mensuratō. s' mensura et fini-
 tas. sed in diuinis est infinitas s' rē. Item
 ubi equalitas ibi diuersitas. qm nihil est si-
 bi equale. sed in diuinis est oīmōda unitas s'
 nō est ibi equalitas. s' rē. d' d' q' equalitas
 ponitur in diuinis. sc'dm qd' dicit' in simbolo.
 Et dicit' aug. Ad hoc intelligendū notand'
 q' equale et ineq'ale ē p'p'ria passio d'ns quā-
 titatem. Quātitas aut' dicit' dupliciter. p'p'rie
 scz quantitas molis. et translatiue quātitas
 virtutis. et quia illa est p'p'ria passio quātitas
 tis. equalitas d'sequuntur utrāq' quantitatē
 s' ubi est ponere quantitatē virtutis ibi est
 ponere equalitatē vel ineq'alitatem. Hec aut'
 quantitas vtutis. ponit' in sp'ualibus. et sū-
 me reperitur in diuinis. quia hec quātitas. nō
 repugnat simplicitati. sed d'sonat. similiter
 nec equalitas cōsequens istam quantitatē.
 et quia altera ps d'radictōis completior at
 tribuenda est deo. et equalitas p'it inequali-
 tatem. ideo ponenda est equalitas in diuinis
 et cōcedende sunt rōnes ad hoc. Ad illud
 ergo qd' obiicitur in d'rarū. q' ubi equalitas
 ibi diuisibilitas. d' d' q' v'z est d' equalitate
 ubi equalitas quantitatē molis. Ad illud
 qd' sc'do obiicit'. ubi equalitas ibi quantitas.
 d' d' q' v'z est. vel s' h' gen'2. vel sc'dm sp'em
 et quāuis nomē quantitatē nō transferat'.
 transferē tamē nomē sp'a. vt magnitudō.
 Ad illud qd' obiicit' ubi equalitas ibi finitas
 d' d' q' equalitas in creaturis duo importat.
 scz d'terminatōem et excessus p'uatōz. primū
 est incōpletōnis rōne limitatōis. s' h' p'fectō
 nis. ideo transferē rōne sc'di. nō p'rimi. Pos-
 set tamē dici. q' infinitū qd' est incōprehēsi-
 bile sc'dm veritatem. ab infinito est cōphē-
 sibile. et ideo cōmensurable infinito. et est
 ibi finitū. et ex hoc nō sequitur. est d'mensu-
 rabile infinito. s' finitū. imo magis infinitū
 et est ibi quod et simpliciter. Ad illud qd'
 obiicitur. ubi equalitas ibi diuersitas. d' d' q'
 est diuersitas supposito. et diuersitas for-
 mē. ad equalitatem et similitudinē requirit'
 diuersitas supposito. nō aut' forme diuersi-
 tatis. sed unitas. Q' aut' d'sequuntur in infe-
 rioribus. ad diuersitatē supposito. numera-
 tio forme vel quantitatē. h' est imp'fectōis
 et ideo totū qd' p'fectōis transferē in deū.
 nō tm est in supposito p'p'rie loquēdo diuersi-
 tatis. sed distinctio.

Secundo querit' utz in diuinis sit sū-
 ma equalitas. et q' sic videt'. hoc
 mō. sicut dicit' ab aug. in li. de fu-
 de ad petrū. nō dicit' aliquis maior
 alio. nisi aut p'cedit etate. aut quia excedit
 magnitudinē. Aut q' supat potestatem. s' nihil horū
 est in diuinis vt p'bat. Aug. et magr. ergo

98

nihil est ibi inequalitatis. **g**o est ibi summa equalitas. **¶** Item non potest maior equalitas excogitari. quia ubi unum equatur uni et unum pluribus. et unum omnibus. sed in divinis tantus est filius. quantus est pater. et tantus filius. quantus pater et. **f. f.** et tantus etiam filius. quantus omnes tres. **g**o **¶** Item unitas in quantitate sicut dictum est. facit equalitatem. **g**o ubi summa unitas. ibi summa equalitas. **¶** hoc est in divinis **g**o **¶** Item status non est nisi in summo. sed status est in illa equalitate. per reductionem omnium ad ipsam **g**o **¶** Contra aug². in libro lxxxij. q. si omnia essent equalia. non essent omnia. ergo omnia equalitas tollit perfectionem in divinis. si ergo nihil ponendum in deo. quod repugnet perfectioni in divinis. igitur non est omnia equalitas. **¶** Item maior est equalitas que attenditur secundum quantitatem continuam et discretam. quam secundum quantitatem continuam. sed in divinis non est equalitas secundum quantitatem discretam. quia ibi est trinitas et ita imparitas. **g**o in divinis non est omnia equalitas. **¶** Item maior est equalitas que attenditur secundum potentiam. et sapientiam. et bonitatem. quam secundum sapientiam et potentiam tantum. sed in divinis non est equalitas secundum bonitatem. ergo non est ibi summa equalitas. probatur minoris. bonum est diffusivum sui. sed magis diffundit se filius. quam spiritus. **f.** quia producit sibi equalem. et etiam pater. quam filius. **g**o **¶** ergo. quare aug². non ostendit equalitatem in sapientia et bonitate. et ita quare non ex parte loci. sic magnitudinis. et etiam aliam dicitur quantitatis. quia cum non faciat. non videtur assignare omnimodam equalitatem. **¶** sed solum in parte aut si omnimodam ostendit. insufficienter procedit. **¶** **h**o. **¶** dicitur. quod in divinis est summa equalitas. et summa etiam assignatur ab aug². quam sufficienter ostenditur re notio omnis inequalitatis. per illa tria que sunt eternitas. et magnitudo. et potentia. horum trium distinctio. et sufficientia ab aliquibus accipitur sic. quia est in divinis non est extensio molis. nec aggregatio multitudinis. ideo non est ibi quantitas continua intrinseca. nec discreta. **¶** loco eius est quantitas virtutis. que tangit per hoc membrum quod est potentia. quia vero deus suo ambitu complectitur omnem duratorem. ideo est ibi quantitas eternitatis. correspondens tempore. quia vero ambitu sue immensitatis. complectitur locum omnem et locatum. ideo est ibi quantitas magnitudinis. correspondens loco et sic patet. cum non sit alia quantitas accipere ibi. quam sufficienter in illis ostenditur equalitas et consistit. **¶** Sed hec distinctio non est conveniens. tunc quia non est in deo nisi quantitas virtutis. et ita non deberet ibi esse nisi unum membrum. **¶** nec debet illa distinctio contra alias. tunc etiam. quod magnitudo in divinis non attenditur quantum ad ambitum localitatis sed etiam quantum ad intensioem bonitatis. **¶** Unde dicitur in. **vj. li.** de trinitate. quod in spiritualibus ideo est maius et melius. et propter hoc quantitas

virtutis. non tamen attenditur in operatione. sed etiam ut re considerata in omnimoda absolutioem. ideo possumus aliter horum trium distinctioem et sufficientiam assignare. in omni enim quod est convenit hanc triplicem consideratioem habere. **¶** Potest enim aliquid considerari in comparatione ad suam originem siue a parte ante. et sic unum maius est altero. quam origo eius est prior. et contra hoc est equalitas eternitatis. **¶** Potest ita considerari in se. et sic dicitur unum altero maius. quia maioris extensionis. vel quia maioris valoris. **¶** Contra hanc est in deo equalitas magnitudinis. ut hoc equalitas. non tamen dicitur per comparationem ad localitatem. sed etiam ad sapientiam et bonitatem. et ad omne quod facit alterum altero dici maius. quia melius. **¶** Unde aug². et magister in hac distinctioem. probant equalitatem magnitudinis. per equalitatem virtutis siue in virtute. **¶** Potest etiam tercio considerari per comparationem ad effectum. et sic dicitur maius quia potentius. et contra hoc est equalitas potentie. quam ergo ratio equalitatis non contingit pluribus modis considerari. si equalitas est in istis. summa est. et cum ostenditur in istis. summa ostenditur et perfecta in ductioem proceditur. et sic patet quod ultimo querebatur. **¶** **¶** Ad illud quod obiicitur primo. quod equalitas repugnat perfectioni. **¶** dicitur. quod verum est perfectio uniuersique aggregata est ex diuersitate non sic est in deo. **¶** **¶** Ad illud quod obiicitur. quod maior est equalitas secundum utramque quantitatem. **¶** dicitur. quod summa equalitas. non est in quantitate continua. nec discreta. quia ibi unum non equatur pluribus. sed hec est perfectissima equalitas. ideo solum secundum quantitatem virtutis attenditur. **¶** **¶** Ad illud quod obiicitur de bonitate. quia diffusivum est. **¶** dicitur. quod emanatio persone. non attenditur secundum rationem bonitatis essentialis. sed magis fecunditatis persone. vel in persona. et ideo non sequitur. quod si spiritus sanctus non producit. quam propter hoc. habeat minus de bonitate. **¶** **¶** Unde notandum. quod duplex est diffusio. scilicet intra vel extra. **¶** Diffusio intra est quam persona procedit a persona unitate nature et hoc non est proprie diffusio. et hic non consequitur bonum. quia bonum. sed bonum in preposita. que aliam producere nata est. et ideo secundum hanc diffusionem. non de una persona altera melior. **¶** Et alia diffusio extra. que attenditur in productione effectus. et secundum hanc rationem attenditur diffusio proprie et ratio boni. et quia in hac una persona altera non excedit. quia indivisa sunt opera trinitatis ideo hac non est una melior alia.

¶ Et tercio queritur utrum in divinis sit equalitas cum diuersione. et quod non videtur hoc modo. **¶** crisostomus. super illud he. **j.** qui cum sit splendor etc. filius est equalis patri. non pater filio. **¶** Item planus. imago si perfecte implet illud. **¶** tunc est ipsa coequalis ei. non illud sue imagini. **¶** Item aug². in primo libro. de doctrina christiana. in patre unitas. in filio equalitas. **g**o videtur quod pater non sit equalis filio.

ut filius patri. **I**tem dicitur in casalius et creatis non recipimus reciprocatur sed pater est principium filii. **S**ecundo contra omne relativum equipancie denominat extremum secundum modum consimilem sed equalitas est relatio equipancie ergo similis reciprocacio. **I**tem unum in quantitate facit equalitatem sed sicut filius est unum cum patre ita pater unum cum filio quantum ad substantiam et quantitatem. **S**icut filius est equalis patri ita pater filio. **S**ecundo est ibi reciprocacio. **I**tem equalitas mutua et reciproca maior est quam non reciproca. **S**ecundo si in divinis est summa equalitas patet. **I**tem omne quantum compatum quanto aut est maius aut minus aut equaliter sed pater est quantum virtute et similiter filius. **N**on ergo pater est maior virtute filio aut minor aut equalis.

Respondeo quod equalitas est ibi non tantum quia divina sed etiam quia equalitas de sua ratione dicit reciprocacionem in quantum equalitas et sym hoc credendum est quod pater est equalis filio et filius patri. **E**t ad intelligentiam obiectum notandum quod dupliciter est loqui de equalitate aut putat dicit respectum equipancie aut putat ultra respectum concernit actum ceteris. **I**n quantum dicit respectum equipancie sicut ostendunt rationes necesse est quod sit ibi reciprocacio sed in quantum ulterius concernit actum ceteris sic dicit rationem imitacionis et sic non dicit patri respectu filii quia importat autem in patre. **V**nde non dicit pater ceteris filio quia filium non imitatur nec perfecte nec imperfecte et sic est simile si dicatur hoc cum illo potest enim dupliciter intelligi aut putat dicit duorum divinationem et sic de necessitate attenditur secundum divinationem si enim iste vadit cum illo necesse est etiam quod verus sit e converso alio modo hoc cum illo dicit associacionem et ita quando subauctem in associacionem et sic dicit quod miles vadit cum rege non e converso similiter intelligendum est in equalitate. **E**t ex hijs patet auctes sanctorum qui loquuntur de equalitate secundo modo preter illam dicitur ad quam respodendum quod non habet locum in proposito quod dicitur loquitur proprie de causa secundum quod causa dicit illud ad cuius esse sequitur aliud et ita differt per essenciam ab effectu et hoc modo non cadit in deo respectu persone.

Quarto querit utrum in divinis sit equalitas cum circumfessionem et quod sic est dicitur primo aucte domini 10. xviii. Ego in patre et pater in me est. **I**tem Aug. de fide ad petrum propter unitatem nature totus pater est in filio et spiritus sanctus. **I**tem hoc ipsum ostenditur ratione quia in quocumque est substantia vel essencia patris est pater. **S**ed substantia patris est in filio. **S**ecundo pater est in filio eadem ratione est filius in patre. **I**tem omne cognitum est in cognoscente vel per veritatem vel per similitudinem. **S**ed pater cognoscit filium quantum ad proprietatem et proprietatem. **S**ecundo filius est in patre aut ergo quantum

ad veritatem aut quantum ad similitudinem veritatis non quantum ad similitudinem quia tunc esset filius in patre sicut creatura. **S**ecundo quantum ad veritatem eadem ratione pater in filio ergo circumfessio est ibi. **I**tem omne quod est compatum ad alterum aut est in illo aut extra illum. **S**i ergo filius compat ad patrem aut est in illo aut extra. **S**i in eo eadem ratione et pater in eo si extra eum sed illa quorum unum est extra alterum dicitur per substantiam. **S**ecundo pater et filius substantialiter dicitur. **I**tem maior est divinitas in divinis quam sit generis ad species vel totius ad partes sed propter divinitatem generis ad species generis est in speciebus et e converso. **S**ecundo multo fortius in divinis pater est in filio et e converso. **C**ontra si pater est in filio et e converso. **S**ecundo pater est in patre sicut enim sequitur in predicando quod quicquid predicatur in plus vel eque de aliquo predicatur de omni eo quod est sub eo. **S**ecundo similiter si aliquid est in aliquo necesse est quod in eodem sit omne quod est in eo. **S**ecundo si filius est in patre omne quod est in filio est in patre sed pater est in filio. **S**ecundo pater est in patre. **I**tem quicquid duo simplices eiusdem generis simul sunt ita quod unum est in altero non distinguuntur ab invicem sicut punctus est in puncto. **S**i ergo pater et filius sunt oino simplices si pater est in filio et filius in patre non videtur quod distinguantur. **I**tem si due essencie divine essent impossibile esset quod una esset in alia quia una non possit illabi alij quam utraque esset eque spualis et summe spualis. **S**ecundo si due persone sint eque et summe spuales impossibile est quod una sit in altera et istud videtur quod deus non possit esse in creatura quia ei illabatur. **S**i ergo persona est in persona videtur oino ei illabi. **I**tem quero quid significet hoc quod est esse in patre utrum dicatur secundum substantiam aut secundum relationem. **S**i secundum relationem hoc est contra augustinum qui dicit in littera quod propter unitatem nature totus pater est in filio et spiritus sanctus. **S**i secundum substantiam. **S**ed que secundum substantiam dicuntur divinitas tribus. **S**ecundo hoc quod esse in patre convenit filio et spiritus sancto et patri. **S**ecundo pater est in patre quod non conceditur. **I**tem cum dicitur pater est in filio et filius in patre aut importat eadem habitudinem aut altera. **S**i eadem cum filius sit in patre ut in principio tunc similiter pater esset in filio ut in principio quod simpliciter est absurdum. **S**i importat altera habitudinem. **S**ecundo sicut non est circumfessio cum dicitur genus est in specie et species est in genere similiter nec in proposito esset circumfessio. **I**tem filius est de patre et apud patrem et non convertitur. **S**ecundo pro ratione videtur quod non convertatur quod si pater est in filio quod filius sit in patre. **I**tem nonne modi essendi sunt in creaturis primo modo sicut pars in toto. **S**ecundo modo sicut totum in partibus. **T**ercio modo sicut species in genere. **Q**uarto modo sicut genus in speciebus. **Q**uinto modo sicut forma in materia. **S**exto modo sicut rectum sive motum in regere.

De

Septimo modo sicut res in suo fine. Octavo sicut contentum in continente. et non addit boerius. quia sicut accidens in subiecto. Queritur ergo quo istorum sit pater in filio. et e converso. et cum nullo illorum sit dare videtur quod nullo modo sit. **R^o d^o.** quia sicut auctores probant et rationes. in diuinis est summa et perfecta circumcessio. et hec notat circumcessio. quia dicitur quod unus est in alio. et e converso. et hoc proprie et perfecte in solo deo est. quia circumcessio in essendo ponit distinctio simul et unitatem. et quoniam in solo deo est unitas cum distinctio. ita quod distinctio est incognita. et unitas indistincta. hinc est quod in solo deo est circumcessio perfecta. et patet ratio huius. quia ratio circumcessionis est perfecta unitas essencie cum distinctio personarum. et quoniam hoc est proprium solius dei. id est et circumcessio talis sicut quod dicitur hyl. et magister inducit in libro. **Ad illud** ergo quod obiicitur. quod pater in filio. et filius in patre. **g^o** pater in se. dicitur quidam. quod argumentum non valet. quia mutatur habitudo eius quod est in. quia in una dicitur habitudo in principio ad principium. in alia autem habitudo in principio ad principium. tamen illud non oportet dicere. quia sicut iam patebit. in non dicitur diuersam habitudo. nec tamen sequitur imo est accidens ibi. eo quod notat distinctio. sic accidens est hic. petrus est similis paulo. et petro paulo. **g^o** petr² est similis petro. ita et in apposito intelligendum. **Ad illud** quod obiicitur. simplicia simul existencia confundunt in unum. **o^o** quod illud verum est. quando simplicia habent distingui penes illud in quo sunt sicut punctus et unitas. ab eo in quo est. Sed quando seipis distinguuntur. et in seipis substantiatificant. tunc quantum sunt simul. non confunduntur. et tales sunt ypostases diuine. et huius simile quantum perfecte non possit in creatura inueniri. cum dicitur. ponit exemplum in luminibus. que multa sunt in eodem aere inconfusa. et huius signum est. quia quantum luminare auferitur. secum trahit lumen suum. nihil de alijs duellens. et ratio huius est. quia lumina in aere non distinguuntur penes id in quo. **Ad illud** quod obiicitur. quod essentia non est in essentia nisi per illapsum. **o^o** quod non est simile. quia ubi est essentiarum diuersitas. si una est in altera. oportet quod una sit aliquo modo materialis alteri sed quando persone differunt salua essencie unitate. una est in alia. quia essentia unius est essentia alterius. et ita sicut idem non illabitur sibi. ita nullus potest esse ibi illapsus. **Ad illud** quod queritur. quid significet hoc quod est esse in patre. **o^o** quod sicut sancti inuenerunt. sicut equale dicit respectum secundum unitatem quantitatatis. et simile secundum unitatem qualitatis. similiter hic quod est esse in patre. sicut unitatem substantie. unde sicut equale simul importat substantiam cum relatione. sicut patet infra. et hoc quod est in. et sic quod est equalis patri. artatur ad standum per alios personas. ita

et in apposito intelligendum. **Ad illud** quod queritur. ut importetur eadem habitudo. **o^o** quod sine preiudicio. quod sic quantum est de ratione nominis. sicut enim cum dicitur pater est similis filio. et e converso. non importatur alia et alia habitudo. ita nec in hoc quod est in. quia importat relationem ydemptitatis siue consubstantialitatis. Unde si dicitur pater est similis filio. et e converso non dicitur alia habitudo. sic in apposito. quia significat hoc quod est esse in patre. idem quod esse patrem consubstantialem. et uniformiter accipitur consubstantialis. cum dicitur de patre et filio. et hoc patet. quia si non diceret consubstantialem habitudo. non esset circumcessio. sicut nec est. quando dicitur creatura esse in deo. et deus esse in creatura. quia alia importatur habitudo in utraque. **Ad illud** quod queritur de hoc quod est ap. **o^o** quod quedam appositiones important habitudo repugnancie. ut contra. quedam distantie ut hoc quod est ad et propter quedam cause. ut de et ex. quedam conuenie. ut in et cum. prime et secunde nullo modo recipiuntur. sed tercię et quarte. sic et tercię non conueniunt. sed quarte conueniunt. quia conueniencia est relatio equipancie. **Ad vltimum** solvendum. quod iste est singularis modus essendi in. qui non dicitur inter illos. nec potest recipi proprie in creaturis. **Dubitationes** circa lram. et primo dubitatur de situ huius partis. cum ei unitas in substantia. faciat ydemptitate. unitas in quantitate equalitatem. unitas in qualitate similitudinem. perone videtur. quod deberet determinare de ydemptitate et similitudine. quia si de hijs non determinat. videtur quod nec de equalitate deberet facere speciale tractatum. **R^o d^o.** quod ostensa perfecta equalitate. ostenditur quod omnia sit in natura ydemptitas et similitudo. et ideo determinata equalitate. non est opportunum de alijs terminare. sed magis de equalitate determinat. propter hereses exstirpandas arrianorum. maxime qui posuerunt inequalitatem in diuinis. et ideo difficilius et utilius circa hoc versatur disputatio. **Item** dubitatur de hoc quod dicitur. **o^o** equalitas consistit in eternitate. Videtur enim male procedere. quia ipse diuidit coeternitatem. contra equalitatem. **g^o** ab ea distinguuntur. quantum ad eternitatem non attenditur equalitas. **R^o d^o.** quod equalitas perfecta. in hijs tribus consistit. et magis cum diuidit equalitatem contra eternitatem. quantum ad alia duo membra. scilicet magnitudine et potentiam. **Item** queritur de hoc quod dicitur. Non alio deus alio magnus. **o^o** quia videtur perone. cum alio sit deus. alio pater. quod alio sit deus. alio magnus. Si dicas quod quantitas transit in substantiam. relatio non obiicitur. quod illud non soluit. **Aug²** enim loquitur de formali predicacione et constat quod formaliter loquendo. ita est ista falsa. deus est magnus deitate. vel deus magnitudine. **R^o d^o.** quod quantum secundum rationem

loquendi vel intelligendi a pte nostra. magis
 tudō in diuinis dicitur p modū quātītatis.
 et dicitur per modū substantiē. tamen a pte
 rei. nulla est oīno dāna. nihil enī de magni-
 tudine dicit. q̄ nō dicit de substantiā. in re-
 latōne aut paternitatis nō est ita. Aliquid
 enī p̄dicatur de paternitate. q̄ nō potest di-
 ci de essēcia. sicut distinguere et distingui.
Item querit de hō qd dicit. In generatōe
 generatōnū anni tui. Videt enī male dicere.
 quia in eternitate nulla cadit variatō. s̄ cū
 annū variatōz habeat. nō debet trāferri ibi.
Item in illa eternitate est oīmōda simpli-
 citas et imp̄ciabilitas. s̄ nō deberet plura-
 liter dici annos. **R̄. d̄. q̄** iuxta modum
 nostre infirmitatis. et intelligim̄ diuinā tri-
 nitatem. vel eternitatem. et noīam̄. qm̄ an-
 nus dicit completā tempis reuolutōez sc̄dm̄
 decursum solis in 30 dyaco. et regressum ad
 idem punctū. et diuina eternitas est p̄fecta
 et duratōnes ceteras circūplectens. idō ad
 ip̄am transtulit scriptura nomē anni. **R̄ur-**
sus. quia intermiata et a pte ante. et a pte
 post. idō nō annū dicit. q̄ terminū habeat
 nec generatōz singulariter. sed pluraliter an-
 nos. et generatōnes similiter rōne. s̄ p̄fe-
 ctōnis et intermiatōnis transtulit. nō rōne
 variatōnis. **Item** querit de hoc qd dicit.
 q̄ in generatōne sanctorū sunt anni. dei eter-
 nitas. videt enī falsum. quia duratō sancto-
 rū est solum a pte ante. Sed eternitas dei ē
 infinita a pte ante et post. s̄ sancti nō sunt
 in illa. **Item** quo modo essendi in est gene-
 ratō sanctorū in illa. sicut mensura. nō. quia
 dei eternitas solius dei est mensura. Si sicut
 causa in effectū. sed hō modo in ceteris crea-
 turis. **R̄. d̄. illud** verbū nō est dēt̄m p̄
 oīmensuratōne. neqz p equalitatem. sed p cō-
 comitanciā et conformitatē. quia enī genera-
 tō sanctorū a pte post durat ī infinitū. et du-
 rat etiā sine variatōne. idō illam sūmam et̄
 nitatem in eternū cōicatur. et ei ex̄p̄sse con-
 formatur. et idō exponit illd̄ p̄s. t̄ti auḡ.
 in generatōe generatōnū anni tui. siue in ge-
 neratōne intermiata. que est generatio san-
 cti siue sancti sunt illa generatō. et quia im-
 p̄petuū durat. et q̄ ex multis generatōibus
 sunt collecti. **Item** querit de hoc qd dicit
 q̄ pater est in filio. et filius in patre. Quia
 si quicquid est in deo. deus est p̄pter sūmā
 simplicitatem. ergo quicquid est in filio. est
 filius. ergo si pater est in filio pater est fi-
 lius. **R̄. d̄. q̄** non est simile. quia cum
 dicit aliquid esse in deo. hec p̄pō in. aut di-
 cit distinctōz essēcialem. et sic nō quicquid
 est in deo. est deus. quia nos in deo viuim̄.
 mouemur. et sumus. aut nullam dicit disti-
 ctōem. nisi sc̄dm̄ modū intelligendi. et hoc
 ponit oīmōdam ydemptitatem. et idō seq̄-
 tur qd sit deus. qd est in deo. Sed cū dicit
 de persona. hec p̄pō in. dicit distinctōz
 p̄sonalem. et vna persona de alia nō p̄dicat

et idō patet. q̄ nō est simile. **Item** querit
 de hoc qd dicit hyl. Nec exemplū rebus di-
 uinis opa hūana prestabit. Videt enī flm̄.
 quia imago est ex̄p̄ssa similitudo. et vestigiū
 est in omni creatura. s̄ videt q̄ exemplū sit
 in omibus. **R̄. d̄. qd** est exemplū ex̄p̄-
 mens p̄fecte. et similiter oīno. et tale nul-
 lū est in creaturis. quia imago et cetera crea-
 ture. plus habent dissimilitudis q̄ similitu-
 dinis. et est exemplū aliquo modo mandu-
 cens. et sic multa sunt. et ex multis colligit
 vnū. nec tamē oīno p̄fectum. **Item** querit
 de hō q̄ intelligibile est homi. possibile est
 dec. Videt flm̄. quia aīma nostra qd ammō
 est omīa. et intellectus noster. nō tot intel-
 ligit. qui plura possit intelligere. **R̄. d̄. qd**
 est loqui de intellectu cōphēndēte. et
 sic nō est verū. q̄ omīa intelligere possit. qz
 nec deus nec aliquid dei est cōphēnsibile
 nobis. qz oīno infinitus. et est loqui de in-
 tellectu apprehēdente. et hoc dupliciter.
 aut in rōne possibilitatis et suscipientis. et
 omne qd potest fieri. potest intelligere. q̄
 possibile est ad intelligendū. aut ī rōne agē-
 tis. et quia nō habet lumen tante potencie.
 qd possit super omīa. sc̄z presēcia et futura
 quia multa sunt d̄tra eius iudiciū. sic nō est
 oīm̄. **Item** querit de hoc qd dicit hyl. Mā
 si p̄tem substantiē. neuter p̄fectus. Videtur
 enī nō sequi hoc. quia homo p̄fectus gene-
 rat filiū p̄fectū. tñ nō dat ei nisi p̄tem.
R̄. d̄. qd est p̄fectio simplex. et p̄fectō
 in genere bene compatitur secū datōnem et
 receptōem p̄tis. quia in dante suppletur per
 restauratōez. in accipiente per augmentū et
 additōz. sed p̄fectio simpliciter. nō patit
 secum restauratōez. nec additōz. et qm̄ in deo
 p̄fectio ē simplicit̄. idō si daret p̄tem. in
 dante remaneret defectus. similiter et ī ac-
 cipiente. **Item** querit de hoc qd dicit. Nō
 per duplicem dūenienciā r̄. Aut enī tangit
 modos essendi. aut generandi. non essendi.
 quia multo plures sunt q̄ isti. nō generādi.
 et ita in vtroqz modo est insufficientis. **R̄. d̄.**
 aliqui dicūt. q̄ hyl. assignat hos modos ge-
 neratōnis. qui sunt in creaturis. vt excludat
 eos a filio. Sed nō assignat nisi duos mōs.
 quia non loquitur. nisi de generatōne viu-
 uens autem generabile. diuiditur in vege-
 tabile et sensibile. et sc̄dm̄ illud duplex ge-
 nus. duplex est modus generandi. que tan-
 git hyl. Nam aīalia generant per cōiunctōz
 maris et femine. et plante. per insertum.
 et primū tangit cū dicit. Non per duplicem
 dūenienciū generatōne. quia masculus et fe-
 mina sunt duplicis generis. quātū ad serū.
 et tamē dūenientes sunt. quātū ad formam
 et materiā sc̄dm̄ modū tangit. cum dicit. nō
 per insitiuā naturam. capatōris substantiē.
 sicut furculus insertur arbori. sed per natu-
 re vnitam similitudinē. i. similitudinē. idō
 in natura differentē. **Aliter** potest dici.

q̄ hyl. nō loquitur de mō generādi. s̄ loquit̄
 quomō pater sit in filio. et excludit modum
 essendi in quo creatura dicit̄ esse in creatura
 sc̄dm̄ mōdū v̄sitatum. ad quē modū concu-
 rit duplex condicō. creaturaz̄ quo ad natu-
 ram diuersitas. sc̄da est d̄tinentis capacitas
 et has excludit ab illo mō existenti qui est
 in diuinis per illa duo que dicit̄. q̄ filius est
 in patre. nō per d̄iunctōz̄ duoz̄ generoz̄um
 neq̄ p̄ insitiuā capacitatis substantiē nafaz̄.
 hoc patet per lr̄az̄ hyl. qm̄ immediate subū-
 git in originali. et maḡ obmittit qd̄ inquit̄.
 hyl. per corpalem necessitatē exteriora fieri
 hijs quibus cōtinentur interiora nō possunt
 vniuersaliē. quia illō est impossibile in crea-
 turis corpilibus. q̄ mutuo sint in seip̄is. si-
 cut pater est in filio. quia p̄pter corpale ne-
 cessitatem et imp̄fectōz̄. interiora nō possunt
 fieri exteriora. hijs quibus cōtinentur. vt si
 aqua est in vase. dū est intus. nō potest fie-
 ri extra. et ita nō cōtinetur vas. vt vas sit in
 aqua. **Item** querit̄. quid est hoc qd̄ dicit̄
 dum p̄sonam d̄i nō d̄generat natiuitas. qz̄
 nō tantū in deo. sed in creaturis pluribz̄ nō
 d̄generat. **B̄.** d̄. q̄ d̄generare est ex-
 tra genus generantis exire. Exire autē extra
 genus generantis hoc est. aut quantū ad for-
 mam d̄m̄ et naturam. et sic est d̄generatō
 in equiuocis. sicut equus ex asina generat bur-
 donem. et asinus ex equa mulū. Vñ mulus de-
 generat. Alio mō d̄generare est p̄prietates
 generantis relinquere. retenta natura. sicut
 filius qui generatur ex patre nobili et pul-
 cro. est rusticus et turpis. Tercio est dege-
 nerare. et naturā generantis relinquere. nō
 per dissimilitudinē. sed per diuersitatem et
 hoc mō om̄is natiuitas creata d̄generat. qz̄
 in omni creatura generās est aliud a generā-
 te. et in sola diuina generatōne d̄generatō
 nō est. quia nihil nascitur nouū. nihil addit̄
 alienū. et ideo generans a generante in sub-
 stantia nō sepat̄. et iō illa generatio est sola
 nobilissima r̄.

Sed iam nūc ad appositum redeamz̄.
 Supra ostendit maḡ diuinas p̄so-
 nas equari. quantū ad magnitudinē
 potencie. per hoc q̄ vna essentia ē
 in singulis tota. **Hic** ostendit qd̄ est summa
 in eis equalitas. et hoc facit excludendo ab
 eis cōm̄ rōnem inequalitatis. et diuiditur
 h̄c p̄s in tres ptes. In prima ostendit q̄ nō
 cadit ibi ratō totius integri. In sc̄da ostēdit
 q̄ nō cadit ibi rō generis et sp̄i ibi. **Hic** ad-
 diciendū est. q̄ tāta est equalitas r̄. In ter-
 tia ostēdit. q̄ nō cadit ibi rō numeri ibi. Sc̄-
 endū est ergo tantā equalitatez̄. **Prima** itēz̄
 p̄s in duas. in prima quia fecerat digressioz̄
 cōtinuat dicta dicendū. In sc̄da vero ostē-
 dit. q̄ ibi nō cadit rō totius et p̄tis ibi. **Nec**
 est aliqua triū p̄sonaz̄. **Item** sc̄da p̄s in q̄
 ostendit. q̄ in diuinis nō cadit ratō vniuers-
 salis siue generis et sp̄i. habet duas ptes.

In p̄ma ostendit. q̄ non est accipe genz̄ in
 diuinis. nec sp̄m̄. nec iō diuidū. In sc̄da ve-
 ro. contra hoc opponit auctē d̄m̄. ibi. **Hic**
 autē vidēt̄ aduersari quedā. prima habet
 duas. primo ostendit. q̄ nō est ibi nafa ge-
 neris. vel sp̄i. vel indidū. sc̄do q̄ nō est
 ibi rō materialis p̄cipij ibi. **Notandū** etiā
 q̄ essentia diuina nō est materia. similit̄ p̄s
 in qua obicit̄ cōtra hoc. habet duas. in p̄-
 ma ostendit. qd̄ cadit ibi ratō vniuersalis et
 indidū. rōne d̄m̄. In sc̄da soluit. primū
 hoc facit ibi. **Hic** aduersari r̄. sc̄dm̄ ibi. h̄c
 autē que hic dicūtur licet in singulis sermo-
 nibus r̄. **Sciendū** est ergo tantā equalitate
 esse r̄. **Hic** est tertia p̄ticula in qua osten-
 dit. q̄ in diuinis nō cadit ratō numeri. que
 p̄s habet tres p̄ticulas. In prima ostendit
 q̄ in diuinis personis. tāta est magnitudo
 in vna persona. quāta in tribz̄. In sc̄da ostē-
 dit. q̄ deus nō potest dici triplex siue mul-
 tiplex ibi. p̄pterea cū deus dicat̄ trinus. In
 tertia ostēdit differētiā inter pluralitatē.
 que est in trinitate. et pluralitatē que est in
 creaturis corpilibz̄. vltimo caplō. In rebus
 corporeis non tantū r̄. Et notandū q̄ tota
 sūma et fundamentū totius distinctōnis in
 hoc v̄bo cōsistit. q̄ diuina essentia est ma-
 gnitudo vna nō multiplicata et tota nō diui-
 sa est in qualibet p̄sonaz̄. iō necesse est q̄
 persone sint oīno equales magnitudine. n̄
 potest ibi cadere ratō totius vniuersalis. q̄
 illud multiplicatur in p̄tibz̄. nec totū inte-
 gri. quia illud diuidit̄ in ptes. nec est totū
 in qualibet parte. et ita nec ratō materialis
 p̄cipij. nec ratō numeri.

Intelligentiā huius p̄tis quatuor q̄
 runt. primo vtz̄ in diuinis sit pone-
 re totū integrale. sc̄do vtz̄ sit ponere
 totū vniuersale. tercio vtz̄ in diuinis perso-
 nis sit p̄cipiū materiale. quarto vtz̄ in di-
 uinis sit d̄m̄ sc̄dm̄ numerū.

Quia primū qd̄ sit ponere totalita-
 tem integritatis. videt̄ p̄ augusti-
 primo. et habet i lr̄a. tota trinitas
 est in singulis personis. ḡo aut est
 ibi implicatō falsi. aut est ibi totalitas. sed
 nō est ibi implicatō falsi. ḡo est ibi totalitas.
Item hoc ip̄m ostendit̄ ratiōne. quia vbi
 quantitas ibi totalitas et integritas. Sed in
 diuinis est quātitas virtutis. ergo saltē s̄m̄
 illam et integritas. **Itē** vbi pluralitas ibi
 integritas. quia om̄is pluralitas constat ex
 vnitatibus. sed in deo est pluralitas. qz̄ tri-
 nitas. ergo in deo est integritas. **Si** dicas.
 q̄ illa pluralitas nō integratur. qz̄ nihil plz̄
 est in tribus q̄ in vno. ḡo si tm̄ est in tribus
 quantū est in vna. ḡo tm̄ credit et eque ple-
 ne credit. qui credit vñ solū esse sup̄positū.
 sicut qui credit tres esse p̄sonas. S; hoc flm̄
 est ḡo r̄. **Item** si aliquid est equale alicui
 eod̄ addito. adhuc erit equale. ḡo si aliquid
 est totum ad aliquid. eod̄ addito adhuc

erit totū. Sed tres est totū ad unū. s^o tres
 p^one ad unam p^onam. **I**tem omne quod
 predicat de aliquibus simul. et de nullo p^o
 se ē totū integrum ad illa. istud dicit et nō
 habet instantiam. sed trinitas predicat de
 tribus p^ois simul et de nulla p^o se ergo rē.
Item omne quod remouet ab aliquo dif-
 fert ab illo genere vel specie vel numero vel
 ē totum ad illud. sed trinitas remouet a pa-
 tre. qz pater nō ē trinitas nec differt gene-
 re vel specie vel numero ergo rē. Contra am-
 brosius in li. de trinitate. in diuinis nullam
 p^oimus totalitatem. qz nō est ibi quātitas
 nec numerus. **I**tem ratione videt qz om-
 ne integrum ē dpositum ex p^otibus sed deus
 est summe simplex ergo in deo nulla ē totali-
 tas nec integritas ergo rē. **I**tem omnis p^o
 sub ratione p^ois habet esse imperfectum respe-
 ctu totius qz ex aliquibz omnino pfectis nō
 resultat terciū s^o cū i diuinis nihil imperfectio-
 nis sit ponendū nō ē ibi p^o. ergo a relatiuis
 nec totū. **I**tem omne totum ē maius sua p^o
 te. sed vbi infinitas ibi nō ē maius et minus.
 ergo nec totalitas. sed in diuinis ē infinitas
 ergo. **I**tem omne totum ē resolubile vel se-
 cundū rem vel sedm intellectum. et omne re-
 solubile ē corruptibile. ergo cum in deo sit ni-
 hil corruptibile nō erit resolubile et ita nec
 totū. **R**esponso totum siue totalitas. vno mō-
 dicit absolute. et sic totum idem ē qd pfectū
Alio modo dicit totū p dparationem ad ptes
 et sic dicit totū qd habet pte et pte siue ptes.
Primo modo bene ē ponere totalitatē i deo
 Secūdo non nec etiam partialitatem. non to-
 talitatem quia aufert simplicitatē. non p^oia-
 litatem. qz tollit pfectum. neutrum. qz tollit
 equalitatē summam. **A**d illud ergo qd obi-
 citur de aug. qui dicit qz tota trinitas rē. dō
 qz totum accipit p pfecto vel totū ibi acci-
 pit priuatiue. qz priuat hoc qd est esse ptes
 extra ptem. **V**nde tantū valet tota essentia.
 quantū valet nō habēs ptem extra vel intra
Ad illud qd sedo obiicit qz est ibi quantitas
 virtutis. **D**icendū qz quātitas virtutis stat
 cum summa simplicitate. id eo abstrahit a to-
 talitate et integritate. **A**d illud qd obiicitur
 qz vbi pluralitas ibi rē. **D**icendum qz plura-
 litas in creaturis duo dicit. dicit em aliquo-
 rum distinctione et ex ipsis vnus multipli-
 cationis dstitutionem. primū quidem repit
 in diuinis. qz ibi ē distinctio vere. sed nō qz
 vbi dstitutio ē ibi dstituentia minus habet
 quā totū qd dstituit et ita essentialiter dif-
 ferunt ab invicem. **I**n diuinis autē nō sic. qz
 cum pater habeat totā essentia nō ptem non
 potest minus habere nec essentialiter differ-
 re. et ideo dicendū qz in diuinis recipit plu-
 ralitas rōne distinctionis. **S**ed qz pluralitas
 erat totū rōne dstitutionis. et hoc nō ē in di-
 uinis id eo nō sequit qz sic ibi totalitas est tñ
 nature vntas et psonarum pluralitas. et tā-
 tum est in vntate quantū in pluralitate. sed

non tot modis. sed qz fides non tantum est
 respectu essentie vel magnitudinis. sed etiā
 modi essendi. patet quod obiicit qz nō tantū
 credit qui credit vnā psonam. quantum qui
 credit plures. ex hoc patent sequentia quia
 vnum ē p^o truum sedm quod dicit vntatem.
 et tria trinitatem. **S**ed cum addit hoc nomē
 psona distrabit et nō manet illa ratio vnta-
 tis ideo nec ratio p^oialitatis. **A**d illud quod
 obiicit qz predicat simul et remouet. **D**icen-
 dum qz hoc nō solum dvenit totalitati respe-
 ctu partis. sed etiā pluralitati respectu vni-
 tatis que quāuis nō teneat rationem p^ois p^o
 ter diminutionem et imperfectiōnem. tenet ta-
 men rationē vntatis. ppter principium et di-
 stinctionem. **V**nde qz totum remoueat a p^oti-
 bus et non differat hoc nō ē ratione dstituti-
 onis principaliter sed ratione distinctionis
 et quomā in diuina pluralitate quāuis non
 sit vnt^o maioris dstitutio. quia tamē est ibi
 distinctio. ideo sic remouet. et sic predicat
 sicut totum in creaturis.

Secundo querit. vtrum in diuinis
 sit ponere totū vniuersale. et qz sic
 videtur p dam. qui dicit qz in di-
 uinis d mune est vt substantia p^oicu-
 lare vt athomus. ergo si ē ibi d mune et p^oti-
 culare. ergo vniuersale quia p^oiculari non re-
 spondet aliud d mune quā vniuersale. **I**tem
 hoc ipsum videt p distinctionem vniuersa-
 lis et p^oicularis. **V**niuersale em est quod p^o-
 dicat de pluribus. **P**articulare de vno solo.
 sed has rationes ē inuenire in diuinis. ergo
 rē. **I**tem omne qd ē in plus et est vniuersū
 ē vniuersale ad illa respectu quoz ē in plus
 sed essentia siue substantia ē in plus quā p^o-
 sona et in plus vniuersū quod dicit vnā na-
 turam reptam in illis sedm idemptitatē. s^o
 rē. **I**tem in diuinis ē d muncabile et mō-
 muncabile. **A**ut ergo eodē. aut alio et alio
 nō eodē quia illud ē intelligibile qz ex eodē
 veniat d munitas et p^oprietas cōuenientia et
 d rna psonalis s^o alio et alio. ergo si alio ē
 d muncabile. **A**lio mō muncabile. ergo cum
 d muncabile sit ratione eius quo est. mō mō-
 muncabile ratione ei² quod ē ergo quo ē et qd
 est in diuinis sunt p differentiam. sed vbi
 hec sunt p differentiam ibi ē vniuersale et p^o-
 ticulare ergo rē. **I**tem quanto aliquod sim-
 plicius tanto vniuersalius. sed diuina essen-
 tia est simpliissima ergo ibi ē maxima ratio
 vniuersalis. **C**ontra boetius dicit. qz nec est
 vniuersale nec p^oticulare. **I**tem hoc ipsum
 videtur ratione. quia vbiqz ē vniuersale
 ibi ē vna forma multiplicabilis vel multipli-
 cata in cuius rei signum. omne qd significat
 quia vniuersaliter potest addi omni vniuer-
 sali. s^o in deo nō ē vna forma vel natura mul-
 tiplicabilis nec multiplicata. nec recipit sig-
 num vniuersale vt dicit omnis deus ergo rē
Item vbi ē p^oticulare ibi ē forma vel natura
 vt hic et nūc. sed diuina natura siue in se siue

De

in ipostalibus nō ē hic et nunc . sed semp et
 ubiq . ergo nec in se nec in ipostalibus ē ibi
 pticulare . ¶ Item ubi est pticulare et uniuersale
 uniuersale est simplicius pticulari ergo
 cum in deo non sit simplicior essentia quā p-
 sona . quia in psona nullum ē accidēs . nullū
 principium dstitutiuum ergo rē . ¶ Item om-
 nis natura in qua est uniuersale et pticulare
 ē in genere determinato . et omnis talis est
 limitata ergo cum diuina natura sit infinita
 patz rē . Responso ad predictōz intelligen-
 tiam ē notandū . qz cum fides nostra ponat
 trinitatē et unitatem in diuinis . necesse po-
 nit uenientiam et distinctionem . et quia cō-
 uenientia non ē nisi incōmunicabili a pluri-
 bus et omuni . distinctio autē non ē nisi in
 pprio et incōmunicabili . necessario ī diuinis
 ponit ratio omuis et pprij . omunicabilis et
 incōmunicabilis . sed cum in deo et creaturis
 sit distinctio suppositōz . Aliter ē in deo quā
 in creaturis . distinctio em suppositōz maior
 est quā distinctio accidentalis . unde qm̄s
 innotescat p accidentia . tamen nō sit p acci-
 dentia . accidētibus em circumscrip̄tis aduc
 ē intelligere supposita differre . et cum non
 fiat p accidentia dsequentia oportet qz fiat
 ab origine . vel originali p̄cipio . Ab origine
 est quādo unum differt ab alio qz emanat
 ab eo . idem em a se emanare nō potest . talis
 distinctio suppositōz est in deo . sed hoc non
 potest esse in creatura . scz distinctio solum p
 originez . nam nulla creatura potest alteri to-
 tam suam essentia dare . Si ergo dat ptem
 necesse est qz alia differētia sit ibi quā origi-
 nis . et ideo est differētia ab originali p̄-
 cipio . hoc autem nō ē forma in se . quia dicit
 quid omunicabile . nec materia in se qz dicit
 quid indistinctum . ergo hoc facit forma ut
 adueniens materie . qz em adueniens mate-
 rie accipit ptem non totam materia . hinc ē
 qz ipsam distinguit et ipsaz distinguēdo tra-
 hit in ptem et limitatur . et sic hic et nunc et
 unum numero et pticulare . Quoniam ergo in
 diuinis nō est additio ad materia nec tractio
 ad ptem . ideo nō cadit in diuinis uniuersale
 vel pticulare . sicut ostendūt rationes ad hō
 inducte in opponendo . Ad illud ergo quod
 primo obiāt de dam . dicendū qz impprie dē
 pticulare p incōmunicabili . Ad illud quod
 obiāt . qz uniuersale ē quod predicat de plu-
 ribus . dicendum qz ista ē ratio omunicabilis
 uniuersalis aut nō est nisi scd qz realiter in-
 telligitur multiplicatū in illis . Similiter sol-
 uendum de pticulari . Ad illud qd obiāt
 qd in plus ē et uniuocū . dicendū qz uniuersa-
 le ē in plus ita qz simplicius . et sic in minus
 p additionem ad illud . nō autem sic in deo .
 Ad illud quod querit vtz eodem omunica-
 bile et incōmunicabile . Dicendū qz alio et alio
 qz sicut dicit aug² . alio ē deus . et alio pater
 sed nō alio et alio scdm rem . sed scdm ratioz
 qz deitate ē deus . paternitate pater . et pa-

ternitas nō est aliud re ab essentia . quoniam
 paternitas est essentia . est tamē aliud ratio-
 ne . et quia ablatiuus dicit rationē . ideo non
 eodē est deus quo pater . et si obicias . Aut
 tunc illi rationi Respondet aliquid in re aut
 nihil . Dicendum qz ratio illa p dparationem
 ad essentia nō est nisi modus . sed p dpatio-
 nem ad alia psonam est res et hoc patz quo-
 niam habere essentia ab alio et non habere
 non dicit rem alia sed solū modū . habere au-
 tem ab alio . et nō habere ab alio dicit realem
 differētia . quia nulla res ē a se et ab alio .
 Ad illud qd ultimo obiāt de simplici . dō
 qz est simplex possibile ad additionē . et ta-
 li modo uniuersale ē simplex . Alio modo sim-
 plex qz priuat dpositionem et additionē . et
 hec repugnātia non dsonat uniuersalitati et
 tali modo diuina essentia ē simplex que nul-
 lo modo trahibilis ē in ptem p additionem
 sicut trahit uniuersale . et ideo nō est vlē .

Quero querit vtrum in diuinis pso-
 nis sit ponere p̄cipiū materiale .
 et qz sic ostendit hoc modo . quādo
 cunqz aliquis vel aliquid ē de ali-
 quo ita qz ipsum ē distinctiuum . et illud de
 quo ē indistinctiuū ē de illo tanqz de mate-
 riali p̄cipio . sed psona filij est de substan-
 tia patris . et psona distinguit . substantia di-
 cit quid indistinctiuum . ergo est sicut mate-
 riale p̄cipiū . ¶ Item sicut efficiēs et finis
 sūt cause correlarie ita forma et materia . for-
 ma em dicit respectu materie . sed in deo est
 ponere causam formalem . ipse em ē forma ut
 dicit boetius ergo in deo ē ponere materiaz
 ¶ Item videt qz causa materialis magis cō-
 petat deo . quam aliquid causarū genus . qz
 materia in hijs inferioribus dat existentiam
 et pmanentiam . ppter sui incorruptionē . vñ
 fundamentū est existentie creature . cum sō
 deus siue deum esse habet existentia siue p-
 manentia p fundamentū incorruptibile . vi-
 det qz deo maxime dpetat ratio materialis
 p̄cipij ergo rē . ¶ Item in rebus creatis fi-
 nitas a forma verit . sed infinitas a materia .
 sed omne qd ē in deo ē infinitum . ergo cum
 deo maxime dueniat passio maxime dseqns
 p̄cipiū materiale . maxime dpetit et ipsum
 ¶ Item quāuis in deo sit summa et omnimo-
 da simplicitas . tamen nos ponimus in deo .
 qd est et quo est vere . Sed tñ p indifferē-
 tia ergo piratione videt qd in deo posset po-
 ni materia et forma tñ p indifferētia . ¶ Itē
 omnis distinctio ē a forma . ergo circumscrip-
 ta omni forma creata . materia nō distinguit
 ergo nō est aliud a deo . ergo est deus . quia
 omne qd ē et non distinguit a deo est deus
 Videt ergo qz materiale p̄cipium sit ipse
 deus et ita dpetere diuinis psonis . Contra
 boetius ī li . de trinitate forma siue materia
 non potest esse subiectum et loquit de deo .
 ergo in deo nō erit ratio p̄cipij materialis
 ¶ Itē materia inter cīa entia ē ip̄fectissimū .

Vnde et aug. dicit in libro def. qd ppe nihil
 ē sed deus ē omnino pfectissimū. ergo omni
 in eo nihil inuenit impfectionis. ergo nec qd
 ē materie. **Item** materia ē principiū paci
 endi. vnde pati ē a materia. Vnde omne in
 quo ē materia ē natum pati et recipere. sed in
 hil tale ē omnipotens. In hoc em qd pati po
 test deficit a posse. ergo in omnipotēte nul
 lo modo ē materiale principiū. **Item** si
 materia in deo est aut respectu sui aut alio
 rum. **Si** respectu aliorū. cum ergo materia
 sit ens in potētia ad alia nec distinguit ab
 alijs rebus. sed p eas perficiat tunc deus re
 cipet complementum a creatura. nec ab ea di
 stinguere qd absurdum ē. **Si** autē materia
 sit in deo respectu sui. aut pure est materia.
 Aut ad aliud. **Si** pure materia ergo nō est
 ens et pterea nihil ē materia sui ipsius ergo
 oportet qd sit ibi aliquid cum materia. et si
 hoc ergo est depositum et mixtum. ergo nec
 deus habz esse simplex. ac p hoc nec esse pri
 mum et ita nō est deus. **Responsio** dicen
 dum qd in deo nullo modo nec ppe nec tras
 sumptiue recipit materiale principiū. et ra
 tio huius est. quomā materia dicit pncipi
 um passiuum et ita incōpletum. et quomā a
 diuino esse. omnis incōpletio et omnis passio
 penitus remouēda est. id eo nullo modo ge
 nus materialis pncipij in deo esse potitur.
Ad illud ergo qd obiicit qd psona est de sub
 stantia. et ipsa ē distincta et substantia non.
Dicendū qd hic ē defectus quātum ad vtrā
 qd additionem. **Nam** primo hoc non recipit.
 qd psona sit de substantia. **Sicut** vult aug.
 quia non dicimus tres psonas ex eadem es
 sentia. licet hoc omniter recipiat. qd filius
 est de substantia patris. vbi non materia sed
 crigimis substantialitas designat. sicut su
 pra estensum est dis. quanta. **Alia** ē additio.
 que deficit. naz materia ē indistincta et pos
 sibilis ad distinctionem p formā. sed substā
 tia vel essentia. nullo modo distinguit nec
 p se nec p accidens. et ita patet qd non que
 rit ei ratio materie. **Ad** illud qd obiicit qd ef
 ficiens ad finē referē et forma ad materiam
Dicendū qd nullius cause habitudo cadit in
 do respectu sui s3 respectu creaturaz. et alia
 rū causaz habitudines in deo recipiunt cir
 cumscrip ta dependētia. ppter hoc qd sonant
 impfectionem. sed materia sonat omnino in
 impfectione. et qd obiicit qd forma dicit ad
 materiā. **Dicendū** qd est forma constitutua.
 et forma exemplaris. et forma constitutua dē
 ad materiā. et hec nō cadit in deo. sed forma
 exemplaris. sicut et si dicat qd deus ē forma
 in se. hoc est dictum qd ē actus purus nō des
 pendens a possibili. nec tamen simile ē de
 correspondētia forme et materie. et efficiē
 tis et finis. **Efficiens** em et finis possunt in
 adere in idem numero. sed forma et materia
 nunquā forma vero tantū constitutua incidit
 cum efficiēte et fine in idem specie nō nume

ro. forma vero exemplaris in idē numero. **Ad**
 illud qd obiicit qd materia est fundamentū
 existentie. **Dicendū** qd modus illius fun
 damēti in deo nō dicit. qd esse fundamen
 tum ē esse qd recipit aliunde s3 a forma. de
 autē a nullo recipit. id eo nō cadit in eo ma
 teria. **Ad** illud qd obiicit de infinitate. dicit
 dum qd ē infinitas ex defectu pfectionis. et
 hec dicitur materie. sed nō deo. sed est infi
 nitas ex priuatione limitationis. et hec deo
 et forme liberrime nō materie dicitur ita pa
 tet illud. **Ad** illud qd obiicit quare materia
 et forma nō ponunt p indifferentiā. **Dicen**
 dum qd ista duo. quo ē et qd est. de ratione
 sua nullam importat impfectionem. sed ra
 tione eius qd differunt. **Vnde** sublata eorū
 differētia manet dpletio. et tunc in diuinis
 recipiunt. sed materia nō tantū qd differt a
 forma. et dicit incōpletionem. sed etiā qd ma
 teria ē et id eo nullo modo ponitur in deo.
Ad illud qd vltimo obiicit. qd circumscrip ta
 omni forma. materia nō distinguit. **Dicendū**
 qd ista ppositio. omnis distinctio est a forma
 non habet veritatē nisi intelligat de distin
 ctione pfecta qd em habet esse distinctū ha
 bet esse dpletum. distinctio autē qualicū
 qd falsum ē. materia em differt a forma. et
 dicit qd seipsa distat ab ea. sic potest dici et
 in pposito. qd materia differt a deo seipsa. tū
 ex pte sua. quia nō est pfecta nō cadit pfecta
 distinctio. sed ex pte dei qd pfectissimus ē
 pfecta cadit distinctio. **Causa** em distigu
 tur a causato. ens actu ab ente in potentia.
 et iste sunt prime differētie et summe.

Quarto et vltimo querit vtrū in diuinis
 sit ponere differētiā scdm nu
 merum et qd sic. videt dām. in p.
 lit 20. in numero nō natura differūt
 ipostases. et loquit de diuinis ipostasibus.
Item omnia que dtingit vere numerari ne
 cesse ē differre numero. sed ipostases vere
 dtingit numerari. vt dicant due et tres ergo
 vere cadit in eis differētia scdm numerum.
Item omnia que differūt re. aut differūt
 genere. aut spē. aut numero. aut nullo mō
 differūt. sed impium est dicere qd ipostases
 nullo modo differūt. ergo saltē numero dif
 ferunt. **Item** vntas scdm materiā siue nu
 merum nō respicit vntatē forme sed suppositi
 ti et hoc patet. hoc em album et hic sedens
 demonstrato petro ē vnum numero ergo ab
 o ppositis. diuersitas scdm numerū non respi
 cit diuersitatē nature sed suppositorū. sed in
 deo ē pluralitas suppositorū. quāms non sit
 diuersitas naturaz ergo rē. **Item** idem et
 diuersum sufficiēter diuidūt ens. ergo em
 ne qd est ad altrū dpatum. aut est idē spe
 cie aut diuersum. aut idem numero aut di
 uersum. si ergo pater dpatur filio. aut ē idē
 numero aut diuersum. si idē quādoq; aliqua
 duo sunt eadē numero vnum vere pdicatur
 de altero ergo possum dicere pater est filio

De.

quod ē extra fidem. Si diuersus numero g^o in diuinis cadit diuersitas scd̄z numer̄. sed extra ambro. supra scd̄am epistolam ad rom̄. et magister recitat in littera ibi vere vnit̄as. vbi nulla diuersitas ergo nō ē ibi diuersitas scd̄m numer̄. **I**tem boetius in libro de trinitate ca. v. nulla ē in deo diuersitas. nulla ex diuersitate pluralitas. nulla ex accidentibus multitudo ergo nec differentia scd̄m numer̄. **I**tem diuersitas scd̄m numer̄ solum venit ex pte materie. **V**nde dicit ph̄s quod omnino materia numerabiliter ē. sed in diuinis nō cadit materia aliqua. ergo nec diuersitas scd̄z numer̄. **I**tem quecūqz differūt numero numerāt omnia que sunt in seipsis. saltē omnia que sunt ibi ex pte p̄ncipij formalis. hoc patz qz em̄ petrus et paulus sūt duo. ideo duo homines. duo animalia. duo alba. et sic de singulis ergo si pater et filius sunt numero differentes. ergo habēt duas naturas et duas essentias ergo sunt duo dii qd̄ ē extra catholicam fidē. **I**tem quecūqz differūt numero sunt sepabilia imagine vel intellectu. sed pater et filius nullo modo sūt sepabiles. nec re nec modo nec intellectu in diuinis. quia vna p̄sona ē in alia et ecōuerso ergo nec differūt numero. **I**tem qd̄ non ē multiplicabile nec multiplicatū ē vnum numero. sed diuina natura nō ē multiplicabilis nec multiplicata ergo ē vnum. sed quecūqz vnum sunt numero. nō possunt differre numero. ergo si essentia vel natura diuina ceteras d̄plectit̄ p̄sonas impossibile ē qz p̄sone numero differat. **R**espōsio dicendū qz in diuinis nō ē ponere differentia scd̄z numer̄. et huius rō sumi potest et a posteriori et a priori. **A** posteriori quoniam omnia que differūt numero d̄sequit̄ ista passio que ē numerus. numerus autē ē aggregatio multitudinis in qua plus ē in toto quā in singula p̄cium. hec autē aggregatio est ex hijs solū que habēt vnitatem limitatā que plus est cū alio quā p̄ seipsam. **L**imitatio autē venit p̄ additionem. **A**d dicitio autē p̄ducit ad d̄positionē cum materia que facit esse hic et nunc. et tantum et plus et ita nō est diuersitas scd̄m numerum. nisi in hijs in quibus ē distinctio p̄ additionem et d̄positionem et materiā. hec distinctio nō cadit in deo. ideo nec diuersitas scd̄m numer̄. **A**lia ratio ē a priori. quia in quolibet quod intelligimus vt d̄pletū. intelligimus sub ista duplici d̄ditione. sc̄z p̄ modum quo ē. et qd̄ est. et vnit̄as quidē siue idemptitas secundū species vel genus ē veniens a pte eius qz est quo scd̄m diuersos status. siue d̄pletionem maiorem et minorem. **V**nit̄as vero vel diuersitas scd̄m numerum venit a pte ipsius qd̄ est scd̄m esse. siue put est in supposito indiuiduo sic autē ista duo diuncta sunt in omnibus. qz numerato ipso qd̄ ē necesse est numerari ipsum quo ē. cū ergo in omnibus que differūt numero numeret̄ ipsum qd̄ est necesse est qz

in illis multiplicet̄ ipsum quo est. quia ad diuersitatem scd̄m numerum d̄currit diuersitas ipsius qd̄ ē et quo est. et qui est. i. nature et suppositi siue ipostaleon. sed p̄ncipaliter ipsius qd̄ est. cum ergo in diuinis quo est siue essentia p̄pter summā simplicitatē nullo modo sit multiplicabilis ideo necesse ē qz ipsum qd̄ est similiter remaneat indistinctū et ideo impossibile ē qz cadat ibi diuersitas scd̄z numerum. nec tamen est vnum numero. qz ipsum qd̄ est vnum numero in creaturis nō est dicibile de pluribus. sed in diuinis ipsum qd̄ est quāuis sit vnum tñ de pluribus dicibile. et ratio huius est qz idem ē ibi quo ē et qd̄ est quantū ex pte rei. et ideo sicut quo ē. est cōmunicabile pluribus. quāuis nō multiplicabilis. ita ipsum qz est. vnde possumus dicere qz pluralitas p̄sonarum mediū tenet inter idem numero et diuersum. quāuis em̄ ipsius qz est nō numeret̄. numerat̄ tñ ipse qui est. **V**nde sunt ibi plures qui. et hoc vult dicere dam̄. cum dicit numero nō natura differunt ipostales. p̄ hanc em̄ additionem nō natura ipse d̄trahit differentia scd̄m numer̄ siue distinxit a p̄pria ratione vt ipse dicit primo li^o ca. xj. **O**portet scire qz aliud ē differre re. aliud ratione in omnibus creaturis. ipostasum diuisio re d̄siderat. d̄munitas vero ratione in summa vero et insup substantiali trinitate et ecōuerso. vnde cū diuersitas scd̄m numerū faciat siue notet diuersitatem in re et natura p̄pe loquēdo. nisi nomē diuersitatis distrahat scd̄m numer̄ ad distinctōes suppositōz nō est cōcedendū. qz sit ibi diuersitas sc̄m numer̄ personarū siue ipostasum. et hoc vult dicere dam̄. qñ dicit qz ipostales differūt numero. non in quā numero qui dicat diuersitatem in re et natura. sed qui dicat differentia in p̄prietatibus et relatione. natura sc̄mp manete vnica et idiuersa ex h^o p̄ illud dam̄. **A**d illud qd̄ sc̄do obiicit qz numero differat ea que numeratur. d̄d qz v̄z est. qz eo modo differūt quo modo numeratur. sed nō numeratur. nisi quātū ad p̄sonas. et ita nō differūt. nisi numero ipostasum et p̄prietate. **A**d illud qd̄ obiicit qz que differūt rē. distinguēdū est in h^o noie re. qz pōt dicere natura siue essentia. et potest dicere p̄sonā. **S**i dicat essentia et naturā v̄z. si p̄sonā falsum est. et non habet locū illa diuisio. **A**d illud qd̄ obiicit. qz vnit̄as numero respicit p̄demptitatē suppositi. d̄d. qz si suppositū dicat ip̄m qd̄ est. tunc veritatē habet. si autē dicat ip̄e qui est. siue p̄sona. nō habet veritatē. nisi in hijs in quibus differt qd̄ est. et qd̄ est. vnde p̄prie loquēdo. diuersitas secundū numer̄ sequit̄ ip̄m qd̄ est. et ideo in diuinis non habet locum. **A**d illud qd̄ idez et diuersum sufficienter diuidunt ens ergo idez numero vel diuersum. **D**icendū qz illud v̄z ē in ente qd̄ natum ē numerari sicut ens creatū. sed in ente increato hoc deficit. **V**ndē

hila. de trinita. Deū ex deo natum. nec eun
deꝝ natūtas. nec aliud esse natura p̄mittit
et ita sicut p̄dictum ē. tenet mediū inter idē
et diuersum numero.

In pte ista sunt dubitationes circa
litteram. et primo de hoc qd dicit
ozet vt qd credit. intelligat. Videt
em̄ in p̄prie loqui. quia nullus ozat
quod nō desiderat. nullus desiderat qd nō
cognoscit vel intelligit. Item nullus assen
tit rei quā mente nō intuet siue accipit. ergo
nullus assentit rei quā non intelligit quia in
telligere ē mente intueri. Respon̄sio dicendū
q̄ intelligere dupliciter dicit. vno mō idem
ē qd agnoscere aliquid q̄ p̄ nom̄ dicit. Alio
modo idē ē q̄ ratiōne apprehendere. primo
modo antecedit fidem que ē ex auditu. sc̄do
modo d̄sequit. quia nulla ratio humana suf
ficiat ad manifestanda credibilia nisi intel
ligens fide illius ref̄ et captiuē. Item que
rit de hac solutione magistri qua dicit. Ali
qua differre numero que sibi in d̄putatione
ren adiungunt. Videt em̄ male dicere quia
illi d̄putationi. aut respondet aliquid in re
aut nihil. Si aliquid respōdet ergo non dif
fert a p̄cedēti differētia. Si nihil respōdet
ergo d̄iunctio siue d̄putatio nostra sup̄ va
rum fundata ē. Respon̄sio dicendū qd d̄pu
tationi nostre cum dicimus vnus duo tres
aliquid respōdet. Sed illud nō est diuersi
tas numeralis. sed d̄iunctio p̄sonalis. vñ
in diuinis nō dicit esse numerus nec differē
tia sc̄dm numerū. nisi addat sc̄dm numerū p̄
sonarū qui dicit d̄iunctiōnem in ipostasibz
nō in natura. idēo quāuis dicant tres p̄sone
tamen nō ē ibi ternarius sed trinitas. Itē
querit de hoc quod dicit qd cum deus dicat
trinus nō debet dici triplex. Videt em̄ d̄tra
illud qd dicit sap. vii. qd spiritus sapientie ē
multiplex ergo duplex vel quadruplex ergo
zē. Itē isidorus dicit. qd trinitas ē multi
plex et numerabilis. Item ratiōne videt
q̄ pannus vnus in substantia duplicat? du
plex dicit. triplicatus triplex. ergo si vna ē
substantia in tribus ipostasibus. videtur tri
plicari in eis et triplex dici. Respon̄sio dicendū
q̄ d̄iunctio p̄sonarū non potest significari
p̄ additionem termini numeralis ad hoc no
men deus nisi huius nominis trinus. q̄ spe
cialiter ad hoc inuentū ē. vt significet plura
litate in suppositis cū vnitāte forme. q̄ ergo
hō nomē triplex dicit d̄iunctiōne simplici
i termino cui addit vel quātū ad formā. vel
ad p̄cium multiplicationem. et q̄ in deo nō
cadit multiplicatio. nec quātū ad formā nec
quantum ad ptes. idēo nullo modo potest
dici triplex. Qd s̄o obicit qd dicit multiplex
Dicendū qd istud ē dictum causaliter. quia
multorū et quia variorū donorū vel dictorum
effectū ē p̄ncipiū in quibus ē vera diuersi
finitas non sic in p̄sonis q̄ dicit p̄sid. in p̄prie
dictum ē et exponendū ē. Ad illud qd idēz

pannus dicit multiplex. Dicendū qd verū ē
sed tamē sc̄dm alias et alias ptes. et quia in
deo nō ē alietas p̄cū nec forme idēo n̄ potest
dici triplex. Item querit de hoc qd dicit.
Qd in rebz corporeis plus sunt due quā vna
Videt em̄ instantia. quia ignis cū ferro non
est maior quā ferrū p̄ se. siue lux. cum aere.
Si dicas qd non sunt corpa. obicit qd corpus
glorificatum simul ē cū non glorificato et tā
tum locum occupat nō glorificatū p̄ se quan
tum cū glorioso ergo nō sunt maior. quia cor
pus maior maior occupat locū. Respon̄sio
dicendū qd auḡ loquit de rebus corporeis.
quāz quelibet ē corpus. s̄ ignis in ferro. lux
in aere. non ē corpus sed p̄prietas corporis.
D̄terea notandū qd auḡ. nō accipit hic ma
ius extensioe sed accipit plus quantū ad ve
ritate existentie vel essentie. cū em̄ non sit sū
ma veritas in qualibet re. plus ē de veritate
existentie in duabus rebus quā in vna. quā
uis nō sit ibi plus de latitudine distantie si
ue de extēsiōne magnitudinis. vel capacita
tis extēsiōne zē.

Nunc ostendere restat quō aliqua
istarū triū p̄sonarū. Supra ostēdit
magister equalitatem p̄sonarū quā
tum ad magnitudinē. hic ostēdit
quantū ad potentia et virtutē. et habet hec
ps tres ptes. In prima p̄p̄mit qd intendit.
In sc̄da p̄bat ibi. Nihil inquit patre minus
habet zē. In tercia dubiū siue obiectionē in
cōtrarium soluit ibi. sed forte eo ipso maior ē
zē. prima et vltima pte manētibus in diuisis
media diuidit in tres. sc̄dm tres p̄bationes
siue ratiōnes. quāz prima sumpta ē ab aucto
ritate domini io. vii. Omnia que habz pater
mea sunt. sc̄da sumpta ē p̄ deductionē ad im
possibile. quia si nō genuit equalem aut po
tuit et noluit. et ita fuit inuidz. aut voluit
et nō potuit. et ita fuit impotens. et hoc po
nitur ibi. Item alio modo p̄bat filiū equa
lem patri. Tercia ratio est cōsensus sumpta
p̄ simile in generatione creata et p̄mit ibi.
hec autē p̄ similitudinē humanā.

In intelligentia eorū que dicunt in
p̄senti d̄iunctiōne. Duo principa
liter querunt. Primo querit vtrū in
diuinis sit ponere potētie ad equa
tionē. sc̄do vtrū in diuinis sit ponere eorū me
z. Quantū ad primū querunt duo. primo que
rit vtrū in diuinis sit ponere ad equationem.
quātū ad extēsiōne possibilū. sc̄do vtrū
sit ibi equatio. quantū ad intensiōne potētie

Quod sit ibi ponere ad equationem
potētie quantū ad numerū possibi
lium. ostendit sic quecūqz habēt
eandē naturam. habēt eandē potē
tiam naturalē sed quecūqz habent omnino
eandem potentiam. quicquid potest vnū. et
altz. sed pater et filius et s. s. habēt eandē
potentia ergo zē. Item quecūqz habent
omnino eandē opationem. nihil potest vnū

opari sine altero. sed pater et filius habent eamdem operationem; ergo nihil potest pater sine filio. **Quecunq;** pater facit hec omnia similiter filius facit. **Item** nullus potest plura omnipotente. sed verbum dei est omnipotens. sicut dicit sap. xvij. omnipotens sermo tuus domine. **Maiores** patris quod qui omne dicit nihil excipit. **Item** in infinitis non est ponere aliqua esse plura sed filius ponit infinita quod non potest tot quin plura. ergo pater non potest plura quam filius per rationem nec quam se. **Contra** quanto producta sunt magis distantia tanto potentia produciens est latior siue amplior. sed potentia patris se extendit ad creatum et increatum. potentia filii ad creatum tantum et magis distat creatum et increatum quam creatum solum ergo etc. **Item** filius dei et creatura sunt aliud et aliud. quia creatura est quid creatum sed filius est essentia increata ergo filius et creatura sunt aliud et aliud ergo plura. **Item** potentia que potest in filium et creaturam potentior est quam que potest in creaturam tantum siue potens est in plura. sed potentia patris est talis ergo etc. **Item** tantum vel eque magni vel maius est producere personam equalem sicut creaturam. sed pater potest sine filio producere personam ergo et producere creaturam. ergo videtur quod potentia in patre se extendat ad plura. **Item** quantum spiritus. scilicet et filius non sunt aliquid plus. tamen plures sunt quam filius solus. ergo cum in patre potentia possit in productionem utriusque in filio in alteram tantum. in plura potest potentia in patre quam in filio ergo extensione possibilitatis est maior. **Responsio** dicendum quod loquendo de potentia essentiali que est respectu actus essentialis siue productionis ad nihil se extendit in patre ad quod pater non extendat se in filio. et ideo quia equalitas consistit quantum ad potentiam essentialem. procedendum est sine calumnia quod pater et filius equaliter sint potentes quantum ad extensionem possibilitatis. **Ad** illud ergo quod obicit in contrarium. quod latius est potentia que potest in magis distantia. **Dicendum** quod istud verum est de potentia eodem modo dicta. et quantum ad similem modum producendi. sed patrem posse producere quid creatum est potentie essentialis et operis creationis. patrem vero posse producere filium. est potentie ut in persona et generationis ideo illa ratio non valet. **Ad** illud quod obicit quod creatura et filius sunt plura. **Dicendum** quod verum est quod sunt plura. et tamen non plura producta. quantum enim filius sit aliud quam creatura. tamen non est aliud productum. filius enim est essentia et natura. sed tamen non essentia vel natura producta. quia producere filium non est producere aliquid sed aliquem et ideo non sequitur quod producere filium et creaturam sit posse producere plura quam posse producere alteram. **Ad** illud quod obicitur quod producat personam sine filio. **Dicendum** quod non est simile quia cum producere creaturam sit producere essentiam. tamen productio quam potest

est essentialis et quod essentia est indivisa in patre et filio. ideo et potentia et actio proinde et illa productio quia vero producere filium est producere personam ideo productio illa et potentia dicitur quod personale. et quoniam pater et filius non conveniunt in persona sed in essentia patet etc. **Ad** illud quod obicit quod filius et spiritus sunt plures etc. **Dicendum** quod verum est quod potest etiam in plures. sed quantum ad hoc non attenditur equalitas vel inequalitas ut visum est. **Secundo** queritur utrum in divinis sit equalitas quantum ad intensionem potentie. et sic ostenditur hoc modo. **Nihil** est potentius sua virtute. **Sed** christus est dei virtus ergo pater non est potentior filio. similiter per rationem nec filius spiritus. **Item** substantie eque nobilis. eque nobilis et excellens est potentia. sed substantia eque nobilis in filio ut in patre ergo et potentia eque nobilis. ergo nihil potentius potest pater quam filius. **Item** ea potentia quae potest supra infinitam et summam distantiam nihil est potentius. sed potentia verbi potest supra infinitam et summam distantiam que est inter ens et non ens. quod per ipsum omnia facta sunt ergo etc. **Item** ea potentia cum nil potest resistere. nec aliquid potest eam retardare nihil potentius. sed potentiam filii nihil potest retardare nec aliquid potest ei resistere. quod subito facit et libere. patet quod dixit et facta sunt etc. ergo etc. **Contra** potentior est potentia in eo qui solum potest agere. quam in eo qui agere et pati. sed in patre est solum agere. in filio agere et pati ergo etc. **Item** potentius aliquid potest quod est primum principium quam quod non primum. quod omnis causa primaria plus influit quam secunda. sed pater est primum principium ergo unum et idem potentius potest pater quam filius. **Item** potentius potest qui habet potentiam a se quam qui ab alio. qui enim aliquid a se habet multo melius habet quam ab alio recipiat ergo cum filius habeat posse a patre. pater autem per se et a se ergo etc. **Item** plus potest aliquis. qui potest et per se et per alium quam qui tantum per se. sed pater potest operari per filium. spiritus scilicet non potest per filium nec etiam ipse filius proprie loquendo ergo etc. **Responsio** dicendum quod potentia in patre et filio eque intensa quod in utroque summa est et eque nobilis quia in utroque una per naturam non degenerat. similiter et in spiritu. scilicet et hoc loquendo de filio secundum divinam naturam secundum quam equalis est patri. **Ad** illud ergo quod obicit quod filius potest pati. **Dicendum** quod istud non est secundum potentiam divinam. sed secundum infirmitatem humanam et secundum illam inferior est patre et minus potens. secundum autem divinam non potest pati. sicut nec pater. **Ad** illud quod secundo obicit quod primum principium magis potest. **Dicendum** quod primum et principium. aut solum dicitur ordinem aut substantiali differentiam. si solum ordinem cum unum et idem sit utrobique non est potentius

hic quā ibi. Si autē differentiā substantialem
 cum ordine sic verū est q̄ potentius ē primū
 quā scdm̄. quia scdm̄ addit aliquid supra pri
 mum quod dum facit magis dpositū. et ita
 minus potēs. Ad illud qd̄ obicit tercio iam
 solutū est quia habere ab alio hoc ē aut dif
 ferente substantialem aut psonaliter. si sub
 stantialiter sic verū est. quia cum habeat ab
 alio p̄ essentiam non habet essentialiter sed
 p̄ticipatione. sed quādo habet ab alio pso
 naliter eodem tñ essentialiter. tunc habz eqz
 nobiliter qz totaliter et essentialiter. vñ io
 vij. Sicut pater habet vitam in semetipso. sic
 dedit filio zc. Ad illud qd̄ obicit quarto qz
 pater potest p̄ se et p̄ alium. Dicendum qz
 posse p̄ alium ē dupliciter. aut p̄ aliquā cau
 sam inferiorē simul agentem. Aut p̄ aliam
 psonam. Primo modo potentius est posse p̄
 se et p̄ alium quā p̄ se tantū quia posse p̄ ali
 um. dicit dominium et ita potestatem. sed pos
 se p̄ alium p̄ personam substantialē non
 dicit dominium sed tantū auctoritatē. Auto
 ritas autē non dicit maioritatem sed solum di
 cit originem. sicut posse ab alio et nō ab alio
 nō dicit minoritatem in potentia. sed solum
 subauctoritatē et originē. et sic intelligendū
 in proposito de posse p̄ aliū nō posse p̄ aliū.

Quonsequenter est questio scdo loco
 de scdo articulo. vñ in diuinis sit
 ordo. et circa hoc querunt duo. pri
 mo querit vñ ordo sit penendus
 scdo vñ ordo nature. qz in diuinis sit ordo
 ostendit primo p̄ aug. ad maxim. cum dicit
 filius a patre. nō significat in equalitas sub
 stantie. sed ordo nature. Item hoc videt
 auctoritate ecclesie. quia ecclesia nominatio
 nem trinitatis exprimit ordinate. Dicit em̄ in
 nomine patris et filij et s. s. et hic ordo nun
 quā mutat ergo zc. Item ordo dicit ratio
 nem dpleti esse et bon. esse em̄ vt dicit beati
 us est qz ordinem retinet seruatqz naturā si
 militer et bonum sed in diuinis est pfectissi
 me ratio boni et esse ergo ibi ē ratio ordinis
 Item vbi cūqz sunt plura inter quos nō est
 ordo sunt inordinate. sed in diuinis psonis
 est pluralitas ergo si nō est ibi ordo est inor
 dinatio et d̄fusio. sed inordinate et confusio
 repugnat diuinis gō est ibi ordo. Contra
 eusebius in diuinis ē numerus sed nō ordo.
 Item hoc ipsum videt ex ratione ordinis.
 Aug. de trim. dicit. Ordo ē parū dispium
 qz sua vnicūqz tribuens loca dispositio. sed in
 diuinis nō est distinctio locoz ergo zc. Item
 ordo d̄trariatur simultati ergo vbi ē ordo nō
 est ommoda similtas. sed vbi nō est omni
 moda similtas nō est pfecta equalitas ergo
 cum in diuinis sit ommoda et pfecta equa
 litas nullū ē ibi ordo. Item si ordo ē in di
 uinis aut ē quid essentialē. aut notionale. nō
 essentialē. qz vbi ordo ibi distinctio in diu
 nis aut non est distinctio scdm̄ essentia er
 zc. Nec quid notionale quomā idem ē ordo

et p̄prietas. sed ordo nullius p̄sone est p̄p
 tas ergo zc. Item vbi ē ordo ibi est depen
 dentia et inclinatio. nihil em̄ ordinaf ad ali
 quid. nisi ad illud habeat inclinationem in
 diuinis aut nulla ē dependentia ergo ibi nul
 lus omnino ordo. Item ordo p̄supponit
 numerū sed in diuinis nō cadit differentia se
 cundū numerū vt ostensum ē supra ergo nec
 ordo. Responso dicitū qz triplex ē ordo.
 scz scdm̄ potentiam scdm̄ antecessionē et se
 cundum originē. ordo scdm̄ potentia dicit
 aliquoz quoz vnum ē supius. aliud inferi
 et hoc potest esse dupliciter. vel in loco. vel
 in dignitate. et hic ordo nō cadit in diuinis
 sicut ostendit. prima ratio sumpta ab eusebio
 et scda sumpta ab aug. sicut patet. ordo ve
 ro scdm̄ antecessionem dicit esse eoz quozum
 vnum prius ē. aliz vero posteri. et hoc di
 cit dupliciter. aut quia antecedit duratione
 siue tempe. aut prius naturali intelligentia
 siue cognitione. et hic ordo nō est in diuinis
 sicut pbat ratio tercia. quia hic ordo tollit
 equalitatem et similtatem. quoz vtrunqz p̄fe
 cte est in diuinis. ordo aut scdm̄ originē siue
 scdm̄ emanationē est pducētis ad pductū.
 et iste ordo est in diuinis quia ibi ē ordo pri
 cipij et p̄ncipiati siue pducētis et pducti
 et hunc ordinem esse in diuinis p̄bant ratio
 nes prime. Ad illud qd̄ obicit quarto qz or
 do nō ē quid notionale nec psonale. Dicendū
 qd̄ ē notionale. sed notione d̄tingit duplici
 ter significare. aut sub p̄pria ratione vt cum
 dicit generatio. aut sub omuni ratione omu
 nitate in quā rationis. vt cū dicit ordo. notio
 p̄prietas. sicut in diuinis ē omunis intentio
 et sub hac omunitate non distinguunt tamē in
 suis inferioribus distinctio nē supponit. Ad
 illud qd̄ obicit vbi est ordo ibi dependentia.
 Dicendū qz ordo importat habitudine et qz
 habitudo in creaturis ratione impfectionis
 dicit dependentia. ideo in creaturis impor
 tat dependentiam. In diuinis aut solū p̄mit
 d̄pationem et d̄nexionem. et nullam depen
 dentia et inclinationē. Ad illud qd̄ ultimo
 obicit qz ordo p̄supponit numerū. Dicendū
 qz sicut in diuinis numerus d̄strahit a ratio
 ne numeri. qz ibi ē distinctio ipostafum tan
 tum ita ordo a ratione ordinis simpliciter or
 quāuis sit ibi ordo nō tamen est ibi anteces
 sio sed solū originis emanatio. Vel aliter di
 cendum qz nō semp̄ p̄supponit distinctionē
 scdm̄ numerum nisi intelligat de ordine loca
 li siue scdm̄ positionem. nam ordo scdm̄ na
 turam et scdm̄ naturāle intelligentia attēdit
 inter supius et inferius. inter que non cadit
 numerus. et ita patet illud.

Secundo querit vñ in diuinis sit
 ordo nature. et qz sic videt p̄ aug.
 qui dicit in littera qz cū dicit filius
 a patre nō dicit in equalitas sube
 sed ordo nature. Item vbi ē naturalis origo
 ibi ē naturalis ordo sed in diuinis ē natālis

origo ergo et naturalis ordo ergo ē ibi ordo nature. **I**tem ubi ē causa et effectus ibi ē prius et posterius sed ubi quibz hoc ibi est ordo nature ergo cum in diuinis contingat repere causam et effectum sicut dicit crisost. super principium ad he. et dam. p. libro ca. viij pater ē causa filij p. 32. **C**ontra cuiuscunqz ē ordo ipsum ordinaf ergo si in diuinis est ordo nature. natura ordinaf. sed qz ordinaf distinguē et numerat si hoc ergo in diuinis natura distinguē et numerat hz hoc falsum. ergo 22. **I**tem in diuinis idē est natura et essentia. quia natura nomē est essentiale sed in diuinis nullo modo ponit ordo essentie. ergo nec nature. **I**tem ubi ē ordo nature ibi est prius et posterius scdm naturam g. si in diuinis est ordo nature ergo ibi est prius et posterius sed hoc nullo modo recipit et nec ordme nature. qz autem in diuinis non sit prius et posterius ostendit sic. relatiua sunt simul natura ergo pater et filius scdm qz pater et filius simul sunt. sed pater scdm qz est. et scdm qz est pater simul natura. qz relationes in diuinis non sunt aduenientes. nec tantum sunt ratio referendi sed etiā existendi ergo pater et filius scdm suas ipostas simul sunt natura ergo nō est ibi ordo nature. **I**tem in causis creatis videmus gradus. qz quāto substātia creata citius potest velocius opatur. **V**nde qz quedam opatur i tempore. quedam repēte. quedam subiecto et illa causa que opatur subito aliquādo nō pcedit tempe sed natura. **S**i ergo deus producit filium scdm omnem nobilitatē et virtutem sue potētie et virtus. sue potētie infimite maior ē quā finite non ergo tantum simul duratione sed etiā simul natura producit ergo non est ibi ordo nature. **I**tem videmus in cognoscibilibus qz quedā habent sui cognitionem. et cognitionem inuestigando et posterius tpe et loquor de actuali. non de habituali vt anima humana. et quedam simul duratione vt angelus ergo fidei cognitio et dictio siue locutio nō est accidens sed multo nobilior et virtuosior. quā omis creatura habet verbum intelligentie nō tantū simul duratione sed etiā natura ergo 22. **R**esponso dicendū qz ordo dicit esse alicuius dupliciter aut sicut ordinaf. aut sicut rationis ordinaf. **O**rdo in diuinis sicut ordinaf dicit psonne patris et filij et spiritus. s. sicut rationis ordinaf dicit nature. **N**atura em dicit vim productiuam scdm qz dicit phis qz est vis inlta rebus ex similibus similia pcreans. **I**n diuinis aut est ordo scdm productionē. i. dicit ibi ordo nature id ē naturalis originis. **V**n genitiuus ille nō dstruitur subiectiue sicut cum dicit albedo. p. sed ex vi declarationis essentie. i. naturalis originis. vt cum dicitur albedo claritatis vel bonus auctoritatis. et idco resoluē in duos vt sit sensus. ordo nature id ē naturalis originis. ex hoc patet pri

mum quod obicit. quia obicit ac si diceret ordo esse nature vt rei ordinate. patet etiam secundum qz essentia dicit in absolute omni moda. nō vt alterius principiu. natura vero dicit vt alterius principium ideo dicit a partionem ad productionem siue emanationem naturalem. **V**nde ulterius attendendū qz ordo scdm naturalē originem. in hijs inferioribus duo dicit. scz emanationē et antecessionem. et ratio huius ē. quia emanatio in hijs inferioribus ponit diuersitatē substantialē. **V**nde omne qd emanat in hijs inferioribus est effectus. et qz producit est causa. et ideo dicit ad eundē esse sequitur aliud. et quia aliud in natura ideo posterius in natura. **I**n diuinis autē est emanatio. ad quā nō dsequit essentie diuersitas vel nature. ideo nec prius nec posterius natura sed simul natura et iō in diuinis. nam accipitur ratio cause vel effectus scdm latinos sed nom principij quāuis greci extenso nomine vtantur nomine cause. p nomine principij et ideo in diuinis ē ordo nature nō quo alter sit posterius altero. sed quo alter ex altero. et hoc est qd dicit aug. in littera. et ex hoc patz qd scdo obicit quāuis em in creaturis ordo posterioritātē ponat nō tamen in deo. et quāuis nō sit ibi posterioritas. nō sequitur quin bene sit ibi ordo. **E**x hijs patent obiecta ad vtrāqz ptem. attendendum ergo qz aliquo modo repitur in diuinis ordo nature sicut ostendunt prime rationes. tertia tamen ratio deficit. quia nom cause nō repitur in diuinis scdm latinos p. prie. qz obicitur ad oppositum patz. quia ordo nō est nature vt rei ordinate. **D**atet etiā qd obicit de diuina essentia quia ē nomē absolute nec impoztat rationē originis. **V**ltimum patet quia nō est ibi ordo nature. quo alter prius altero. **S**ed quo alter ex altero.

In ista pte sunt dubitationes circa litteram. et primo dubitat de prima ratione quā ponit magister omnia que habet pater filius habet. ergo quantā potētiā habet pater habet filius. **I**stud argumentū nō videt naturale qz mutat quid inquantū. nam omnia distribuit p substantia. quantū autē dicit quantitate. **R**esponso dicendū qz quāuis talis modus arguendi nō valeret. **S**i differret quantitas et substantia. tamen ubi idē ē omnimoda. habet necessitatem. et quia hoc in diuinis iō argumentū bonum. **D**esset tamē dici qz p. dictum argumentū. in qualibet materia est bonum. habere em nō dicit aliquid solū substantialia sed etiā pprietates ergo sequit cū omnia distribuat p omnibus habitis qz habeat et etiam pprietates ergo cum nullā potētiā habeat vnus quā nō habeat alter. ergo nil potest vnus quod nō potest alter. ergo si vnus omnipotēs et alter. et ita patz qz hic non est figura dictionis. quia omnia distribuit hic p rebus omniū generū. **I**te

querit de hoc quod dicit. **N**ō potest inequalis esse qui accipit ei qui dedit. **V**idet enim dicere falsum. quia si hoc cum omni creatura sit accipiens nulla esset inequalis deo. sed hoc falsum ergo et primū. **R**esponso dicendum. qd aug² nō loquitur generaliter et de quolibet accipiente siue de quolibet mō. **S**ed de eo qui accipit omnia. et talis accipiens nō potest esse inequalis. **I**tem querit de illa ratione. si nō potuit ergo impotens. **V**idet em̄ male arguere. quia similiter possz argui de filio et spiritu sancto. si nō potuit filium equalem pducere ergo rē. **R**esponso dicendum ad hoc qd nō dicitur generatio nisi ipostasi patris sicut alibi tactū est. ideo non valet nec est simile. **I**tem dubitat de alia pte auctoritatis. quia illud argumentū nō videt valere potuit pducere equalem. et nō pduxit siue genuit ergo mundus fuit. qd similiter potest argui. potuit istam creaturam facere meliorē. et nō fecit ergo mundus. **S**i tu dicas qd mundia semp cōsiderat parem vel superiorē. sicut dicit gregor² sup illud iob. puulum occidit mundia. obicit tunc quia si filium genuisset minorem n̄ habuisset ibi locum mundia ergo videt qd ista solutio nō soluit. **I**tem in creaturis nō valet. iste artifex potuit facere istam rem meliorem et non fecit ergo fuit mundus. quare ergo nō tenet in deo. **R**esponso dicendum. qd mundia artificis pducens nō attendit in pductione rei inequalis vel minus bone. sed ubi res de sua natura exigit talis esse. tunc em̄ necessario cōcluditur. quia aut pducens nō potuit. aut imdit. si potuit et nō pduxit. quia non fecit vt debuit. et quomā filius eo ipso quo filius est natus ē pfecte imitari. si nō genuit filiū impfecta imitatione cōcluditur. qd aut pducens impotens fuit. aut imdit et ideo patz qd nō ē simile de creatura et creatore. archa et artifice. **I**tem dubitat de tertia ratione quā facit. **S**i homo pater potuit sibi signere filium equalem ergo deus. quia illud argumentū nō valet. homo habet aliū hominē sibi equalem vel habere potest ergo et deus similiter quomā deus de sua nobilitate hoc habet. qd nullus potest ei equari. et ita videtur ratio aug². non valere. **R**esponso dicendum qd si equalitas poneret de necessitate ī equalibus diuersitate in natura qd tunc non valeret. sed supposito qd deus generet filiū anaturalem sibi. de necessitate sequitur qd si homo equalem genuit. qd deus multo fortius quāuis em̄ impfectionis sit equari diuerso ī natura. tamen equari anaturali pfectionis sit alioquin diuina natura esset in aliquo impfecte. qd si hoc est impossibile p rē. **I**tem querit de hoc qd dicit quod questio equalitatis ē qualis aut quantus. **V**idet em̄ dicere falsum. qd quale dicit qualitatem. et scdm eam attendit similitudo nō equalitas quia ppiū est qualitatis scdm eam simile vel dissimile

dicit. **R**esponso dicendum qd de qualitate ē loqui dupliciter. **V**no mō put dicit denominans. **A**lio modo put dicit dispositio nobilitatis. et scdm hanc attendit maior et minor nobilitas. et ita nobilitas res dicit. et qd ī spiritualibus idem ē maius et melius ideo questio de qualitate. spectat ad equalitatem. non ex ppiā ratione nominis sed ex consequenti vt visum est.

Hic est questio ex predictis originis. **S**upra pbauit magister equalitatem psonarum. **H**ic quia in pbatione dubias quasdam rationes dixerat exclusiuas mouet illas dubitationes. et soluit. et habet hec pars tres ptes. scdm tria dubia que pponit. primo enim querit de hac ratione tantus ē solus pater quātus pater et filius. et hoc p^o. ca. scdo pponit hanc siue querit de hac. solus pater ē deus. et hoc facit scdo ca. ibi post hoc querit. **V**trū sicut dicit solz pater rē. **T**ercio querit de hac trinitas ē solus deus et hoc facit tercio ca. ibi. **S**ed item querit quō ipsam trinitatem. et in quolibet istarū ppiū. primo mouet dubitatio. scdo soluitur.

Intelligentiam huius pti ē hic questio de dictiombus exclusiuis et circa hoc principaliter qreda sunt duo. **P**rimo querit vtrū dictio exclusiua in diuinis vere addatur termino substantiali. scdo vtrū vere addatur termino relationali. et quātū ad primū qrunē duo. primū ē vtrū tantū dictio exclusiua. vere addatur termino substantiali a pte subiecti. **S**ecundo si vere addatur a pte pdicati. **Q**uā autē vere addatur huic termino deus a pte subiecti. ostendit hoc modo. **D**eus habet aliquod ppiū. **S**ed ppiū ē qd inest soli ergo rē. et quia dicit qd exclusio vere addit termino substantiali. respectu pdicati essentialis. vnde bene dicit solus de2 creat. **Q**uerit vtrū vere addat ei respectu pdicati ppiū. sicut terminum relationali vtrū si vere dicat solus deus ē pater. **E**t qd sic videt p suam expositionē que ē solz deus ē pater sed nō alius quā deus ē pater ergo solus deus ē pater. et qd sit ista eius expositio hoc habet a dmm̄ vsu. et a plō qui dicit qd solus idem ē qd nō cum alio. **I**tem hoc videt a duertibili. quomā iste due duertuntur. **N**ihil pter petrū currit. ergo solus petrus currit ergo et iste due. **N**ihil pter deum ē pater ergo solus deus ē pater. **S**ed prima ē vera. qd hec ē falsa. **N**ihil ē pater et nō habet instantiā nisi deo ergo rē. **I**tem a quocunqz remouet hoc qd ē in plus remouetur qd ē in minus sed esse deum ē in plus quā esse patrem. ergo a quocunqz remouet deus et pater. sed quecūqz sic se habet. qd a quocunqz remouet vnum et alterū. vnde precise predicatur de altero. nec habet instantiā. ergo pater precise predicat de deo s; si pise. ergo cū exclusionē g^o rē. **C**ontra terminū